

وزارت امور اقتصادی و دارایی
معاونت امور اقتصادی

مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

سليم

مجموعه قانون و مقررات
رفع موانع تولید رقابت پذیر
و ارتقای نظام مالی کشور

وزارت امور اقتصادی و دارایی
معاونت امور اقتصادی

مرداد ۱۳۹۵

**مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر
و ارتقای نظام مالی کشور**

تهیه و تنظیم: دفتر تحقیقات و سیاست‌های پولی و بازرگانی، معاونت
امور اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی

طرح روی جلد: محسن جوادی

صفحه‌آرایی: مهدی شهرتی

چاپ اول: تابستان ۱۳۹۵

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

فهرست مطالب

پیش‌گفتار

- ۱ ..... **بخش اول: قانون**
- ۵ ..... قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱
- ۴۱ ..... **بخش دوم: آیین‌نامه‌های اجرایی**
- آیین‌نامه اجرایی احصاء بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۱) قانون (تصویب‌نامه شماره ۵۲۲۳۰ ت/۶۱۲۴۰ ه مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۷ هیئت وزیران) ۴۳
- آیین‌نامه اجرایی صکوک اجاره موضوع بند (ب) ماده (۲) قانون (تصویب‌نامه شماره ۴۱۸۴۸ ت/۴۲۰۲۶ ه مورخ ۱۳۹۴/۴/۴ هیئت وزیران) ۴۶
- آیین‌نامه اجرایی تهاتر بدهی‌ها و مطالبات دولت موضوع ماده (۳) قانون (تصویب‌نامه شماره ۸۳۹۷۹ ت/۵۲۳۶۶ ه مورخ ۱۳۹۴/۶/۲۹ هیئت وزیران) ۵۳
- آیین‌نامه اجرایی کمک به هزینه‌های تحقیقاتی و زیست‌محیطی واحدهای تولیدی موضوع ماده (۴) قانون (تصویب‌نامه شماره ۱۰۷۰۳۶ ت/۵۲۰۴۷ ه مورخ ۱۳۹۴/۸/۱۷ هیئت وزیران) ۵۵
- آیین‌نامه اجرایی خرید و یا اخذ بهره‌برداری و فروش کالاها و خدمات ناشی از اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها و فعالیت‌های مورد واگذاری موضوع ماده (۷) قانون (تصویب‌نامه شماره ۶۷۵۷۲ ت/۵۲۱۵۳ ه مورخ ۱۳۹۴/۵/۲۷ هیئت وزیران) ۵۸
- آیین‌نامه اجرایی ساماندهی تبلیغات کالاها موضوع ماده (۸) قانون (تصویب‌نامه شماره ۸۳۹۸۳ ت/۵۲۲۰۷ ه مورخ ۱۳۹۴/۶/۲۹ هیئت وزیران) ۶۰
- آیین‌نامه اجرایی نحوه وصول وجه مورد مطالبه دستگاه‌های اجرایی از سرمایه‌گذاران، تولیدکنندگان و پیمانکاران ایرانی به صورت نقد و یا اقساطی و یا مدت‌دار یکجا موضوع بند (الف) ماده (۹) قانون (تصویب‌نامه شماره ۴۸۱۵۶ ت/۵۲۰۷۹ ه مورخ ۱۳۹۴/۴/۱۶ هیئت وزیران) ۶۴
- آیین‌نامه اجرایی خرید غیرنقدی کالاهاى مورد نیاز طرح‌های تملک‌دارایی‌های سرمایه‌ای توسط دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۱۱) قانون (تصویب‌نامه شماره ۴۱۸۴۶ ت/۵۲۰۴۸ ه مورخ ۱۳۹۴/۴/۴ هیئت وزیران) ۶۶
- آیین‌نامه اجرایی اجازه دستگاه‌های اجرایی برای عقد قرارداد سرمایه‌گذاری با اولویت بخش‌های خصوصی یا تعاونی موضوع ماده (۱۲) قانون (تصویب‌نامه شماره ۶۷۵۷۳ ت/۵۲۰۹۹ ه مورخ ۱۳۹۴/۵/۲۷ هیئت وزیران) ۶۸

فهرست مطالب

- آیین‌نامه اجرایی مستثنی شدن معاملات و دریافت‌ها و پرداخت‌های دستگاه‌های اجرایی برای انتشار اوراق بهادار از طریق نهاد واسط از تشریفات مربوط به مناقصات و مزایده‌ها موضوع ماده (۱۴) قانون (تصویب‌نامه شماره ۴۱۸۵۱/ت/۵۲۰۲۸ هـ مورخ ۱۳۹۴/۴/۴ هیئت وزیران) ۷۱
- آیین‌نامه اجرایی تقویم دارایی غیرمنقول مازاد بانک‌ها و موسسات اعتباری موضوع بند (پ) ماده (۱۷) قانون (تصویب‌نامه شماره ۵۲۱۰۱/ت/۵۲۰۹۸ هـ مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۹ هیئت وزیران) ۷۳
- آیین‌نامه اجرایی تعیین مصادیق قهری بودن تملک دارایی‌ها موضوع جزء (ب) تبصره (۱) بند (ت) ماده (۱۷) قانون (تصویب‌نامه شماره ۴۱۸۴۲/ت/۵۲۰۲۷ هـ مورخ ۱۳۹۴/۴/۴ هیئت وزیران) ۷۵
- آیین‌نامه اجرایی انتشار اوراق بهادار مبتنی بر دارایی به منظور افزایش سرمایه بانک‌های دولتی موضوع ماده (۱۸) قانون (تصویب‌نامه شماره ۴۲۴۴۳/ت/۵۲۰۴۲ هـ مورخ ۱۳۹۴/۴/۶ هیئت وزیران) ۷۷
- آیین‌نامه اجرایی نحوه تسویه بدهی‌های ارزی از محل حساب ذخیره ارزی به دولت موضوع ماده (۲۰) قانون (تصویب‌نامه شماره ۵۸۹۵۵/ت/۵۲۰۸۰ هـ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۱ هیئت وزیران) ۸۲
- آیین‌نامه اجرایی افزایش سرمایه بانک‌های دولتی از محل صرفه‌جویی در هزینه‌ها یا فروش اموال مازاد یا افزایش قیمت آب و حامل‌های انرژی موضوع ماده (۲۴) قانون (تصویب‌نامه شماره ۵۴۴۱۸/ت/۵۲۱۴۲ هـ مورخ ۱۳۹۴/۵/۳ هیئت وزیران) ۸۸
- آیین‌نامه اجرایی انتشار اوراق مشارکت بر اساس رتبه‌بندی اعتباری موضوع ماده (۲۵) قانون (تصویب‌نامه شماره ۴۱۸۴۹/ت/۵۲۰۲۵ هـ مورخ ۱۳۹۴/۴/۴ هیئت وزیران) ۹۰
- آیین‌نامه اجرایی تعیین محدوده جهت محاسبه مالیات با نرخ صفر (بند (د) ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مستقیم) موضوع ماده (۳۱) قانون (تصویب‌نامه شماره ۸۹۴۷۸/ت/۵۲۳۱۹ هـ مورخ ۱۳۹۴/۷/۱۱ هیئت وزیران) ۹۱
- آیین‌نامه اجرایی تعیین شرایط استفاده از دوره مالیات صفر موضوع (تبصره (۲) ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مستقیم) موضوع ماده (۳۱) قانون (تصویب‌نامه شماره ۱۶۵۳۱۱/ت/۵۲۶۴۲ هـ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۶ هیئت وزیران) ۹۳
- آیین‌نامه اجرایی معافیت از پرداخت حقوق دولتی معادن در قبال پژوهش‌های کاربردی به منظور ارتقای بهره‌وری، فناوری، بهینه‌سازی مصرف انرژی یا تولید علم در حوزه معدن و فرآوری مواد معدنی (تبصره (۱۰) الحاقی ماده (۱۴) قانون معادن) موضوع بند (الف) ماده (۳۵) قانون (تصویب‌نامه شماره ۶۱۲۴۴/ت/۵۲۲۰۸ هـ مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۷ هیئت وزیران) ۱۰۰

فهرست مطالب

- آیین‌نامه اجرایی تشویق فرآوری مواد خام و تبدیل کالاهای با ارزش افزوده پایین به کالاهای با ارزش افزوده بالا موضوع ماده (۳۷) قانون (تصویب‌نامه شماره ۱۰۷۰۳۸/ت/۵۲۵۳۲ ه مورخ ۱۳۹۴/۸/۱۷ هیئت وزیران) ۱۰۳
- آیین‌نامه اجرایی تسهیل در تشریفات گمرکی برای واحدهای تولیدی و ترخیص کالاهای وارده موضوع بند (ت) ماده (۳۸) قانون (تصویب‌نامه شماره ۵۲۱۰۴/ت/۵۲۱۰۰ ه مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۹ هیئت وزیران) ۱۰۷
- آیین‌نامه اجرایی مشارکت بخش دولتی، نظام بانکی و بخش غیردولتی در تأمین منابع مورد نیاز صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی موضوع ماده (۴۴) قانون (تصویب‌نامه شماره ۷۳۳۱۸/ت/۵۲۲۳۱ ه مورخ ۱۳۹۴/۶/۸ هیئت وزیران) ۱۰۹
- آیین‌نامه اجرایی چگونگی واگذاری و احیاء اراضی طبق قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور (تبصره (۲) اصلاحی ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی) موضوع ماده (۴۵) قانون (تصویب‌نامه شماره ۴۱۸۴۵/ت/۵۲۰۵۰ ه مورخ ۱۳۹۴/۴/۴ هیئت وزیران) ۱۱۲
- آیین‌نامه اجرایی تأمین تفاوت ریالی تعهدات ارزی قطعی با نرخ ارز رسمی تا نرخ ارز روز پرداخت موضوع ماده (۴۶) قانون (تصویب‌نامه شماره ۱۶۴۲۴۰/ت/۵۲۶۹۱ ه مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ هیئت وزیران) ۱۱۴
- آیین‌نامه اجرایی بهینه‌سازی مصرف آب و انرژی با استفاده از روش و فناوری‌های نوین در کشت‌های متراکم گلخانه‌ای موضوع ماده (۵۰) قانون (تصویب‌نامه شماره ۴۱۸۴۵/ت/۵۲۰۵۰ ه مورخ ۱۳۹۴/۴/۴ هیئت وزیران) ۱۱۶
- آیین‌نامه اجرایی تغییر کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها موضوع ماده (۵۲) قانون (تصویب‌نامه شماره ۵۶۰۳۰/ت/۵۲۰۸۱ ه مورخ ۱۳۹۴/۵/۵ هیئت وزیران) ۱۱۹
- آیین‌نامه اجرایی حضور نمایندگان بخش کشاورزی در اتاق ایران موضوع ماده (۵۳) قانون (تصویب‌نامه شماره ۳۱۱۰۹/ت/۵۱۹۴۹ ه مورخ ۱۳۹۴/۳/۱۲ هیئت وزیران) ۱۲۲
- آیین‌نامه اجرایی رفع تداخلات اراضی ملی، دولتی و مستثنیات اجرای قوانین و مقررات موازی (تبصره (۳) الحاقی ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی) موضوع ماده (۵۴) قانون (تصویب‌نامه شماره ۴۹۶۷۰/ت/۵۲۰۸۳ ه مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۱ هیئت وزیران) ۱۲۳

فهرست مطالب

- بخش سوم: اساسنامه‌ها، برنامه‌ها و سایر مصوبات هیئت وزیران ۱۲۹
- اساسنامه صندوق تثبیت بازار سرمایه موضوع تبصره (۳) ماده (۲۸) قانون (تصویب‌نامه شماره ۸۵۹۴۳/ت
۵۲۳۱۸ ه مورخ ۱۳۹۴/۷/۱ هیئت وزیران) ۱۳۱
- اساسنامه نمونه صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی موضوع ماده (۴۴) قانون (تصویب‌نامه
شماره ۷۵۵۹۳/ت ۵۲۲۳۲ ه مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۱ هیئت وزیران) ۱۳۷
- برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان موضوع ماده (۴۳) قانون (تصویب‌نامه شماره ۱۱۶۹۵۹/ت
۵۵۲۲۵۳ ه مورخ ۱۳۹۴/۹/۵ هیئت وزیران) ۱۴۲
- تصویب نامه هیئت وزیران در خصوص طراحی و راه‌اندازی سامانه جامع داده‌های کشاورزی موضوع
ماده (۴۸) قانون (تصویب‌نامه شماره ۷۵۷۸۵/ت ۵۲۳۲۰ ه مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۱ هیئت وزیران) ۱۵۴
- بخش چهارم: دستورالعمل‌ها ۱۵۵
- دستورالعمل تخصیص وجوه حاصل از واگذاری باقیمانده سهام دولت در بانک‌ها و بیمه‌های مشمول
واگذاری، به افزایش سرمایه بانک‌های دولتی موضوع تبصره (۲) بند (ب) ماده ۱۶ قانون ۱۵۷
- دستورالعمل اجرایی افتتاح حساب ویژه برای تأمین مالی پایدار واحدهای تولیدی، حمل و نقل،
بنگاه‌های دانش‌بنیان و شرکت‌های صادراتی موضوع ماده (۲۱) قانون (مصوب یک هزار و دویست
و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۴/۷/۲۸ شورای پول و اعتبار ابلاغیه شماره ۹۴/۲۲۵۸۷۸ مورخ
۱۳۹۴/۸/۱۱) ۱۵۸
- دستورالعمل اجرایی بند (س) ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مستقیم موضوع ماده (۳۱) قانون (ابلاغیه
شماره ۲۰/۹۴/۱۰۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۳ سازمان امور مالیاتی) ۱۶۲
- دستورالعمل نحوه عبور (ترانزیت) داخلی کالاهای واحدهای تولیدی موضوع بند (ب) ماده (۳۸) قانون
(ابلاغیه شماره ۱۱۳۲۷۶ مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۸ وزارت امور اقتصادی و دارایی) ۱۶۴
- دستورالعمل اجرایی تخصیص تسهیلات بانک‌های عامل غیر تخصصی به بخش کشاورزی موضوع ماده
(۴۷) قانون (مصوب یک هزار و دویست و دوازدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱ شورای پول و اعتبار
موضوع بخشنامه شماره ۹۴/۳۰۹۴۷۶ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۶) ۱۶۶

اقتصاد ایران طی سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ عملکردی نامناسبی از نظر شاخص‌های اصلی اقتصادی به خصوص رشد اقتصادی و تورم داشت که منجر به پدیده رکود تورمی شدیدی گردید. ریشه این مشکلات را در دو دسته از عوامل می‌توان طبقه‌بندی نمود. یک دسته از عوامل به ناکارآمدی‌های بلندمدت و ساختاری اقتصاد ایران مربوط می‌شود. نگاهی به روند متغیرهای اقتصادی کشور در سه دهه اخیر نشان می‌دهد رشد اقتصادی «پایین» و «ناپایدار»، همراه با تورم بیش از ۲۰ درصد، به عنوان مسائل مزمن عملکرد بلندمدت اقتصاد ایران، همواره مورد توجه کارشناسان و صاحب‌نظران بوده است. وابستگی اقتصاد کشور به درآمدهای نفتی، ساختار دولتی اقتصاد ایران، بهره‌وری پایین، نبود رشد فنی و نوآوری و... از جمله این مشکلات ساختاری هستند. این مشکلات باعث می‌شوند اقتصاد کشور در مواجهه با شوک‌های وارده دچار فراز و نشیب‌های فراوانی شود. دسته دوم از عوامل ایجادکننده مشکلات اقتصادی در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ به اثرات ناشی از تحریم‌های ظالمانه اعمال شده برعلیه کشور و نحوه مواجهه با آنها برمی‌گردد که در کنار مشکلات ساختاری باعث تغییرات عمده‌ای در بخش‌های مختلف اقتصادی کشور شدند.

دولت یازدهم با درک شرایط خطیر اقتصاد کشور، از طریق برنامه‌های مختلف سعی نمود با اتخاذ سیاست‌های اصلاحی شرایط اقتصادی را بهبود دهد. در این رابطه، با بررسی‌های اولیه مشخص گردید که رفع برخی از مشکلات اقتصادی نیازمند تغییر بسترهای قانونی موجود می‌باشد. در کنار اصلاحاتی که در قالب برنامه‌های توسعه برای تحولات میان‌مدت و بلندمدت اتخاذ می‌شود، اصلاحاتی نیز در مقطع کوتاه‌مدت ضروری تشخیص داده شد. در این راستا، کارگروهی در وزارت امور اقتصادی و دارایی شکل گرفت و با حضور دستگاه‌های دولتی و نمایندگان بخش خصوصی، ضمن ارزیابی دلایل تنگناهای موجود، راهکارهای اصلاحی در قالب احکام قانونی استخراج گردید. نتیجه این بررسی‌ها، تنظیم لایحه رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور بود که در مرداد سال ۱۳۹۳ در قالب ماده تقدیم مجلس شورای

اسلامی شد. این لایحه در مجلس شورای اسلامی نیز بر اساس دیدگاه‌های نمایندگان محترم با تغییراتی همراه شد. در نهایت پس از ماه‌ها بررسی، لایحه مزبور در قالب ۶۰ ماده در اردیبهشت سال ۱۳۹۴ به تصویب مجلس رسید.

این کتاب مجموعه قانون، آیین‌نامه‌ها، مصوبات دولت و دستورالعمل‌های مربوط را که تا مرداد ۱۳۹۵ به تصویب رسیده، در قالب یک مجلد برای استفاده دستگاه‌های دولتی، فعالان اقتصادی، ذی‌نفعان و محققان جمع‌آوری کرده است. امید است که با اجرای کامل احکام مزبور تغییرات مثبتی را در عملکرد اقتصاد کشور شاهد باشیم.

شاپور محمدی
معاون امور اقتصادی

بخش اول:

قانون

بسمه تعالی

شماره: ۴۹۱/۱۰۰۷۷

تاریخ: ۱۳۹۴/۲/۲۰

حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای دکتر حسن روحانی

ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

عطف به نامه شماره ۵۰۵۴۷/۵۴۲۹۳ مورخ ۱۳۹۳/۵/۱۹ در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم (۱۲۳) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران **قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور** که با عنوان لایحه یک فوریتی به مجلس شورای اسلامی تقدیم گردیده بود، با تصویب در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ ۱۳۹۴/۲/۱ و تأیید شورای محترم نگهبان، به پیوست ابلاغ می گردد.

علی لاریجانی

بسمه تعالی

شماره: ۲۱۹۲۵

تاریخ: ۱۳۹۴/۲/۲۷

وزارت امور اقتصادی و دارایی

وزارت صنعت، معدن و تجارت

در اجرای اصل یکصد و بیست و سوم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به پیوست «قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» که در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ اول اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب و در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۹ به تأیید شورای نگهبان رسیده و طی نامه شماره ۴۹۱/۱۰۰۷۷ مورخ ۱۳۹۴/۲/۲۰ مجلس شورای اسلامی واصل گردیده، جهت اجرا ابلاغ می گردد.

حسن روحانی

رئیس جمهور

قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱

ماده ۱- دولت موظف است:

الف- ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، «جدول بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی» را در سه طبقه به شرح زیر تهیه و به کمیسیون‌های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه کند:

طبقه اول: مطالبات و بدهی‌های اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی به تفکیک اشخاص

طبقه دوم: مطالبات و بدهی‌های نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی به تفکیک مؤسسه

طبقه سوم: مطالبات و بدهی‌های بانک‌ها و مؤسسات اعتباری به تفکیک بانک‌ها

ب- جدول مزبور باید هر سه ماه یک بار به‌روزرسانی شده، به کمیسیون‌های مذکور ارائه شود.

پ- دولت موظف است از سال ۱۳۹۴ به بعد، همزمان با ارائه لایحه بودجه، جدول بدهی‌ها و مطالبات قطعی شده و تعهدات دولت به اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی و مؤسسات عمومی غیردولتی و بانک‌ها و مؤسسات اعتباری و تعهدات آنها به دولت را که به تأیید سازمان حسابرسی کشور رسیده است، به مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

تبصره- به منظور اجرای احکام مذکور در بندهای (ب) و (پ) این ماده، از ابتدای سال ۱۳۹۵ واحد جداگانه‌ای در وزارت امور اقتصادی و دارایی ایجاد می‌شود. این واحد موظف است خلاصه مطالبات، بدهی‌ها و تعهدات دولت را احصاء و ثبت کند و علاوه بر گزارش‌های فصلی، گزارش‌های سالانه جهت ارائه به رئیس‌جمهور و مجلس شورای اسلامی تهیه نماید. گزارش‌های سالانه باید به تأیید سازمان حسابرسی کشور برسد. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی، نسبت به اصلاح ساختار سازمانی وزارت امور اقتصادی و دارایی با رعایت قوانین و مقررات مربوط اقدام کند. شرح وظایف واحد مزبور مشترکاً توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تهیه و ابلاغ می‌شود. سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است نیروی انسانی واحد مذکور را از محل نیروهای موجود در دولت و اعتبار مورد نیاز آن را از محل اعتبار برنامه تنظیم صورت عملکرد سالانه بودجه کشور تأمین کند.

آیین‌نامه اجرائی این ماده ظرف مدت دو ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۶ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۲- دولت موظف است:

الف- حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ لازم الاجرا شدن این قانون، بدهی‌های قطعی خود به اشخاص حقیقی و حقوقی تعاونی و خصوصی را که در چهارچوب مقررات مربوط تا پایان سال ۱۳۹۲ ایجاد شده، با مطالبات قطعی دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) از اشخاص مزبور تسویه کند. بدین منظور وزارت امور اقتصادی و دارایی، اسناد تعهدی خاصی را با عنوان «اوراق تسویه خزانه» صادر می‌کند و در اختیار اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی طلبکار و متقابلاً بدهکار قرار می‌دهد. این اسناد صرفاً به منظور تسویه بدهی اشخاص یاد شده به دولت مورد استفاده قرار می‌گیرد. جمع مبلغ اوراق تسویه خزانه که به موجب این ماده صادر می‌شود و در اختیار طلبکاران قرار می‌گیرد، به صورت جمعی - خرجی در بودجه‌های سنواتی درج می‌شود.

ب- همه ساله به میزان مابه‌التفاوت مطالبات قطعی اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی از دولت و شرکت‌های دولتی و بدهی قطعی شده آنان به دولت و شرکت‌های دولتی، در لایحه بودجه سالانه، انتشار «اوراق صکوک اجاره» را پیش‌بینی نماید. اوراق مزبور قابل معامله در بازار ثانویه است. آیین‌نامه اجرائی نحوه انتشار اوراق صکوک اجاره، بازپرداخت سود و تضمین آن حسب مورد توسط دولت و شرکت‌های دولتی ذی‌ربط، ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

اوراق صکوک اجاره در این قانون عبارت است از اوراق بهادار قابل نقل و انتقال که نشان‌دهنده مالکیت مشاع دارنده در منافع دارایی مورد اجاره باشد.

پ- در صورت درخواست اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی، مطالبات خود از آنان را با بدهی شرکت‌های دولتی به آنها، تهاتر کند. شرکت دولتی که به این ترتیب جایگزین بدهکار می‌شود، موظف است مبلغ بدهی تسویه‌شده را به حساب درآمد عمومی نزد خزانه‌داری کل کشور واریز کند.

حکم این بند با رعایت جزء (۲) بند (د) سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی قابل اجراء می‌باشد.

تبصره ۱- دولت مجاز است احکام سه‌گانه این ماده را در مورد اشخاص، نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی و بانک‌ها اجراء کند.

تبصره ۲- پرداخت مطالبات و دیون ایثارگران، جانبازان، آزادگان و خانواده شهدا و مفاد قانون تفسیر ماده (۱۳) قانون حمایت از آزادگان مصوب ۱۳۸۹/۱۲/۴ از محل منابع حاصل از واگذاری اموال

دولت به استثنای واگذاری‌های مشمول قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی با تأیید ذی‌حساب دستگاه بنیاد شهید و امور ایثارگران در اولویت قرار دارد.

ماده ۳- به دولت اجازه داده می‌شود عملیات اجرائی وصول مطالبات دولت (وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی) را در مواردی که واجد شرایط مذکور در ماده (۲) این قانون می‌باشند، تا مبلغ بدهی قابل تسویه طبق آیین‌نامه اجرائی که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، تا پایان سال ۱۳۹۵ متوقف و محدودیت خروج مدیران اشخاص یاد شده از کشور را به لحاظ بدهی‌های مذکور و در سقف مبلغ یاد شده مرتفع کند.

تبصره- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است تا پایان سال ۱۳۹۵ از ممنوع‌الخروج نمودن کارفرما و توقیف ابزار و ماشین‌آلات تولید و مواد اولیه خودداری کند.

ماده ۴- به دولت اجازه داده می‌شود از محل اعتبارات بودجه‌های سنواتی تا پنجاه درصد (۵۰٪) آن بخش از هزینه‌های تحقیقاتی یا ارتقای وضعیت محیط زیستی به واحدهای تولیدی دارای مجوز یا پروانه بهره‌برداری را که منجر به کسب حق امتیاز تولید کالا یا خدمات یا ثبت اختراع از مراجع ذی‌صلاح داخلی یا بین‌المللی شده است، کمک نماید. آیین‌نامه اجرائی این ماده ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۵- سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، شرکت شهرک‌های کشاورزی و سازمان توسعه‌ای ذی‌ربط پتروشیمی در وزارت نفت با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی بر اساس قانون تأسیس و اساسنامه خود اداره گردیده و از شمول قوانین مدیریت خدمات کشوری و محاسبات عمومی کشور به‌جز در مواردی که از بودجه عمومی استفاده می‌کنند، مستثنی می‌باشند. تسری قوانین به این سازمان‌ها مستلزم ذکر نام است.

ماده ۶- مواردی که بدهی‌های شرکت‌های دولتی با تأیید سازمان حسابرسی، ناشی از تکالیف قانونی بوده است و بر اساس حکم قانونی، دولت مجاز به تضمین بازپرداخت آنها شده است و همچنین بدهی شرکت‌های مادر تخصصی ناشی از تعهدات دریافت تسهیلات برای اجرای طرح‌ها و پروژه‌های سرمایه‌گذاری که بعداً سهام آنها یا به شکل دارایی در چهارچوب مقررات قانونی مربوط واگذار شده لیکن تعهدات مذکور به شرکت جدیدالتأسیس منتقل نگردیده است و سهام آنها با رعایت مقررات قانونی مربوط واگذار شده است، با پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و تصویب هیئت وزیران به بدهی دولت منتقل می‌شود و طبق ماده (۱) این قانون و یا از محل اعتبارات مصوب مربوط در

۸ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

قوانین بودجه سنواتی مورد تسویه قرار می گیرد.

سرمایه دولت در شرکت های مادر تخصصی مربوط، معادل مبالغ بدهی های انتقال یافته موضوع این ماده به دولت، افزایش می یابد.

گزارش اجرای این ماده هر شش ماه یک بار توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی و دیوان محاسبات کشور ارسال می شود.

ماده ۷-

۱- به سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اجازه داده می شود تا با هماهنگی وزارتخانه ها و شرکت ها و مؤسسات دولتی کالاها و خدمات ناشی از اجرای طرح ها و پروژه ها و فعالیت های مورد واگذاری را در صورت ضرورت تا سقف هزینه یا قیمت تمام شده برای خود با عقد قرارداد به مدت مندرج در مزایده یا مناقصه از بخش غیردولتی خریداری و در صورت عدم نیاز به خرید، اجازه بهره برداری یا فروش در داخل و یا خارج را به بخش غیردولتی بدهد.

۲- در مواردی که طرح ها، پروژه ها و فعالیت های مورد واگذاری فاقد توجیه اقتصادی است و نیاز به پرداخت کمک دارد میزان کمک در آگهی مناقصه یا مزایده درج می شود.

۳- رعایت شرایط رقابتی و برگزاری مزایده عمومی برای خریداران طرح ها، پروژه ها و فعالیت ها و برگزاری مناقصه عمومی برای فروشندگان کالاها و خدمات ناشی از اجرای طرح ها، پروژه ها و فعالیت ها الزامی است.

آیین نامه اجرائی این ماده با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی ظرف مدت دو ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می رسد.

ماده ۸- دولت موظف است از ایجاد و تقویت نشان (برند) های تجاری داخلی محصولات صنعتی و خوشه های صادراتی حمایت کند و ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است آیین نامه ساماندهی تبلیغات کالاها و خدمات را با همکاری سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران، وزارتخانه های جهاد کشاورزی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، فرهنگ و ارشاد اسلامی و کشور با اهداف زیر تهیه کند و به تصویب هیئت وزیران برساند:

۱- افزایش رقابت پذیری کالاهای داخلی

۲- ترویج فرهنگ مصرف کالاهای داخلی

۳- ترویج تغذیه سالم

۴- جلوگیری از تجمل گرایی

۵- تشویق تولیدکنندگان، صادرکنندگان و نشان های برتر

۶- محدودسازی تبلیغ کالاهای خارجی

ماده ۹- کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور و دارندگان ردیف در قوانین بودجه سنواتی مکلفند:

الف- در صورت درخواست متقاضی بخش خصوصی یا تعاونی، وجه مورد مطالبه در قبال فروش محصول یا ارائه خدمت یا صدور مجوز یا پروانه بیش از یک میلیارد ریال، از سرمایه‌گذاران، تولیدکنندگان، صادرکنندگان، واردکنندگان و پیمانکاران ایرانی را طبق آیین‌نامه‌ای که با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور حداکثر تا مدت دو ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد به صورت نقد و یا اقساطی و یا مدت‌دار یکجا وصول نمایند.

ب- در صورت درخواست برای پرداخت اقساطی یا مدت‌دار یکجا، به دستگاه‌های مذکور اجازه داده می‌شود به غیر از موارد مربوط به درآمدهای عمومی و سایر موارد که طبق قوانین مربوط وصول می‌نمایند، برای مدت بیش از سه ماه، معادل نرخ سود تسهیلات بانکی برای مدت اقساط یا پرداخت یکجا به مبلغ نقدی مورد مطالبه اضافه نمایند.

ماده ۱۰- دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور و شرکت‌ها و مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت و دستگاه‌هایی که شمول حکم بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است در صورت وجود مجوز قانونی یا تصریح در قرارداد می‌توانند قراردادها، تعهدات، توافقات، واگذاری‌ها، مجوزها و پروانه‌های قانونی صادرشده را لغو کنند یا تغییر دهند یا متوقف یا عطف به ماسبق کنند در غیر این صورت اقدامات فوق مستلزم جلب رضایت اشخاص ذی‌نفع می‌باشد.

ماده ۱۱- به دستگاه‌های اجرائی مجری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای دارای ردیف اعتبار در قوانین بودجه سنواتی اجازه داده می‌شود تا با موافقت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور نسبت به خرید غیرنقدی و یا اقساطی تا سقف سی درصد (۳۰٪) اعتبار مصوب طرح کالاهای مورد نیاز طرح‌های خود را جهت تحویل به پیمانکاران طرح‌های مذکور، به عنوان بخشی از سهم کارفرما اقدام نماید.

سود متعلقه به خرید این کالاها که در قرارداد با رعایت قوانین و مقررات پیش‌بینی شده است توسط کارفرما پرداخت می‌شود. آیین‌نامه اجرائی این ماده به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تا سه ماه پس از تصویب این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۲- به کلیه وزارتخانه‌ها به‌ویژه نفت و نیرو و شرکت‌های تابعه و وابسته به آنها و سازمان‌ها

۱۰ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

و مؤسسات دولتی و کلیه دارندگان عنوان و ردیف در قوانین بودجه کل کشور اجازه داده می شود سالانه تا سقف یکصد میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) دلار به صورت ارزی و پانصد هزار میلیارد (۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به صورت ریالی که هر ساله تا سقف نرخ تورم سال قبل تعدیل می گردد، در موارد مربوط به بندهای ذیل این ماده که سرمایه گذاری یا اقدام اشخاص حقیقی یا حقوقی خارجی یا داخلی با اولویت بخش های خصوصی یا تعاونی به تولید، صادرات، ارتقای کیفیت، صرفه جویی یا کاهش هزینه در تولید کالا یا خدمت و زمان و بهبود کیفیت محیط زیست و یا کاهش تلفات جانی و مالی می انجامد برای نفت و گاز و میعانات گازی و فرآورده های نفتی و کالاهای و خدمات قابل صادرات یا واردات به قیمت های صادراتی یا وارداتی به نرخ روز ارز بازار آزاد یا معادل ریالی آن با احتساب حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه های متعلقه و برای سایر موارد با قیمت های غیربازارانه ای با احتساب حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه های متعلقه قرارداد منعقد کنند. دولت مکلف است:

- ۱- کالا یا خدمت تولید شده یا صرفه جویی شده و منافع یا ارزش حاصله را حسب مورد و از محل درآمد، صرفه جویی، منافع یا ارزش حاصله خریداری کند.
- ۲- اصل و سود سرمایه گذاری و حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه های متعلقه یا منافع اقدام موضوع این ماده را به آنان پرداخت نماید.

در صورت تأمین تمام یا بخشی از منابع مورد نیاز اجزای (۱) و (۲) از بودجه کل کشور، ضمن مبادله موافقتنامه با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور از طریق خزانه داری کل کشور اقدام می شود. اشخاص فوق می توانند طبق قرارداد یا مجوز صادره نسبت به فروش کالا یا خدمت تولید شده یا صرفه جویی شده و منافع یا ارزش حاصله از سرمایه گذاری یا اقدام در داخل یا خارج کشور و یا بهره برداری و استفاده از آنها اقدام نمایند.

الف- طرح های نفت و گاز از جمله افزایش ظرفیت تولید نفت خام، گاز و میعانات گازی با اولویت مخازن مشترک و افزایش ظرفیت پالایش نفت خام و میعانات گازی، افزایش تولید محصولات پتروشیمی، ذخیره سازی نفت خام، میعانات گازی و گاز طبیعی مخازن مشترک در مخازن غیرمشترک و داخل کشور، ذخیره سازی گاز در فصول کم مصرف برای استفاده در فصول پرمصرف، تبدیل درجای نفت و گاز و میعانات گازی به محصول یا برق، تزریق گاز به میداین داخلی، رشد صادرات و عبور (ترانزیت) و معاوضه (سوآپ) نفت خام، میعانات گازی و گاز و فرآورده های نفتی، جلوگیری از سوختن گازهای همراه نفت و میعانات گازی و جایگزینی گاز داخلی یا وارداتی با فرآورده های نفتی ذی ربط و کلیه طرح هایی که به افزایش تولید یا صرفه جویی در مصرف نفت خام و میعانات گازی و گاز و فرآورده های نفتی بیانجامد.

ب- طرح‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی در بخش‌های مختلف از جمله صنعت با اولویت صنایع انرژی‌بر و حمل و نقل عمومی و ریلی درون و برون‌شهری و ساختمان، توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، گسترش استفاده از گاز طبیعی فشرده یا مایع یا گاز مایع‌شده با اولویت شهرهای بزرگ و مسیر راه‌های اصلی بین‌شهری، تولید و یا جایگزین کردن خودروهای کم‌مصرف و یا برقی با خودروهای پرمصرف و فرسوده و کاهش هزینه‌های حمل بار و مسافر و کاهش دمووراز (خسارت تأخیر) کشتی‌ها و طرح‌های حمل و نقل ریلی، جاده‌ای، دریایی، هوایی اعم از زیرساخت‌ها و وسایل حمل و نقل، طرح‌هایی که به کاهش گازهای گلخانه‌ای منجر می‌شود، ماشین‌آلات و واحدهای تولیدی بخش کشاورزی

پ- طرح‌های احداث نیروگاه با بازدهی (راندمان) بالا، افزایش تولید و بازدهی حرارتی نیروگاه‌ها که منجر به افزایش بازدهی حرارتی شود، با اولویت نصب بخش بخار در نیروگاه‌های چرخه (سیکل) ترکیبی اعم از ترکیب برق و گرما (CHP) و ترکیب برق، سرما و گرما (CCHP) و مولدهای مقیاس کوچک (DG) توسعه استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر، کاهش تلفات انرژی در تولید، انتقال و توزیع، بهینه‌سازی و صرفه‌جویی در مصرف برق و انرژی، برقی کردن چاه‌های کشاورزی با اولویت استفاده از منابع انرژی‌های نو از جمله انرژی خورشیدی، جایگزینی مصرف برق به جای گاز یا فرآورده‌های نفتی در مناطقی که توجیه اقتصادی دارد و افزایش سهم صادرات و عبور (ترانزیت) برق، تولید برق از تلفات گاز و سوخت کارخانجات

ت- طرح‌های احداث سد، بندر، آب و فاضلاب، طرح‌های جلوگیری از شوری و کاهش کیفیت آب، شیرین کردن آب شور و تولید آب شیرین با استفاده از روش‌های مختلف با اولویت روش‌های حرارتی بازیافتی، بهینه‌سازی و صرفه‌جویی در مصرف آب با کاهش تلفات آب در انتقال و توزیع، مهار و بهره‌برداری بهینه از آبهای داخلی، مشترک و مرزی و آبهایی که به دریا می‌ریزد و طرح‌های جمع‌آوری و دفع بهداشتی فاضلاب و کلیه طرح‌هایی که به بهبود کیفیت و کاهش مصرف آب می‌انجامد، طرح‌های زهکشی اراضی کشاورزی و شیوه‌های نوین آبیاری، تضمین خرید آب یا اجازه فروش آب به سرمایه‌گذاران در کلیه موارد از جمله شرب و بهداشت، صنعت، کشاورزی و آبیاری

ث- سایر طرح‌هایی که به ارتقای کیفیت یا کمیت کالاها و خدمات تولیدی یا صرفه‌جویی و جلوگیری از هدر رفتن سرمایه‌های انسانی، مالی، محیط زیست و زمان منجر می‌شوند.

تبصره ۱- توجیه فنی و اقتصادی و زیست محیطی، زمان‌بندی اجراء و بازپرداخت و سقف تعهد دولت در هر یک از طرح‌هایی که نیاز به تعهد دولت دارد با پیشنهاد وزارتخانه ذی‌ربط به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد. شورای اقتصاد مکلف است حداکثر تا مدت یک ماه پس از وصول هر طرح به دبیرخانه آن، رسیدگی و تعیین تکلیف کند.

۱۲ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

تبصره ۲- صندوق توسعه ملی و بانک‌های عامل موظفند به طرح‌های دارای توجیه فنی و اقتصادی این ماده با اولویت، تسهیلات ارزی و ریالی پرداخت نمایند.

تبصره ۳- در مواردی که سرمایه‌گذاری یا اقدامات اشخاص موضوع این ماده منجر به افزایش درآمد عمومی و یا کاهش هزینه‌های عمومی شود، تعهد بازپرداخت اصل و سود سرمایه‌گذاری و حقوق دولتی و عوارض قانونی و سایر هزینه‌های متعلقه یا منافع و عواید حاصل از اقدامات، به میزان و ترتیبی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد به عهده دولت است.

وزارت نفت مکلف است حقوق متعلق به سرمایه‌گذار یا اقدام‌کننده را مطابق مصوبه شورای اقتصاد از محل افزایش درآمد حال یا آتی یا کاهش هزینه‌ها، حسب مورد به قیمت‌های صادراتی یا وارداتی (برای سوخت) و در سایر موارد، وزارتخانه‌های ذی‌ربط و شرکت‌های تابعه موظفند به سرمایه‌گذار یا اقدام‌کننده، پرداخت کنند و همزمان به حساب بدهکار دولت (خزانه‌داری کل کشور) منظور و تسویه حساب نمایند. در مواردی که در اثر سرمایه‌گذاری یا اقدامات موضوع این ماده، درآمد دستگاه‌های اجرائی یا شرکت‌های دولتی کاهش یابد، دولت مکلف به جبران معادل کاهش درآمد دستگاه‌های اجرائی یا شرکت‌های دولتی مربوط است.

حکم این تبصره شامل بندهای (الف) و (ب) ماده (۸۲) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران نمی‌گردد.

تبصره ۴- بازپرداخت تعهدات دولت موضوع بند (ت) این ماده از محل درآمدهای حاصل از اجرای طرح‌ها در قوانین بودجه سنواتی صورت می‌گیرد.

تبصره ۵- در اجرای بندهای این ماده اولویت با سرمایه‌گذاری است که نفت خام، میعانات گازی و یا فرآورده‌های نفتی را برای تسویه تعهدات دولت قبول می‌کنند.

تبصره ۶- ارزش سوخت و یا انرژی صرفه‌جویی‌شده بر اساس نوع و ترکیب سوخت مصرفی در دوره یک سال قبل از انعقاد قرارداد و طبق قیمت‌های صادراتی و یا وارداتی محاسبه و منظور می‌شود.

تبصره ۷- به وزارتخانه‌های مذکور اجازه داده می‌شود در صورت نیاز آب، برق، گاز و فرآورده‌های نفتی و سایر کالاها و خدمات یارانه‌ای تولید یا صرفه‌جویی‌شده را از اشخاص حقیقی یا حقوقی غیردولتی، خصوصی یا تعاونی حسب مورد به قیمت‌های صادراتی یا وارداتی (برای سوخت) و برای سایر موارد به قیمت‌های غیریارانه‌ای از آنان و یا سایر سرمایه‌گذاران در این زمینه خریداری یا برای ایجاد اشتغال و اجرای طرح‌های تملک‌داری‌های سرمایه‌ای در هر استان و هر شهرستان سرمایه‌گذاری کنند. در صورت تمایل سرمایه‌گذار می‌تواند کالا یا خدمت تولید یا صرفه‌جویی‌شده را در داخل یا خارج به فروش برساند.

تبصره ۸- به منظور کاهش هزینه‌ها و تشویق به کاهش مصرف در کالاها و خدمات یارانه‌ای به وزارتخانه‌های مذکور و شرکت‌های تابعه و وابسته ذی‌ربط به آنها در این ماده اجازه داده می‌شود با تصویب شورای اقتصاد مصارف کمتر از حد معین، آب، برق، گاز، فرآورده‌های نفتی و سایر کالاها و خدمات یارانه‌ای را با توجه به فصل، منطقه جغرافیایی، نوع مصرف و مصرف‌کنندگان، متناسب با کاهش مصرف به حداقل قیمت و یا صفر کاهش دهد.

چگونگی اجرای این تبصره با پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، نفت، نیرو، صنعت، معدن و تجارت و جهادکشاورزی شامل تعیین حد معین برای مصارف مناطق جغرافیایی، نوع مصرف و مصرف‌کنندگان و مقدار و قیمت مصرف تا دو ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد.

آیین‌نامه اجرائی این ماده به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، نفت و نیرو حسب مورد حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۳- کلیه پالایشگاه‌های کشور مشروط به پرداخت و تسویه وجوه نفت خام و میعانات گازی خریداری شده تحویلی به قیمت هر بشکه نود و پنج درصد (۹۵٪) تحویل روی کشتی (فوب) خلیج فارس و به صورت نقدی یا اعتبار اسنادی یک ماهه به شرکت دولتی ذی‌ربط تابعه وزارت نفت، مجازند فرآورده‌های نفتی مازاد بر نیاز داخلی را رأساً صادر کنند و دولت مکلف است سالانه سهم صندوق توسعه ملی را پرداخت نماید.

تبصره ۱- استفاده از ساز و کارهای بورس انرژی در خرید و فروش نفت خام و میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی و انرژی برق در اولویت قرار دارد.

تبصره ۲- شرکت دولتی ذی‌ربط تابعه وزارت نفت مجاز است قیمت پایه نفت خام و میعانات گازی عرضه شده در بورس را:

۱- تا دو درصد (۲٪) کمتر از نود و پنج درصد (۹۵٪) تحویل روی کشتی (فوب) خلیج فارس تعیین کند.

۲- تا سه درصد (۳٪) کمتر از بند (۱) برای توسعه پالایشگاه‌های موجود یا احداث پالایشگاه‌های جدید تا ده سال پس از بهره‌برداری، تعیین کند.

تبصره ۳- به وزارت نفت و سایر دستگاه‌ها اجازه داده می‌شود برای تشویق کشتی‌های خارجی به سوختگیری و تأمین سایر نیازهای خود در بنادر ایران از ابزارهای تشویقی و قیمت‌های ترجیحی نسبت به سایر رقبا در تأمین سوخت و سایر نیازها استفاده کنند.

۱۴ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۱۴- معاملات و دریافت‌ها و پرداخت‌های موضوع انتشار اوراق بهادار دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶/۷/۸ از طریق نهاد واسط موضوع بند (د) ماده (۱) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به منظور تأمین مالی از طریق انتشار اوراق بهادار در مواردی که خرید، فروش و اجاره دارایی جزء لاینفک ابزار تأمین مالی است با تأیید خزانه‌داری کل کشور از رعایت تشریفات مقرر در قانون محاسبات عمومی کشور و قوانین مربوط به مناقصات و مزایده‌ها مستثنی است.

سقف درآمدهای موضوع انتشار اوراق بهادار مذکور در این ماده ضمن قوانین بودجه سنواتی تعیین می‌شود.

آیین‌نامه اجرائی این ماده با اولویت دادن به بخش‌های تولیدی، ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۵- صندوق ضمانت سرمایه‌گذاری صنایع کوچک، صندوق حمایت از تحقیقات و توسعه صنایع الکترونیک، صنایع دریایی و بیمه سرمایه‌گذاری فعالیت‌های معدنی و صندوق حمایت از توسعه سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی، به جزء (۱۱) ماده (۱۲) قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷/۲/۱۷ و اصلاحات بعدی آن و تبصره ماده (۱۴۵) قانون مالیات‌های مستقیم اضافه و از شمول مواد (۳۹)، (۴۰)، (۴۱) و (۷۶) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و اصلاحات بعدی آن مستثنی می‌شوند.

ماده ۱۶- کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری موظفند از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون تا مدت سه سال:

الف- سالانه حداقل سی و سه درصد (۳۳٪) اموال خود اعم از منقول، غیرمنقول و سرقفلی را که به تملک آنها و شرکت‌های تابعه آنها درآمده است و به تشخیص شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مازاد می‌باشد، واگذار کنند. منظور از شرکت‌های تابعه مذکور، شرکت‌هایی هستند که بانک‌ها و مؤسسات اعتباری به صورت مستقیم یا غیرمستقیم مالک بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سهام آن باشند یا اکثریت اعضای هیئت مدیره آن را تعیین کنند.

ب- سهام تحت تملک خود و شرکت‌های تابعه خود را در بنگاه‌هایی که فعالیت‌های غیربانکی انجام می‌دهند، به استثنای طرح‌های نیمه‌تمام شرکت‌های تابعه واگذار کنند. تشخیص «غیربانکی» بودن فعالیت بنگاه‌هایی که بانک‌ها، مؤسسات اعتباری و شرکت‌های تابعه، سهامدار آنها هستند، برعهده بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران است.

تبصره ۱- معادل صد درصد (۱۰۰٪) مابه‌التفاوت حاصل از فروش اموال و دارایی‌های مازاد بانک‌های دولتی نسبت به مبلغ قیمت دفتری و هزینه‌های فروش پس از کسر سهم سود قطعی سپرده‌گذاران، به خزانه‌داری کل کشور واریز و جهت افزایش سرمایه همان بانک تخصیص داده می‌شود. وجوه حاصل از این تبصره از پرداخت مالیات و سود سهم دولت معاف است.

تبصره ۲- با رعایت سیاست‌های کلی و قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۷/۳/۲۵ و اصلاحات بعدی آن، وجوه حاصل از واگذاری باقیمانده سهام دولت در بانک‌ها و بیمه‌های مشمول واگذاری مطابق با دستورالعملی که به تصویب وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران می‌رسد، در قالب بودجه‌های سنواتی به افزایش سرمایه بانک‌های دولتی اختصاص می‌یابد.

تبصره ۳- در اجرای این ماده وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف مدت سه سال مطابق دستورالعملی که به تصویب مجمع عمومی بانک‌ها می‌رسد، نسبت به بازسازی ساختار مالی و استقرار حاکمیت شرکت در بانک‌های دولتی اقدام کند.

ماده ۱۷- در صورت عدم انجام تکالیف موضوع ماده (۱۶) این قانون، مجازات‌های زیر نسبت به بانک یا مؤسسه اعتباری متخلف اعمال می‌شود:

الف- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با اخطار قبلی، نسبت به اعمال مجازات‌های قانونی از جمله ماده (۴۴) قانون پولی و بانکی کشور مصوب ۱۳۵۱/۴/۱۸ و اصلاحات بعدی آن اقدام می‌کند. ب- سود بانک‌ها و مؤسسات اعتباری که منشأ آن فعالیت‌های غیربانکی شامل بنگاهداری و نگهداری سهام باشد در سال ۱۳۹۵ با نرخ بیست و هشت درصد (۲۸٪) مشمول مالیات می‌شود. پس از آن، هر سال سه واحد به درصد نرخ مذکور افزوده می‌شود تا به پنجاه و پنج درصد (۵۵٪) برسد.

پ- عایدی املاک غیرمنقول مازاد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری شامل زمین، مستغلات، سرقفلی و اموال مشابه آن در سال ۱۳۹۵ با نرخ بیست و هشت درصد (۲۸٪) مشمول مالیات می‌شود. پس از آن، هر سال سه واحد درصد به نرخ مذکور اضافه می‌شود تا به پنجاه و پنج درصد (۵۵٪) برسد. منظور از عایدی املاک در این ماده مابه‌التفاوت قیمت بازاری ملک در ابتدا، و انتهای سال مالی است و بانک یا مؤسسه اعتباری که دارایی غیرمنقول مازاد نگهداری می‌کند موظف است از سال ۱۳۹۵ به بعد، بر اساس نرخ‌های مقرر در این ماده، همه‌ساله مالیات بر عایدی دارایی غیرمنقول مازاد تحت تملک خود را بپردازد. چگونگی تقویم دارایی موضوع این ماده، مطابق آیین‌نامه اجرائی است که توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود و ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۱۶ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ت- مدیرعامل و اعضای هیئت مدیره بانکها و مؤسسات اعتباری که به دلایلی جز موارد تبصره (۱) این ماده و یا حکم قضائی مبنی بر عدم واگذاری اموال و سهام موضوع ماده (۱۶) این قانون، اقدام به اجرای این حکم ننمایند به مدت پنج سال از عضویت در هیئت مدیره و نیز تصدی سمت مدیرعاملی بانکها و مؤسسات مالی و یا اعتباری محروم می شوند.

تبصره ۱- موارد زیر از شمول مجازاتهای مقرر در این ماده مستثنی است:

الف- مواردی که بانک یا مؤسسه اعتباری حسب مورد به تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران یا سازمان بورس و اوراق بهادار اقدامات لازم برای واگذاری داراییهای موضوع این ماده را انجام داده ولی به عللی خارج از اراده بانک یا مؤسسه اعتباری، واگذاری آن ممکن نشده باشد؛

ب- نگهداری اموال منقول یا غیرمنقول و سهامی که به تأیید بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به صورت قهری به تملک بانک یا مؤسسه اعتباری درآمده باشد. نگهداری اینگونه اموال و سهام تا یک سال پس از تاریخ تملک، مشمول مجازاتهای موضوع این ماده نیست. تعیین مصدیق قهری بودن تملک، مطابق آیین نامه ای است که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه می شود و ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می رسد.

تبصره ۲- نظارت مستقیم بر اجرای این حکم با وزارت امور اقتصادی و دارایی می باشد و وزارت مذکور موظف است هر سه ماه یک بار گزارش عملکرد حکم این ماده را به کمیسیونهای اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده ۱۸- تا پایان سال ۱۳۹۴ پنجاه درصد (۵۰٪) منابع و از سال ۱۳۹۵، صد درصد (۱۰۰٪) منابعی که از محل حساب ذخیره ارزی به عاملیت بانکهای دولتی صرف اعطای تسهیلات به بخشهای خصوصی و تعاونی شده است و طی سالهای آتی وصول می شود، پس از کسر تعهدات قبلی به حساب خزانه داری کل کشور واریز و جهت افزایش سرمایه دولت در بانکهای دولتی با اولویت همان بانکهای عامل منظور می شود.

برای این منظور به بانکهای عامل حساب ذخیره ارزی اجازه داده می شود تا یکصد هزار میلیارد (۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال به اتکای مطالبات جاری (حصه تسهیلات اعطائی سررسید نشده) از اشخاص بابت اعطای تسهیلات از محل حساب ذخیره ارزی، اوراق بهادار مبتنی بر دارایی منتشر نمایند و منابع حاصل را به حساب خزانه داری کل کشور واریز کنند.

صد درصد (۱۰۰٪) وجوه مذکور با تصویب هیئت وزیران صرف افزایش سرمایه بانکهای دولتی می شود. ضوابط ناظر بر انتشار اوراق بهادار مذکور و تسویه حساب بانکهای عامل با خزانه داری کل کشور به موجب آیین نامه اجرائی است که ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب این قانون به

بخش اول: قانون | ۱۷

پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۱۹- به منظور کمک به تأمین نقدینگی برای حمایت از واحدهای تولیدی کالا و خدمات و تسهیل در وصول مطالبات سررسید گذشته بانک‌ها و یا مؤسسات مالی و یا اعتباری دارای مجوز از این واحدها اقدامات زیر انجام می‌شود:

الف- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است از طریق کلیه بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دولتی و خصوصی عامل در صورت درخواست متقاضی، متناسب با بازپرداخت هر بخش از تسهیلات پرداختی به واحدهای تولیدی، نسبت به آزادسازی وثیقه‌های مازاد و یا تبدیل وثیقه متناسب با میزان باقیمانده تسهیلات اقدام نماید. انتخاب وثیقه باقیمانده جهت تضمین با بانک است.

ب- دریافت وکالت بلاعزل از تسهیلات‌گیرندگان و وثیقه‌گذاران بابت وثائق در رهن بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دولتی و خصوصی ممنوع است و وثیقه‌گیرندگان موظفند در قالب قراردادهای منعقد شده یا سایر طرق قانونی نسبت به به اجراء گذاشتن وثیقه‌ها عمل کنند.

پ- متن زیر به عنوان تبصره (۴) به ماده واحده قانون اصلاح ماده (۳۴) اصلاحی قانون ثبت مصوب ۱۳۵۱ و حذف ماده (۳۴) مکرر آن مصوب ۱۳۸۶/۱۱/۲۹ الحاق می‌شود:

تبصره ۴- در راستای تسهیل در وصول مطالبات سررسید گذشته بانک‌ها و یا مؤسسات مالی و یا اعتباری دارای مجوز به یکی از روش‌های زیر عمل می‌شود:

۱- بانک و یا مؤسسه مالی و یا اعتباری تسهیلات‌دهنده، در صورت درخواست واحد تولیدی بدهکار، به بازار فرابورس یا کارشناس رسمی دادگستری مراجعه و تمام اموال و دارایی‌های واحد تولیدی را قیمت‌گذاری می‌نماید و با هدف تأمین طلب بانک و یا مؤسسه مالی و یا اعتباری بر روی درصد سهام قابل واگذاری به خریدار، یک مناقصه برگزار می‌کند تا مشخص شود که کدام خریدار با قبول درصد کمتری از سهام واحد تولیدی بدهکار، تمام بدهی او را می‌پردازد. با پرداخت میزان طلب بانک و مؤسسه مالی و یا اعتباری از واحد تولیدی توسط خریدار، آن بخش از سهم واحد تولیدی که در مناقصه مشخص شده است، به خریدار منتقل و اموال مورد رهن آزاد می‌شود.

در صورتی که بدهکار از مجوز فوق برای تسویه بدهی‌های خود استفاده کند، در صورت شرط ضمن عقد در قرارداد مناقصه و درخواست خریدار، بدهکار مکلف است به خریدار سهام واحد تولیدی بدهکار اعم از اینکه بانک و یا مؤسسه مالی و یا اعتباری باشد و یا سهام خود را از طریق فرابورس خریداری کرده باشد، اجازه دهد تا با خرید نقدی بخش دیگری از سهام این واحد تولیدی به قیمت قبلی، سهام خود را تا سقف سهام مورد نیاز برای تشکیل مجمع عمومی فوق‌العاده، افزایش دهد.

۱۸ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

۲- در مورد معاملات بانک‌ها و مؤسسات مالی و یا اعتباری مجاز، هرگاه مال مورد وثیقه به مبلغ پایه کارشناسی رسمی دادگستری مرضی‌الطرفین خریداری نداشته باشد، به تقاضای بستانکار و ضمن اخطار به تسهیلات‌گیرنده و راهن، مهلت دو ماهه داده می‌شود تا طلب بانک یا مؤسسه مالی و یا اعتباری را پرداخت کند و یا ملک مورد وثیقه را با پرداخت تمام یا بخشی از طلب بانک تا سقف مبلغ پایه مزایده فک رهن کند.

چنانچه ظرف مدت مذکور طلب بستانکار پرداخت نشود، مال مورد مزایده به بالاترین مبلغ پیشنهادی مشروط بر اینکه کمتر از هفتاد درصد (۷۰٪) مبلغ پایه مزایده نباشد، به فروش رسیده و طلب بستانکار وصول می‌شود. در صورتی که در مزایده اول، مال مورد مزایده به فروش نرسد، تکرار مزایده با قیمت کارشناسی جدید بلامانع است. هرگاه ارزش مال مورد وثیقه بیشتر از ارزش مورد مطالبه بانک باشد، تملک دارایی مورد وثیقه به اختیار بانک می‌باشد و الزامی در تملک ندارد. در صورت عدم وصول کامل طلب از این طریق، حق پیگیری وصول باقی‌مانده مطالبات از روش‌های قانونی برای بستانکار محفوظ است. در اجرای این تبصره استفاده از ساز و کارهای بورس کالا در اولویت قرار دارد. ماده ۲۰- دولت موظف است نسبت به تعیین تکلیف نرخ و فرآیند تسویه بدهکاران ارزی از محل حساب ذخیره ارزی به دولت به نحوی که زمان دریافت ارز، زمان فروش محصول یا زمان تکمیل طرح (حسب مورد)، نوع کالا (نهایی، واسطه‌ای یا سرمایه‌ای) وجود یا نبود محدودیت‌های قیمت‌گذاری توسط دولت و رعایت ضوابط قیمت‌گذاری و عرضه توسط دریافت‌کننده تسهیلات، وجود یا نبود منابع ارزی در زمان درخواست متقاضی لحاظ شده باشد، ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون اقدام کند.

تبصره ۱- گیرندگان تسهیلات موضوع این ماده از تاریخ ابلاغ این قانون تا سه ماه فرصت دارند تا بدهی خود به قیمت روز گشایش را با بانک عامل تأدیه و یا تعیین تکلیف کنند. بدهکارانی که مطابق این تبصره اقدام به تعیین تکلیف بدهی خود نموده باشند، مشمول تسهیلات این ماده هستند. تطابق شرایط این ماده با بدهکاران مزبور با تصویب کارگروه ملی و برحسب ضرورت استانی می‌باشد. کلیه اقدامات قانونی و اجرائی توسط بانک‌های عامل تا ابلاغ آیین‌نامه اجرائی این ماده متوقف می‌شود.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرائی این ماده که در آن ترکیب کارگروه مذکور در تبصره (۱) تعیین می‌شود، به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۳- وزارت امور اقتصادی و دارایی موظف است ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون با همکاری بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سازمان بورس و اوراق بهادار و بیمه مرکزی جمهوری

اسلامی ایران، آیین نامه پوشش نوسانات نرخ ارز را تهیه کند و به تصویب هیئت وزیران برساند.

ماده ۲۱- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور تأمین سرمایه در گردش پایدار برای واحدهای صنعتی، معدنی، کشاورزی، حمل و نقل، صنوف تولیدی، بنگاه‌های دانش بنیان و شرکت‌های صادراتی در حال کار (که در این ماده به اختصار «واحد» نامیده می‌شوند)، حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون، دستورالعمل اجرائی افتتاح حساب ویژه تأمین سرمایه در گردش را (که به اختصار «حساب ویژه» نامیده می‌شود) در چهارچوب قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) مصوب ۱۳۶۲/۶/۸ و اصلاحات بعدی آن با شرایط و الزامات زیر تدوین و به شبکه بانکی کشور ابلاغ نماید:

الف- هر واحد تنها می‌تواند یک «حساب ویژه» در شبکه بانکی کشور داشته باشد. تمام یا بخشی از عواید حاصل از فروش واحد به این حساب واریز می‌شود و موجودی آن صرفاً برای پرداخت‌های قانونی و خرید نهاده‌های مورد نیاز واحد قابل استفاده است. افتتاح «حساب ویژه» برای هر واحد، مانع از داشتن انواع دیگر حساب‌های بانکی توسط آن واحد نیست.

ب- بانک موظف است حسب درخواست صاحب حساب، وجوه مورد نیاز برای خرید نهاده‌های مورد نیاز تولید یا پرداخت‌های قانونی مرتبط با تولید یا صادرات را از محل موجودی حساب ویژه واحد پرداخت نموده، در صورت عدم تکافوی موجودی حساب ویژه واحد، به میزان کسری حساب و حداکثر تا سقف اعتبار حساب ویژه واحد، حساب مزبور را بدهکار نماید.

تسهیلاتی که از این طریق در اختیار واحدها قرار می‌گیرد، از نوع حد اعتباری و در قالب اعتبار در حسابجاری بوده و متناسب با مبالغ بازپرداخت شده، قابل تکرار می‌باشد. این تسهیلات صرفاً در چهارچوب عقود مصرح در فصل سوم قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) و آیین‌نامه‌های آن قابل پرداخت است. بازپرداخت این تسهیلات می‌تواند از طریق واریز تدریجی وجوه حاصل از فروش به «حساب ویژه» واحد انجام شود.

پ- حد اعتباری حساب ویژه هر واحد در سال اول افتتاح حساب عبارت است از شصت درصد (۶۰٪) میانگین فروش سه ساله آخر فعالیت آن واحد (مورد تأیید سازمان امور مالیاتی کشور) و حداکثر تا سقف پانصد میلیارد ریال

حد اعتباری حساب ویژه هر واحد برای سال‌های بعد، بر اساس دستورالعمل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که به تصویب شورای پول و اعتبار خواهد رسید، متناسب با فروش سال قبل واحد که وجه آن به حساب ویژه واریز شده باشد، تعیین می‌شود.

ت- هرگونه استفاده غیرمجاز از حساب ویژه، جرم محسوب می‌شود و مجرم با رأی دادگاه به جرمه

۲۰ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

نقدی سه برابر مبلغ تخلف و محرومیت موقت یا دائم از تسهیلات حساب ویژه محکوم خواهد شد. ث- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است تدابیر تشویقی و تنبیهی لازم را برای الزام کلیه بانکها و مؤسسات اعتباری در راستای تأمین سرمایه در گردش واحدها در چهارچوب مقررات این ماده اتخاذ نموده، هر شش ماه یکبار، گزارش عملکرد بانکها و مؤسسات اعتباری در این خصوص را به کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده ۲۲- بانکها موظفند درخواستهای استفاده از تسهیلات ارزی و ریالی مورد نیاز طرحهای دارای توجیه فنی، اقتصادی و مالی را همزمان بررسی و بر اساس زمانبندی اجرای طرح و متناسب با پیشرفت فیزیکی پروژه پرداخت نمایند. همچنین بانکها در خصوص قراردادهای تعهدات تولیدی غیر تکلیفی که متقاضی، سهم آورده خود را طبق زمانبندی واریز کرده و اجرای طرح یا پروژه موضوع قرارداد نیز شروع شده باشد، در صورت تعلیق تسهیلات تعهد شده، ملزم به تمدید مدت قرارداد و عدم دریافت هرگونه سود در بازه زمانی تعلیق و عدم ایفای تعهدات قراردادی خود در قبال متقاضی یا طرف قرارداد خود می باشد.

ماده ۲۳- کلیه بانکها و مؤسسات مالی و اعتباری دولتی و خصوصی مکلفند با درخواست بنگاههای تولیدی که به دلیل شرایط کشور طی سالهای ۱۳۸۹ تا ۱۳۹۲ دچار مشکل و دارای بدهی سررسید گذشته گردیده‌اند و تاکنون برای تسهیلات اخذ شده معوق از تمهیدات استمهال و یا امهال استفاده نکرده‌اند با تأیید هیئت مدیره برای یکبار و با دوره تنفس شش ماهه و بازپرداخت سه ساله اقدام به تسویه حساب تسهیلات معوق نمایند. جریمه‌های تسهیلات فوق به صورت جداگانه محاسبه و در انتهای دوره بازپرداخت و در صورت انجام تعهدات به موقع بنگاه تولیدی، مشمول بخشودگی می گردد. بنگاههایی که حداکثر یک سال پس از تصویب این قانون تعیین تکلیف نمایند مشمول این ماده می باشند.

ماده ۲۴- به دولت اجازه داده می شود از محل صرفه جویی در هزینه‌ها یا فروش طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای یا فروش اموال مازاد یا افزایش قیمت آب و حامل‌های انرژی برای مصارف بیش از الگوی مصرف یا متوسط مصرف، سالانه تا دو درصد (۲٪) بودجه کل کشور را پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور به افزایش سرمایه بانکهای دولتی اختصاص دهد. بانکهای مذکور موظفند حداقل معادل سه برابر مبلغ افزایش سرمایه را از این محل به خریداران غیردولتی، خصوصی یا تعاونی طرحهای تملک دارایی‌های سرمایه‌ای ملی و استانی تسهیلات با اقساط بازپرداخت حداقل پنج ساله پرداخت نمایند. لیست طرحها و پروژهها توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تعیین و اعلام می شود.

به صندوق توسعه ملی نیز اجازه داده می‌شود تا از طریق بانک‌های عامل ذی‌ربط به خریداران طرح‌ها و پروژه‌های مذکور تسهیلات پرداخت نماید.

متقاضیان خرید طرح‌ها و پروژه‌های مذکور مجازند حداقل بیست درصد (۲۰٪) منابع مورد نیاز جهت تکمیل و بهره‌برداری از هر طرح و یا پروژه را تأمین نمایند.

دستگاه‌های اجرائی طرح‌ها و پروژه‌ها موظفند با تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور با عقد قرارداد بلند مدت تا مدت پنجاه سال کالاها و خدمات ناشی از اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها را از بخش غیردولتی، خصوصی یا تعاونی خریداری یا به آنها کمک زیان پرداخت نمایند و در صورت عدم نیاز، خریداران طرح‌ها و پروژه‌ها می‌توانند کالا یا خدمات ناشی از اجرای طرح‌ها و یا پروژه‌ها را در داخل یا خارج به فروش رسانند.

به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اجازه داده می‌شود طرح‌های فاقد توجیه اقتصادی را با پرداخت یارانه یا کمک زیان توجیه‌دار و سودآور نماید. رعایت شرایط رقابتی و برگزاری مزایده عمومی برای فروش طرح‌ها و پروژه‌ها و برگزاری مناقصه عمومی برای خرید کالاها و خدمات ناشی از اجرای طرح‌ها و پروژه‌ها الزامی است.

آیین‌نامه اجرائی این ماده با پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی و صندوق توسعه ملی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران حداکثر تا مدت دو ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۵- به سازمان بورس و اوراق بهادار اجازه داده می‌شود با رعایت مواد (۲۶) و (۲۷) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۴/۹/۱ پس از استقرار و راه‌اندازی شرکت‌های رتبه‌بندی اعتباری بر اساس رتبه اعلامی شرکت‌های مزبور، مجوز انتشار اوراق مشارکت را صادر نماید. نحوه ضمانت و تعیین نرخ اوراق مذکور به موجب آیین‌نامه اجرائی است که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان بورس و اوراق بهادار، حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ این قانون تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۲۶- کلیه معاملات ثانویه اوراق مشارکت و سایر اوراق بهادار اسلامی (صکوک) از قبیل اوراق مرابحه و اسناد خزانه اسلامی صرفاً از طریق بورس یا بازار خارج از بورس موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران انجام می‌شود.

اوراق مرابحه، اوراق بهادار قابل نقل و انتقالی است که نشان دهنده مالکیت مشاع دارنده آن در دارایی مالی ناشی از فروش کالا، یا خدمتی است که نقل و انتقال آن شرعاً جایز بوده و بر اساس قرارداد مرابحه حاصل شده است.

۲۲ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

تبصره ۱- انتشار اوراق مشارکت قابل بازخرید قبل از سررسید توسط بانک‌های دولتی و خرید اوراق مشارکت منتشر شده توسط سایر بانک‌ها (اعم از دولتی و خصوصی) به وسیله بانک‌های دولتی ممنوع است.

تبصره ۲- انتشار اوراق بهادار قابل بازخرید قبل از سررسید توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران که با هدف مدیریت نظام پولی کشور انجام می‌شود، مجاز است.

ماده ۲۷- شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار یا بازار خارج از بورس موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران که از محل آورده نقدی یا مطالبات حال شده سهامداران افزایش سرمایه می‌دهند، از پرداخت حق تمبر موضوع ماده (۴۸) قانون مالیات‌های مستقیم و تبصره آن معاف می‌باشند.

ماده ۲۸-

الف- به منظور کنترل و کاهش مخاطرات سامانه‌ای یا فرادستگاهی بازار سرمایه کشور در شرایط وقوع بحران‌های مالی و اقتصادی و اجرای سیاست‌های عمومی حاکمیتی در شرایط مذکور و به منظور حفظ و توسعه شرایط رقابت منصفانه در حوزه بازار سرمایه، صندوق تثبیت بازار سرمایه به عنوان نهاد مالی تحت نظارت سازمان بورس و اوراق بهادار، با شخصیت حقوقی مستقل تأسیس می‌شود و طبق اساسنامه خود و در چهارچوب مصوبات هیئت امنا متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس کل بانک مرکزی، رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، رئیس هیئت عامل صندوق توسعه ملی و رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار توسط هیئت عامل فعالیت می‌نماید.

تبصره ۱- اداره صندوق بر عهده هیئت عامل آن خواهد بود و سازمان حسابرسی به عنوان حسابرس-بازرس قانونی آن فعالیت می‌نماید.

تبصره ۲- سازمان بورس و اوراق بهادار با تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار، می‌تواند بخشی از منابع داخلی خود را به شکل سپرده در اختیار این صندوق قرار دهد. صندوق توسعه ملی نیز مجاز است تا یک درصد (۱٪) از منابع سالانه خود را از طریق سپرده‌های خود در بانک‌های عامل در این صندوق سپرده‌گذاری کند.

تبصره ۳- شرایط و معیارهای مخاطرات سامانه‌ای، مخاطرات فرادستگاهی و بحران‌های مالی و نیز شرایط و مقررات فعالیت و انحلال صندوق، ارکان صندوق و وظایف و اختیارات هیئت امنا و هیئت عامل به موجب اساسنامه صندوق تثبیت بازار سرمایه است که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی حداکثر تا مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۴- در صورت انحلال صندوق تثبیت بازار سرمایه کلیه اموال و دارایی‌های آن بعد از کسر

تعهدات و بدهی‌ها به دولت تعلق می‌گیرد.

تبصره ۵- فعالیت‌های صندوق در حوزه بازار سرمایه از ابتدای سال ۱۳۹۵ از هرگونه مالیات و عوارض معاف می‌باشد.

ب- شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس و بازارهای خارج از بورس بر اساس میزان سهام شناور خود در هر یک از بازارهای مذکور و بر اساس مقرراتی که با پیشنهاد سازمان بورس و اوراق بهادار به تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار می‌رسد می‌توانند تا سقف ده درصد (۱۰٪) از سهام خود را خریداری و تحت عنوان سهام خزانه در شرکت نگهداری کنند. مادامی که این سهام در اختیار شرکت است فاقد حق رأی می‌باشد.

پ- مابه‌التفاوت ارزش اسمی و قیمت معاملاتی پذیرهنویسی اوراق بهادار مذکور که کمتر از قیمت اسمی پذیرهنویسی می‌شوند به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته می‌شود.

ماده ۲۹- از ابتدای سال ۱۳۹۵ کلیه معافیت‌های مقرر در مواد (۷)، (۱۱) و (۱۲) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۸۸/۹/۲۵ درخصوص اوراق صکوک و تمامی اوراق بهاداری که در چهارچوب قوانین و بر اساس ضوابط و مقررات بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران منتشر می‌شود، حاکم است. **ماده ۳۰-** متن زیر به عنوان ماده (۱۳۸ مکرر) به قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۶۶/۱۲/۳ و اصلاحات بعدی آن الحاق می‌شود:

ماده ۱۳۸ مکرر- اشخاصی که آورده نقدی برای تأمین مالی پروژه طرح و سرمایه در گردش بنگاه‌های تولیدی را در قالب عقود مشارکتی فراهم نمایند، معادل حداقل سود مورد انتظار عقود مشارکتی مصوب شورای پول و اعتبار از پرداخت مالیات بر درآمد معاف می‌شوند و برای پرداخت‌کننده سود، معادل سود پرداختی مذکور به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی می‌شود.

تبصره ۱- استفاده‌کننده از معافیت موضوع این ماده تا دو سال نمی‌تواند آورده نقدی را از بنگاه تولیدی خارج کند. در صورت کاهش آورده نقدی، به میزان ارزش روز معافیت استفاده شده، مالیات سال خروج آورده نقدی، اضافه می‌شود.

تبصره ۲- تشخیص تحقق به‌کارگیری آورده نقدی برای تأمین مالی پروژه طرح یا سرمایه در گردش با اداره امور مالیاتی حوزه مربوط است.

ماده ۳۱- متن زیر جایگزین ماده (۱۳۲) قانون مالیات‌های مستقیم و تبصره‌های آن می‌شود و ماده (۱۳۸) قانون مذکور و تبصره‌های آن حذف می‌گردد:

ماده ۱۳۲- درآمد ابرازی ناشی از فعالیت‌های تولیدی و معدنی اشخاص حقوقی غیردولتی در

۲۴ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

واحدهای تولیدی یا معدنی که از تاریخ اجرای این ماده از طرف وزارتخانه‌های ذی‌ربط برای آنها پروانه بهره‌برداری صادر یا قرارداد استخراج و فروش منعقد می‌شود و همچنین درآمدهای خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری اشخاص یاد شده که از تاریخ مذکور از طرف مراجع قانونی ذی‌ربط برای آنها پروانه بهره‌برداری یا مجوز صادر می‌شود، از تاریخ شروع بهره‌برداری یا استخراج یا فعالیت به مدت پنج سال و در مناطق کمتر توسعه یافته به مدت ده سال با نرخ صفر مشمول مالیات می‌باشد.

الف- منظور از مالیات با نرخ صفر روشی است که مؤدیان مشمول آن مکلف به تسلیم اظهارنامه، دفاتر قانونی، اسناد و مدارک حسابداری حسب مورد، برای درآمدهای خود به ترتیب مقرر در این قانون و در مواعد مشخص شده به سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشند و سازمان مذکور نیز مکلف به بررسی اظهارنامه و تعیین درآمد مشمول مالیات مؤدیان بر اساس مستندات، مدارک و اظهارنامه مذکور است و پس از تعیین درآمد مشمول مالیات مؤدیان، مالیات آنها با نرخ صفر محاسبه می‌شود.

ب- مالیات با نرخ صفر برای واحدهای تولیدی و خدماتی و سایر مراکز موضوع این ماده که دارای بیش از پنجاه نفر نیروی کار شاغل باشند چنانچه در دوره معافیت، هر سال نسبت به سال قبل نیروی کار شاغل خود را حداقل پنجاه درصد (۵۰٪) افزایش دهند، به ازای هر سال افزایش کارکنان یک سال اضافه می‌شود. تعداد نیروی کار شاغل و همچنین افزایش اشتغال نیروی کار در هر واحد با تأیید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ارائه اسناد و مدارک مربوط به فهرست بیمه تأمین اجتماعی کارکنان محقق می‌شود. در صورت کاهش نیروی کار از حداقل افزایش مذکور در سال بعد که از مشوق مالیاتی این بند استفاده کرده باشند، مالیات متعلق در سال کاهش، مطالبه و وصول می‌شود. افرادی که بازنشسته، با خرید و مستعفی می‌شوند کاهش محسوب نمی‌گردد.

پ- دوره برخورداری محاسبه مالیات با نرخ صفر برای واحدهای اقتصادی مذکور موضوع این ماده واقع در شهرک‌های صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی به مدت دو سال و در صورت استقرار شهرک‌های صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی در مناطق کمتر توسعه یافته، به مدت سه سال افزایش می‌یابد.

ت- شرط برخورداری از هرگونه معافیت مالیاتی برای اشخاص حقیقی و حقوقی فعال در مناطق آزاد و سایر مناطق کشور تسلیم اظهارنامه مالیاتی در موقع مقرر قانونی است. اظهارنامه مالیاتی اشخاص حقوقی شامل ترازنامه و حساب سود و زیان طبق نمونه‌ای است که توسط سازمان امور مالیاتی تهیه می‌شود.

ث- به منظور تشویق و افزایش سرمایه‌گذاری‌های اقتصادی در واحدهای موضوع این ماده علاوه بر دوره حمایت از طریق مالیات با نرخ صفر حسب مورد، سرمایه‌گذاری در مناطق کمتر توسعه یافته و

سایر مناطق به شرح زیر مورد حمایت قرار می‌گیرد:

۱- در مناطق کمتر توسعه یافته:

مالیات سال‌های بعد از دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر مذکور در صدر این ماده تا زمانی که جمع درآمد مشمول مالیات واحد به دو برابر سرمایه ثبت و پرداخت شده برسد، با نرخ صفر محاسبه می‌شود و بعد از آن، مالیات متعلقه با نرخ‌های مقرر در ماده (۱۰۵) این قانون و تبصره‌های آن محاسبه و دریافت می‌شود.

۲- در سایر مناطق:

پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات سال‌های بعد از دوره محاسبه مالیات مذکور در صدر این ماده با نرخ صفر و پنجاه درصد (۵۰٪) باقی‌مانده با نرخ‌های مقرر در ماده (۱۰۵) این قانون مالیات‌های مستقیم و تبصره‌های آن محاسبه و دریافت می‌شود. این حکم تا زمانی که جمع درآمد مشمول مالیات واحد، معادل سرمایه ثبت و پرداخت شده شود، ادامه می‌یابد و بعد از آن، صد درصد (۱۰۰٪) مالیات متعلقه با نرخ‌های مقرر در ماده (۱۰۵) این قانون و تبصره‌های آن محاسبه و دریافت می‌شود.

درآمد حمل و نقل اشخاص حقوقی غیردولتی، از مشوق مالیاتی جزءهای (۱) و (۲) این بند برخوردار می‌باشند. اشخاص حقوقی غیردولتی موضوع این ماده که قبل از این اصلاحیه تأسیس شده‌اند، در صورت سرمایه‌گذاری مجدد از مشوق این ماده می‌توانند استفاده کنند.

هرگونه سرمایه‌گذاری که با مجوز مراجع قانونی ذی‌ربط به منظور تأسیس، توسعه، بازسازی و نوسازی واحدهای مذکور برای ایجاد دارایی‌های ثابت به‌استثنای زمین هزینه می‌شود، مشمول حکم این بند است.

ج- استثنای زمین مذکور در انتهای بند (ت)، در مورد سرمایه‌گذاری اشخاص حقوقی غیردولتی در واحدهای حمل و نقل، بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری صرفاً به میزان تعیین شده در مجوزهای قانونی صادرشده از مراجع ذی‌صلاح، جاری نمی‌باشد.

چ- در صورت کاهش میزان سرمایه ثبت و پرداخت شده اشخاص مذکور که از مشوق مالیاتی این ماده برای افزایش سرمایه استفاده کرده باشند، مالیات متعلق و جریمه‌های آن مطالبه و وصول می‌شود.

ح- در صورتی که سرمایه‌گذاری انجام شده موضوع این ماده با مشارکت سرمایه‌گذاران خارجی با مجوز سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران انجام شده باشد به‌ازای هر پنج درصد (۵٪) مشارکت سرمایه‌گذاری خارجی به میزان ده درصد (۱۰٪) به مشوق این ماده به نسبت سرمایه ثبت و پرداخت شده و حداکثر تا پنجاه درصد (۵۰٪) اضافه می‌شود.

خ- شرکت‌های خارجی که با استفاده از ظرفیت واحدهای تولیدی داخلی در ایران نسبت به تولید

۲۶ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

محصولات با نشان معتبر اقدام کنند در صورتی که حداقل بیست درصد (۲۰٪) از محصولات تولیدی را صادر نمایند از تاریخ انعقاد قرارداد همکاری با واحد تولید ایرانی در دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر واحد تولیدی مذکور مشمول حکم این ماده بوده و در صورت اتمام دوره مذکور، از پنجاه درصد (۵۰٪) تخفیف در نرخ مالیاتی نسبت به درآمد ابرازی حاصل از فروش محصولات تولیدی در مدت مذکور در این ماده برخوردار می‌باشند.

د- نرخ صفر مالیاتی و مشوق‌های موضوع این ماده شامل درآمد واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز استان تهران و پنجاه کیلومتری مرکز استان اصفهان و سی کیلومتری مراکز سایر استان‌ها و شهرهای دارای بیش از سیصد هزار نفر جمعیت بر اساس آخرین سرشماری نفوس و مسکن نمی‌شود.

واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات با تأیید وزارتخانه‌های ذی‌ربط و معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور در هر حال از امتیاز این ماده برخوردار می‌باشند. همچنین مالیات واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در کلیه مناطق ویژه اقتصادی و شهرک‌های صنعتی به استثنای مناطق ویژه اقتصادی و شهرک‌های مستقر در شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز استان تهران با نرخ صفر محاسبه می‌شود و از مشوق‌های مالیاتی موضوع این ماده برخوردار می‌باشند.

در خصوص مناطق ویژه اقتصادی و شهرک‌های صنعتی یا واحدهای تولیدی که در محدوده دو یا چند استان یا شهر قرار می‌گیرند، ملاک تعیین محدوده به موجب آیین‌نامه‌ای است که حداکثر سه ماه پس از تصویب این قانون با پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و سازمان حفاظت محیط‌زیست تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ذ- فهرست مناطق کمتر توسعه‌یافته شامل استان، شهرستان، بخش و دهستان در سه ماهه اول در هر برنامه پنج‌ساله، توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی با لحاظ شاخص‌های نرخ بیکاری و سرمایه‌گذاری در تولید تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد و تا ابلاغ فهرست جدید، فهرست برنامه قبلی معتبر می‌باشد. تاریخ شروع فعالیت با تأیید مراجع قانونی ذی‌ربط، مناط اعتبار برای احتساب مشوق‌های مناطق کمتر توسعه‌یافته است.

ر- کلیه تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی که قبل از اجرای این ماده پروانه بهره‌برداری از مراجع قانونی ذی‌ربط اخذ کرده باشند تا مدت شش سال پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این ماده از پرداخت پنجاه درصد (۵۰٪) مالیات بر درآمد ابرازی معاف می‌باشند. حکم این بند نسبت به درآمد حاصل از اعزام گردشگر به خارج از کشور مجری نیست.

بخش اول: قانون | ۲۷

ز- صد درصد (۱۰۰٪) درآمد ابرازی دفاتر گردشگری و زیارتی دارای مجوز از مراجع قانونی ذی‌ربط که از محل جذب گردشگران خارجی یا اعزام زائر به عربستان، عراق و سوریه تحصیل شده باشد با نرخ صفر مالیاتی مشمول مالیات می‌باشد.

ژ- مالیات با نرخ صفر موضوع این قانون صرفاً شامل درآمد ابرازی به جز درآمدهای کتمان‌شده می‌باشد. این حکم در مورد کلیه احکام مالیاتی با نرخ صفر منظور در این قانون و سایر قوانین مجری است.

س- معادل هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی در واحدهای تولیدی و صنعتی دارای پروانه بهره‌برداری از وزارتخانه‌های ذی‌ربط که در قالب قرارداد منعقد شده با دانشگاه‌ها یا مراکز پژوهشی و آموزش عالی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی که در چهارچوب نقشه جامع علمی کشور انجام می‌شود، مشروط بر اینکه گزارش پیشرفت سالانه آن به تصویب شورای پژوهشی دانشگاه‌ها و یا مراکز تحقیقاتی مربوطه برسد و ناخالص درآمد ابرازی حاصل از فعالیت‌های تولیدی و معدنی آنها کمتر از پنج میلیارد (۵.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال نباشد، حداکثر به میزان ده درصد (۱۰٪) مالیات ابرازی سال انجام هزینه مذکور بخشوده می‌شود. معادل مبلغ منظور شده به حساب مالیات اشخاص مذکور، به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته نخواهد شد.

دستورالعمل اجرائی این بند با پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی می‌رسد.

تبصره ۱- کلیه معافیت‌های مالیاتی و محاسبه با نرخ صفر مالیاتی مازاد بر قوانین موجود مذکور در این ماده از ابتدای سال ۱۳۹۵ اجراء می‌شود.

تبصره ۲- آیین‌نامه اجرائی موضوع این ماده و بندهای آن حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ قانون توسط وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و صنعت، معدن و تجارت با همکاری سازمان امور مالیاتی کشور تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۳۲- ماده (۱۶) قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۱/۵/۱ لغو می‌شود.

ماده ۳۳- تبصره زیر به عنوان تبصره (۵) به ماده (۱۴۳) مکرر قانون مالیات‌های مستقیم الحاق می‌شود:

۲۸ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

تبصره ۵- نقل و انتقال اوراق بهادار بازارگردانی بازارگردانان دارای مجوز از سازمان بورس و اوراق بهادار در بورس و فرابورس از پرداخت مالیات مقطوع نیم درصد (۵/۰٪) این ماده، معاف است.

ماده ۳۴- سازمان امور مالیاتی کشور مکلف است مالیات بر ارزش افزوده اخذشده از صادرکنندگان را از کالاهایی که از مبادی خروجی رسمی صادر شده با ارائه اسناد و مدارک مثبت حداکثر تا مدت یک ماه پس از ارائه برگ خروجی صادره توسط گمرک جمهوری اسلامی ایران از محل وصولی های جاری آن سازمان به صادرکنندگان مسترد نماید.

ماده ۳۵- الحاقات و اصلاحات زیر در قانون معادن مصوب ۱۳۷۷/۳/۲۳ و اصلاحات بعدی آن انجام می شود:

الف- چهار تبصره به شرح زیر به عنوان تبصره های (۸)، (۹)، (۱۰) و (۱۱) به ماده (۱۴) قانون اضافه می شود:

تبصره ۸- مواد خام معدنی در صورت صادرات به خارج مشمول معافیت مالیات از صادرات نمی شوند.

تبصره ۹- دولت اجازه قیمت گذاری مواد معدنی غیرانحصاری که در بازار رقابتی تولید و عرضه می شود را نداشته و ملاک تعیین قیمت عرضه و تقاضا خواهد بود.

تبصره ۱۰- بهره برداران معدنی که جهت پژوهش های کاربردی به منظور ارتقای بهره وری، فناوری، بهینه سازی مصرف انرژی یا تولید علم در حوزه معدن و فرآوری مواد معدنی با تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت اقدام به انعقاد قرارداد با دانشگاه ها و مراکز آموزشی عالی و پژوهشی (دارای دانشجو در مقاطع تحصیلی تکمیلی) می کنند از پرداخت حقوق دولتی معادن تا ده درصد (۱۰٪) و حداکثر پنجاه میلیارد ریال در هر سال معاف می باشند.

آیین نامه اجرائی این تبصره حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ ابلاغ آن توسط وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت و علوم، تحقیقات و فناوری به تصویب هیئت وزیران می رسد.

تبصره ۱۱- مصادیق مواد معدنی خام مشمول تبصره (۸) این ماده با پیشنهاد شورای عالی معادن و تصویب شورای اقتصاد تعیین و ابلاغ می شود.

ب- در تبصره (۵) ماده (۱۴) قانون پس از عبارت «بهره برداری بهینه» عبارت «و فرآوری» اضافه می شود.

پ- در صدر ماده (۱۴) قانون، عبارت «به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت» با عبارت «با پیشنهاد وزارت صنعت، معدن و تجارت و تصویب شورای عالی معادن» جایگزین می گردد.

ت- یک ماده به شرح زیر به عنوان ماده (۳۵) به قانون معادن الحاق می شود و شماره ماده (۳۵) به (۳۶) اصلاح می گردد:

ماده ۳۵- وزارت صنعت، معدن و تجارت و سازمان‌های تابعه و وابسته به آن از جمله سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن مکلفند طبق قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی، استخراج و فروش معادن متعلق به خود را از طریق مزایده عمومی به بخش خصوصی یا تعاونی واگذار نمایند. عواید حاصل از واگذاری استخراج و فروش این گونه معادن پس از واریز به خزانه‌داری کل کشور با رعایت قانون مذکور در قالب بودجه‌های سنواتی از طریق سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران و شرکت‌های تابعه صرف زیرساخت معادن، اکتشاف، تحقیقات فرآورده‌های مواد معدنی و پژوهش‌های کاربردی برای مواد معدنی و تکمیلی طرح‌های نیمه تمام معدنی و کمک به بخش فناوری (تکنولوژی) در بخش معدن می‌شود.

فروش مواد معدنی مذکور قبل از واگذاری استخراج و فروش صرفاً از طریق بورس کالا یا مزایده مجاز است.

تبصره- معادن جدید که توسط سازمان‌های مذکور کشف می‌شوند پس از اخذ گواهی کشف طبق ساز و کار فوق باید واگذار شوند.

ماده ۳۶- سود و زیان ناشی از تسعیر دارایی‌ها و بدهی‌های ارزی صندوق توسعه ملی از پرداخت مالیات معاف می‌باشد.

ماده ۳۷- به دولت اجازه داده می‌شود برای فرآوری مواد خام و تبدیل کالاهای با ارزش افزوده پایین داخلی و وارداتی به کالاهای با ارزش افزوده بالا از انواع مشوق‌های لازم استفاده کند.

وضع هرگونه عوارض بر صادرات کالاها و خدمات غیریارانه‌ای و مواد خام و کالاهای با ارزش افزوده پایین مازاد بر نیاز داخلی و یا فاقد توجیه فنی و اقتصادی برای فرآوری در داخل با لحاظ حفظ درصدی از سهم بازار جهانی به تشخیص وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت ممنوع است.

میزان عوارض بر سایر مواد خام و کالاهای با ارزش افزوده پایین نباید به کاهش یا توقف تولید مواد خام یا کالاهای با ارزش افزوده پایین بیانجامد.

عوارض دریافتی از صادرات مواد خام و کالاهای با ارزش افزوده پایین برای تشویق صادرات کالاهای با ارزش افزوده بالای مرتبط با همان مواد خام و کالای با ارزش افزوده پایین در بودجه‌های سنواتی منظور می‌شود.

دولت مکلف است از تاریخ وضع و تصویب عوارض توسط شورای اقتصاد و ابلاغ عمومی آن پس از

۱. همان گونه که در بند «ت» بیان شد این حکم به عنوان ماده (۳۵) به قانون معادن الحاق می‌گردد و لذا ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور تلقی نمی‌گردد.

۳۰ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

حداقل سه ماه نسبت به أخذ عوارض اقدام کند.

آیین نامه اجرائی این ماده با پیشنهاد وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و اتاق های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و تعاون مرکزی ایران ظرف مدت شش ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می رسد.

ماده ۳۸- به منظور حمایت از تولید داخلی و بهبود فضای کسب و کار و تسهیل در تشریفات گمرکی برای واحدهای تولیدی:

الف- دستگاه های متولی ثبت سفارش مکلفند فرآیند ثبت سفارش را تسهیل و تسریع نمایند.

ب- گمرک جمهوری اسلامی ایران ترتیبی اتخاذ نماید تا کالاهای متعلق به واحدهای تولیدی را حداکثر با أخذ یک برابر حقوق ورودی به صورت تضمین از مبادی ورودی عبور (ترانزیت) و به انبار صاحب کالا تحت نظارت بانک منتقل و مهر و موم (پلمب) نماید. تولیدکننده مجاز است با رعایت تشریفات قانونی کالای مذکور را ترخیص و در فرآیند تولید استفاده نماید.

واحدهای تولیدی می توانند ظرف مهلت های مقرر در قانون و آیین نامه اجرائی قانون، امور گمرکی کالای خود را به نزدیک ترین گمرک محل با همان تضمین اولیه، به دفعات اظهار و ترخیص نمایند. دستورالعمل اجرائی این بند با پیشنهاد گمرک جمهوری اسلامی ایران و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، تا یک ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد.

پ- به منظور تسریع در استرداد حقوق ورودی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و خزانه داری کل کشور موظفند هر ساله مبلغ مورد نیاز گمرک جمهوری اسلامی ایران را به صورت صد درصد (۱۰۰٪) تخصیص یافته از محل تنخواه در اختیار آن دستگاه قرار دهند و در پایان سال تسویه نمایند و گمرک موظف است، حقوق ورودی أخذ شده از عین مواد، قطعات و کالاهای مصرفی خارجی وارداتی مصرف شده در تولید، تکمیل و یا بسته بندی کالاهای صادر شده را مسترد نماید.

ت- به گمرک جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می شود، کالاهای وارده را با شرایط زیر ترخیص نماید:

۱- با حداقل اسناد و تعهدات ارائه اصل اسناد ظرف مدت سه ماه و با رعایت سایر مقررات

۲- با أخذ ضمانت نامه بانکی، بیمه نامه، هرگونه اوراق بهادار و یا نگهداری بخشی از کالا و اموال و سایر وثایق و تضمین های معتبر به تشخیص گمرک جمهوری اسلامی ایران حداکثر به مدت یک سال برای حقوق ورودی

۳- کالاهای وارده را که یک بار مجوز سازمان ملی استاندارد ایران دریافت کرده باشند در موارد بعدی

بخش اول: قانون ۳۱

همان کالا با همان مشخصات) با تأیید سازمان مذکور بدون نیاز به اخذ مجوز مجدد سازمان ملی استاندارد ایران و با رعایت سایر مقررات

تبصره- آیین‌نامه اجرائی این بند با پیشنهاد مشترک گمرک جمهوری اسلامی ایران و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تا یک ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ث- ماده (۲۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران به شرح زیر اصلاح می‌شود: ماده ۲۰- ورود موقت مواد اولیه و کالاهای متعلق به واحدهای تولیدی دارای پروانه تأسیس یا پروانه بهره‌برداری جهت پردازش موضوع ماده (۵۱) قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ در حکم کالای مجاز تلقی و به میزان تضمین برای ترخیص موقت کالاهای مزبور صرفاً معادل حقوق ورودی و سایر مبالغ متعلق به ورود قطعی خواهد بود.

تبصره- چنانچه این‌گونه کالاها توسط سایر اشخاص غیر از واحدهای تولیدی نیز با ارائه قرارداد با واحدهای تولیدی جهت پردازش موضوع ماده (۵۱) قانون امور گمرکی وارد شود نیز مشمول حکم این ماده خواهد بود.

ج- مسؤول ایجاد پنجره واحد موضوع ماده (۷) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۶ در امور گمرکی در امر تجارت خارجی، گمرک جمهوری اسلامی ایران بوده و دستگاه‌های صادر کننده مجوز در امر صادرات و واردات و عبور (ترانزیت) موظفند ظرف یک ماه پس از ابلاغ این قانون نمایندگان تام‌الاختیار خود را در گمرکات کشور (با تشخیص گمرک جمهوری اسلامی ایران) مستقر و نسبت به صدور مجوزهای مربوطه از طریق الکترونیکی اقدام نمایند.

چ- حقوق ورودی قطعات وارده تلفن همراه، لوازم خانگی اعم از برقی و غیربرقی، وسایل برقی به استثنای خودرو و قطعات خودرو، و صنایع پیشرفته (Tech High) نسبت به حقوق ورودی واردات کالاهای کامل (CBU) بر اساس درصد ساخت و متصل کردن قطعات منفصله (مونتاژ) کالا در داخل تعیین می‌شود.

تبصره ۱- جدول مربوط به میزان تسهیلات بر اساس درصد ساخت و متصل کردن قطعات منفصله (مونتاژ) کالا در داخل توسط کارگروه مشترکی متشکل از نمایندگان بخش صنعت و بازرگانی، وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی (گمرک ایران) تهیه و ابلاغ می‌شود.

تبصره ۲- به منظور استفاده از تسهیلات موضوع این بند رعایت مفاد ذیل ضروری است:

۱- تعیین درصد ساخت داخل و یا متصل کردن قطعات منفصله (مونتاژ) قطعات وارده توسط واحدهای تولیدی دارای پروانه بهره‌برداری معتبر از وزارت صنعت، معدن و تجارت و اعلام موضوع

۳۲ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

به گمرک جمهوری اسلامی ایران

۲- اعطای تسهیلات توسط گمرک ایران بر اساس مطابقت جدول مربوط به میزان تسهیلات با درصد ساخت و یا میزان اعلام شده توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت

۳- اجزاء و قطعات وارده توسط واحدهای تولیدی جهت استفاده در ساخت کالاهای داخلی که به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت فاقد ساخت داخل می باشد از بیست درصد (۲۰٪) حقوق ورودی متعلقه معاف می باشد.

۴- ورود محصولات کشاورزی و نهاده‌های دامی و تجهیزات و مواد غذایی مورد نیاز صنایع غذایی و تبدیلی، مواد خوراکی، آشامیدنی، آرایشی، بهداشتی، دارویی و تجهیزات پزشکی که با سلامت و بهداشت عمومی دام، گیاه و انسان مرتبط است با أخذ مجوز از دستگاه‌های ذی ربط (وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی حسب مورد و سازمان ملی استاندارد) انجام می گیرد. دستگاه‌های صادرکننده و یا استعمال‌شونده مکلفند ظرف مدت حداکثر هفت روز پس از تسلیم مستندات و ارسال نمونه، پاسخ استعمال را به گمرک جمهوری اسلامی ایران ارسال کنند.

فهرست کالاهای خاص که بررسی آنها نیازمند زمان بیشتری است حسب مورد به تصویب وزیر جهاد کشاورزی یا وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان ملی استاندارد می‌رسد و در ابتدای هر سال به گمرک جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود.

ح- بند (غ) ماده (۱۱۹) قانون امور گمرکی راجع به معافیت حقوق ورودی ماشین‌آلات خط تولید، به شرح زیر اصلاح می‌شود:

غ- واردات ماشین‌آلات خط تولید که به تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت و گمرک جمهوری اسلامی ایران، مورد نیاز واحدهای تولیدی، صنعتی و معدنی مجاز می‌باشد.

ماده ۳۹- سازمان تأمین اجتماعی مکلف است از سال ۱۳۹۴ اطلاعات کارفرمایان (اشخاص حقوقی) دارای بدهی قطعی شده را به صورت برخط در اختیار دستگاه‌هایی که بر اساس قانون ملزم به استعمال از این سازمان هستند قرار دهد.

ماده ۴۰- یک تبصره به شرح زیر به ماده (۳۸) قانون تأمین اجتماعی مصوب ۱۳۵۴/۴/۳ و اصلاحات بعدی آن الحاق می‌شود:

تبصره- مبنای مطالبه حق بیمه در مورد پیمان‌هایی که دارای کارگاه‌های صنعتی و خدمات تولیدی یا فنی مهندسی ثابت می‌باشند و موضوع اجرای پیمان توسط افراد شاغل در همان کارگاه انجام می‌شود، بر اساس فهرست ارسالی و بازرسی کارگاه است و از اعمال ضریب حق بیمه جهت قرارداد پیمان معاف می‌باشند و سازمان تأمین اجتماعی باید مفاصاحساب این گونه قراردادهای پیمان را

صادر کند.

ماده ۴۱- اصلاحات زیر در قانون کار مصوب ۱۳۶۹/۸/۲۹ و اصلاحات بعدی آن صورت می‌گیرد:

۱- دو تبصره به شرح زیر به ماده (۷) قانون، الحاق می‌شود:

تبصره ۳- قراردادهای مربوط به قانون کار در صورت کتبی بودن باید در فرم مخصوصی باشد که توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی در چهارچوب قوانین و مقررات تهیه می‌شود و در اختیار طرفین قرار می‌گیرد.

تبصره ۴- کارفرمایان موظفند به کارگران با قرارداد موقت به نسبت مدت کارکرد، مزایای قانونی پایان کار را به مأخذ هر سال یک ماه آخرین مزد پرداخت نمایند.

۲- بند ذیل به عنوان بند (ح) به ماده (۱۰) قانون الحاق می‌شود:

ح- شرایط و نحوه فسخ قرارداد (در مواردی که مدت تعیین نشده است)

۳- بند زیر به عنوان بند (ز) به ماده (۲۱) قانون الحاق می‌شود:

ز- فسخ قرارداد به نحوی که در متن قرارداد (منطبق با قانون کار) پیش بینی شده است.

۴- متن زیر به عنوان بند (ح) به ماده (۲۱) قانون الحاق می‌شود:

ح- به منظور جبران کاهش تولید ناشی از ساختار قدیمی، کارفرمایان می‌توانند بر مبنای نوآوری‌ها و فناوری‌های جدید و افزایش قدرت رقابت‌پذیری تولید، اصلاح ساختار انجام دهند، در آن صورت وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی مکلف است طبق قرارداد سه جانبه (تشکل کارگری کارگاه، کارفرما و اداره تعاون و کار و رفاه اجتماعی محل) کارگران کارگاه را به مدت شش تا دوازده ماه تحت پوشش بیمه بیکاری قرار دهد و بعد از اصلاح ساختار، کارگران را به میزان ذکر شده در قرارداد سه جانبه به محل کار برگرداند و یا کارفرمایان می‌توانند مطابق مفاد ماده (۹) قانون تنظیم بخشی از مقررات تسهیل و نوسازی صنایع کشور و اصلاح ماده (۱۱۳) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۲/۵/۲۶ و اصلاحات بعدی آن و قانون بیمه بیکاری مصوب ۱۳۶۹/۶/۲۶ عمل کنند.

ماده ۴۲- در مواد (۳) و (۹) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات مصوب ۱۳۸۹/۸/۵، عبارت «و شهرک‌های فناوری» به ترتیب به انتهای بند (ج) و بعد از عبارت «پارک‌های علم و فناوری» اضافه می‌شود.

ماده ۴۳- دولت موظف است به منظور افزایش تولید محصولات دانش‌بنیان و کسب و گسترش سهم بین‌المللی ایران در صادرات این محصولات و افزایش تقاضای داخلی از این محصولات، حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از تصویب این قانون، برنامه توسعه تولید محصولات دانش‌بنیان را تدوین کند و

۳۴ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

فهرست انواع حمایت‌ها از شرکت‌های تولیدکننده این محصولات را به خصوص در حوزه فناوری‌های نوین از قبیل: هوا فضا، ریزفناوری (نانو)، زیست‌فناوری (بایو) و زیست مهندسی را منتشر کند. کلیه دستگاه‌های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور مصوب ۱۳۶۶/۶/۱ و اصلاحات بعدی آن و دارندگان ردیف در قوانین بودجه سنواتی مکلفند با رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی در تأمین نیازهای کشور و تقویت آنها در امر صادرات و اصلاح ماده (۱۰۴) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب ۱۳۹۱/۵/۱، در برگزاری مناقصه‌ها از تولیدکنندگان داخلی موضوع مناقصه با اولویت محصولات مذکور دعوت و در شرایط مساوی به لحاظ قیمت و کیفیت بین تولیدکنندگان داخلی و خارجی موظف به خرید و عقد قرارداد با تولیدکننده داخلی هستند.

ماده ۴۴- متن زیر به انتهای تبصره (۱) ماده (۵) قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوری‌ها و اختراعات مصوب ۱۳۸۹/۸/۵ اضافه می‌شود:

به منظور ایجاد زمینه‌های مشارکت و سرمایه‌گذاری بخش غیردولتی و حمایت کمی و کیفی از فعالیت‌های پژوهشی و فناوری، بالاخص پژوهش‌ها و فناوری‌های کاربردی توسعه‌ای، دولت مجاز است در تأسیس صندوق‌های غیردولتی پژوهشی و فناوری موضوع ماده (۱۰۰) قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۹/۱/۱۷ مشارکت کند و موظف به تقویت صندوق‌های دولتی موجود می‌باشد و باید ترتیبی اتخاذ کند که این صندوق‌ها مجاز به استفاده از وجوه اداره شده دستگاه‌های اجرائی و سود تسهیلات مالی باشند. اساسنامه صندوق جدیدالتأسیس و آیین‌نامه مشارکت بخش دولتی، نظام بانکی و بخش غیردولتی در تأمین منابع مورد نیاز آن، جایگاه سازمانی، اهداف و وظایف این صندوق‌ها به پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری حداکثر ظرف مدت یک سال پس از تصویب این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۴۵- اصلاحات زیر در تبصره‌های (۱) و (۲) ماده (۹) و ماده (۳۲) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مصوب ۱۳۸۹/۴/۲۳ صورت می‌گیرد:

۱- عبارت «ظرف مدت یک سال» در تبصره (۱) ماده (۹) به «ظرف مدت پنج سال پس از تصویب این قانون»، اصلاح و عبارت «عکس‌های هوایی سال ۱۳۴۶ نیز جزء مستندات قابل قبول محسوب می‌شود» به انتهای تبصره اضافه می‌شود.

۲- واگذاری اراضی ملی و دولتی برای احداث شهرک‌های صنعتی، کشاورزی و خدمات گردشگری و مناطق ویژه اقتصادی مصوب و طرح‌های قابل واگذاری دولتی، با رعایت مقررات زیست محیطی،

از شمول تبصره (۲) ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی مستثنی می‌شود. آیین‌نامه اجرائی این ماده توسط وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

۳- در صدر ماده (۳۲) پس از عبارت «در قالب بودجه‌های سنواتی» عبارت «در ردیف اعتباری خاص» اضافه می‌شود.

ماده ۴۶- به بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود از محل حساب مازاد حاصل از ارزیابی خالص دارایی‌های خارجی، تفاوت ریالی ناشی از تعهدات ارزی قطعی با نرخ رسمی ارز تا نرخ ارز روز پرداخت ناشی از واردات کالاها و خدمات تا پایان سال ۱۳۹۱ را پس از رسیدگی به اسناد و حسابرسی دقیق پس از احراز ورود کالا به کشور و رعایت ضوابط قیمت‌گذاری و عرضه توسط دریافت‌کننده تسهیلات، تأمین نماید.

تبصره- گزارش اجرای این ماده شامل جزئیات اطلاعات مربوط به نحوه محاسبه مازاد حاصل از ارزیابی خالص دارایی‌های خارجی، اقلام تشکیل‌دهنده تعهدات ارزی با نرخ رسمی ارز، نحوه قطعی شدن این تعهدات هر سه ماه یک بار توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به کمیسیون‌های برنامه و بودجه و محاسبات و اقتصادی مجلس شورای اسلامی و دیوان محاسبات کشور ارسال می‌شود.

ماده ۴۷- کلیه بانک‌های عامل غیرتخصصی موظفند سهمی از تسهیلات اعطائی خود را حداقل معادل سهم بخش کشاورزی در اقتصاد کشور، بر اساس آخرین آمار رسمی تولید ناخالص ملی سالانه، به بخش کشاورزی اختصاص دهند.

شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلفند حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از تصویب این قانون دستورالعمل این اقدام را ابلاغ کنند و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران گزارش عملکرد این ماده را به تفکیک بانک‌ها به صورت شش ماهه به کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی ارائه می‌نماید.

ماده ۴۸- دولت مکلف است ظرف مدت یک سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون اقدامات لازم را برای ایجاد سامانه داده‌ها به منظور شناسایی دقیق واحدهای تولیدی محصولات کشاورزی به علاوه میزان تولید هر یک از محصولات توسط آنها انجام دهد تا امکان پرداخت یارانه نقدی یا غیرنقدی به تولید محصولاتی که در بخش کشاورزی نیاز به حمایت دارند فراهم شود.

ماده ۴۹- دولت مکلف است از محل ماده (۱۲) قانون تشکیل سازمان مدیریت بحران کشور مصوب ۱۳۸۷/۲/۳۱ و ماده (۱۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰/۱۱/۲۷ و

۳۶ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

اصلاحات بعدی آن اعتبارات لازم را به صورت کمک بلاعوض، یارانه حق بیمه محصولات کشاورزی و دامی، مابه‌التفاوت سود و کارمزد تسهیلات، وجوه اداره شده یا به صورت ترکیبی در همه زیربخش‌های کشاورزی به طور مستقیم یا از طریق بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و صندوق‌های موضوع حمایت از بخش کشاورزی و منابع طبیعی مندرج در ماده (۱۷) قانون افزایش بهره‌وری کشاورزی و منابع طبیعی حسب مورد، پرداخت، هزینه و مصرف نماید.

تبصره- دولت مکلف است صد درصد (۱۰۰٪) سهم خود را متناسب با سهم پرداختی بیمه‌گذاران کشاورزی در سال قبل، در بودجه سنواتی پیش‌بینی و ردیف مستقلی جهت پرداخت به صندوق بیمه کشاورزی منظور کند.

ماده ۵۰- به دولت اجازه داده می‌شود بر اساس پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی در قالب لوایح بودجه، اعتبارات مورد نیاز را در قالب وجوه اداره شده برای متقاضیان ایجاد و توسعه کشت‌های متراکم گلخانه‌ای با اولویت مصرف کمتر آب و انرژی معمول دارد. آیین‌نامه اجرائی این ماده شش ماه پس از ابلاغ این قانون به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۵۱- بانک‌ها مکلفند اسناد رسمی مالکیت مفروز و مشاع اراضی کشاورزی و محل اجرای طرح‌های کشاورزی، قراردادهای واگذاری اراضی ملی و دولتی وزارت جهاد کشاورزی، صنایع تبدیلی و تکمیلی کشاورزی و اسناد منازل روستایی را به عنوان وثیقه وام‌های بخش کشاورزی و روستایی بپذیرند. همچنین کلیه اسناد عادی مربوط به خرید و فروش چاه‌های کشاورزی مجاز دارای پروانه بهره‌برداری و سهام آنها که با پایاب مربوطه و با حفظ کاربری کشاورزی تا پایان سال ۱۳۹۲ تبادل و تنظیم شده باشد در جهت خدمات‌رسانی‌های مربوطه صرفاً نزد وزارتخانه‌های نیرو، جهاد کشاورزی و نفت در حکم اسناد رسمی تلقی می‌شوند.

ماده ۵۲- مرجع صدور مجوز تغییر کاربری اراضی کشاورزی موظف است برای احداث یا توسعه واحدهای صنعتی و معدنی دارای مجوز از مرجع ذی‌صلاح حداکثر ظرف مدت یک ماه از تاریخ تکمیل مدارک اعلام نظر نماید.

در صورت عدم پاسخ در مهلت مقرر، احداث یا توسعه واحدهای مذکور در اراضی دیم درجه چهار و بالاتر که امکان تبدیل آن به کشت آبی نباشد، با رعایت ضوابط زیست‌محیطی و پس از تأیید وزارت جهاد کشاورزی و پرداخت عوارض قانونی بلامانع است.

آیین‌نامه اجرائی مربوطه به پیشنهاد وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت تا دو ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۵۳- به منظور تحقق تبصره بند (الف) ماده (۱) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار و اصلاح

بخش اول: قانون | ۳۷

مواد (۱۲) و (۱۳) قانون اتاق بازرگانی و صنایع و معادن جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۶۹/۱۲/۱۵ ظرف مدت دو ماه پس از تصویب این قانون وزارت جهاد کشاورزی موظف است با مشورت و همکاری اتاق ایران، آیین‌نامه امکان حضور نمایندگان بخش کشاورزی را در هیئت نمایندگان استانی و ملی و نیز نمایندگان دولت (با معرفی وزیر جهاد کشاورزی) تهیه کند و به تصویب هیئت وزیران برساند.

ماده ۵۴- یک تبصره به شرح زیر به ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی اضافه می‌گردد:

تبصره - وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با همکاری سازمان ثبت اسناد و املاک کشور نسبت به رفع تداخلات ناشی از اجرای قوانین و مقررات موازی در اراضی ملی، دولتی و مستثنیات اشخاص اقدام نموده پس از رفع موارد اختلافی نسبت به اصلاح اسناد مالکیت و صدور اسناد اراضی کشاورزی اقدام نماید.

آیین‌نامه اجرائی این تبصره و چگونگی دریافت هزینه و قیمت اراضی رفع تداخل شده و مصرف آن برای حفاظت، پایش و سنددار کردن اراضی کشاورزی، با پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور سه ماه پس از ابلاغ قانون به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

ماده ۵۵- ادامه فعالیت واحدهای تولیدی موجود و دارای مجوز از مراجع قانونی ذی‌ربط در حریم شهرها و کلان‌شهرها و محدوده روستاها در صورتی که به تشخیص سازمان حفاظت محیط زیست آلاینده نباشد بلامانع است.

ماده ۵۶- واحدهای تولیدی کالا و خدمات آلاینده مستقر در مناطق آزاد تجاری-صنعتی و ویژه اقتصادی شبیه به واحدهای آلاینده مستقر در سرزمین اصلی با رعایت ترتیبات مشخص شده در قانون مالیات بر ارزش افزوده و اصلاحات بعدی آن مشمول عوارض آلاینده‌گی می‌شوند.

ماده ۵۷- تبصره (۳) ماده (۳) قانون اصلاح مواد (۱)، (۶) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی به شرح زیر اصلاح می‌شود و سه تبصره دیگر به عنوان تبصره‌های (۵)، (۶) و (۷) به این ماده الحاق می‌شود:

تبصره ۳- کلیه مراجعی که مجوز کسب و کار صادر می‌کنند موظفند نوع، شرایط و فرآیند صدور، تمدید و لغو مجوزهایی را که صادر می‌کنند به همراه مبانی قانونی مربوطه ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ این قانون، تهیه و به «هیئت مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار»، مستقر در وزارت امور اقتصادی و دارایی به صورت الکترونیکی و پس از تأیید نماینده تام‌الاختیار یا بالاترین مقام دستگاه اجرائی ارسال کنند. این هیئت هر ماه حداقل یک بار به ریاست وزیر امور اقتصادی

۳۸ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

و دارایی و با حضور دادستان کل کشور، رئیس سازمان بازرسی کل کشور، رئیس دیوان محاسبات کشور یا نمایندگان تام‌الاختیار آنان، دو نماینده مجلس شورای اسلامی، رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران، رئیس اتاق تعاون مرکزی ایران، رئیس اتاق اصناف ایران و حسب مورد نماینده دستگاه اجرائی ذی‌ربط موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور و دارندگان ردیف و عنوان در قانون بودجه سنواری مربوط، تشکیل می‌شود. این هیئت موظف است حداکثر تا مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون، شرایط و مراحل صدور مجوزهای کسب و کار در مقررات، بخشنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و مانند اینها را به نحوی تسهیل و تسریع نماید و هزینه‌های آن را به نحوی تقلیل دهد که صدور مجوز کسب و کار در کشور با حداقل هزینه و مراحل آن ترجیحاً به صورت آنی و غیرحضور و راه‌اندازی آن کسب و کار در کمترین زمان ممکن صورت پذیرد. مصوبات هیئت مذکور در مورد بخشنامه‌ها، دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌ها پس از تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی و در مورد تصویب‌نامه‌های هیئت وزیران پس از تأیید هیئت وزیران برای کلیه مراجع صدور مجوزهای کسب و کار و کلیه دستگاه‌ها و نهادها که در صدور مجوزهای کسب و کار نقش دارند لازم‌الاجرا می‌باشد.

فعالیت این هیئت پس از انجام تکالیف مذکور نیز استمرار یافته و در صورتی که تحقق این اهداف به اصلاح قوانین نیاز داشته باشد، هیئت مذکور موظف است پیشنهادهای لازم را برای اصلاح قوانین تهیه و به مراجع مربوطه ارائه کند.

تبصره ۵- از تاریخ تصویب این قانون، وظایف و اختیارات «کارگروه موضوع ماده (۶۲) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۱۵» به «هیئت مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار» موضوع قانون اصلاح مواد (۱)، (۶) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی مصوب ۱۳۹۳/۴/۱ منتقل می‌شود و ماده (۶۲) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران لغو می‌شود.

تبصره ۶- در مورد آن دسته از فعالیت‌های اقتصادی که نیازمند اخذ مجوز از دستگاه‌های متعدد می‌باشند، دستگاه اصلی موضوع فعالیت، وظیفه مدیریت یکپارچه، هماهنگی و اداره امور اخذ و تکمیل و صدور مجوز را برعهده خواهد داشت و از طریق ایجاد پنجره واحد به صورت حقیقی یا در فضای مجازی با مشارکت سایر دستگاه‌های مرتبط به‌گونه‌ای اقدام می‌نماید که ضمن رعایت اصل همزمانی صدور مجوزها، سقف زمانی موردنظر برای صدور مجوز از زمان پیش‌بینی‌شده توسط هیئت «مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار» تجاوز ننماید.

در ایجاد فرآیند پنجره واحد، دستگاه‌های فرعی صدور مجوز موظفند نسبت به ارائه خدمات از طریق

استقرار نماینده تام‌الاختیار در محل پنجره‌های واحد و یا در فضای مجازی اقدام و همکاری لازم را به عمل آورند. دستورالعمل‌های مربوطه شامل رویه‌ها و ضوابط و نحوه برخورد با متخلفان (براساس قوانین و مقررات)، که به تأیید هیئت وزیران رسیده است و همچنین فهرست دستگاه‌های اصلی در صدور مجوز در فعالیت‌های مختلف متناسب با شرایط توسط هیئت «مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار» موضوع ماده (۳) قانون اصلاح مواد (۱)، (۶) و (۷) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی تهیه و ابلاغ می‌شود. از تاریخ تصویب این قانون، ماده (۷۰) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران لغو می‌شود.

تبصره ۷- مصوبات کمیته مذکور در ماده (۷۶) قانون برنامه پنج‌ساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران که مرتبط با وظایف و اختیارات هیئت مقررات‌زدایی و تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار می‌باشد به این هیئت ارسال می‌شود.

ماده ۵۸- تا رفع کامل تحریم‌ها علیه ملت ایران مصوبات هر یک از شوراهای فرعی شورای امنیت ملی که دارای آثار اقتصادی، تجاری، مالی و مرتبط با سرمایه‌گذاری، تولید، صادرات و واردات است باید تا چهل و هشت ساعت پس از تصویب برای کلیه اعضای ثابت شورای عالی امنیت ملی ارسال شود. چنانچه هر یک از اعضای مذکور تا ده روز کاری ایرادی نگیرند، مصوبه قابل اجراء است و در صورت وصول ایراد طی مدت مذکور، شورای فرعی موظف به رفع آن است. در غیر این صورت مصوبه باید به تصویب شورای عالی امنیت ملی برسد. مصوبات شورای فرعی نباید خلاف قوانین موضوعه کشور باشد.

ماده ۵۹- شهرداری‌ها مکلفند حداکثر تا یک هفته پس از پرداخت نقدی یا تعیین تکلیف نحوه پرداخت عوارض به صورت نسبه نسبت به صدور و تحویل پروانه ساختمان متقاضی اقدام نمایند. درخواست یا دریافت وجه مازاد بر عوارض قانونی هنگام صدور پروانه یا بعد از صدور پروانه توسط شهرداری‌ها ممنوع است.

پرداخت صد درصد (۱۰۰٪) عوارض به صورت نقد شامل درصد تخفیفی خواهد بود که به تصویب شورای اسلامی شهر می‌رسد. در پرداخت عوارض به صورت نسبه (قسطی و یا یکجا) نیز به میزانی که به تصویب شورای اسلامی شهر می‌رسد حداکثر تا نرخ مصوب شورای پول و اعتبار به مبلغ عوارض اضافه می‌شود.

شهرداری‌ها مکلفند در صورت عدم اجرای طرح با کاربری مورد نیاز دستگاه‌های اجرائی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری تا پایان مهلت قانونی، بدون نیاز به موافقت دستگاه اجرائی ذی‌ربط با تقاضای مالک خصوصی یا تعاونی با پرداخت عوارض و بهای خدمات قانونی طبق قوانین

۴۰ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

و مقررات مربوطه پروانه صادر کنند.

ماده ۶۰- رعایت مواد (۲) و (۳) قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار در تدوین آیین نامه های اجرائی این قانون الزامی است.

قانون فوق مشتمل بر شصت ماده و سی و پنج تبصره در جلسه علنی روز سه شنبه مورخ اول اردیبهشت ماه یک هزار و سیصد و نود و چهار مجلس شورای اسلامی تصویب شد و در تاریخ ۱۳۹۴/۲/۹ به تأیید شورای نگهبان رسید.

علی لاریجانی

بخش دوم:
آیین نامه های اجرایی

آیین‌نامه اجرایی احصاء بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی موضوع ماده (۱) قانون (تصویب‌نامه شماره ۶۱۲۴۰/ت ۵۲۲۳۰ ه مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۷ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۵/۱۱ به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین‌نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی ماده (۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر درمعانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -.

ب- بانک‌ها: بانک‌های دولتی و غیردولتی.

پ- مؤسسات اعتباری: مؤسسات اعتباری غیربانکی دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ت- وزارت: وزارت امور اقتصادی و دارایی.

ث- دستگاه‌های اجرایی: کلیه دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری.

ج- طبقات اشخاص: اشخاص حقیقی و حقوقی طلبکار از دولت و بدهکار به دولت و شرکت‌های دولتی که در سه طبقه به شرح زیر قرار می‌گیرند:

طبقه اول: اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی به تفکیک اشخاص

۲- طبقه دوم: نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی به تفکیک موسسه

۳- طبقه سوم: بانک‌ها و مؤسسات اعتباری به تفکیک بانک‌ها و مؤسسات اعتباری

چ- مطالبات دولت: مطالبات (اعم از جاری و غیرجاری) وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (طرح‌هایی که اعتبارات آن‌ها از محل بودجه عمومی دولت تأمین می‌شود و مربوط به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های دولتی می‌باشد) که در چارچوب قوانین و مقررات ایجاد می‌شود.

ح- بدهی‌های دولت: بدهی‌های (اعم از جاری و غیرجاری) وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و طرح‌های

۴۴ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

تملك دارایی‌های سرمایه‌ای (طرح‌هایی که اعتبارات آن‌ها از محل بودجه عمومی دولت تأمین می‌شود و مربوط به مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و شرکت‌های دولتی می‌باشد) که در چارچوب قوانین و مقررات ایجاد می‌شود.

خ- مطالبات شرکت‌های دولتی: مطالبات شرکت‌های دولتی مشتمل بر شرکت‌های دولتی مستلزم ذکر یا تصریح نام اعم از مطالبات جاری و غیرجاری.

د- بدهی‌های شرکت‌های دولتی: بدهی‌های شرکت‌های دولتی مشتمل بر شرکت‌های دولتی مستلزم ذکر یا تصریح نام اعم از بدهی‌های جاری و غیرجاری.

تبصره ۱- بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی پس از تأیید سازمان حسابرسی قطعی محسوب می‌شود.

تبصره ۲- بدهی‌ها و مطالبات دولت که توسط دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط اعلام نشده باشد، با اعلام وزارت و تأیید سازمان حسابرسی قطعی تلقی می‌شود.

ماده ۲- دستگاه‌های اجرایی مکلفند در اجرای این آیین‌نامه اطلاعات مورد درخواست وزارت را بر اساس بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اجرایی موضوع این آیین‌نامه که حسب ضرورت با رعایت مقررات قانونی مربوط توسط وزارت ابلاغ خواهد شد، ارائه نمایند.

تبصره ۱- میزان و کیفیت اطلاعات مورد نیاز و همچنین نحوه و زمان بندی ارسال آن توسط وزارت تعیین می‌شود.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی موضوع این ماده مکلفند بسترهای سخت‌افزاری و نرم‌افزاری لازم برای تبادل برخط اطلاعات مالی مورد نیاز با وزارت را ایجاد و دسترسی‌های مربوط را برای وزارت فراهم نمایند.

ماده ۳- وزارت موظف است ظرف شش ماه پس از لازم‌الاجرا شدن قانون، جدول بدهی‌ها و مطالبات دولت و شرکت‌های دولتی را در طبقات اشخاص تهیه و برای ارسال به کمیسیون‌های اقتصادی و برنامه و بودجه و محاسبات مجلس شورای اسلامی به رئیس‌جمهور ارائه نماید.

تبصره- جدول مذکور باید هر سه ماه یک بار به‌روزرسانی و ارائه شود.

ماده ۴- وزارت موظف است از سال ۱۳۹۵، هم‌زمان با ارائه لایحه بودجه سالانه کل کشور، جدول بدهی‌ها و مطالبات قطعی شده دولت را تا پایان سال قبل به تفکیک طبقات اشخاص برای ارسال به مجلس شورای اسلامی به رئیس‌جمهور ارائه نماید.

تبصره ۱- در راستای بند (پ) ماده (۱) قانون و تبصره آن، دستگاه‌های اجرایی حسب مورد مکلفند نسبت به اخذ تأییدیه سازمان حسابرسی و ارائه آن به وزارت بر اساس ترتیبات مقرر در ماده (۲) این

آیین‌نامه اقدام نمایند. تأییدیه‌های اخذ شده از سازمان حسابرسی که در اجرای این تبصره دریافت می‌شود، در حکم تأیید گزارش‌های سالانه توسط سازمان حسابرسی تلقی می‌شود.

تبصره ۲- اعتبار لازم برای انجام حسابرسی موضوع تبصره (۱) این ماده، توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در لوایح بودجه سنواتی ذیل بودجه دستگاه‌های اجرایی مربوط، پیش‌بینی می‌شود.

ماده ۵- وزارت مجاز است راساً با اعزام مأمور، اسناد و مدارک مربوط را در محل دستگاه‌های اجرایی مورد رسیدگی قرار دهد.

ماده ۶- به منظور اجرای احکام مندرج در بندهای (ب) و (پ) ماده (۱) قانون، از ابتدای سال ۱۳۹۵ مرکز جداگانه‌ای در وزارت با مسوولیت خزانه‌داری کل کشور ایجاد می‌شود.

سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظف است نیروی انسانی مرکز یاد شده را از محل نیروهای موجود در دولت و اعتبار مورد نیاز آن را از محل اعتبار برنامه تنظیم صورت‌حساب عملکرد سالانه بودجه کل کشور تأمین نماید. این مرکز موظف است خلاصه مطالبات، بدهی‌ها و تعهدات دولت را احصاء و ثبت کند و علاوه بر گزارش‌های فصلی، گزارش‌های سالانه (موضوع ماده (۴) این آیین‌نامه) را برای ارائه به رئیس‌جمهور و مجلس شورای اسلامی تهیه نماید.

تبصره- پس از تشکیل مرکز یاد شده، تصویب نامه شماره ۲۳۶۰۹/ت/۱۸۳-۵۰ مورخ ۱۳۹۳/۳/۴ کان لم یکن تلقی می‌شود.

ماده ۷- وزارت و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور موظفند حسب مورد بر اساس تبصره ماده (۱) قانون نسبت به اصلاح ساختار سازمانی وزارت و تهیه و ابلاغ شرح وظایف مرکز موضوع ماده (۶) اقدام نمایند.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

آیین نامه اجرایی صکوک اجاره موضوع بند (ب) ماده (۲)
قانون (تصویب نامه شماره ۴۱۸۴۸/ت/۵۲۰۲۶ هـ مورخ ۱۳۹۴/۴/۴ هیئت وزیران)^۱

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۳/۲۷ به پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد بند (ب) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -، آیین نامه اجرایی بند یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی بند (ب) ماده (۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -

بخش اول: تعاریف و کلیات

ماده ۱- اصطلاحات به کار رفته در ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - و ماده (۱) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۸ - به همان معانی در این آیین نامه به کار می روند. سایر اصطلاحات زیر در این آیین نامه دارای معانی مشروح مربوط است:
الف- مطالبات قطعی دولت و شرکت های دولتی: مطالباتی که طبق قوانین و مقررات مربوط به تأیید رسیده باشد.

ب- بدهی های قطعی دولت و شرکت های دولتی: بدهی هایی که طبق قوانین و مقررات مربوط ایجاد و تأیید شده باشد.

ج- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -

د- کارگروه اجرایی: کارگروه اجرایی انتشار صکوک اجاره موضوع ماده (۷) این آیین نامه

ه- بانی: وزارت امور اقتصادی و دارایی است که در قالب این آیین نامه و به نمایندگی از دولت انتشار اوراق اجاره به اراده آن انجام می گیرد. در خصوص انتشار اوراق توسط شرکت های دولتی،

۱. آیین نامه بند ب ماده (۲) طی مصوبه های شماره ۱۶۴۲۴۱/ت/۵۲۹۴۰ هـ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ و شماره ۵۷۱۹۷/ت/۵۳۳۱۷ هـ مورخ ۱۳۹۵/۰۵/۱۶ هیئت وزیران اصلاح گردیده که در متن فعلی آیین نامه اعمال شده اند.

بانی شرکت مزبور است.

و- اشخاص طلبکار: اشخاص موضوع ماده (۲) قانون که از دولت و شرکت‌های دولتی مطالبات قطعی دارند.

ماده ۲- وزارت امور اقتصادی و دارایی می‌تواند دارایی‌های دولت و یا سایر اشخاص حقیقی و حقوقی (منوط به موافقت اشخاص مذکور) را که حایز شرایط مقرر در بخش دوم این آیین‌نامه باشد، مبنای انتشار اوراق اجاره قرار دهد. هرگونه نقل و انتقال دارایی‌ها برای فراهم شدن امکان استفاده از دارایی‌های مذکور برای انتشار اوراق، مشمول ماده (۱۲) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۸- است. تبصره- دارایی‌های مبنای انتشار اوراق اجاره با رعایت مقررات مربوط به صورت مستقیم و بدون قید و شرط به مالکیت نهاد واسط در می‌آید و پس از پایان مدت قرارداد اجاره به شرط تملیک و تسویه کامل اوراق، در صورتی که دارایی مبنای انتشار اوراق به دولت تعلق داشته باشد به مالکیت بانی و در صورتی که اموال سایر اشخاص مبنای انتشار اوراق قرار بگیرد به مالکیت اشخاص مذکور در می‌آید.

ماده ۳- دستگاه‌های موضوع مواد (۲)، (۳) و (۴) قانون محاسبات عمومی کشور برای استفاده از ساز و کار اوراق صکوک اجاره مکلفند دارایی‌هایی را که حایز شرایط مقرر در بخش دوم این آیین‌نامه است، به وزارت امور اقتصادی و دارایی معرفی کنند. میزان تخصیص اوراق به دستگاه‌های اجرایی مزبور متناسب با دارایی‌های معرفی شده به وزارت امور اقتصادی و دارایی به تأیید کارگروه اجرایی می‌رسد.

تبصره ۱- در صورتی که دستگاه‌های یاد شده دارایی‌های مذکور را تا آبان ماه هر سال معرفی نمایند، وزارت امور اقتصادی و دارایی پیشنهاد لازم را برای تصویب هیئت وزیران ارائه می‌کند.

تبصره ۲- دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲) قانون محاسبات کشور مجازند با تأیید وزیر ذی‌ربط نسبت به اعلام مجموعه‌ای از دارایی‌های خود و سایر واحدهای زیرمجموعه خود برای انتشار اوراق اجاره و تسویه بدهی‌های اعلامی اقدام نمایند.

ماده ۴- ضامن اوراق صکوک اجاره به شرح زیر است:

الف- در خصوص اوراق منتشره که بانی، وزارت امور اقتصادی و دارایی است ضامن، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور است.

ب- در مورد شرکت‌های دولتی، ضامن به پیشنهاد شرکت و تأیید کارگروه اجرایی با رعایت قوانین و مقررات مربوط تعیین می‌شود.

تبصره ۱- در مورد بدهی‌های قطعی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای شرکت‌های دولتی که از بودجه عمومی دولت تأمین و پرداخت می‌شود و همچنین بدهی‌های قطعی شرکت‌هایی که به

۴۸ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

موجب ماده (۶) قانون به دولت منتقل می شود، ضامن سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور است. تبصره ۲- خزانه داری کل کشور مکلف است پرداخت اعتبارات موضوع این آیین نامه را با رعایت مقررات مربوط مقدم بر تمامی پرداخت ها انجام دهد.

تبصره ۳- در صورتی که اوراق صکوک اجاره منتشره دارای رتبه اعتباری باشد، وجود ضامن الزامی نیست.

ماده ۵- بدهی دولت به اشخاص طلبکار باید به استناد ماده (۱۹) قانون محاسبات عمومی کشور ایجاد و با توجه به ماده (۲۰) قانون مزبور تسجیل شده و ضمن اعمال حساب در دفاتر و صورت های مالی به تأیید ذی حساب و رئیس دستگاه اجرایی ذی ربط رسیده باشد.

تبصره- مرجع تأیید بدهی های قطعی شرکت های دولتی، سازمان حسابرسی است.

ماده ۶- اعتبارات مربوط به بازپرداخت اصل و فرع اوراق صکوک اجاره مربوط به دولت و طرح های تملک دارایی های سرمایه ای شرکت های دولتی توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور طی ردیف خاصی در قوانین بودجه سنواتی پیش بینی می شود. اعتبارات مزبور پس از تخصیص در مقاطع مربوط توسط وزارت امور اقتصادی و دارایی (خزانه داری کل کشور) به درخواست ذی حساب وزارت مزبور از طریق شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه به سرمایه گذاران پرداخت می شود.

ماده ۷- به منظور اجرای این آیین نامه کارگروه اجرایی انتشار اوراق صکوک اجاره با اعضا، وظایف و اختیارات زیر تشکیل می گردد:

الف- اعضای کارگروه به شرح زیر است:

۱- نماینده تام الاختیار وزیر امور اقتصادی و دارایی (مسئول کارگروه)

۲- نماینده تام الاختیار رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

۳- نماینده تام الاختیار وزیر یا بالاترین مقام دستگاه ذی ربط حسب مورد

۴- نماینده تام الاختیار رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

۵- نماینده تام الاختیار رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار

ب- وظایف و اختیارات کارگروه به شرح زیر است:

۱- اولویت بندی مطالبات قطعی اشخاص طلبکار به منظور پرداخت بدهی دولت و شرکت های دولتی به آن ها در چارچوب این آیین نامه

۲- تعیین مبالغ قابل انتشار اوراق صکوک اجاره توسط وزارتخانه ها، مؤسسات و شرکت های دولتی

۳- تصویب نرخ سود پیشنهادی برای اوراق

- ۴- تعیین دوره بازپرداخت اجاره
  - ۵- تعیین نوع قرارداد اجاره
  - ۶- نظارت عالیه بر فرآیند انتشار، فروش، انجام تعهدات و تسویه نهایی اوراق صکوک اجاره در چارچوب این آیین‌نامه
  - ۷- تعیین بازارگردان و متعهد پذیره‌نویسی (حسب تشخیص و اعلام سازمان بورس و اوراق بهادار)
  - ۸- تأیید دارایی‌های مبنای انتشار اوراق صکوک اجاره.
- تبصره ۱- در مورد بندهای (۱) و (۲) پس از اخذ نظر موافق سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور تصمیم‌گیری خواهد شد. سازمان مزبور مکلف است نظر مکتوب خود را ظرف دو هفته اعلام نماید و در غیر این صورت موافقت محسوب خواهد شد.
- تبصره ۲- تصمیم‌گیری در خصوص انتشار اوراق صکوک اجاره در کارگروه اجرایی با رأی اکثریت خواهد بود. در هر شرایطی برای اتخاذ تصمیم حداقل سه رأی موافق لازم است. در خصوص بندهای (۱) و (۲) سازمان بورس و اوراق بهادار فاقد حق رأی خواهد بود.
- تبصره ۳- دبیرخانه کارگروه اجرایی در معاونت نظارت مالی وزارت امور اقتصادی و دارایی و خزانه‌داری کل کشور مستقر می‌گردد.
- تبصره ۴- در صورت موافقت اشخاص طلبکار، حسب تشخیص کارگروه اجرایی امکان واگذاری اوراق اجاره فروش نرفته در عرضه عمومی به طلبکار صرفاً با رعایت موازین شرعی مورد تأیید و مقررات مصوب سازمان بورس اوراق بهادار وجود دارد. در این صورت اشخاص طلبکار باید مطابق مقررات بازار اوراق بهادار نسبت به ارائه تعهدات مربوط و ارائه کد معاملاتی معتبر اقدام نمایند.

بخش دوم- شرایط دارایی

ماده ۸- دارایی‌های مبنای انتشار اوراق صکوک اجاره باید دارای شرایط زیر باشد:

الف- مشخصات عمومی:

- ۱- به‌کارگیری آن در فعالیت دستگاه‌های اجرایی استفاده‌کننده از اوراق صکوک اجاره، منجر به ایجاد جریان نقدی شده یا از خروج وجوه نقد جلوگیری کند.
- ۲- هیچگونه محدودیت یا منع قانونی، قراردادی یا قضایی برای انتقال دارایی، منافع و حقوق ناشی از آن وجود نداشته باشد.
- ۳- تصرف و اعمال حقوق مالکانه در آن برای نهاد واسطه‌دار هیچگونه محدودیتی نباشد.
- ۴- مالکیت آن به صورت مشاع نباشد.
- ۵- امکان واگذاری به غیر را به سهولت داشته باشد.

۵۰ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

۶- تا زمان انتقال مالکیت دارایی به ناشر (نهاد واسط)، دارایی از پوشش بیمه‌ای مناسب و کافی برخوردار باشد.

ب- انواع دارایی‌های قابل قبول جهت انتشار اوراق اجاره به شرح زیر می‌باشند:

۱- زمین

۲- ساختمان و تأسیسات

۳- ماشین‌آلات و تجهیزات

۴- وسایل حمل و نقل

تبصره ۱- اموال موضوع بندهای (۱) تا (۴) ماده (۱۱۵) قانون محاسبات عمومی کشور مشمول انتشار اوراق صکوک اجاره نیستند.

تبصره ۲- ارزش دارایی و عمر مفید اقتصادی آن باید توسط کارشناس یا کارشناسان منتخب کانون کارشناسان رسمی دادگستری تعیین شود. کارگروه اجرایی مجاز است در مواردی که نظریه کارشناس رسمی دادگستری وجود داشته باشد و بیش از شش ماه از تاریخ صدور آن نگذشته باشد، ارزیابی مجدد دارایی توسط کارشناس رسمی دادگستری را مستثنی نماید.

تبصره ۳- در صورتی که دارایی‌های اشخاص موضوع این آیین‌نامه در اجرای فرآیند انتشار اوراق اجاره مستقیماً یا از طریق نهاد واسط به دولت منتقل شده و مبنای انتشار اوراق اجاره قرار گیرد، نقل و انتقالات مربوط به آن، مشمول ماده (۱۴) قانون می‌باشد.

ماده ۹- شرایط بیمه دارایی در مدت زمان اجاره، در قرارداد اجاره تعیین و هزینه آن توسط دولت یا شرکت دولتی که از ابزار تأمین مالی برای پرداخت دیون خود استفاده می‌نماید، تأمین می‌شود. تبصره- با توجه به ماهیت برخی دارایی‌های قابل قبول برای انتشار اوراق اجاره و بر اساس مستنداتی که در گزارش توجیهی ارائه می‌گردد، کارگروه اجرایی مجاز است برخی از دارایی‌ها را از شرایط مندرج در مواد (۸) و (۹) مستثنی نماید.

بخش سوم- شرایط اوراق صکوک اجاره

ماده ۱۰- انواع قراردادهای اجاره مورد قبول در انتشار اوراق صکوک اجاره به شرح زیر است:

۱- اجاره به شرط تملیک

۲- اجاره با اختیار فروش دارایی در سررسید اجاره توسط نهاد واسط با قیمت معین.

۳- سایر قراردادهای اجاره که با رعایت قوانین و مقررات حاکم بر بازار اوراق بهادار طراحی و ارائه شده باشد.

ماده ۱۱- با انتشار اوراق اجاره، رابطه وکیل و موکل میان نهاد واسط و دارندگان اوراق اجاره برقرار

می‌شود. نهاد واسط به وکالت از طرف دارندگان ملزم به صرف وجوه حاصل از فروش اوراق اجاره جهت خرید دارایی موضوع انتشار و اجاره آن حسب مورد به بانی و سایر اشخاص موضوع این آیین‌نامه است، تملیک اوراق اجاره به منزله قبول وکالت نهاد واسط بوده و وکالت نهاد واسط تا سررسید و تسویه نهایی اوراق اجاره غیرقابل عزل، نافذ و معتبر است.

ماده ۱۲- دارندگان اوراق اجاره نمی‌توانند تقاضای تقسیم دارایی مبنای انتشار اوراق صکوک اجاره را نمایند.

ماده ۱۳- سررسید اوراق اجاره نمی‌تواند بیش از مدت زمان باقی‌مانده از عمر مفید اقتصادی دارایی باشد.

ماده ۱۴- مواعد پرداخت منافع مرتبط با اوراق صکوک اجاره توسط کارگروه اجرایی تعیین می‌شود. **ماده ۱۵-** اوراق صکوک اجاره به صورت با نام منتشر می‌شود و به عنوان ابزار مالی موضوع بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران از قابلیت معامله در بازار بورس و یا خارج از بورس برخوردار است. ثبت نام و مشخصات خریداران اوراق مزبور الزامی است.

ماده ۱۶- اوراق صکوک اجاره بدون تعهد بازخرید و با امضای وزیر امور اقتصادی و دارایی، منتشر می‌شود.

ماده ۱۷- فروش اوراق صکوک اجاره به کسر یا صرف (بالا تر یا پایین تر از ارزش اسمی) در بازار اولیه با تأیید کارگروه اجرایی مجاز است.

بخش چهارم - فرآیند انتشار اوراق صکوک اجاره

ماده ۱۸- برای صدور مجوز انتشار اوراق اجاره، پیشنهادات حاوی مدارک و مستندات مربوط توسط دستگاه‌ها، شرکت‌ها و طلبکاران متقاضی به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارائه می‌شود. وزارت مذکور با هماهنگی سازمان بورس و اوراق بهادار پس از بررسی‌های لازم و اطمینان از رعایت مقررات مصوب مربوط به بازار اوراق بهادار پیشنهاد نهایی را در کارگروه اجرایی طرح می‌کند. تصمیم کارگروه توسط دبیرخانه اعلام و سپس موافقت اصولی توسط سازمان بورس و اوراق بهادار صادر می‌شود. صدور مجوز توسط سازمان بورس و اوراق بهادار به منظور انتشار اوراق اجاره از طریق نهاد واسط، منوط به انعقاد قراردادهای لازم میان ارکان در چارچوب تعیین شده توسط سازمان مذکور و حسب مورد ارائه سایر مدارک به مرجع مذکور می‌باشد.

ماده ۱۹- مدارک و مستندات مورد نیاز برای انتشار اوراق صکوک اجاره به شرح زیر است:

۱- مدت و نوع اجاره، میزان اجاره‌بها و نحوه پرداخت آن به سرمایه‌گذاران

۲- گزارش کارشناس یا کارشناسان منتخب کانون کارشناسان رسمی دادگستری در خصوص دارایی

و ارزش آن

- ۳- تأییدیه سازمان ثبت اسناد و املاک کشور یا سایر مراجع ذیصلاح مبنی بر نبود محدودیت یا منع قانونی، قراردادی یا قضایی برای انتقال دارایی، منافع و حقوق ناشی از آن
- ۴- گزارش توجیهی تأمین مالی از طریق انتشار اوراق صکوک اجاره
- ۵- اطلاعات کامل مطالبات قطعی شده اشخاص طلبکار و پیشنهاد اولویت‌های تسویه بدهی به کارگروه اجرایی.
- ۶- سایر مدارک مورد نیاز به تشخیص کارگروه.

بخش پنجم: سایر مقررات

- ماده ۲۰- بر اساس تصویب نامه شماره ۱۶۴۲۴۱/ت ۵۲۹۴۰ هـ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ هیئت وزیران حذف شده است.
- ماده ۲۱- انتشار اوراق اجاره موضوع این آیین‌نامه تابع مقررات مربوط در بازار اوراق بهادار است. همچنین انتشار این اوراق به صورت الکترونیکی مجاز است.
- ماده ۲۲- رعایت ماده (۴۶) قانون محاسبات عمومی کشور برای انتشار اوراق صکوک اجاره موضوع این آیین‌نامه الزامی است. انتشار این اوراق به صورت الکترونیکی مجاز است.
- ماده ۲۳- تسویه بدهی و ثبت آن در حساب دستگاه‌های اجرایی مطابق دستورالعمل‌های حسابداری ابلاغی وزارت امور اقتصادی و دارایی با رعایت ماده (۱۲۸) قانون محاسبات عمومی کشور انجام می‌شود.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

آیین‌نامه اجرایی تهاتر بدهی‌ها و مطالبات دولت موضوع ماده (۳) قانون (تصویب‌نامه شماره ۸۳۹۷۹/ت/۵۲۳۶۶ هـ مورخ ۱۳۹۴/۶/۲۹ هیئت وزیران)^۱

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۶/۱۵ به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد ماده (۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور- مصوب ۱۳۹۴- آیین‌نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی ماده (۳) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ب- اشخاص: اشخاص حقیقی و حقوقی خصوصی و تعاونی، نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی

ج- وزارت: وزارت امور اقتصادی و دارایی

د- دستگاه اجرایی: دستگاه‌های موضوع مواد (۲) و (۳) قانون محاسبات عمومی کشور

هـ- بدهی‌های قطعی دولت: بدهی‌های قطعی دستگاه‌های اجرایی بدهکار که به موجب قوانین و مقررات مربوط قطعی شده باشد.

و- مطالبات قطعی دولت: مطالبات دستگاه‌های اجرایی از اشخاص که به موجب قوانین و مقررات مربوط قطعی شده و به تأیید دستگاه اجرایی ذی‌ربط رسیده باشد.

ماده ۲- وزارت مکلف است مشخصات اشخاصی را که تسویه مطالبات آنها از دولت با مطالبات دولت از آنها مطابق با بند (الف) ماده (۲) قانون قطعی شده است، حداکثر ظرف یک روز (کاری) پس از قطعیت به دستگاه اجرایی ذی‌ربط اعلام نماید. در اجرای این ماده، دستگاه‌های اجرایی مکلفند در صورت درخواست وزارت، اطلاعات مربوط به بدهکاران و طلبکاران قطعی خود را در اختیار وزارت قرار دهند.

ماده ۳- دستگاه اجرایی مکلف است حداکثر تا یک روز (کاری) بعد از تاریخ دریافت اعلام وزارت، عملیات اجرایی وصول مطالبات تا سقف مبلغ اعلام شده (بدهی قابل تسویه مطابق بند (الف) ماده

۱. آیین‌نامه ماده (۳) طی مصوبه شماره ۴۳۴۵۵/ت/۵۲۸۲۰ هـ مورخ ۱۳۹۵/۴/۱۵ هیئت وزیران اصلاح گردیده که مراتب در متن فعلی آیین‌نامه اعمال شده‌است.

۵۴ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

(۲) قانون) را تا پایان سال ۱۳۹۵ متوقف و نسبت به رفع ممنوع الخروجی اشخاص بابت بدهی های مذکور تا سقف مبلغ موضوع ماده (۲) این آیین نامه اقدام نماید.

ماده ۴- در مواردی که به موجب بند (پ) ماده (۲) قانون، مطالبات قطعی دولت از اشخاص با بدهی شرکت دولتی به آنها تهاتر می شود وزارت مکلف است مراتب را به دستگاه اجرایی طلبکار اعلام نماید و دستگاه اجرایی پس از دریافت اعلامیه مذکور، مراتب را به عنوان پرداخت بدهی در حساب اشخاص یاد شده (بدهکار) منظور نموده و ظرف مدت مذکور در ماده (۳) این آیین نامه نسبت به توقف عملیات اجرایی و رفع ممنوع الخروجی اشخاص مورد نظر بابت بدهی تا سقف مبلغ اعلام شده اقدام نماید. در اجرای این ماده تا سقف تهاتر انجام شده، شرکت دولتی مذکور جایگزین اشخاص بدهکار می شود و مکلف است مبلغ مورد نظر را در سررسید مقرر بر اساس ضوابط و مقررات قانونی مربوط با هماهنگی دستگاه اجرایی طلبکار به حساب درآمد عمومی نزد خزانه داری کل کشور واریز نماید و در غیراین صورت برابر قوانین و مقررات مربوط نسبت به وصول طلب دولت از شرکت دولتی ذی ربط اقدام خواهد شد.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

آیین‌نامه اجرایی کمک به هزینه‌های تحقیقاتی و زیست‌محیطی
واحدهای تولیدی موضوع ماده (۴) قانون
(تصویب‌نامه شماره ۱۰۷۰۳۶/ت ۵۲۰۴۷ ه مورخ ۱۳۹۴/۸/۱۷ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت صنعت، معدن و تجارت
وزارت جهاد کشاورزی - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۸/۶ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ماده (۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین‌نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی ماده (۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

- ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
- الف- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -
- ب- واحد تولیدی: بنگاه دارای پروانه بهره‌برداری یا مجوز از دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط.
- پ- هزینه تحقیقاتی و ارتقای وضعیت زیست‌محیطی: هزینه‌های طرح‌های پژوهشی و مطالعاتی مصوب واحدهای تحقیق و توسعه نزد دستگاه‌های اجرایی مربوط که سبب کاهش یا رفع آلاینده‌گی و یا منجر به ثبت اختراع یا حق امتیاز شده باشد.
- ت- حق امتیاز تولید کالا یا خدمات: امتیاز، مجوز یا گواهی‌نامه‌ای که واحد تولیدی برای تولید کالا یا خدمات جدید و یا ارتقای فرآیندهای تولید و ارائه خدمات از دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط در اثر فعالیت‌های تحقیق و توسعه دریافت می‌کند.
- ث- ثبت اختراع: گواهی‌نامه ثبت اختراع (پتنت) از مراجع ذی‌صلاح ملی یا بین‌المللی زیست‌محیطی.
- ماده ۲- دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط مجازند تا پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه‌های تحقیقاتی یا ارتقای وضعیت زیست‌محیطی واحدهای تولیدی را در حدود منابع پیش‌بینی شده در بودجه‌های سنواتی، در قالب کمک و در چارچوب موافقت‌نامه متبادله با سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور پرداخت نمایند.
- تبصره - کمک موضوع این ماده به مأخذ پرداخت، هزینه قطعی شده برای دستگاه اجرایی ذی‌ربط محسوب می‌گردد.

۵۶ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۳- دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط طرح‌های تحقیق و توسعه و ارتقای زیست‌محیطی مشمول را با توجه به منابع اعتباری مصوب، بر اساس ماهیت، میزان اثر درون بنگاهی و فرابنگاهی طرح، رسوخ فناوری در بخش، ارتقای بهره‌وری کل عوامل تولید، پیچیدگی و تنوع عوامل موثر بر طرح و میزان هزینه‌بری آنها، اولویت‌بندی نموده و کمک‌های مذکور را بر اساس سرفصل‌های مقرر در ماده (۴) این آیین‌نامه به واحد یا واحدهای تولیدی (طرح‌های مشترک) ذی‌ربط اختصاص می‌دهند. میزان کمک‌ها به نسبت اعتبار تخصیص یافته به دستگاه‌های اجرایی موضوع ماده (۲) این آیین‌نامه خواهد بود.

ماده ۴- هزینه‌های زیر به عنوان هزینه‌های تحقیقاتی مرتبط قابل قبول می‌باشد:

الف- هزینه‌های آزمایشگاهی، آزمون نمونه اولیه و آزمایش‌های بالینی، هزینه استانداردهای ایمنی و ارتقای زیست‌محیطی.

ب- هزینه‌های ثبت و حفاظت از حق اختراع داخلی و خارجی.

پ- هزینه‌های مربوط به همکاری‌های تحقیقاتی با دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و شرکت‌های دانش‌بنیان.

ت- هزینه‌های خرید یا اخذ حق استفاده از اختراعات، حق امتیاز و دانش فنی از سایر اشخاص حقیقی و حقوقی که به ثبت حق اختراع داخلی و خارجی مشروح در ادعانامه منجر شده است.

تبصره ۱- کمک‌های موضوع این آیین‌نامه در سقف بودجه‌های سالیانه تنها شامل آن دسته از هزینه‌های تحقیقاتی یا ارتقای وضعیت زیست‌محیطی می‌شود که حق امتیاز کالا یا خدمات یا ثبت اختراع حاصل از آن پس از تصویب قانون صورت گرفته باشد.

تبصره ۲- اعطای کمک‌های موضوع این آیین‌نامه به هر واحد تولیدی منوط به عدم استفاده از مزایای یا کمک‌های مشابه برای هر حق امتیاز یا هر ثبت اختراع فقط یک بار مجاز خواهد بود.

ماده ۵- دستگاه‌های اجرایی حسب مورد با استفاده از تمامی ظرفیت‌های ساختاری و نهادی موجود کشور مسئول اجرای این آیین‌نامه بوده و مکلفند گزارش‌های مربوط را سالانه به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور و شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری ارائه نمایند.

ماده ۶- دستگاه‌های اجرایی مجازند از محل منابع داخلی خود و با رعایت قوانین و مقررات مربوط با تأیید بالاترین مقام دستگاه تا پنجاه درصد (۵۰٪) هزینه‌های تحقیقاتی واحدهای تولیدی ذی‌ربط را که منجر به کسب حق امتیاز تولید کالا یا خدمات یا ثبت اختراع یا ارتقای وضعیت زیست‌محیطی شده در قالب کمک پرداخت نمایند. این پرداخت به عنوان هزینه قطعی شده برای دستگاه اجرایی ذی‌ربط محسوب می‌شود.

بخش دوم: آیین‌نامه‌های اجرایی | ۵۷

ماده ۷- واحدهای تولیدی مشمول این آیین‌نامه مکلفند درخواست خود را در سامانه جامع وزارت صنعت، معدن و تجارت که به این منظور راه‌اندازی می‌شود، ثبت نمایند تا وزارتخانه‌های مربوط ظرف سه ماه درخواست را بررسی و نتیجه ارزیابی و میزان کمک به هر واحد مشمول را بر اساس دستورالعمل‌های مندرج در سامانه اعلام نمایند.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

آیین نامه اجرایی خرید و یا اخذ بهره برداری و فروش کالاها و خدمات ناشی از
اجرای طرح ها و پروژه ها و فعالیت های مورد واگذاری موضوع ماده (۷)
قانون (تصویب نامه شماره ۶۷۵۷۲/ت ۵۵۲۱۵۳ مورخ ۱۳۹۴/۵/۲۷ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۴/۲۱ به پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد ماده (۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی ماده (۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- سازمان: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.

ب- دستگاه متقاضی: وزارتخانه ها، مؤسسات و شرکت های دولتی.

پ- طرح های قابل واگذاری: طرح، پروژه و فعالیت هایی که در اجرای قوانین و مقررات مربوط به بخش غیردولتی واگذار می شود.

ماده ۲- دستگاه متقاضی در مرحله ارائه پیشنهاد واگذاری طرح قابل واگذاری، نیاز خود را نسبت به خرید کالا و خدمات ناشی از اجرای طرح مورد واگذاری و مدت آن با ارائه گزارش توجیهی برای اخذ تأیید به سازمان ارسال می نماید.

ماده ۳- طرح مورد واگذاری باید از طریق مزایده عمومی توسط دستگاه متقاضی و مطابق قیمت تمام شده پیشنهادی دستگاه و با لحاظ شرایط و مدت نیاز به کالا و خدمات طرح مذکور با تأیید سازمان واگذار شود.

تبصره- قیمت تمام شده پیشنهادی دستگاه بر اساس دستورالعمل مصوب شورای اقتصاد خواهد بود.

ماده ۴- با پیش بینی امکان خرید کالا و خدمت در مرحله واگذاری و پس از قطعیت واگذاری، سازمان مجاز است کالا و خدمات ناشی از اجرای طرح واگذار شده را بر اساس مناقصه عمومی خریداری نماید.

ماده ۵- در صورت عدم نیاز به خرید کالا و خدمات ناشی از اجرای طرح های مورد واگذاری از سوی دستگاه اجرایی و تأیید سازمان، با اعلام کتبی موضوع در اسناد مزایده طرح، اجازه بهره برداری یا

فروش در داخل و خارج کشور به بخش غیردولتی داده می‌شود.

ماده ۶- حداکثر قیمت خرید کالا و خدمت مورد نظر باید تا سقف هزینه یا قیمت تمام شده مربوط باشد.

تبصره- قیمت تمام شده در سال‌های بعد متناسب با شاخص‌های اعلامی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به روز می‌شود.

ماده ۷- در مواردی که طرح‌های مورد واگذاری فاقد توجیه اقتصادی و مالی است و نیاز به پرداخت کمک داشته باشد، این کمک در اسناد مزایده یا مناقصه درج و پرداخت آن به صورت سنواتی و یا به صورت یکجا در قالب کاهش قیمت پایه در واگذاری طرح به منظور دستیابی به توجیه اقتصادی و مالی اعمال می‌شود.

ماده ۸- کالا و خدمت طرح‌های قابل واگذاری از محل اعتبارات دستگاه متقاضی، خریداری و بر اساس ترتیبات مورد توافق سازمان و دستگاه متقاضی، تحویل دستگاه متقاضی ذی‌ربط می‌گردد.

ماده ۹- وظایف و اختیارات سازمان در اجرای این آیین‌نامه به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف- بررسی و تأیید پیشنهادهای دستگاه‌های متقاضی در مورد خرید کالا و خدمات طرح‌های قابل واگذاری.

ب- بررسی و تأیید پیشنهادهای دستگاه‌های متقاضی در مورد قیمت تمام شده کالا و خدمات.

پ- نظارت بر انتقال کالا و خدمات دریافتی از طرح واگذار شده به دستگاه‌های متقاضی.

ت- تهیه و تدوین دستورالعمل نحوه رسیدگی به درخواست‌ها و مواعد زمانی هر مرحله از کار و انتقال کالا و خدمات به دستگاه‌های متقاضی.

ماده ۱۰- دستگاه متقاضی موظف به واريز منابع حاصل از واگذاری طرح‌ها مطابق قوانین و مقررات مربوط به خزانه‌داری کل کشور می‌باشد.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

آیین نامه اجرایی ساماندهی تبلیغات کالاها موضوع ماده (۸) قانون
(تصویب نامه شماره ۸۳۹۸۳/ت/۵۲۲۰۷ هـ مورخ ۱۳۹۴/۶/۲۹ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

**وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت امور خارجه
وزارت جهاد کشاورزی - وزارت دادگستری - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات
وزارت کشور - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - سازمان ثبت اسناد و املاک کشور
سازمان ملی استاندارد ایران - سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران**

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۶/۸ به پیشنهاد وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت، جهاد کشاورزی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، فرهنگ و ارشاد اسلامی، کشور و سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران و به استناد ماده (۸) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین نامه ساماندهی تبلیغات کالاها و خدمات موضوع ماده (۸) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور را به شرح زیر تصویب کرد:

**آیین نامه ساماندهی تبلیغات کالاها و خدمات موضوع ماده (۸)
قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور**

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- نشان (برند) تجاری: نام، نماد، نشانه، طرح، شعار، علامت و آدرس وبگاه و یا ترکیبی از آنها که متعلق به یک محصول (کالا و خدمات) و یا بنگاه است و موجب شناسایی و تمایز آن از سایر محصولات، خدمات و یا بنگاه ها و همچنین انتقال یک مفهوم یا احساس به مخاطب می شود.
ب- نشان (برند) تجاری داخلی: آن دسته از نشان (برند) های مربوط به کالاها و خدماتی که در داخل تولید می شود.

پ- تبلیغات: ارتباط هدفمند با همگان یا گروه خاص که با استفاده از رسانه ها یا ابزارهای گوناگون از قبیل صدا و سیما، مطبوعات، تابلوهای شهری یا دیواری، وسایل حمل و نقل همگانی، فیلم های سینمایی، اوراق چاپی، تلفن و رایانه برای آگاهی دادن نسبت به کالا یا خدمت در جهت بازاریابی و عرضه آنها انجام می گیرد.

ت- دستگاه های اجرایی: دستگاه های موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری

ماده ۲- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است به منظور توسعه، ترویج و تبلیغ نشان (برند)های تجاری داخلی در بازارهای داخلی و خارجی و با هدف افزایش رقابت‌پذیری کالاها و خدمات ایرانی، تشویق تولیدکنندگان و صادرکنندگان با نشان برتر نسبت به انجام موارد زیر اقدام کند:

الف- تهیه پیش‌نویس دستورالعمل‌های ترویج و فرهنگ‌سازی موضوعات مرتبط با نشان (برند) تجاری و ارائه آن به کمیسیون موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه برای تصویب.

ب- پیشنهاد بسته‌های حمایتی و تشویقی با اولویت نشان (برند)های تجاری صادراتی به کمیسیون موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه برای تصویب.

پ- شناسایی خلأهای موجود در قوانین، مقررات، رویه‌های موجود و تدوین راهکارها و پیشنهادهای لازم و ارائه به مراجع ذی‌ربط.

ت- تدوین و ابلاغ شاخص‌های انتخاب نشان (برند)های تجاری برتر و ضوابط اعطای نشان (برند) تجاری عالی داخلی.

ث- انتخاب، معرفی و تشویق نشان (برند)های تجاری برتر داخلی به صورت سالیانه.

ج- اعطای نشان (برند) تجاری عالی داخلی به نشان (برند)های تجاری برگزیده از میان نشان (برند)های تجاری برتر داخلی.

چ- حمایت از تبلیغات نشان (برند)های تجاری منتخب داخلی در بازارهای خارجی.

ماده ۳- کمیسیون ملی نشان (برند) تجاری که در این آیین‌نامه به اختصار «کمیسیون» نامیده می‌شود با عضویت وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت (رئیس)، جهاد کشاورزی، امور خارجه، دادگستری، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و فرهنگ و ارشاد اسلامی و سازمان‌های ملی استاندارد ایران و ثبت اسناد و املاک کشور، (حداقل در سطح مدیر کل) و رؤسای اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و تعاون ایران تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- دبیرخانه کمیسیون در وزارت صنعت، معدن و تجارت تشکیل می‌شود و حسب مورد از سایر دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط برای شرکت در جلسات با حق رأی دعوت به عمل می‌آید.

تبصره ۲- کمیسیون مکلف است ظرف سه ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه، دستورالعمل و بسته‌های تشویقی موضوع بندهای (الف) و (ب) ماده (۲) را که توسط وزارت صنعت، معدن و تجارت پیشنهاد می‌شود، بررسی و تصویب کند.

ماده ۴- به منظور ساماندهی و حمایت از تبلیغات تولیدکنندگان و صادرکنندگان با نشان (برند)های تجاری برتر در خارج از کشور و توسعه بازارهای صادراتی، سازمان توسعه تجارت ایران مکلف است نسبت به انجام موارد زیر اقدام کند:

۶۲ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

- الف- حمایت از تبلیغات بنگاه‌های ایرانی در محیط‌های نمایشگاهی و مراکز تجاری خارج کشور.
- ب- شناسایی قوانین و مقررات محل سهولت تبلیغات نشان (برند)های تجاری داخلی در بازارهای خارج از کشور و ارائه پیشنهادات اصلاحی.
- پ- حمایت از ثبت بین‌المللی نشان (برند)های تجاری داخلی با هدف جلوگیری از سوءاستفاده‌های احتمالی از نشان (برند)های تجاری داخلی در سطح بین‌المللی.
- ت- حمایت از ساخت و پخش تبلیغات رسانه‌ای نشان (برند)های تجاری داخلی در رسانه‌های کشورهای هدف.
- ث- کمک به حضور نشان (برند)های تجاری برتر داخلی در پذیرش و اعزام هیئت‌های تجاری به خارج از کشور.
- ج- کمک به ایجاد دفاتر بازرگانی و مراکز تجاری در خارج از کشور برای نشان (برند)های تجاری برتر داخلی.
- چ- همکاری در برگزاری نمایشگاه‌های تخصصی و اختصاصی از نشان (برند)های تجاری برتر داخلی در خارج از کشور.
- تبصره- فهرست نشان (برند)های تجاری برتر داخلی هر ساله پس از انتخاب از سوی سازمان توسعه تجارت ایران، منتشر و اطلاع‌رسانی خواهد شد.
- ماده ۵- وزارت صنعت، معدن و تجارت مکلف است به منظور ساماندهی تبلیغات نشان (برند)های تجاری داخلی در داخل کشور و با هدف ترویج فرهنگ تغذیه سالم، حفظ محیط زیست، جلوگیری از تجمل‌گرایی و محدودسازی تبلیغ کالاهای خارجی و ترویج فرهنگ مصرف کالاهای داخلی، نسبت به انجام موارد زیر اقدام کند:
- الف- حمایت از ساخت برنامه‌های مشارکتی در رسانه ملی جهت ترویج تغذیه سالم، حفظ محیط زیست، جلوگیری از تجمل‌گرایی و ترویج مصرف کالاهای با کیفیت ایرانی در سطح جامعه با همکاری و هماهنگی رسانه ملی.
- ب- حمایت از نشان (برند)های تجاری منتخب داخلی و اعمال تخفیفات حداکثری در تعرفه‌های مورد عمل از سوی کلیه رسانه‌های تحت مدیریت دستگاه‌های اجرایی.
- پ- اعمال حمایت‌های تبلیغاتی از طریق دستگاه‌های اجرایی مسئول تولید کالا و یا ارائه خدمات جهت اجرای برنامه‌های ترویجی نشان (برند)های تجاری منتخب موضوع این آیین‌نامه از طریق سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران از محل اعتبارات مصوب مربوط.
- ت- تأمین نیازهای اداری و ملزومات مصرفی کلیه دستگاه‌های اجرایی و سازمان‌های عمومی از

- تولیدات داخلی و تشویق و تسهیل خرید کالاهای با کیفیت ایرانی در سطح جامعه.
- تبصره- مرجع تشخیص و تعیین کالاهای موضوع بند (ت) وزارت صنعت، معدن و تجارت است.
- ث- پوشش و انعکاس رسانه‌ای توانمندی‌های بخش‌های تولیدی و خدماتی کشور.
- ج- آگاهی بخشی و معرفی کالاهای داخلی با کیفیت در مقایسه با مشابه خارجی.
- چ- حمایت از محصولات داخلی مبتنی بر فعالیت‌های تحقیق و توسعه، دارای دانش فنی پیشرفته و گواهی‌نامه ثبت اختراع (پتنت).
- ح- محدودیت تبلیغات کالاهای خارجی و غیرضرور در سطح رسانه‌های تحت مدیریت دستگاه‌های اجرایی.
- خ- ممنوعیت دریافت هرگونه وجه و تحت هر عنوان بابت فعالیت‌های تبلیغاتی بر روی وسایط حمل و نقل اختصاصی به دارندگان نشان (برند) تجاری برتر از سوی شهرداری‌ها و یا سایر سازمان‌ها و نهادها.
- ماده ۶- به منظور اتخاذ تصمیم و اجرای اقدامات موضوع ماده (۵)، کمیسیون ساماندهی تبلیغات با عضویت وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت (رئیس)، فرهنگ و ارشاد اسلامی، کشور، دادگستری، ارتباطات و فناوری اطلاعات، جهاد کشاورزی و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و سازمان‌های ملی استاندارد ایران و صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران تشکیل می‌شود.
- تبصره- دبیرخانه کمیسیون ساماندهی تبلیغات در وزارت صنعت، معدن و تجارت تشکیل می‌شود.
- ماده ۷- دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط موضوع این آیین‌نامه هر شش ماه یک بار ملزم به ارائه گزارش از اقدامات خود در حوزه ساماندهی تبلیغات و حمایت از نشان (برند)های تجاری داخلی به وزارت صنعت، معدن و تجارت می‌باشند.
- ماده ۸- تصمیم‌نامه شماره ۵۲۴۸۵/ت/۴۴۷۷۲ن مورخ ۱۳۸۹/۴/۲۶ لغو می‌شود.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

آیین نامه اجرایی نحوه وصول وجه مورد مطالبه دستگاه های اجرایی از سرمایه گذاران، تولیدکنندگان و پیمانکاران ایرانی به صورت نقد و یا اقساطی و یا مدت دار یکجا موضوع بند (الف) ماده (۹) قانون (تصویب نامه شماره ۴۸۱۵۶/ت/۵۲۰۷۹ ه مورخ ۱۳۹۴/۴/۱۶ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت صنعت، معدن و تجارت

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۴/۷ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و به استناد بند (الف) ماده (۹) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین نامه اجرایی بند یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی بند (الف) ماده (۹) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- دستگاه اجرایی: دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و ماده (۵) قانون محاسبات عمومی کشور و دارندگان ردیف در قوانین بودجه سنواتی.

ب- متقاضی بخش خصوصی یا تعاونی: اشخاص حقیقی و حقوقی ایرانی خصوصی یا تعاونی مشتمل بر سرمایه گذاران، تولیدکنندگان، صادرکنندگان، واردکنندگان و پیمانکاران ایرانی خریدار کالا یا خدمات و یا درخواست کننده مجوز یا پروانه از دستگاه های اجرایی

ج- پرداخت مدت دار: پرداخت بهای کالا، خدمت و اعطای مجوز یا پروانه به صورت مدت دار یکجا یا اقساطی به گونه ای که تمام یا بخشی از آن در تاریخی پس از تحویل کل کالا یا انجام کل خدمت یا اعطای مجوز یا پروانه وصول شود.

ماده ۲- دستگاه های اجرایی موظفند شرایط پرداخت مدت دار موضوع این آیین نامه را ظرف یک ماه پس از ابلاغ این آیین نامه به اطلاع عموم برسانند.

ماده ۳- متقاضی بخش خصوصی یا تعاونی باید درخواست خود را بر اساس شرایط موضوع این آیین نامه مبنی بر پرداخت مدت دار یکجا یا اقساطی ارزش کالا یا خدمت و یا بهای مجوز و پروانه که ارزش آن بیش از یک میلیارد (۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال باشد، کتباً و همزمان با تسلیم اسناد شرکت در مزایده، عملیات خرید، اخذ مجوز و پروانه به دستگاه اجرایی ارائه نماید.

ماده ۴- دستگاه‌های اجرایی مکلفند در صورت درخواست متقاضی بخش خصوصی یا تعاونی، ضمن اعمال حساب‌های دریافتی در دفاتر خود بر اساس مقررات مربوط حسب مورد، وجوه مورد مطالبه در قبال فروش محصول یا ارائه خدمات یا صدور مجوز یا پروانه بیش از یک میلیارد (۱.۰۰۰.۰۰۰.۰۰۰) ریال را به صورت اقساطی و یا مدت‌دار یکجا با اخذ تضامین معتبر لازم و یا به صورت نقد وصول نمایند. تبصره ۱- موارد مربوط به درآمدهای عمومی و سایر موارد که طبق قوانین مربوط وصول می‌شود از جمله فروش خوراک پالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌ها، آب، برق و گاز طبیعی و فرآورده‌های نفتی مایع، مشمول این آیین‌نامه نمی‌گردد.

تبصره ۲- مهلت وصول اقساط یا وصول مدت‌دار یکجا، حداقل سه ماه و حداکثر تا پایان سال مالی می‌باشد.

تبصره ۳- اجرای این آیین‌نامه توسط شرکت‌های دولتی نباید مانع از تأمین و واريز مالیات علی‌الحساب و سود سهام علی‌الحساب بودجه مصوب به صورت یک دوازدهم در هر ماه شود.

ماده ۵- دستگاه‌های اجرایی مجازند در صورت درخواست برای پرداخت اقساطی یا مدت‌دار یکجا، به مأخذ نرخ سود تسهیلات بانکی یک ساله مطابق جدول محاسبه ابلاغی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، متناسب با مدت اقساط یا پرداخت یکجا به مبلغ نقدی مورد مطالبه اضافه نمایند.

ماده ۶- برای اطمینان از وصول به موقع اقساط تعیین شده و وجه موضوع وصول مدت‌دار یکجا باید تضمین کافی با ذکر تاریخ وصول از متقاضی اخذ و در دفاتر اعمال حساب شود. در صورتی که پس از انقضای مدت تعیین شده وجوه مزبور پرداخت و یا قسمتی از آن وصول نگردد مبلغ ضمانت‌نامه یا وجه‌الضمان ضبط خواهد شد. این اقدام مانع از پیگیری وصول مطالبات از سایر طرق قانونی نخواهد بود. ماده ۷- انواع ضمانت‌نامه‌های معتبر مجاز برای فروش اقساطی و مدت‌دار یکجا در این آیین‌نامه به شرح زیر می‌باشد:

الف- ضمانت‌نامه‌های بانکی.

ب- ضمانت‌نامه‌های صادر شده از مؤسسات اعتباری غیربانکی دارای مجوز لازم از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ج- انواع اوراق مشارکت (موضوع قانون نحوه انتشار اوراق مشارکت- مصوب ۱۳۷۶-).

د- سهام شرکت‌های سهامی عام پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به مأخذ هفتاد درصد ارزش روز آن.

و- مطالبات تأیید شده قراردادها از سوی دستگاه‌های اجرایی و ذی‌حسابان مربوط.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

آیین نامه اجرایی خرید غیر نقدی کالاهاى مورد نیاز طرح های تملک
دارایی های سرمایه ای توسط دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۱۱) قانون
(تصویب نامه شماره ۴۱۸۴۶/ت ۵۲۰۴۸ هـ مورخ ۱۳۹۴/۴/۴ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۳/۳۱ به پیشنهاد سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و به استناد ماده (۱۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

**آیین نامه اجرایی ماده (۱۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر
و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -**

- ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:
- الف - دستگاه اجرایی: دستگاه های اجرایی مجری طرح های تملک دارایی های سرمایه ای مندرج در پیوست شماره یک قوانین بودجه سنواتی.
- ب - کالاهاى مورد نیاز طرح: کالاهاى مورد نیاز طرح اعم از مصالح و تجهیزاتی که در اجرای طرح پیش بینی شده و باعث تسریع در انجام عملیات اجرایی طرح توسط پیمانکار گردد.
- ج - سازمان: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.
- ماده ۲- به دستگاه های اجرایی اجازه داده می شود تا کالاهاى مورد نیاز طرح های تملک دارایی های سرمایه ای خود را به درخواست بالاترین مقام دستگاه اجرایی و یا مقام مجاز از طرف وی و با موافقت سازمان تا سقف سی درصد (۳۰٪) اعتبار مصوب سالانه مندرج در پیوست یک قوانین بودجه سنواتی هر یک از طرح های تملک دارایی های سرمایه ای به صورت غیر نقدی و یا اقساطی به شرح سایر مواد این آیین نامه خریداری نموده و به پیمانکاران طرح های مذکور تحویل دهند. اقساط اqlام خریداری شده از محل اعتبارات مصوب سال بعد یا سال های بعد طرح قابل پرداخت می باشد.
- تبصره - دستورالعمل اجرایی فرآیند انجام کار و کاربرگ های مربوط حداکثر یک ماه پس از ابلاغ این آیین نامه، توسط سازمان به دستگاه های اجرایی ابلاغ می شود.
- ماده ۳- کالاهاى می توانند مطابق این آیین نامه خریداری شوند که مرتبط با موضوع عملیات پیمان باشند.

ماده ۴- شرایط خرید کالاهای موضوع این آیین‌نامه به شرح زیر است:
الف- پرداخت سود متعلقه به خرید کالاها با رعایت قوانین و مقررات مربوط برعهده دستگاه اجرایی (کارفرما) است.

ب- مراحل انعقاد قرارداد خرید کالاها به ترتیب زیر است:

۱- انتخاب طرح‌های واجد شرایط توسط دستگاه اجرایی
۲- اعلام طرح‌های انتخاب شده به سازمان با گزارش‌ها و مستندات ذی‌ربط شامل اطلاعات مالی و فنی طرح

۳- تأیید طرح‌های مورد نظر توسط سازمان

۴- انتخاب فروشنده کالا از بین داوطلبین توسط دستگاه اجرایی، انعقاد قرارداد خرید کالا و ارسال یک نسخه از قرارداد نهایی به سازمان تبصره- فرآیند خرید بر اساس قوانین مربوط از جمله قانون برگزاری مناقصات و انتخاب مناسب‌ترین پیشنهاد انجام خواهد شد.

ج- زمان اتمام اقساط نباید بیشتر از زمان پیش‌بینی شده برای اتمام طرح باشد.

ماده ۵- هزینه‌های تهیه کالاهای مورد نیاز این آیین‌نامه در پیمان پیمانکاری به شرح زیر در اولین صورت وضعیت که پس از ورود به کارگاه تنظیم می‌شود، به حساب پیمانکار منظور می‌شود:
هزینه تهیه مصالح (به استثنای سیمان و آهن‌آلات) بر مبنای هزینه تمام‌شده به حساب پیمانکار منظور می‌شود. بهای سیمان و آهن‌آلات بر طبق دستورالعمل‌های سازمان (مربوط به روش محاسبه مابه‌التفاوت نرخ آهن‌آلات و سیمان) به حساب پیمانکار منظور می‌شود.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

آیین نامه اجرایی اجازه دستگاه های اجرایی برای عقد قرارداد سرمایه گذاری با اولویت بخش های خصوصی یا تعاونی موضوع ماده (۱۲) قانون (تصویب نامه شماره ۶۷۵۷۳/ت/۵۲۰۹۹ ه مورخ ۱۳۹۴/۵/۲۷ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت نفت - وزارت نیرو

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۴/۲۱ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های امور اقتصادی و دارایی، نفت و نیرو و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و به استناد ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور ماده ۱- کلیه دستگاه های موضوع ماده (۱۲) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور که در این آیین نامه به اختصار "قانون" نامیده می شود، می توانند به منظور صرفه جویی در مصرف نهاده ها و کاهش هدر رفت، تلفات و هزینه ها، افزایش تولید کالاها و خدمات و سایر موارد مذکور در ماده (۱۲) قانون که منجر به افزایش درآمد یا کاهش هزینه گردد، در زمینه وظایف مصوب خود قراردادهای لازم را در چارچوب قوانین و مقررات با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی با اولویت بخش خصوصی یا تعاونی منعقد نموده و ترتیبی اتخاذ نمایند که سرمایه گذاری یا اقدام صورت گرفته مطابق بند (۲) ماده (۱۲) قانون، صرفاً از محل درآمد اضافی و یا صرفه جویی ایجاد شده بازپرداخت شود.

ماده ۲- خرید کالا و یا خدمت تولید شده در اجرای قراردادهای موضوع این آیین نامه توسط دستگاه های اجرایی صرفاً در مواردی که قانون اجرای سیاست های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی دولت را مجاز به دخالت می داند- تا سقف سرمایه گذاری صورت گرفته- انجام می شود. در خصوص سرمایه گذاری در طرح های نفت و گاز و بهینه سازی که منجر به کاهش مصرف سوخت شود، بازپرداخت سرمایه گذاری از محل صرفه جویی سوخت و یا درآمد حاصل از اجرای طرح، پس از تصویب شورای اقتصاد توسط شرکت های تابعه وزارت نفت تضمین می گردد. در سایر موارد مقرر در ماده (۱۲) قانون، سرمایه گذار می تواند طبق قرارداد یا مجوز صادره، رأساً به فروش محصول و یا صدور کالا و خدمات تولیدی به خارج

کشور و با بهره‌برداری و استفاده از آنها اقدام نماید.

ماده ۳- در مورد پرداخت بلاعوض بابت جبران سرمایه‌گذاری و یا یارانه صرفه‌جویی حامل‌های انرژی و آب و کالاهای یارانه‌ای، حداکثر کمک متناسب با سطح فن‌آوری بکار رفته تا سقف سرمایه‌گذاری صورت گرفته و یا دوره زمانی صرفه‌جویی که به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد (هر کدام که کمتر باشد) به یکی از صورت‌های زیر (به ترتیب اولویت) انجام می‌شود:

الف- در خصوص سوخت‌های صرفه‌جویی شده و آب، تحویل همان میزان از همان حامل انرژی یا آب (پس از کسر بهای داخلی آن) و اجازه فروش و صادرات.

ب- پرداخت بلاعوض به میزان مابه‌التفاوت قیمت داخلی و صادراتی سوخت صرفه‌جویی شده در همان سال برای فرآورده‌های نفتی و گاز (در صورت امکان صادرات پس از کسر هزینه و جریمه‌ها) و یا میانگین وزنی فروش داخلی و صادراتی برای برق و گاز و مابه‌التفاوت قیمت تمام شده و تکلیفی آب.

ج- در مورد طرح‌های کاهش تلفات طرح‌های افزایش بازدهی و انرژی‌های نو و تجدیدپذیر در شبکه‌های برق مبنای محاسبه سوخت صرفه‌جویی شده میانگین وزنی مصرف واقعی قیمت سوخت مایع و گاز طبیعی خواهد بود.

د- درخصوص گاز طبیعی صرفه‌جویی شده در نیروگاه‌ها، وزارت نفت مکلف است با درخواست سرمایه‌گذار معادل ارزش سوخت صرفه‌جویی شده (با قیمت صادراتی)، را به صورت نفت خام به قیمت صادراتی روز در مبادی صادراتی تحویل و یا وجه آن را با رعایت ماده (۶) این آیین‌نامه به سرمایه‌گذار پرداخت نماید و همزمان مراتب را جهت تسویه حساب به خزانه‌داری کل منعکس و در حساب‌های فی‌مابین منظور نماید.

ماده ۴- صلاحیت حرفه‌ای، توانایی تأمین سرمایه و صلاحیت انجام کار اشخاص متقاضی انجام کار با وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های تابعه و وابسته آن‌ها حسب مورد به تأیید وزیر یا مقام مجاز از سوی وی و در خصوص سایر دستگاه‌های مستقل به تأیید بالاترین مقام دستگاه اجرایی می‌رسد.

ماده ۵- به منظور جلوگیری از ایجاد انحصار و موقعیت ویژه، دستگاه‌های اجرایی موظفند قراردادهای موضوع این آیین‌نامه را با رعایت قانون برگزاری مناقصات منعقد نمایند. همچنین در مواردی که سرمایه‌گذاری و صرفه‌جویی حاصله، در تأسیسات متعلق به بخش خصوصی یا تعاونی صورت می‌گیرد، نباید قیمت قرارداد و یا مبلغ بازپرداخت سرمایه‌گذاری از قیمت‌های مشابه قراردادهای منعقد در بالاتر باشد.

ماده ۶- در مواردی که بازپرداخت سرمایه‌گذاری و یا پرداخت بهای کالا یا خدمت تولیدی و یا پرداخت بلاعوض صرفه‌جویی مورد قرارداد از محل درآمد عمومی دولت تأمین می‌گردد، بازپرداخت با پیش‌بینی

۷۰ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

و تصویب در بودجه سالانه و صرفاً پس از واريز درآمد اضافی یا صرفه جویی حاصله به خزانه و از محل ردیف‌های مصوب مربوط صورت می‌گیرد.

تبصره- در مواردی که بازپرداخت از طریق بخشی از نفت و گاز تولیدی و یا فرآورده‌های نفتی و گاز طبیعی صورت می‌گیرد، وزارت نفت از طریق شرکت‌های تابعه، پس از پرداخت به سرمایه‌گذار (طبق جداول مصوب شورای اقتصاد) مراتب را جهت منظور نمودن پرداخت‌ها به حساب بدهکاری دولت و تسویه حساب به خزانه‌داری کل کشور اعلام می‌نماید.

ماده ۷- در کلیه قراردادهای موضوع این آیین‌نامه، توجیه فنی-اقتصادی و زیست محیطی، برتری فن‌آوری نسبت به سطح موجود کشور، نحوه اندازه‌گیری و صحنه‌گذاری (M&V)، امکان‌پذیری بازپرداخت از محل درآمد حاصله، جدول دریافت و بازپرداخت سرمایه‌گذاری صورت گرفته به شرح بند (۲) ماده (۱۲) قانون، یا بهای محصولات مورد خرید حسب مورد، سقف تعهدات دولت (در مورد افزایش درآمد عمومی و یا کاهش هزینه عمومی) و پرداخت بلاعوض بابت جبران سرمایه‌گذاری و یا یارانه صرفه‌جویی‌های انجام شده، با پیشنهاد وزارتخانه ذی‌ربط به تصویب شورای اقتصاد می‌رسد.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

**آیین‌نامه اجرایی مستثنی شدن معاملات و دریافت‌ها و پرداخت‌های
دستگاه‌های اجرایی برای انتشار اوراق بهادار از طریق نهاد واسط از
تشریفات مربوط به مناقصات و مزایده‌ها موضوع ماده (۱۴) قانون
(تصویب‌نامه شماره ۴۱۸۵۱/ت/۵۲۰۲۸ هـ مورخ ۱۳۹۴/۴/۴ هیئت وزیران)**

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۳/۲۷ به پیشنهاد وزارت امور اقتصاد و دارایی و به استناد ماده (۱۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین‌نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور
ماده ۱- اصطلاحات و واژه‌های به کار رفته در قانون محاسبات عمومی کشور - مصوب ۱۳۶۶ - و ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - و ماده (۱) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۸ - به همان معانی در این آیین‌نامه به کار می‌رود.

ماده ۲- دستگاه اجرایی مکلف است جزئیات معاملات و دریافت‌ها و پرداخت‌های موضوع انتشار اوراق بهادار به همراه مشخصات دارایی‌های ذی‌ربط مورد خرید، فروش و اجاره را به انضمام اطلاعات مربوط به انتشار اوراق بهادار (شامل مبلغ، مواعد پرداخت سود و سررسید، ترتیبات انجام معامله در بازار اولیه و ثانویه، پوشش بیمه‌ای و گزارش ارزیابی کارشناس رسمی مطابق مقرات مربوط) بر اساس دستورالعملی که توسط خزانه‌داری کل کشور ظرف یک ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه تعیین می‌شود، ارسال نماید.

ماده ۳- خزانه‌داری کل کشور مکلف است پس از یک ماه از تاریخ دریافت درخواست از دستگاه اجرایی ضمن انجام بررسی‌های مورد نیاز، بر اساس موارد زیر، موافقت یا عدم موافقت را به دستگاه مربوط اعلام نماید:

الف- خرید، فروش یا اجاره دارایی جزء لاینفک ابزار تأمین مالی باشد.

ب- ارزش واقعی دارایی یا منافع حاصل از آن با ارزش اوراق منتشره مطابقت داشته باشد.

ج- مطابق با قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی از لحاظ امکان واگذاری یا

۷۲ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

بازگشت دارایی به تملک دستگاه اجرایی در پایان دوره تأمین مالی باشد.

د- بازگشت مجدد مالکیت دارایی در مواردی که استفاده کننده از اوراق بهادار شرکت دولتی است ولی اموال در تملک دولت باشد.

ماده ۴- کلیه وجوه حاصل از انتشار اوراق موضوع این آیین نامه که به درخواست وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکت های دولتی منتشر می شود، پس از اتمام فرآیند عرضه بلافاصله به حساب مربوط در خزانه داری کل کشور واریز می گردد.

ماده ۵- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور موظف است مبالغ انتشار اوراق بهادار موضوع این آیین نامه برای وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکت های دولتی را در قالب لوایح بودجه سنواتی، با توجه به اولویت بخش های تولیدی و متناسب با جهت گیری های برنامه های توسعه، اتمام طرح های نیمه تمام، کاهش عدم تعادل های منطقه ای و توسعه مناطق تعیین نماید.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

آیین‌نامه اجرایی تقویم دارایی غیرمنقول مازاد بانک‌ها و موسسات اعتباری
موضوع بند (پ) ماده (۱۷) قانون (تصویب‌نامه شماره ۵۲۱۰۱/ت ۵۲۰۹۸ هـ مورخ
۱۳۹۴/۴/۲۹ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
سازمان امور مالیاتی کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۴/۱۰ به پیشنهاد مشترک بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان امور مالیاتی کشور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و بند (پ) ماده (۱۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین‌نامه اجرایی بند یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی بند (پ) ماده (۱۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر
و ارتقای نظام مالی کشور

- ماده ۱-** در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
- الف- قانون:** قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -
- ب- بانک مرکزی:** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
- ج- سازمان:** سازمان امور مالیاتی کشور
- د- املاک غیر منقول مازاد:** زمین، مستغلات، سرقفلی و اموال مشابه به تشخیص شورای پول و اعتبار و بانک مرکزی.
- ه- عایدی املاک غیر منقول مازاد:** مابه‌التفاوت قیمت بازار املاک غیر منقول مازاد در ابتدا و انتهای سال مالی.
- ماده ۲-** بانک‌ها و موسسات اعتباری موظفند فهرست املاک غیر منقول را به تفکیک مازاد و غیر مازاد با مشخصات ثبتی و نشانی کامل و ارزش دفتری و اطلاعات سهام تحت تملک خود را به تفکیک فعالیت‌های بانکی و غیر بانکی که به تأیید حسابرس و بازرس قانونی خود رسیده باشد، حداکثر تا پایان سال ۱۳۹۴ و در سال‌های مالی بعد حداکثر یک ماه پس از انقضای سال مالی به بانک مرکزی اعلام کنند.
- تبصره-** بانک مرکزی پس از دریافت اطلاعات از بانک‌ها و موسسات اعتباری، مشخصات ثبتی و نشانی کامل املاک غیر منقول مازاد و همچنین سهام تحت تملک بانک‌ها و موسسه اعتباری در بنگاه‌هایی که

۷۴ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

فعالیت غیر بانکی انجام می دهند، به استثنای موارد مقرر در تبصره (۱) ماده (۱۷) قانون، حداکثر تا دو ماه پس از پایان سال مالی بانک یا موسسه اعتباری به سازمان و اشخاص مزبور ارسال کند.

ماده ۳- ارزیابی قیمت بازار املاک مازاد موضوع این آیین نامه توسط کارشناس یا کارشناسان رسمی معرفی شده توسط سازمان انجام می گیرد و هزینه کارشناسی به عهده بانک یا موسسه اعتباری مربوط است.

تبصره- قیمت بازار برای پایان دوره مالی هر یک از املاک مازاد در صورتی که املاک مذکور در فهرست مازاد سال بعد نیز باشد به عنوان ارزش بازار، ابتدای دوره بعدی منظور خواهد شد.

ماده ۴- بانکها و موسسات اعتباری موظفند مالیات متعلق را با رعایت این آیین نامه حداکثر تا چهار ماه پس از پایان سال مالی به حساب تعیین شده سازمان واریز کنند.

ماده ۵- در صورت عدم رعایت مقررات مربوط در پرداخت مالیات متعلق توسط بانکها و موسسات اعتباری، سازمان با رعایت مقررات نسبت به مطالبه و وصول مالیات متعلق اقدام می کند.

ماده ۶- نحوه رسیدگی، مطالبه، حل اختلاف مالیاتی و وصول مالیات عایدی املاک غیرمنقول مازاد بانک یا موسسه اعتباری بر اساس احکام مربوط در قانون مالیاتهای مستقیم و این آیین نامه خواهد بود.

ماده ۷- عایدی املاک غیر منقول مازاد و سود سهام تحت تملک بانکها و موسسات اعتباری در بنگاههایی که فعالیت غیربانکی انجام می دهند، مستقل از درآمد عملکرد آنها بوده و عایدی و سود سهام مزبور قابل جمع با سود و زیان یا درآمد مشمول مالیات عملکرد سال مربوط نخواهد بود.

ماده ۸- مالیات پرداختی به موجب این آیین نامه به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی تلقی نخواهد شد.

ماده ۹- بانکها و موسسات اعتباری موظفند گزارش فروش املاک غیر منقول مازاد و واگذاری سهام موضوع این آیین نامه را به صورت سه ماهه به بانک مرکزی اعلام کنند.

ماده ۱۰- سازمان و بانک مرکزی مکلفاند گزارش عملکرد این آیین نامه را در مقاطع سه ماهه به وزارت امور اقتصادی و دارایی جهت ارائه به مجلس شورای اسلامی ارسال کنند.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

**آیین‌نامه اجرایی تعیین مصادیق قهری بودن
تملك دارایی‌ها موضوع جزء (ب) تبصره (۱) بند (ت) ماده (۱۷) قانون
(تصویب‌نامه شماره ۴/۴۱۸۴۲/ت/۵۲۰۲۷ هـ مورخ ۴/۴/۱۳۹۴ هیئت وزیران)**

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۳/۲۷ به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد جزء (ب) تبصره (۱) بند (ت) ماده (۱۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین‌نامه اجرایی بند یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

**آیین‌نامه اجرایی جزء (ب) تبصره (۱) بند (ت) ماده (۱۷)
قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور**

- ماده ۱- در این آیین‌نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح به کار می‌روند:
- الف- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -
- ب- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- ج- موسسه اعتباری: بانک یا موسسه اعتباری غیر بانکی که به موجب قانون یا مجوز بانک مرکزی تاسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می‌باشد.
- د- اموال و دارایی‌ها: اموال منقول، غیرمنقول و سهام مؤسسات اعتباری.
- ماده ۲- مصادیق تملك قهری اموال و دارایی‌ها توسط مؤسسات اعتباری به شرح زیر تعیین می‌شود:
- الف- تملك اموال و دارایی‌ها از محل ردّ دیون دولت.
- ب- تملك اموال و دارایی‌ها به استناد قراردادهای رهنی موضوع ماده (۳۴) قانون ثبت اسناد و املاک - مصوب ۱۳۱۰ - و همچنین قراردادهای داخلی لازم‌الاجرا موضوع ماده (۱۵) قانون عملیات بانکی بدون ربا - مصوب ۱۳۶۲ -.
- ج- مالکیت ناشی از اجرای قانون یا سیاست‌های تکلیفی دولت.
- د- تملك اموال و دارایی‌ها و توسعه مالکیت ناشی از تعاملات بین‌المللی بنا به تشخیص بانک مرکزی.
- ه- تملك اموال و دارایی‌ها با آراء قطعی مراجع قضایی و داوری.
- و- تملك اموال و دارایی‌ها به منظور تهاتر بدهی‌ها منوط به قرار گرفتن تسهیلات غیر جاری در

طبقه مشکوک الوصول.

ماده ۳- کلیه موسسات اعتباری موظفند سی روز کاری پس از ابلاغ این آیین نامه، هر سه ماه یک بار فهرست اموال و دارایی های ناشی از تملک قهری خود را با اسناد و مدارک مورد نیاز به بانک مرکزی ارسال نمایند.

ماده ۴- بانک مرکزی مکلف است هر سه ماه یک بار گزارش مربوط به موضوع ماده (۳) این آیین نامه را به وزارت امور اقتصادی و دارایی ارسال نماید.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

**آیین‌نامه اجرایی انتشار اوراق بهادار مبتنی بر دارایی
به منظور افزایش سرمایه بانک‌های دولتی موضوع ماده (۱۸) قانون
(تصویب‌نامه شماره ۴۲۴۴۳/ت/۵۲۰۴۲ ه مورخ ۱۳۹۴/۴/۶ هیئت وزیران)**

بسمه تعالی

**وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران**

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۳/۳۱ به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد ماده (۱۸) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین‌نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

**آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۸) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر
و ارتقای نظام مالی کشور**

ماده ۱- اصطلاحات و واژه‌های به کار رفته در ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - و ماده (۱) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۸ - به همان معانی در این آیین‌نامه به کار می‌رود. سایر اصطلاحات و واژه‌های به کار رفته در این آیین‌نامه دارای معانی زیر می‌باشند:

الف- تسهیلات: تسهیلات اعطایی از محل حساب ذخیره ارزی.

ب- اوراق مبتنی بر دارایی: اوراق بهادار با نامی است که تا سقف مقرر در قانون (یکصد هزار میلیارد (۱۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰٫۰۰۰ ریال، به منظور واگذاری مطالبات ناشی از تسهیلات توسط نهاد واسط منتشر می‌شود. این اوراق قابل معامله در بورس‌ها یا بازارهای خارج از بورس (فرا بورس) می‌باشد.

پ- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ت- سازمان: سازمان بورس و اوراق بهادار.

ث- ضامن: شخص حقوقی است که پرداخت وجوه مربوط به اوراق مبتنی بر دارایی را در سررسیدهای معین تعهد و تضمین می‌نماید.

ج- بانک عامل: بانک دولتی است که به وصول اقساط مطالبات ناشی از تسهیلات و پرداخت آن به نهاد واسط و اجرای خدمات مربوط به آن بر اساس این آیین‌نامه می‌پردازد.

- چ- بانی: بانک عامل متقاضی واگذاری مطالبات ناشی از تسهیلات.
- ح- عامل فروش: شخص حقوقی است که نسبت به عرضه و فروش اوراق مبتنی بر دارایی از طرف نهاد واسط اقدام می نماید.
- خ- عامل پرداخت: شرکت سپرده گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه است که نسبت به پرداخت های مرتبط با اوراق مبتنی بر دارایی در سررسید به سرمایه گذاران اقدام می نماید.
- د- امین: حسابرس بانی.
- ذ- مطالبات جاری (حصه تسهیلات اعطایی سررسید نشده): تمامی حقوق بانی مطابق قرارداد اعطای تسهیلات از جمله اقساط (اعم از اصل و سود)، وجه التزام تأخیر تأدیه دین و وثایق.
- ر- تعهدات قبلی مربوط به حساب ذخیره ارزی: تعهدات ایجاد شده به موجب قانون و پوشش هایی که در مقابل گشایش اعتبارات اسنادی پس از اعلام بانک عامل از سوی بانک مرکزی صادر گردیده است.
- ز- اشخاص حقوقی تحت کنترل بانی: اشخاص حقوقی که بانی به طور مستقیم یا غیرمستقیم مالک بیش از نصف سهام با حق رأی آنها باشد یا بیش از نصف حق رأی آنها را از طریق توافق با سایر صاحبان سهام داشته باشد یا بانی توانایی نصب و عزل اکثریت اعضای هیئت مدیره یا سایر ارکان اداره کننده مشابه را داشته باشد یا بانی توانایی راهبری سیاست های مالی و عملیاتی شخص حقوقی از طریق قانون یا توافق را داشته باشد.

بخش دوم- ارکان انتشار اوراق مبتنی بر دارایی

- ماده ۲- مطالبات پیشنهادی بانی به منظور انتشار اوراق بهادار مبتنی بر دارایی باید به تأیید حسابرس بانی رسیده باشد.
- ماده ۳- انتشار اوراق مبتنی بر دارایی، صرفاً توسط نهاد واسط مجاز می باشد.
- ماده ۴- ضامن، پرداخت اقساط تسهیلات به نهاد واسط را تضمین می نماید.
- تبصره- بانی می تواند ضامن باشد.
- ماده ۵- بانی در نقش بانک عامل موظف است گزارشی از نگهداری حساب ها، دریافت اقساط و سایر اقدامات اجرایی طبق قرارداد اعطای تسهیلات را حداکثر هر شش ماه یک بار به همراه اظهار نظر امین به سازمان ارائه نماید.
- ماده ۶- امین به منظور حفظ منافع دارندگان اوراق و حصول اطمینان از صحت فرآیند عملیات دریافت اقساط، بر عملیات بانک عامل نظارت و گزارش آن را در مقاطع مقرر به سازمان ارائه می نماید.
- ماده ۷- عامل فروش اوراق مبتنی بر دارایی توسط بانی از بین شرکت های کارگزاری بورس اوراق

بهادار تهران و یا فرابورس ایران تعیین می‌گردد.

تبصره- عامل فروش می‌تواند به منظور توزیع گسترده اوراق از خدمات بانک‌ها، شرکت‌های بیمه تحت نظارت بیمه مرکزی و نهادهای مالی استفاده نموده و ترتیبی اتخاذ نماید تا سفارش‌گیری جهت خرید اوراق مبتنی بر دارایی از طریق شعب نیز انجام شود.

ماده ۸- عامل پرداخت پس از دریافت وجوه مربوط به اوراق مبتنی بر دارایی، آن را در سررسیدهای معین به سرمایه‌گذاران پرداخت می‌نماید.

ماده ۹- بازارگردان و متعهد پذیرهنویسی اوراق مبتنی بر دارایی با معرفی بانی و تأیید سازمان انتخاب می‌شود. متعهد پذیرهنویسی و بازارگردان یا حسب مورد سرمایه‌گذار بازارگردانی باید از کفایت سرمایه لازم مطابق مقررات مربوط برخوردار باشند.

تبصره ۱- اشخاص حقوقی تحت کنترل بانی مجاز به انجام عملیات بازارگردانی و تعهد پذیرهنویسی اوراق مبتنی بر دارایی نمی‌باشند.

تبصره ۲- بانک‌های دولتی مجاز به خرید این اوراق در بازار اولیه نیستند.

ماده ۱۰- بانی تحت هیچ شرایطی مجاز به تأمین مالی نهاد واسط نمی‌باشد.

بخش سوم- شرایط مطالبات و تسهیلات

ماده ۱۱- به منظور انتشار اوراق مبتنی بر دارایی، تسهیلات باید در طبقه جاری (حصه تسهیلات اعطایی سررسید نشده) قرار داشته باشد.

ماده ۱۲- بانی موظف است هنگام عقد قرارداد با نهاد واسط عدم محدودیت یا منع قانونی، قراردادی یا قضایی برای انتقال مطالبات به نهاد واسط را احراز نماید.

ماده ۱۳- تمامی شرایط حاکم و مقررات ناظر بر قراردادهای تسهیلات، پس از انتقال مطالبات به نهاد واسط کماکان به قوت خود باقی می‌ماند.

ماده ۱۴- قیمت واگذاری مطالبات به نهاد واسط بر اساس ساز و کار عرضه و تقاضا در بازار تعیین می‌شود. کمترین قیمت مورد قبول برای واگذاری به تأیید مجمع عمومی بانک‌ها می‌رسد.

ماده ۱۵- اسناد، مدارک و قراردادهای مربوط به تسهیلات در اختیار ضامن قرار می‌گیرد. ضامن موظف است به محض ارائه درخواست از سوی سازمان آنها را ارائه نماید. همچنین لازم است رسید کلی آن، در چارچوب اعلامی از سوی نهاد واسط به وی ارائه شود.

ماده ۱۶- بانی باید نظرات مکتوب مسئولین واحدهای حقوقی و حسابرسی داخلی خود را در خصوص تأیید شرایط تسهیلات به سازمان و امین ارائه نماید.

بخش چهارم - شرایط اوراق مبتنی بر دارایی

ماده ۱۷- بانی و اشخاص حقوقی تحت کنترل بانی مجاز به خرید اوراق مبتنی بر دارایی نمی باشند.

ماده ۱۸- سررسید اوراق مبتنی بر دارایی باید با سررسید تسهیلات مطابقت داشته باشد.

ماده ۱۹- مواعد پرداخت های مرتبط با اوراق مبتنی بر دارایی به همراه مبالغ آن باید در اعلامیه پذیره نویسی ذکر گردد.

ماده ۲۰- وجوه حاصل از سرمایه گذاری مربوط به اقساط دریافت شده متعلق به دارندگان اوراق مبتنی بر دارایی بوده و در صورت لزوم برای پرداخت کارمزد ارکان انتشار اوراق مبتنی بر دارایی، مورد استفاده قرار می گیرد.

ماده ۲۱- تمامی هزینه های مربوط به انتشار اوراق مبتنی بر دارایی از جمله هزینه انتقال مطالبات به نهاد واسط به عهده بانی می باشد.

ماده ۲۲- نهاد واسط، ضامن و امین موظف به حفظ اسرار متعلق به تسهیلات گیرندگان از بانی می باشند.

بخش پنجم - شرایط صدور مجوز

ماده ۲۳- بیانیه ثبت اوراق مبتنی بر دارایی علاوه بر مفاد ماده (۶) دستورالعمل ثبت و عرضه عمومی اوراق بهادار، مصوب ۱۳۸۵/۱۰/۱ شورای عالی بورس و اوراق بهادار، حسب مورد شامل موارد زیر می باشد:

۱- مشخصات بانی، شامل:

الف- نام و نوع شخصیت حقوقی؛

ب- شماره ثبت نزد مرجع ثبت شرکت ها؛

پ- مدت شرکت؛

ت- مشخصات مدیران؛

ث- موضوع فعالیت؛

۲- مشخصات اوراق مبتنی بر دارایی.

۳- اطلاعات تسهیلات.

۴- نحوه پرداخت به دارندگان اوراق مبتنی بر دارایی.

۵- متوسط نسبت مبلغ تسهیلات به ارزش وثایق در زمان اعطای تسهیلات.

۶- مصوبه رکن ذی صلاح بانی برای تأمین مالی از طریق فروش مطالبات به نهاد واسط به وکالت از دارندگان اوراق با ذکر شرایط آن.

۷- جریان‌ات نقدی کل اقساط دریافتنی تا تصفیه تسهیلات و آن بخش از اقساط که مبنای انتشار اوراق مبتنی بر دارایی قرار می‌گیرد.

۸- نظرات مکتوب مسئولین واحدهای حقوقی و حسابرسی داخلی بانی در خصوص تأیید شرایط تسهیلات مطابق این آیین‌نامه و سایر مقررات مربوط.

۹- اساسنامه بانی.

۱۰- صورت‌های مالی حسابرسی شده دو سال مالی اخیر بانی.

۱۱- گزارش بانی و اظهار نظر حسابرس در خصوص ارزش مطالبات.

۱۲- سایر اطلاعات مهم به تشخیص سازمان.

ماده ۲۴- صدور مجوز انتشار اوراق مبتنی بر دارایی، منوط به انعقاد قراردادهای لازم میان ارکان در چارچوب تعیین شده توسط سازمان می‌باشد.

بخش ششم - سایر مقررات

ماده ۲۵- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعتبار مورد نیاز مربوط را همه ساله در بودجه سالانه منظور می‌نماید. کلیه وجوه حاصل از انتشار اوراق موضوع این آیین‌نامه پس از اتمام فرآیند عرضه بلافاصله به حساب خزانه‌داری کل کشور واریز و صد در صد آن از محل اعتبار مربوطه با ابلاغ و تخصیص اعتبار توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، صرف افزایش سرمایه بانک عامل ذی‌ربط می‌شود.

ماده ۲۶- در صورتی که بخشی از مطالبات دولت به صورت ارزی باقی مانده باشد، نحوه تبدیل ارز به ریال برای تسهیلات در مقطع انتشار اوراق مبتنی بر دارایی بر اساس نرخ اعلامی بانک مرکزی تعیین می‌شود. در مقاطع بازپرداخت اصل و فرع تسهیلات، تسویه به صورت ارزی خواهد بود. در صورت عدم دسترسی تسهیلات گیرنده به ارز در بازار، با تأیید بانک مرکزی تسویه بر اساس نرخ اعلامی بانک یاد شده صورت می‌گیرد.

ماده ۲۷- نحوه توزیع اوراق موضوع بند (ب) ماده (۱) این آیین‌نامه در کارگروهی با حضور نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران تعیین می‌شود.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

آیین نامه اجرایی نحوه تسویه بدهی های ارزی
از محل حساب ذخیره ارزی به دولت موضوع ماده (۲۰) قانون
(تصویب نامه شماره ۵۸۹۵۵/ت/۵۲۰۸۰ ه مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۱ هیئت وزیران^۱)

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۴/۳۱ به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و به استناد تبصره (۲) ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی ماده (۲۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر
و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۱- در این آیین نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -.

ب- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

پ- بانک عامل: بانک های اعطا کننده تسهیلات.

ت- تسهیلات: تسهیلات اعطایی از محل حساب ذخیره ارزی توسط بانک عامل طی برنامه های سوم، چهارم و پنجم توسعه.

ث- تسهیلات گیرنده: اشخاص حقیقی یا حقوقی بخش خصوصی، تعاونی و نهادها و موسسات عمومی غیر دولتی دریافت کننده تسهیلات.

ج- بدهکار: تسهیلات گیرندگانی که طرح تسهیلاتی آنها در دوره تنفس و یا بازپرداخت اقساط تسهیلات قرار داشته و یا دوره تأمین مالی طرح (استفاده، تنفس و بازپرداخت) به اتمام رسیده است و همچنان بدهکار می باشند.

۱. آیین نامه ماده (۲۰) طی مصوبات شماره ۱۰۳۵۵۱/ت/۵۲۴۲۷ ه مورخ ۱۳۹۴/۸/۱۸، شماره ۱۰۹۵۹/ت/۵۳۰۰۷ ه مورخ ۱۳۹۵/۲/۴، ۱۳۹۵/۵/۳۳۴۰/ت/۵۳۹۸۰ ه مورخ ۱۳۹۵/۵/۱۰ و ۱۳۹۵/۵/۱۶ ه مورخ ۱۳۹۵/۵/۱۶ هیئت وزیران اصلاح گردیده که در متن فعلی آیین نامه اعمال شده اند.

چ- کارگروه ملی: کارگروهی متشکل از نمایندگان تام‌الاختیار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی، معاونت حقوقی رئیس‌جمهور، دبیر کمیسیون اقتصاد هیئت دولت، نماینده بخش خصوصی و حسب مورد نماینده تام‌الاختیار دستگاه اجرایی ذی‌ربط.

ح- کارگروه استانی: کارگروه تسهیل و رفع موانع تولید موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۸۱۵۱/ت ۵۰۷۲۰-هـ مورخ ۱۳۹۴/۲/۱۹ و اصلاحات بعدی آن.

خ- نماینده بخش خصوصی: نماینده اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران.

ماده ۲- پرداخت حداقل بیست و پنج درصد اقساط سررسید شده به مأخذ نرخ روز گشایش به صورت علی‌الحساب تا پایان شهریور سال ۱۳۹۵ و در رابطه با آن دسته از بدهکارانی که دارای اقساط سررسید شده نمی‌باشند صرفاً ارائه درخواست کتبی به بانک عامل در چارچوب این آیین‌نامه در مهلت زمانی مندرج در تبصره (۱) ماده (۲۰) قانون، تعیین تکلیف محسوب می‌گردد.

ماده ۳- نرخ تسویه نهایی اقساط تسهیلات بابت پرداختی‌های اعتبارات/بروات اسنادی و یا حواله‌های ارزی تا قبل از تاریخ ۱۳۹۱/۷/۴ به ازای هر دلار و یا معادل آن به سایر ارزها بر اساس اعلام بانک مرکزی خواهد بود که به شرح ذیل محاسبه می‌گردد:

۱- ارزش حال یک واحد ارز پرداختی (شامل اصل و سود) در تاریخ ۱۳۹۱/۷/۳ بر حسب نرخ سود مندرج در قرارداد به صورت ارزی محاسبه می‌شود.

۲- کل بدهی موضوع بند (۱) بر حسب نرخ (۱۲۲۶۰) ریال به ازای هر دلار و یا معادل آن به سایر ارزها بر حسب اعلام بانک مرکزی به ریال تبدیل می‌شود.

۳- ارزش حال مبلغ ریالی موضوع بند (۲) بر حسب نرخ سود تسهیلات عقود مشارکتی به مأخذ بیست درصد از تاریخ ۱۳۹۱/۷/۴ تا زمان تسویه بدهی محاسبه می‌گردد و مبلغ حاصله به عنوان اصل و فرع ریالی محاسبات موضوع بندهای (۱) و (۲) در نظر گرفته می‌شود.

تبصره ۱- تسهیلات گیرندگان که کالاهای وارداتی یا کالاهای تولیدی آن‌ها مشمول مقررات قیمت‌گذاری بوده است بر حسب اعلام وزارت صنعت، معدن و تجارت و تأیید کارگروه ملی مشمول تخفیف بر اساس رابطه $R(1 - \frac{p_c}{p_m}) (\frac{T_2}{T_1})$ و حداکثر معادل پنج درصد خواهند بود:

$R =$ نسبت تأمین مالی از حساب ذخیره ارزی به کل تأمین مالی طرح (ارزی و ریالی).

$p_c =$ قیمت کنترلی محصول تولید شده و به فروش رفته.

$p_m =$ قیمت بازار آزاد در داخل و در غیر اینصورت، قیمت جهانی به تشخیص کارگروه.

$T_2 =$ تعداد دوره‌های شش ماهه بازپرداخت که مشمول قیمت‌گذاری بوده است.

$T_1 =$ تعداد کل دوره‌های شش ماهه طول عمر طرح مطابق گزارش توجیه فنی، مالی و اقتصادی

طرح نزد بانک عامل.

تبصره ۲- بانک عامل موظف است ظرف دو ماه پس از درخواست بدهکارانی که فاقد اقساط سررسید شده می باشند و دو ماه پس از تاریخ پرداخت بیست و پنج درصد وجه علی الحساب اقساط سررسید شده برای بدهکارانی که دارای اقساط سررسید شده می باشند، محاسبات بدهی آنها را بر اساس این آیین نامه انجام و به وی ابلاغ نماید.

تبصره ۳- بدهکاران به حساب ذخیره ارزی که تا زمان ابلاغ قانون بدون استفاده از مفاد مصوبات شماره ۴۶۰۷۵/۱۷۶۷۶۱ مورخ ۱۳۹۰/۹/۸ و شماره ۴۹۸۵۴/۱۸۳۳۰۲ مورخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۱ و اصلاحیه بعدی آن و مصوبات موردی هیئت امنای حساب ذخیره ارزی اقساط سررسید شده نداشته باشند، حسب دستورالعملی که توسط کارگروه ملی تهیه و به تأیید وزیر امور اقتصادی و دارایی می رسد، با تأیید کارگروه ملی از تخفیف حداکثر پنج درصد سود مندرج در بند (۳) ماده (۳) این آیین نامه بهره مند می شوند.

ماده ۴- مضمولین ماده (۵) باید تا تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۱۵ نسبت به پرداخت اقساط سررسید شده اقدام نمایند. در این صورت، مضمولین مزبور می توانند ارزش حال اقساط سررسید نشده به نرخ تسویه موضوع ماده (۵) را ظرف همان مدت به صورت یکجا پرداخت و یا بر اساس نرخ سود تسهیلات عقود مبادله ای به ماخذ بیست درصد مجدداً در مهلت قراردادهای منعقد و مصوبات قبلی هیئت امنای حساب ذخیره ارزی حسب مورد تقسیط نمایند.

تبصره ۱- چنانچه متقاضی در تسویه اقساط سررسید شده، ظرف مهلت مقرر در چارچوب این آیین نامه اقدامی ننماید و جوه پرداختی موضوع این آیین نامه بعنوان بخشی از اقساط معوقه تسهیلات بر اساس قرارداد قبلی لحاظ و به نرخ روز بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به حساب ذخیره ارزی واریز خواهد شد.

تبصره ۲- در صورت تقسیط اقساط سررسید نشده چنانچه حداکثر دو یا سه قسط متوالی معوق شود، بدهکار مکلف به پرداخت مانده بدهی بر اساس مفاد قراردادهای منعقد و مصوبات قبلی هیئت امنای حساب ذخیره ارزی حسب مورد می باشد.

ماده ۵- موارد ذیل مشمول استفاده از مزایای مقرر در ماده (۵) این آیین نامه بوده و سایر بدهکاران مشمول تسویه بدهی ارزی به نرخ ارز روزانه اعلامی توسط بانک مرکزی خواهند بود:

الف- تسهیلات پرداختی قبل از تاریخ ۱۳۹۱/۷/۴ (راه اندازی اتاق مبادلات ارزی).

تبصره- در خصوص آن دسته از تسهیلات گیرندگانی که بخشی از تسهیلات قبل و بخشی دیگر بعد از تاریخ ۱۳۹۱/۷/۴ پرداخت شده است، صرفاً بخش پیش از تاریخ فوق مشمول ماده (۵) بوده و

مابقی مشمول تسویه بدهی ارزی به نرخ ارز روزانه اعلامی توسط بانک مرکزی خواهد بود.
ب- بدهکارانی که به دلیل عدم رفع تعهد ارزی بابت ارائه پروانه سبز گمرکی مطابق با اسناد حمل، پرونده تعهداتی آنها مفتوح می‌باشد، در صورتی که تا سه ماه پس از ابلاغ این آیین‌نامه تعهد خود را ایفا نمایند.

ماده ۶- آن دسته از بدهکارانی که در چارچوب این آیین‌نامه نسبت به تعیین تکلیف بدهی خود موضوع ماده (۲) اقدام نموده و به طور یکجا و یا در سررسیدهای تعیین شده نسبت به بازپرداخت اقساط تسهیلات اقدام نمایند، مشمول بخشودگی جرایم تأخیر تأدیه دین خواهند بود.
تبصره- بانک عامل مکلف است جرایم تأخیر در تأدیه باقی مانده اقساط را مطابق ضوابط اعطای تسهیلات ریالی (درخصوص اقساط ریالی) در متمم قرارداد پیش‌بینی نماید.

ماده ۷- سهم سود بانک عامل بر اساس نرخ نهایی تسویه، به صورت ریالی خواهد بود.
ماده ۸- هرگونه تغییر در دوره‌های تأمین مالی و بخشودگی وجه التزام تأخیر تأدیه دین بابت تسهیلات اعطایی به بخش خصوصی، تعاونی و نهادها و موسسات عمومی غیردولتی، تابع شرایط و ضوابط و قرارداد عاملیت اعطای تسهیلات موضوع مصوبه شماره ۱۰۷/۷۰۹۶۴ مورخ ۱۳۸۶/۵/۲۴ هیئت امنای حساب ذخیره ارزی (ابلاغی طی بخشنامه شماره ۶۰/۱۰۳۹ مورخ ۱۳۸۶/۷/۵ و اصلاحیه‌های بعدی آن) و بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط خواهد بود.

ماده ۹- استفاده از مزایای موضوع این آیین‌نامه درخصوص آن دسته از بدهکارانی که به علت عدم پرداخت اقساط در سررسید، پرونده مربوط توسط بانک عامل به مراجع قضایی ارجاع گردیده است، منوط به عدم صدور قرار سقوط دعوی (در صورت استرداد دعوی از سوی بانک عامل) و پرداخت هزینه‌های دادرسی و حق‌الوکاله و کیل توسط تسهیلات‌گیرنده خواهد بود.

ماده ۱۰- استفاده از مزایای موضوع این آیین‌نامه درخصوص آن دسته از بدهکارانی که به علت عدم پرداخت اقساط در سررسید، پرونده مربوط از طریق مراجع قضایی یا ثبتی منجر به صدور اجراییه شده باشد، منوط به پرداخت هزینه‌های اجرایی و حق‌الوکاله جهت مختومه نمودن پرونده اجرایی خواهد بود.

ماده ۱۱- کسری معادل ریالی اقلام پرداختی توسط بدهکار نسبت به نرخ روزانه اعلامی در روز تسویه نهایی اقساط در چارچوب این آیین‌نامه، به عهده حساب ذخیره ارزی خواهد بود.

ماده ۱۲- بانک عامل موظف است با بدهکار برای استفاده از مزایای این آیین‌نامه متمم قرارداد تنظیم نماید.

ماده ۱۳- در صورتی که بدهکار ظرف مهلت مقرر در قانون و این آیین‌نامه نسبت به تعیین تکلیف

اقدام ننماید، همچنان مفاد قراردادهای منعقدہ و مصوبات قبلی هیئت امنای حساب ذخیره ارزی حسب مورد لازم الاجرا خواهد بود.

ماده ۱۴- بدهکار از تاریخ ابلاغ قانون (توقف کلیه اقدامات قانونی و اجرایی) تا زمان ابلاغ این آیین نامه، از بخشودگی جرایم تأخیر تأدیه دین برخوردار می باشد.

ماده ۱۵- اعمال مفاد این آیین نامه در مورد کل تسهیلات اعطایی برای یک طرح موضوعیت داشته و با تفکیک آن به قرارداد اولیه و متمم و یا هر عنوان دیگر نمی توان برای بخشی از تسهیلات طرح از مزایای این آیین نامه استفاده نمود.

ماده ۱۶- بانک عامل موظف است پس از وصول وجه از بدهکار، فهرست مربوط را با ذکر نام متقاضی، نام طرح، شماره اعتبارات/بروات اسنادی و یا حواله های ارزی پوشش های مربوط و مبلغ ارزی بابت اصل، سود و نرخ ارز مبنای محاسبه تسهیلات به تفکیک هر پوشش به اداره عملیات ارزی بانک مرکزی جهت اعمال در سیستم حساب های ارزی ارسال نماید.

ماده ۱۷- بانک عامل مکلف است پس از اتمام مهلت تعیین شده در تبصره (۱) ماده (۲۰) قانون، نسبت به انجام محاسبات و تسویه مطابق مفاد این آیین نامه اقدام و فهرست بدهکاران به تفکیک تسویه شده و سایر را به دبیرخانه کارگروه ملی مستقر در دفتر کمیسیون اقتصاد هیئت دولت ارسال نماید.

تبصره ۱- مسئولیت صحت اطلاعات ارائه شده به عهده بانک عامل است.

تبصره ۲- بانک عامل مکلف است هر گونه ابهام در موضوع این آیین نامه را از کارگروه ملی استعلام نماید.

ماده ۱۸- وظایف کارگروه ملی به شرح زیر تعیین می شود:

الف- تطابق شرایط در موارد اعتراض بدهکاران.

ب- محاسبه نرخ تخفیف موضوع تبصره (۱) ماده (۵).

پ- اعلام نظر در خصوص هر گونه ابهام بانکها در اجرای این آیین نامه.

ت- ارائه گزارش عملکرد به هیئت وزیران در مقاطع زمانی شش ماهه.

تبصره ۱- کارگروه ملی حسب ضرورت می تواند تصمیم گیری در خصوص پرونده های مورد بررسی را پس از اخذ نظرات کارگروه استانی اتخاذ نماید.

تبصره ۲- دستورالعمل های مورد نیاز برای نحوه اجرای این آیین نامه و تشکیل و اداره جلسات کارگروه ملی به تصویب کارگروه مزبور می رسد.

ماده ۱۹- تصمیمات کارگروه ملی با حداقل چهار رأی لازم الاجرا است.

ماده ۲۰- در مطالبات حساب ذخیره ارزی که بابت بدهی دولت به بانک‌ها تهاتر شده است، جریمه تأخیر سهم دولت بخشیده می‌شود.

ماده ۲۱- بدهکارانی که نسبت به بازپرداخت اقساط تسهیلات (اصل و سود) اقدام نموده و دارای اقساط معوق نیستند و صرفاً به علت تأخیر در پرداخت اقساط بابت خسارت تأخیر تأدیه (سود تأخیر و جریمه تأخیر) بدهی دارند، مشمول بخشودگی جریمه تأخیر (به استثنای سود دوره تأخیر) خواهند بود.

ماده ۲۲- مانده بدهی ارزی تسهیلات گیرندگانی که تسهیلات اعطایی به آنها از محل حساب ذخیره ارزی به عاملیت بانک‌های ملت، صادرات ایران، تجارت و رفاه کارگران بوده و با بدهی دولت به بانک‌های مذکور تهاتر شده است (موضوع تصویب نامه‌های شماره ۱۵۰۰۴۲/ت/۴۵۲۵۱ هـ شماره ۱۵۰۰۵۳/۱۵۰۰۵۳/۴۵۲۵۱، شماره ۴۵۲۵۱/۱۵۰۰۶۱ و شماره ۴۵۲۵۱/۱۵۰۰۷۵ مورخ ۱۳۸۹/۶/۳۰) و همچنین مانده بدهی ارزی تسهیلات گیرندگانی که تسهیلات اعطایی به آنها از محل بند (۷) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور بوده و مطابق بند (ه) تبصره (۲) قانون بودجه سال ۱۳۸۶ کل کشور به عنوان افزایش سرمایه بانک صنعت و معدن منظور گردیده است و نیز مانده بدهی ارزی تسهیلات گیرندگانی که تسهیلات اعطایی به آنها در اجرای جزء (ق) بند (۳) قانون بودجه سال ۱۳۸۹ کل کشور موضوع تصویب‌نامه شماره ۳۰۰۸۴۶/ت/۴۶۱۸۰ مورخ ۱۳۸۹/۱۲/۲۸ با بدهی دولت به بانک کشاورزی تهاتر شده است، مشمول استفاده از مزایای این آیین‌نامه می‌باشد.

تبصره- تأمین مابه‌التفاوت ریالی به منظور تسویه مورد بحث مطابق ماده (۱۱) آیین‌نامه اجرایی یاد شده پس از تأیید سازمان حسابرسی از محل حساب ذخیره ارزی خواهد بود.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

آیین نامه اجرایی افزایش سرمایه بانک های دولتی از محل صرفه جویی در هزینه ها
یا فروش اموال مازاد یا افزایش قیمت آب و حامل های انرژی موضوع ماده (۲۴)
قانون (تصویب نامه شماره ۵۴۴۱۸/ت/۵۲۱۴۲ ه مورخ ۱۳۹۴/۵/۳ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

صندوق توسعه ملی - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۴/۲۱ به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، صندوق توسعه ملی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد ماده (۲۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی ماده (۲۴) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر

و ارتقای نظام مالی کشور

- ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:
- الف- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور- مصوب ۱۳۹۴-
- ب- منابع ناشی از صرفه جویی هزینه ها: اعتباراتی که توسط دستگاه اجرایی ضمن اجرای بودجه با حفظ کیفیت و کمیت انجام عملیات و فعالیت ها صرفه جویی و به خزانه واریز می شود.
- ج- اموال مازاد: اموال منقول و غیرمنقول دستگاه های اجرایی که بر اساس تشخیص کارگروهی متشکل از نمایندگان وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور و دستگاه اجرایی ذی ربط از آنها رفع نیاز شده و قابل فروش باشد.
- د- طرح های تملک دارایی های سرمایه ای: طرح های تملک دارایی های سرمایه ای ملی و استانی.
- ه- سازمان: سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.
- ماده ۲- طرح ها و پروژه های تملک دارایی های سرمایه ای قابل واگذاری توسط سازمان تعیین و اعلام می گردد.
- ماده ۳- واگذاری طرح ها و پروژه های تملک دارایی های سرمایه ای موضوع این آیین نامه توسط دستگاه های اجرایی طرح های مزبور مطابق شرایطی که به پیشنهاد سازمان به تصویب شورای اقتصاد می رسد، از طریق مزایده عمومی انجام می گیرد.

ماده ۴- دستگاه اجرایی واگذارنده طرح مکلف است منابع حاصله را به حساب اعلامی از سوی خزانه‌داری کل کشور واریز نماید. سهم هر یک از بانک‌های دولتی از افزایش سرمایه توسط کارگروهی مرکب از وزارت امور اقتصادی و دارایی، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان تعیین می‌شود. خزانه‌داری کل کشور مکلف است بر اساس موافقتنامه متبادله و تخصیص اعتبار، وجوه مزبور را برای افزایش سرمایه به بانک‌های دولتی پرداخت نماید.

ماده ۵- انتقال اسناد مالکیت اموال طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای موضوع این آیین‌نامه (تا تسویه حساب خریدار) به بانک عامل به عنوان وثیقه اخذ تسهیلات مجاز است.

ماده ۶- سازمان مجاز است اعتبارات لازم را برای اقتصادی نمودن طرح‌های فاقد توجیه اقتصادی و مالی به صورت یارانه و یا کمک زیان در لوایح بودجه سالیانه پیش‌بینی نماید.

ماده ۷- آورده خریداران طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای حداقل بیست درصد (۲۰٪) باقیمانده کل اعتبار مورد نیاز طرح متناسب با جریان پرداخت تسهیلات تعیین می‌گردد. بانک‌های عامل و پرداخت‌کننده تسهیلات مسئول نظارت بر تحقق این امر هستند.

ماده ۸- درخصوص آن دسته از طرح‌هایی که دولت خریدار کالا یا خدمت آنها است، دستگاه اجرایی ذی‌ربط موظف است همزمان با عقد قرارداد واگذاری با تأیید سازمان نسبت به عقد قرارداد بلندمدت (تا ۵۰ سال) با خریدار با انجام مناقصه اقدام نماید. در صورت عدم نیاز، خریداران طرح‌ها و پروژه‌ها می‌توانند کالا یا خدمات ناشی از اجرای طرح‌ها و یا پروژه‌ها را در داخل یا خارج به فروش رسانند.

ماده ۹- سازمان سالانه ضمن هماهنگی با وزارتخانه‌های نفت و نیرو و سازمان هدفمندسازی یارانه‌ها، میزان منابع قابل تأمین از محل افزایش قیمت آب و حامل‌های انرژی مازاد بر الگوی مصرف یا متوسط مصرف برای ماده (۲۴) قانون را در لوایح بودجه سالانه منظور می‌نماید.

ماده ۱۰- بانک‌های دولتی موضوع این آیین‌نامه موظفند حداقل به میزان سه برابر سرمایه تأمین شده ناشی از اجرای ماده (۲۴) قانون به خریداران واجد شرایط طرح‌ها و پروژه‌های موضوع این آیین‌نامه (که به صورت مستقل و یا با پرداخت یارانه و یا کمک زیان به تشخیص بانک نیز از توجیه اقتصادی و مالی برخوردارند) تسهیلات پرداخت نمایند. صندوق توسعه ملی نیز مجاز است از طریق بانک‌های عامل تسهیلات مورد نیاز خریداران را طبق ضوابط و شرایط پرداخت تسهیلات مصوب هیئت امنای پرداخت نماید.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

آیین نامه اجرایی انتشار اوراق مشارکت بر اساس رتبه بندی اعتباری موضوع
ماده (۲۵) قانون (تصویب نامه شماره ۴۱۸۴۹/ت/۵۵۲۰۲۵ مورخ ۱۳۹۴/۴/۴)
هیئت وزیران

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان بورس و اوراق بهادار
سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۳/۲۷ به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان بورس و اوراق بهادار و به استناد ماده (۲۵) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴، آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی ماده (۲۵) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۱- اصطلاحات و واژه های به کار رفته در ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - و ماده (۱) قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید به منظور تسهیل اجرای سیاست های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۸ - به همان معانی در این آیین نامه به کار می روند. منظور از شرکت های رتبه بندی اعتباری در این آیین نامه همان مؤسسات رتبه بندی موضوع بند (۲۱) ماده (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران می باشد.

ماده ۲- سازمان بورس و اوراق بهادار ظرف سه ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه، دستورالعمل تأسیس و فعالیت شرکت های رتبه بندی اعتباری را به تصویب هیئت مدیره سازمان می رساند.

ماده ۳- سقف نرخ سود علی الحساب اوراق مشارکت موضوع این آیین نامه با رعایت زمان بندی انتشار اوراق و با لحاظ شرایط بازار پول توسط شورای عالی بورس و اوراق بهادار تعیین می گردد.

ماده ۴- فروش اوراق مشارکت به کمتر یا بالاتر از مبلغ اسمی اوراق در پذیره نویسی یا عرضه اولیه با مجوز سازمان بورس و اوراق بهادار مجاز است.

تبصره - فروش به کسر نباید موجب ایجاد بازدهی بیش از نرخ سقف تعیین شده گردد.

ماده ۵- انتشار اوراق مشارکت با رتبه اعتباری پایین (پرریسک) مستلزم ضامن می باشد. وجود ضامن برای اوراق مشارکت با رتبه اعتباری مناسب (کم ریسک) اختیاری است.

تبصره - تعیین مصادیق رتبه های اعتباری پایین و یا مناسب بر عهده سازمان بورس و اوراق بهادار می باشد.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

آیین‌نامه اجرایی تعیین محدوده جهت محاسبه مالیات با نرخ صفر
(بند د ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم) موضوع ماده (۳۱) قانون
(تصویب‌نامه شماره ۸۹۴۷۸/ت ۵۲۳۱۹ هـ مورخ ۱۳۹۴/۷/۱۱ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت امور اقتصادی و دارایی
سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور - سازمان حفاظت محیط زیست
دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد تجاری - صنعتی و ویژه اقتصادی

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۶/۸ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های صنعت، معدن و تجارت و امور اقتصادی و دارایی و سازمان‌های مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و حفاظت محیط زیست و به استناد بند (د) ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم موضوع ماده (۳۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین‌نامه اجرایی بند یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی بند (د) ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم موضوع
ماده (۳۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف- محدوده: شعاع (فاصله هوایی) یکصد و بیست کیلومتر برای تهران (به استثنای شهرک‌های صنعتی استان‌های قم و سمنان)، پنجاه کیلومتر برای اصفهان و سی کیلومتر برای سایر مراکز استان‌ها و شهرهای بالای سیصد هزار نفر جمعیت.

ب- شهرک صنعتی: شهرکی که به استناد قانون راجع به تأسیس شرکت شهرک‌های صنعتی ایران - مصوب ۱۳۶۲ - با اصلاحات بعدی، ایجاد شده یا می‌شود.

پ- منطقه ویژه اقتصادی: منطقه‌ای که به استناد قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - ایجاد شده یا می‌شود.

ماده ۲- ملاک تعیین محدوده جهت محاسبه مالیات با نرخ صفر و برخورداری از مشوق‌های مالیاتی موضوع بند (د) ماده (۳۲) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم، در مورد واحدهای تولیدی، شهرک‌های صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی که در محدوده دو یا چند شهر یا استان قرار می‌گیرند، به صورت زیر است:

الف- چنانچه واحد تولیدی، شهرک صنعتی یا منطقه ویژه اقتصادی در محدوده شهر تهران قرار گیرد (فارغ از این که داخل یا خارج از محدوده شهر یا شهرهای دیگر قرار گرفته باشد) مشمول مقررات محدوده تهران می باشد.

ب- در سایر موارد، چنانچه واحد تولیدی، در محدوده دو یا چند شهر از استان های مختلف قرار داشته باشد، تابع مقررات مربوط به استان محل استقرار واحد تولیدی می باشد. همچنین در مواردی که واحد تولیدی در محدوده دو یا چند شهر از یک استان قرار گرفته باشد مشمول مقررات مرکز استان یا شهرهای بیش از سیصد هزار نفر جمعیت آن استان حسب مورد خواهد بود.

ماده ۳- در صورت وجود اختلاف بین اداره کل امور مالیاتی و واحد تولیدی در خصوص فاصله واحد مزبور با مراکز استان ها و شهرهای بالای سیصد هزار نفر جمعیت، نظر وزارت راه و شهرسازی بر اساس استعلام سازمان امور مالیاتی کشور ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۴- ملاک قرار گرفتن واحد تولیدی یا معدنی در محدوده، آخرین تقسیمات کشوری و تعیین محدوده های شهری در زمان صدور پروانه بهره برداری یا انعقاد قرارداد استخراج و فروش از سوی وزارتخانه های ذی ربط است و تغییرات بعدی آن تأثیری بر اعمال یا عدم اعمال محاسبه مالیات با نرخ صفر و مشوق های موضوع ماده (۱۳۲) قانون مالیات های مستقیم ندارد.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

آیین‌نامه اجرایی تعیین شرایط استفاده از دوره مالیات صفر موضوع
(تبصره ۲ ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم) موضوع ماده (۳۱) قانون
(تصویب‌نامه شماره ۱۶۵۳۱۱/ت/۵۲۶۴۲ هـ مورخ ۱۶/۱۲/۱۳۹۴ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

**وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - وزارت
تعاون، کار و رفاه اجتماعی - وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت بهداشت،
درمان و آموزش پزشکی - وزارت راه و شهرسازی - معاونت علمی و فناوری
رئیس‌جمهور - سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری**

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۱۱/۲۱ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی و
صنعت، معدن و تجارت و با همکاری سازمان امور مالیاتی کشور و به استناد تبصره (۲) ماده (۱۳۲)
اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم، موضوع ماده (۳۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای
نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین‌نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

**آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم موضوع ماده (۳۱)
قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور**

فصل اول - کلیات

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
الف- قانون: قانون مالیات‌های مستقیم - مصوب ۱۳۶۶ - و اصلاحات بعدی آن.
ب- واحدهای تولیدی و معدنی: واحدهای دارای پروانه بهره‌برداری و یا قرارداد استخراج و فروش از
مرجع قانونی ذی‌ربط به منظور تولید محصول مشخص و یا بهره‌برداری و استخراج از معادن.
پ- واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات: واحدهای تولیدکننده و ارائه‌دهنده خدمات نرم افزار که
دارای پروانه بهره‌برداری از مرجع قانونی ذی‌ربط می‌باشند.
ت- درآمد ابرازی: ارزش فروش کالا و یا ارائه خدمات ابراز شده توسط مؤدی در اظهارنامه مالیاتی
تسلیمی به اداره امور مالیاتی در موعد مقرر قانونی.

ث- پروانه بهره‌برداری: مجوزی که با رعایت مقررات و دستورالعمل‌های مربوط توسط مراجع قانونی
ذی‌ربط و به عنوان پروانه بهره‌برداری صادر می‌شود. سایر مجوزهای صادره تحت عناوین دیگر
در حکم پروانه بهره‌برداری تلقی نمی‌شوند. پروانه‌های بهره‌برداری دارای مدت معین و همچنین

پروانه‌های بهره‌برداری موقت در مدت اعتبار آن به عنوان پروانه بهره‌برداری پذیرفته می‌شوند.
ج- مجوز سرمایه‌گذاری: اجازه‌ای کتبی که از طرف مراجع قانونی ذی‌ربط به منظور انجام سرمایه‌گذاری برای تأسیس، توسعه، بازسازی و نوسازی واحد تولیدی، معدنی، خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها، مراکز اقامتی گردشگری و حمل و نقل برای ایجاد دارایی ثابت (به تفکیک زمین و سایر دارایی‌های ثابت) صادر می‌شود.

چ- سرمایه‌گذاری اقتصادی: مجموعه اقداماتی مانند خرید زمین و ساختمان یا احداث ساختمان (اعم از آن که در واحد قبلی و یا زمین خریداری شده باشد)، خرید و نصب تجهیزات، تأسیسات و ماشین‌آلات، خرید وسایط نقلیه، دانش فنی بر اساس مجوز صادره از مراجع ذی‌ربط و سرمایه‌گذاری اقتصادی.

ح- سرمایه‌گذاری مجدد: سرمایه‌گذاری اقتصادی انجام شده بابت توسعه، بازسازی و نوسازی واحدهای موجود دارای پروانه بهره‌برداری یا مجوز فعالیت صنعتی از مراجع قانونی ذی‌ربط حسب مورد.

خ- شروع بهره‌برداری، استخراج و فعالیت: تاریخ صدور پروانه بهره‌برداری یا قرارداد استخراج و فروش یا مجوز فعالیت واحدهای تولیدی، معدنی و خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها، مراکز اقامتی گردشگری و حمل و نقل حسب مورد، شروع بهره‌برداری یا استخراج یا فعالیت تلقی می‌گردد، مگر آن که تاریخ بهره‌برداری یا استخراج یا فعالیت به طور جداگانه در آنها قید گردیده باشد.

د- هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری: واحدهایی که پس از اخذ پروانه بهره‌برداری از مراجع قانونی ذی‌ربط یا مجوزهای لازم از سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و با رعایت قوانین و مقررات مربوط شامل هتل، متل، مهمانپذیر، هتل آپارتمان، زائرسراها و خانه مسافرها، اقامتگاه‌های بوم‌گردی و اقامتگاه‌های سنتی، مجتمع‌ها و اردوگاه‌های گردشگری، هتل بیمارستان، تأسیسات اقامتی واقع در مجتمع‌های خدمات رفاهی بین‌راهی، دهکده‌های سلامت تأسیس و فعالیت می‌نمایند.
ذ- محصولات با نشان معتبر: محصولات شناخته شده بین‌المللی خارجی مورد تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت که در درگاه الکترونیکی وزارتخانه مذکور اعلام شده باشد.

ر- حمل و نقل: حمل و نقل بار و مسافر (هوایی، دریایی و زمینی (ریلی و جاده‌ای)).

فصل دوم: واحدهای تولیدی، معدنی و تولیدی فناوری اطلاعات

ماده ۲- درآمد ابرازی ناشی از فعالیت‌های تولیدی و معدنی اشخاص حقوقی غیردولتی در واحدهای تولیدی یا معدنی که از ابتدای سال ۱۳۹۵ از طرف مراجع قانونی ذی‌ربط برای آنها پروانه بهره‌برداری صادر و یا قرارداد استخراج و فروش منقعد می‌شود از تاریخ شروع بهره‌برداری یا استخراج و فروش به

مدت پنج سال و در مناطق کمتر توسعه یافته به مدت ده سال با نرخ صفر مشمول مالیات می‌باشد. تبصره ۱- واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات دارای پروانه بهره‌برداری از مراجع قانونی ذی‌ربط با تأیید معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور و سایر مراجع قانونی ذی‌ربط مبنی بر تولید فناوری اطلاعات، از تاریخ شروع بهره‌برداری مشمول حکم این ماده می‌باشند.

تبصره ۲- محاسبه مالیات با نرخ صفر واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات شامل درآمدهای حاصل از تولید محصولات موضوع پروانه بهره‌برداری می‌باشد و به سایر درآمدهای واحدهای مذکور از قبیل درآمدهای حاصل از پشتیبانی تسری ندارد.

تبصره ۳- درآمد واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز استان تهران (به استثنای شهرک‌های صنعتی استان‌های قم و سمنان) و پنجاه کیلومتری مرکز استان اصفهان و سی کیلومتری مراکز سایر استان‌ها و شهرهای بیش از سیصد هزار نفر جمعیت بر اساس آخرین سرشماری نفوس و مسکن، مشمول محاسبه مالیات به نرخ صفر ماده مذکور نمی‌باشند. واحدهای تولیدی فناوری اطلاعات در تمام نقاط کشور مشمول نرخ صفر این ماده می‌باشند.

تبصره ۴- واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در مناطق ویژه اقتصادی یا شهرک‌های صنعتی به استثنای واحدهای تولیدی و معدنی مستقر در مناطق ویژه اقتصادی یا شهرک‌های صنعتی مستقر در شعاع یکصد و بیست کیلومتری مرکز استان تهران (با رعایت تبصره ۳) مشمول نرخ صفر مالیاتی موضوع این ماده می‌باشند و دوره برخوردارگی محاسبه مالیات با نرخ صفر برای واحدهای مذکور به مدت هفت سال و در صورت استقرار شهرک‌های صنعتی یا مناطق ویژه اقتصادی در مناطق کمتر توسعه یافته به مدت سیزده سال خواهد بود.

تبصره ۵- تولید مازاد بر ظرفیت مندرج در پروانه بهره‌برداری و همچنین درآمدهای حاصل از فروش ضایعات و تولیدات کارمزدی محصولات موضوع پروانه بهره‌برداری واحدهای تولیدی و معدنی در دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر مالیاتی، با رعایت مقررات مشمول محاسبه مالیات با نرخ صفر این ماده می‌باشند.

تبصره ۶- واحدهای تولیدی و معدنی که در زمان بهره‌برداری دارای بیش از پنجاه نفر نیروی کار شاغل باشند، در صورتی که در دوره معافیت، هر سال نیروی کار شاغل خود را نسبت به سال قبل حداقل پنجاه درصد افزایش دهند، به ازای هر سال افزایش کارکنان، در صورت تأیید وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و ارائه اسناد و مدارک مربوط به فهرست بیمه تأمین اجتماعی کارکنان، یک سال به دوره معافیت آنان (دوره برخوردارگی از محاسبه مالیات با نرخ صفر) اضافه می‌گردد. در دوران معافیت، پس از افزایش نیروی کار در هر سال در صورتی که نیروی کار از حداقل افزایش مذکور

کاهش یابد، مدت معافیت مربوط افزایش نخواهد یافت. همچنین در صورت کاهش نیروی کار از حداقل افزایش مذکور (پنجاه درصد) در سال بعد از برخورداری از این مشوق (به استثنای افرادی که بازنشسته، با خرید و مستعفی می شوند) واحدهای تولیدی و معدنی که از مشوق مالیاتی این تبصره استفاده کرده اند، مالیات متعلق در سال کاهش، مطالبه و وصول می شود.

ماده ۳- شرکت های خارجی که با استفاده از ظرفیت واحدهای تولیدی داخلی در ایران نسبت به تولید محصولات با نشان معتبر اقدام نمایند، در صورتی که حداقل بیست درصد از محصولات تولیدی در هر سال را صادر نمایند از تاریخ قرارداد همکاری با واحد تولیدی ایرانی در دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر واحد تولیدی مذکور، بابت تولید محصولات مزبور مشمول محاسبه مالیات با نرخ صفر در سال مربوط می باشند و در موارد اتمام دوره معافیت مالیاتی واحد تولیدی ایرانی، از پنجاه درصد تخفیف در نرخ مالیاتی نسبت به درآمد ابرازی حاصل از فروش محصولات تولیدی در مدت مذکور در ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون و بند (پ) ماده مذکور (معادل پنج یا ده سال و در شهرک های صنعتی و مناطق ویژه اقتصادی معادل هفت یا سیزده سال حسب مورد) برخوردار می گردند.

تبصره ۱- حداکثر مدت استفاده از مشوق موضوع این ماده به مدت پنج یا ده سال حسب مورد با رعایت بند (پ) ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون می باشد. در صورت اتمام دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر واحد تولیدی، شرکت خارجی در ادامه مدت باقی مانده مشمول پنجاه درصد تخفیف در نرخ محاسبه مالیات خواهد بود.

تبصره ۲- شرکت خارجی مکلف به رعایت تکالیف مندرج در قانون از جمله تسلیم اظهارنامه مالیاتی و ترازنامه و صورت سود و زیان و سایر مقررات موضوعه می باشد.

تبصره ۳- مشوق مالیاتی موضوع این ماده با رعایت مفاد بند (د) ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون، قابل اعمال است.

فصل سوم: واحدهای خدماتی بیمارستان ها، هتل ها و مراکز اقامتی گردشگری

ماده ۴- درآمدهای خدماتی بیمارستان ها، هتل ها و مراکز اقامتی گردشگری اشخاص حقوقی غیردولتی که از ابتدای سال ۱۳۹۵ از طرف مراجع قانونی ذی ربط برای آن ها پروانه بهره برداری یا مجوز صادر می شود، از تاریخ شروع فعالیت به مدت پنج سال و در مناطق کمتر توسعه یافته به مدت ده سال با نرخ صفر مشمول مالیات می باشند.

تبصره ۱- دوره برخورداری محاسبه مالیات با نرخ صفر برای واحدهای خدماتی موضوع این ماده مستقر در مناطق ویژه اقتصادی یا شهرک های صنعتی هفت سال و در صورت استقرار مناطق ویژه اقتصادی و شهرک های صنعتی در مناطق کمتر توسعه یافته به مدت سیزده سال می باشد.

تبصره ۲- حکم تبصره (۶) ماده (۲) این آیین‌نامه در خصوص واحدهای خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری نیز مجری است.

ماده ۵- کلیه تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی که قبل از سال ۱۳۹۵ پروانه بهره‌برداری از مراجع قانونی ذی‌ربط اخذ کرده باشند، تا شش سال پس از تاریخ لازم‌الاجرا شدن ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون (تا سال ۱۴۰۰) از پرداخت پنجاه درصد مالیات بر درآمد ابرازی بابت فعالیت‌های ایرانگردی و جهانگردی به استثنای درآمد حاصل از اعزام گردشگر به خارج از کشور، معاف می‌باشند.

تبصره- در اجرای مقررات این ماده، درآمد حاصل از فعالیت تأسیسات ایرانگردی و جهانگردی مشمول معافیت این ماده بوده و قابل تسری به درآمد حاصل از واگذاری تأسیسات مذکور نخواهد بود.

ماده ۶- درآمد ابرازی دفاتر گردشگری و زیارتی دارای مجوز از مراجع قانونی ذی‌ربط که از محل جذب گردشگران خارجی یا اعزام زائر به عربستان، عراق و سوریه تحصیل شده باشد با نرخ صفر مالیاتی مشمول مالیات می‌باشد.

فصل چهارم: سرمایه‌گذاری

ماده ۷- سرمایه‌گذاری اقتصادی انجام شده توسط اشخاص حقوقی غیردولتی (واحدهای تولیدی، معدنی و خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها، مراکز اقامتی گردشگری و حمل و نقل) با مجوز سرمایه‌گذاری از مراجع قانونی ذی‌ربط، برای واحدهایی که از تاریخ ۱/۱/۱۳۹۵ به بعد برای آنها پروانه بهره‌برداری یا مجوز صادر یا قرارداد استخراج و فروش منعقد شده یا می‌شود، علاوه بر برخورداری از نرخ صفر حسب مورد به شرح زیر مورد حمایت قرار می‌گیرد:

۱- در مناطق کمتر توسعه یافته، معادل سرمایه‌گذاری اقتصادی انجام شده، مالیات سال‌های بعد از دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر تا زمانی که جمع درآمد مشمول مالیات واحد حداکثر به میزان دو برابر سرمایه ثبت و پرداخت شده برسد، با نرخ صفر محاسبه می‌شود.

۲- در سایر مناطق، معادل سرمایه‌گذاری اقتصادی انجام شده، پنجاه درصد مالیات سال‌های بعد از دوره محاسبه مالیات با نرخ صفر تا زمانی که جمع درآمد مشمول مالیات واحد حداکثر به میزان سرمایه ثبت و پرداخت شده برسد با نرخ صفر محاسبه می‌شود.

تبصره ۱- سرمایه‌گذاری انجام شده بابت زمین در واحدهای تولیدی و معدنی مشمول مشوق موضوع این ماده نخواهد بود، لیکن در خصوص واحدهای حمل و نقل، بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری، سرمایه‌گذاری انجام شده بابت زمین صرفاً به میزان بهای مترائ تعیین شده در مجوزهای قانونی صادره از مراجع ذی‌صلاح مشمول مشوق موضوع این ماده می‌باشد.

تبصره ۲- واحدهای موضوع این ماده می‌بایست قبل از شروع سرمایه‌گذاری مجوز قانونی لازم را از

مراجع ذی ربط اخذ نموده باشند.

تبصره ۳- اشخاص حقوقی غیردولتی (واحدهای تولیدی، معدنی و خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها، مراکز اقامتی گردشگری و حمل و نقل) که تاریخ تأسیس و صدور پروانه بهره‌برداری یا قرارداد استخراج و فروش یا مجوز فعالیت آنها از سوی مراجع قانونی ذی ربط قبل از سال ۱۳۹۵ باشد و همچنین اشخاص صدر این ماده، در صورت سرمایه‌گذاری مجدد و مشروط به افزایش سرمایه و پرداخت آن، امکان برخورداری از مشوق مالیاتی مطابق بندهای (۱) و (۲) این ماده را دارا می‌باشند. در صورت عدم افزایش سرمایه معادل سرمایه‌گذاری انجام شده متناسب با افزایش سرمایه به عمل آمده امکان برخورداری از این مشوق را دارند.

تبصره ۴- در صورت کاهش سرمایه ثبت و پرداخت شده اشخاص مذکور که از مشوق مالیاتی این ماده استفاده کرده‌اند، مالیات متعلق در سال کاهش، مطالبه و وصول می‌شود.

تبصره ۵- در صورتی که سرمایه‌گذاری انجام شده موضوع این ماده با مشارکت سرمایه‌گذاران خارجی با مجوز سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران انجام شده باشد به ازای هر پنج درصد مشارکت سرمایه‌گذاری خارجی به میزان ده درصد به مشوق این ماده به نسبت سرمایه ثبت و پرداخت شده و حداکثر تا پنجاه درصد اضافه می‌شود.

تبصره ۶- سرمایه‌گذاری انجام شده بابت ایجاد واحدهای موضوع این ماده در صورت برخورداری از نرخ صفر مالیاتی موضوع صدر ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون از حمایت موضوع این ماده برخوردار نخواهد شد.

فصل پنجم: سایر مقررات

ماده ۸- درآمدهای کتمان شده، مشمول محاسبه مالیات با نرخ صفر نمی‌باشند.

ماده ۹- مبنای کمتر توسعه یافته تلقی نمودن محل استقرار واحدهای موضوع ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون، فهرست مناطق کمتر توسعه یافته مصوب هیئت وزیران در تاریخ شروع فعالیت یا سرمایه‌گذاری مجدد می‌باشد. انجام حداقل پنجاه درصد سرمایه‌گذاری در مدت سه سال از تاریخ صدور مجوز، شروع فعالیت محسوب می‌گردد. در غیر این صورت زمان شروع بهره‌برداری یا استخراج، شروع فعالیت تلقی می‌گردد.

تبصره- در صورتی که واحدهای موضوع ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون در زمان شروع بهره‌برداری، استخراج، فعالیت یا مجوز سرمایه‌گذاری مجدد حسب مورد در مناطق کمتر توسعه یافته واقع شده باشند، رفع عدم توسعه یافتگی از منطقه، موثر در کاهش مدت محاسبه مالیات با نرخ صفر و مشوق‌های مالیاتی موضوع ماده یاد شده نخواهد بود. همچنین واحدهایی که در تاریخ شروع بهره‌برداری، استخراج، فعالیت یا مجوز سرمایه‌گذاری مجدد حسب مورد در مناطق کمتر توسعه یافته واقع نشده باشند، چنانچه آن مناطق بعداً به فهرست مناطق کمتر توسعه یافته اضافه گردد امکان

برخورداری از مزایای مناطق کمتر توسعه‌یافته را نخواهند داشت.

ماده ۱۰- در صورت ابطال پروانه بهره‌برداری و یا مجوز، امکان اعمال محاسبه مالیات با نرخ صفر و مشوق‌های مالیاتی موضوع این آیین‌نامه، از تاریخ ابطال وجود نخواهد داشت.

ماده ۱۱- واحدهای تولیدی، معدنی و خدماتی بیمارستان‌ها، هتل‌ها و مراکز اقامتی گردشگری که با استفاده از مشوق موضوع بند (ث) ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون ایجاد شده‌اند، امکان برخورداری از نرخ صفر صدر ماده مذکور را نخواهند داشت.

ماده ۱۲- مراجع قانونی ذی‌ربط صادرکننده پروانه بهره‌برداری برای واحدهای تولیدی و معدنی یا مجوز فعالیت برای واحدهای خدماتی و همچنین مجوز سرمایه‌گذاری موضوع ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون، مکلفند یک نسخه از پروانه‌های بهره‌برداری، مجوز فعالیت یا مجوز سرمایه‌گذاری صادره را در زمان صدور و تغییرات بعدی را در زمان درج تغییرات به صورت الکترونیکی برای سازمان امور مالیاتی کشور ارسال نمایند.

ماده ۱۳- وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی موظف است ظرف پانزده روز از تاریخ درخواست متقاضی، فهرست و وضعیت نیروی کار شاغل واحدهای تولیدی بر اساس فهرست بیمه تأمین اجتماعی کارکنان واحدهای اقتصادی بالای پنجاه نفر که بیش از پنجاه درصد درصد افزایش داشته باشند، را بررسی و نتیجه را به سازمان امور مالیاتی کشور ارسال نمایند. همچنین امکان دسترسی برخط (آنلاین) به تعداد نیروی کار شاغل واحدهای تولیدی و معدنی، خدماتی و سایر مراکز موضوع ماده (۱۳۲) اصلاحی قانون و تغییرات بعدی آنها را برای سازمان امور مالیاتی کشور و وزارتخانه‌های صادرکننده پروانه بهره‌برداری یا مجوز فعالیت فراهم نماید.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

آیین نامه اجرایی معافیت از پرداخت حقوق دولتی معادن
در قبال پژوهش های کاربردی به منظور ارتقای بهره وری، فناوری، بهینه سازی
مصرف انرژی یا تولید علم در حوزه معدن و فرآوری مواد معدنی
(تبصره (۱۰) الحاقی ماده (۱۴) قانون معادن) موضوع بند (الف) ماده (۳۵) قانون
(تصویب نامه شماره ۶۱۲۴۴/ت/۵۲۲۰۸ ه مورخ ۱۳۹۴/۵/۱۷ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

**وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت نفت -
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت علوم، تحقیقات و فناوری -
سازمان حفاظت محیط زیست**

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۵/۱۱ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های صنعت، معدن و تجارت و
علوم، تحقیقات و فناوری و به استناد تبصره (۱۰) الحاقی ماده (۱۴) قانون معادن موضوع بند (الف)
ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین نامه
اجرایی تبصره یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

**آیین نامه اجرایی تبصره (۱۰) الحاقی ماده (۱۴) قانون معادن موضوع بند (الف)
ماده (۳۵) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور**

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:
الف- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -
ب- مراکز علمی: دانشگاه ها و مراکز آموزش عالی و پژوهشی دارای دانشجو در مقاطع تحصیلات
تکمیلی مطابق فهرست اعلامی وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش
پزشکی.
پ- پژوهش های کاربردی: پژوهش هایی که از طریق انعقاد قرارداد با مراکز علمی به منظور شناسایی
و حل مشکلات و مسایل مرتبط با فعالیت معادن و ارتقای بهره وری، فناوری، بهینه سازی مصرف
انرژی و یا تولید علم در حوزه معدن و فرآوری مواد معدنی صورت می گیرد.
ت- طرح: طرح پیشنهادی مربوط به پژوهش های کاربردی.
ث- متقاضی: کلیه بهره برداران حقیقی یا حقوقی معادن اعم از دولتی یا غیردولتی.
ج- کار گروه تخصصی: کار گروه موضوع ماده (۴) این آیین نامه.

بخش دوم: آیین‌نامه‌های اجرایی | ۱۰۱

ماده ۲- طرح نهایی مورد توافق متقاضی و مرکز علمی به همراه پیش‌نویس اولیه قرارداد از سوی متقاضی به دبیرخانه کارگروه تخصصی تسلیم می‌شود. دبیرخانه موظف است طرح مزبور را بلافاصله با قید روز و ساعت دریافت، ثبت و رونوشت آن را به عنوان رسید به متقاضی ارائه کند.

تبصره ۱- دبیرخانه کارگروه تخصصی موظف است ظرف دو روز اداری نسبت به ارائه طرح‌های واصله با قید زمان وصول به کارگروه تخصصی اقدام نماید.

تبصره ۲- ارائه دو یا چند طرح همزمان توسط متقاضی با رعایت سقف درصد معافیت از حقوق دولتی و مبلغ ریالی آن، طبق قانون بلامانع است.

ماده ۳- طرح باید کاربردی، دارای نوآوری یا ناظر به حل مشکلات معدن مربوط بوده و امکان بومی‌سازی و تجاری‌سازی نتایج آن میسر باشد.

تبصره- مدت زمان اجرای طرح طبق قرارداد و حداکثر دو سال خواهد بود.

ماده ۴- کارگروه تخصصی برای انجام تکالیف و اختیارات تعیین‌شده در این آیین‌نامه با ترکیب زیر تشکیل می‌شود:

الف- معاون امور معادن و صنایع معدنی وزیر صنعت، معدن و تجارت (رئیس).

ب- رئیس سازمان حفاظت محیط زیست یا نماینده وی.

پ- معاون آموزش، پژوهش و فناوری وزیر صنعت، معدن و تجارت یا نماینده وی.

ت- رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور یا نماینده وی.

ث- رئیس سازمان بهینه‌سازی مصرف سوخت یا نماینده وی.

ج- یک نفر از مدیران معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت به انتخاب

وزیر صنعت، معدن و تجارت (دبیر).

چ- یک نفر صاحب‌نظر معدنی عضو انجمن‌های علمی مرتبط با معرفی وزیر علوم، تحقیقات و فناوری.

تبصره ۱- تصمیمات کارگروه تخصصی با اکثریت آرا معتبر است.

تبصره ۲- محل استقرار دبیرخانه کارگروه تخصصی در وزارت صنعت، معدن و تجارت است.

ماده ۵- مصوبات کارگروه پس از تأیید وزیر صنعت، معدن و تجارت توسط دبیر کارگروه جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

ماده ۶- وظایف و اختیارات کارگروه تخصصی به شرح زیر است:

الف- اعلام ضوابط پذیرش و فرآیند بررسی طرح‌ها و چارچوب قرارداد ظرف یک ماه از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این آیین‌نامه از طریق پایگاه اطلاع‌رسانی وزارت صنعت، معدن و تجارت.

ب- بررسی طرح یا گزارش پیشرفت دوره‌ای و یا اسناد و مدارک موضوع بند (الف) ظرف پانزده روز

۱۰۲ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

پس از وصول مطابق با مفاد این آیین نامه.

پ- تشکیل جلسه و بررسی و تصمیم گیری در خصوص طرح هایی که به هر دلیل و در هر کدام از مراحل اجرای طرح اختلافی ایجاد گردد و مانع ادامه یا انجام صحیح آن شود. تصمیم کارگروه تخصصی پس از ابلاغ توسط دبیر از سوی متقاضی لازم الاجرا است.

ماده ۷- متقاضی موظف است پس از تصویب طرح بلافاصله نسبت به انعقاد قرارداد با مراکز علمی اقدام کند و طی اجرای طرح گزارش های پیشرفت کار را طبق قرارداد به دبیرخانه ارائه نماید. گزارش های یاد شده باید با امضای مجری طرح و مرکز علمی باشد.

تبصره- اسامی مجری و پژوهشگران طرح، وظایف، شرح خدمات، زمان بندی و مراحل اجرای آن، نحوه پرداخت و سایر موارد مربوط در قرارداد منعقد بین مرکز علمی و متقاضی ثبت می گردد.

ماده ۸- مراکز علمی طرف قرارداد با متقاضی باید دارای مجوز قانونی بوده و موضوع طرح با زمینه تخصصی فعالیت آنها مرتبط باشد.

تبصره- مراکز علمی می توانند از خدمات کارشناسان و مراکز خارجی نیز استفاده نمایند.

ماده ۹- متقاضی به میزان مبلغ قرارداد منعقد با مراکز علمی از پرداخت حداکثر ده درصد حقوق دولتی معادن، تا سقف پنجاه میلیارد (۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال در سال عقد قرارداد) معاف می باشد.

تبصره- چنانچه متقاضی نتواند در مهلت مقرر در تبصره ماده (۳) این آیین نامه نسبت به اجرای تعهدات طبق طرح مصوب اقدام نماید، باید پس از ابلاغ وزارت صنعت، معدن و تجارت، میزان حقوق دولتی پرداخت نشده را به حساب حقوق دولتی معادن واریز نماید.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

آیین‌نامه اجرایی تشویق فرآوری مواد خام و تبدیل کالاهای با ارزش افزوده پایین به کالاهای با ارزش افزوده بالا موضوع ماده (۳۷) قانون (تصویب‌نامه شماره ۱۰۷۰۳۸/ت ۵۲۵۳۲ ه مورخ ۱۳۹۴/۸/۱۷ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت صنعت، معدن و تجارت
وزارت جهاد کشاورزی - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

اتاق بازرگانی صنایع، معادن و کشاورزی ایران - اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۸/۱۰ به پیشنهاد وزارتخانه‌های امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت و جهاد کشاورزی و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد ماده (۳۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین‌نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی ماده (۳۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور.

ب- ماده خام: ماده‌ای که پس از استخراج و یا استحصال، تغییری در کیفیت فیزیکی، شیمیایی، ماهیت و نوع آن ایجاد نشده باشد و به همان شکل برای فرآوری به واحد تولیدی واگذار یا صادر می‌شود.

پ- ارزش افزوده: اختلاف ارزش نهایی کالای تولید شده با ارزش کالاهای واسطه‌ای (نهاد) استفاده شده در تولید آن کالا.

ت- کالاهای بارانه‌ای: کالاهایی که بخشی از قیمت فروش آنها (به طور مستقیم) توسط دولت تعهد می‌شود تا بر اساس سیاست‌های دولت به قیمت کمتری به فروش برسند.

ث- دستگاه‌های اجرایی: دستگاه‌های موضوع مواد (۲)، (۳) و (۴) قانون محاسبات عمومی کشور.

ج- کارگروه: کارگروه موضوع ماده (۳) این آیین‌نامه.

چ- کالاها و خدمات مرتبط: کالاها و خدماتی که در زنجیره‌های تولید پسین یک کالا قرار داشته باشند.

۱۰۴ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ح- مابه‌التفاوت نرخ ارز: تفاوت نرخ ارز تخصیصی نسبت به نرخ بازار آزاد.
ماده ۲- وضع هرگونه عوارض بر صادرات کالاها و خدمات به استثنای کالاها و خدمات یارانه‌ای، مواد خام و کالاهای با ارزش افزوده پایین ممنوع است. کالاهای یارانه‌ای، مواد خام و کالاهای با ارزش افزوده پایین صرفاً در قالب این آیین‌نامه و منوط به رعایت شرایط زیر می‌توانند مشمول عوارض صادراتی گردند:

الف- وضع عوارض مزبور موجب مازاد عرضه در بازار داخل نشود.
تبصره- برای کالاهای پذیرش شده در بورس کالا، مازاد عرضه صرفاً بر اساس فرآیند عرضه و تقاضای کالا در عرصه (رینگ) داخلی بورس مزبور تعیین می‌شود به گونه‌ای که اگر پس از عرضه در سه نوبت متوالی به قیمت متناسب، تقاضا وجود نداشته باشد، مازاد عرضه احراز می‌شود. برای سایر کالاها مازاد عرضه مبتنی بر تشخیص وزارت صنعت، معدن و تجارت، حسب مورد با کسب نظر وزارت جهاد کشاورزی و اتاق‌های بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

ب- فرآوری کالاها و ایجاد خدمات در زنجیره‌های ارزش بالاتر دارای توجیه فنی و اقتصادی باشد.
پ- سهم هدف‌گذاری شده کشور از بازار جهانی مواد خام و کالاهای با ارزش افزوده پایین ذی‌ربط (در صورت انجام هدف‌گذاری توسط دستگاه‌های مربوط) کاهش نیابد.
ت- وضع عوارض صادراتی برای مواد خام و کالاهای با ارزش افزوده پایین نباید موجب کاهش قیمت به نحوی گردد که تولید از صرفه اقتصادی خارج شده و متوقف شود.
تبصره- در صورت کاهش و یا توقف تولید، وزارتخانه ذی‌ربط مکلف است با ارائه گزارشی به شورای اقتصاد که در آن میزان و منشأ کاهش تولید مشخص شده باشد، لغو یا کاهش عوارض صادراتی کالای مزبور را درخواست نماید.

ماده ۳- به منظور تعیین کالاهای یارانه‌ای، مواد خام و کالاهای با ارزش افزوده پایین برای وضع عوارض صادراتی و همچنین تعیین کالاهای با ارزش افزوده بالا برای اعطای مشوق، کارگروهی با عضویت نمایندگان تام‌الاختیار وزارت صنعت، معدن و تجارت (مسئول کارگروه)، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون مرکزی جمهوری اسلامی ایران تشکیل می‌گردد.

ماده ۴- به منظور تغییر ترکیب کالاهای صادراتی به کالاهای با ارزش افزوده بالا موضوع ماده (۳۷) قانون، تعیین نوع کالاها و خدمات مشمول عوارض صادراتی و انتخاب کالاهای با ارزش افزوده بالا برای اعطای مشوق، دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط موظفند تا سه ماه پس از لازم‌الاجرا شدن این

بخش دوم: آیین‌نامه‌های اجرایی | ۱۰۵

آیین‌نامه فهرست کالاها و خدمات پیشنهادی برای وضع عوارض صادراتی را منضم به گزارش توجیهی مربوط با لحاظ موارد زیر برای طرح در کارگروه به وزارت صنعت، معدن و تجارت ارسال نمایند:

الف- وضعیت بازار کالا یا خدمت مشمول عوارض صادراتی شامل تولید، صادرات، واردات و یارانه اعطایی.

ب- نوع کالاهای با ارزش افزوده بالای مرتبط هدف گذاری شده برای تولید و صادرات با وضع عوارض صادراتی مزبور و دوره زمانی پیشنهادی برای شکل‌گیری فرآیندهای تولیدی مربوط.

پ- سایر مشوق‌هایی که از جانب دستگاه اجرایی ذی‌ربط برای حمایت از صادرات کالاهای با ارزش افزوده بالای مرتبط پیشنهاد می‌شود.

ماده ۵- وزارت صنعت، معدن و تجارت موظف است ظرف یک ماه از اتمام مهلت مندرج در ماده (۴) نسبت به تلفیق، جمع‌بندی و تصویب پیشنهادها در کارگروه اقدام نموده و نتیجه را به همراه گزارش توجیهی و در چارچوب این ماده برای تصویب به شورای اقتصاد ارائه نماید. مصوبه شورای اقتصاد در اجرای این آیین‌نامه شامل موارد زیر می‌باشد:

الف- فهرست کالاها (به تفکیک کد HS) و خدمات مشمول عوارض صادراتی و میزان عوارض بر حسب درصدی از ارزش یا وزن آنها.

ب- تعیین کالاهای با ارزش افزوده مرتبط برای اعطای مشوق از محل عوارض صادراتی هر کالا یا خدمت و حسب ضرورت تعیین دستگاه اجرایی مربوط.

تبصره ۱- در خصوص کالاهای یارانه‌ای، یارانه مستقیم تخصیص یافته و نیز مابه‌التفاوت نرخ ارز تخصیصی به این کالاها (در صورت وجود) در محاسبه عوارض صادراتی لحاظ می‌گردد.

تبصره ۲- لغو مصوبات قبلی مربوط به عوارض صادراتی در مصوبه شورای اقتصاد لحاظ می‌گردد.

تبصره ۳- عوارض صادراتی موضوع این آیین‌نامه به مدت پنج سال قابل تغییر نیست مگر اینکه حداقل یکی از بندهای ماده (۲) نقض گردد که در این صورت پس از تأیید کارگروه، موضوع در شورای اقتصاد قابل طرح می‌باشد.

ماده ۶- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است عوارض صادراتی را پس از وصول به حساب درآمدی مربوط به نام خزانه‌داری کل کشور در نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران واریز نماید.

ماده ۷- صد درصد عوارض صادراتی واریزی به حساب مربوط در منابع عمومی بودجه کل کشور با پیش‌بینی در لوایح بودجه سنواتی برای تشویق صادرات کالاهای با ارزش افزوده بالای مرتبط در اختیار دستگاه اجرایی ذی‌ربط قرار می‌گیرد تا مطابق ماده (۸) این آیین‌نامه و موافقتنامه متبادله

۱۰۶ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

با سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور به مصرف برسد. سهم هر یک از دستگاه های اجرایی مربوط از منابع موضوع این آیین نامه در ابتدای هر سال و در چارچوب بند (ب) ماده (۵) توسط سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور تعیین و ابلاغ می شود.

تبصره- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور ردیف های درآمدی و هزینه های مربوط را در لوایح بودجه سنواتی درج می نماید.

ماده ۸- تشویق صادرات کالاهای با ارزش افزوده بالا از طریق روش های زیر صورت می گیرد:

الف- پرداخت جایزه صادراتی.

ب- پرداخت وجوه اداره شده و یا یارانه سود تسهیلات برای توسعه زنجیره ارزش تولیدی و صادراتی کالاها و خدمات مزبور.

پ- تقبل بخشی از هزینه های حمل و بازاریابی از جمله معرفی کالاهای با ارزش افزوده بالا در بازارهای بین المللی از طریق برگزاری نمایشگاه ها.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

**آیین‌نامه اجرایی تسهیل در تشریفات گمرکی برای
واحدهای تولیدی و ترخیص کالاهای وارده موضوع بند (ت) ماده (۳۸) قانون
(تصویب‌نامه شماره ۵۲۱۰۴/ت/۵۲۱۰۰ ه مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۹ هیئت وزیران)**

بسمه تعالی

**وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت صنعت، معدن و تجارت
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران**

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۴/۱۰ به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد بند (ت) ماده (۳۸) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظامی مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین‌نامه اجرایی بند مزبور را به شرح زیر تصویب کرد:

**آیین‌نامه اجرایی بند (ت) ماده (۳۸) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر
و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -**

ماده ۱- واردکنندگان کالاهای مورد نیاز واحدهای تولیدی با استفاده از اعتبارات اسنادی (LC) و ثبت برات اسنادی (با تعهد بانک) در صورت تمایل به ترخیص با حداقل اسناد، باید درخواست ترخیص با حداقل اسناد را به بانک عامل منعکس نمایند.

ماده ۲- بانک‌های عامل مجازند پس از اخذ حداقل اسناد (اصل قبض انبار به اضافه رونوشت اسناد حمل ظهرنویسی شده توسط بانک یا تصویر پیش‌فاکتور اولیه و تصویر بارنامه) و همچنین اخذ تعهد لازم جهت ارائه اصل اسناد ظرف مهلت سه ماهه و همچنین توافق با واردکننده در خصوص نحوه تسویه ریالی و در صورت قبول کلیه مسئولیت‌های مترتبه از سوی واردکننده در رابطه با عدم تطابق اسناد با شرایط اعتبار اسنادی و ثبت سفارش و پیش‌فاکتور برات اسنادی، نسبت به صدور گواهی بلامانع بودن ترخیص کالا پس از ثبت در درگاه (پرتال) ارزی به گمرک از طریق پنجره واحد تجارت فرامرزی موضوع بند (ج) ماده (۳۸) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور اقدام نمایند.

ماده ۳- گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است پس از بلامانع اعلام شدن ترخیص کالا به وسیله بانک عامل، با اخذ اصل قبض انبار، اصل ترخیصیه و تصویر سایر اسناد مندرج در ماده (۲) و تعهد سه ماهه جهت ارائه اصل اسناد ظهرنویسی شده به وسیله بانک و دریافت حقوق ورودی با رعایت جزء (۲) بند (ت) ماده (۳۸) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و سایر مقررات نسبت به ترخیص کالا اقدام نماید.

۱۰۸ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۴- واردکنندگان کالاهای مورد نیاز واحدهای تولیدی با استفاده از حواله باید در صورت تمایل به ترخیص از طریق حداقل اسناد، در زمان انجام حواله، درخواست ترخیص به روش حداقل اسناد را به بانک عامل منعکس نمایند. بانک‌های عامل مکلفند به محض دریافت صد درصد معادل ریالی ارز مربوطه و وثایق مربوطه طبق مقررات پس از ثبت در درگاه (پرتال) ارزی ظرف (۴۸) ساعت مراتب را از طریق پنجره واحد تجارت فرامرزی موضوع بند (ج) ماده (۳۸) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور جهت ترخیص کالا با حداقل اسناد به گمرک اعلام نمایند.

ماده ۵- در خصوص واردکنندگانی که بدون استفاده از ساز و کار بانکی اقدام به واردات می‌کنند گمرک جمهوری اسلامی ایران می‌تواند با حداقل اسناد در چارچوب مقررات مربوط نسبت به ترخیص کالاها اقدام نماید.

ماده ۶- به گمرک جمهوری اسلامی ایران اجازه داده می‌شود کالاهایی را که یک بار با مجوز سازمان ملی استاندارد ایران وارد و ترخیص شده است، در موارد بعدی با ارائه گواهینامه مذکور (همان کالا با همان مشخصات) با تأیید سازمان یاد شده بدون نیاز به اخذ مجوز جدید با رعایت سایر مقررات، ترخیص نماید. سازمان ملی استاندارد ایران در موارد ذیل، گواهینامه ثبت واردات مواد اولیه، تجهیزات حد واسط و اجزاء و قطعات ماشین‌آلات خط تولید اعطا می‌نماید:

۱- واردات مواد اولیه و تجهیزات مزبور توسط واحدهای تولیدی در حد نیاز سالانه آنها
۲- شرکت‌های بازرگانی که مبادرت به واردات مواد اولیه برای واحدهای تولیدی می‌نمایند، با ارائه قرارداد بین شرکت و واحد تولیدی قبل از ثبت سفارش محموله‌های وارداتی
تبصره ۱- مدت اعتبار گواهینامه مذکور دو سال از زمان صدور خواهد بود. حق نمونه برداری تصادفی از محموله و آزمون برای سازمان ملی استاندارد ایران محفوظ بوده و در صورت مشاهده عدم انطباق این امتیاز سلب و از محموله‌های وارداتی آتی آن واحد نمونه برداری می‌گردد.
تبصره ۲- مفاد این ماده غیر از موارد مندرج در بند (۲) شامل شرکت‌های بازرگانی که مبادرت به واردات اقلام مذکور نمایند، نمی‌شود.

تبصره ۳- کالاهایی که از نظر ایمنی و بهداشت حایز اهمیت بوده و فهرست آن هر سال توسط سازمان ملی استاندارد ایران اعلام می‌گردد، از شمول تسهیلات فوق‌الذکر مستثنی می‌باشد.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

آیین‌نامه اجرایی مشارکت بخش دولتی، نظام بانکی و بخش غیردولتی در تأمین منابع مورد نیاز صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی موضوع ماده (۴۴) قانون (تصویب‌نامه شماره ۷۳۳۱۸/ت/۵۲۲۳۱ هـ مورخ ۱۳۹۴/۶/۸ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری - وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت صنعت، معدن و تجارت - وزارت جهاد کشاورزی - وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات - معاونت علمی و فناوری رئیس‌جمهور - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۵/۱۱ به پیشنهاد مشترک وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و به استناد ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین‌نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر

و ارتقای نظام مالی کشور

- ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
- الف- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -
- ب- صندوق: صندوق پژوهشی و فناوری غیردولتی موضوع ماده (۴۴) قانون.
- ج- دستگاه اجرایی: دستگاه موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری.
- د- کارگروه: کارگروه موضوع ماده (۸) این آیین‌نامه.
- ماده ۲- به منظور ایجاد زمینه‌های مشارکت بخش‌های دولتی و غیردولتی و نظام بانکی در تأمین منابع مالی فعالیت‌های پژوهشی و فناوری، به ویژه پژوهش‌ها و فناوری‌های کاربردی - توسعه‌ای، دولت مجاز است در تأسیس صندوق‌ها مشارکت نماید.
- ماده ۳- صندوق‌ها مکلفند به صورت تخصصی از فعالیت‌های پژوهشی و فناوری که توسط بخش غیردولتی انجام می‌شود حمایت کنند و جزئیات فعالیت آنها در اساسنامه هر صندوق معین می‌شود.
- ماده ۴- صندوق‌ها دارای شخصیت حقوقی غیردولتی و استقلال مالی هستند و با رعایت قوانین و مقررات مربوط و این آیین‌نامه تشکیل و فعالیت می‌کنند.
- تبصره ۱- سایر صندوق‌های فعال با موضوع فعالیت مشابه ماده (۴۴) قانون در صورتی که اساسنامه

۱۱۰ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

خود را مطابق اساسنامه نمونه موضوع ماده (۴۴) قانون اصلاح نمایند، مشمول مزایای قانونی مرتبط خواهند بود.

تبصره ۲- صندوق جهت فعالیت خود می تواند در سایر مناطق کشور شعبه ایجاد نماید.

ماده ۵- میزان سرمایه گذاری دولت در هر صندوق حداکثر معادل چهل و نه درصد (۴۹٪) سرمایه آن صندوق خواهد بود. سهم مشارکت دولت در سرمایه اولیه یا افزایش سرمایه صندوق ها در قانون بودجه سالانه کل کشور ضمن ردیف خاصی پیش بینی یا از اعتبار دستگاه های اجرایی در قالب موافقتنامه متبادله تأمین می شود.

ماده ۶- منابع تأمین مالی صندوق ها عبارت است از:

- ۱- کمک بلاعوض یا مشارکت دولت.
  - ۲- کمک و سرمایه گذاری بانک ها و مؤسسات اعتباری و اخذ تسهیلات از آنها.
  - ۳- کمک و سرمایه گذاری اشخاص حقیقی و حقوقی، شرکت های دولتی و غیردولتی، نهادهای عمومی غیردولتی و شهرداری ها و شرکت های وابسته و تابع.
  - ۴- کمک و سرمایه گذاری مراکز علمی، پژوهشی، فناوری، دانشگاه ها، واحدهای تحقیق و توسعه صنایع و تشکل های صنفی و علمی و محققان منفرد.
  - ۵- سود حاصل از سرمایه گذاری و کارمزد تسهیلات اعطایی و سود سپرده بانک ها و مؤسسات اعتباری.
  - ۶- استفاده از وجوه اداره شده دستگاه های اجرایی.
  - ۷- منابع صندوق نوآوری و شکوفایی در قالب اعطای تسهیلات و مشارکت.
  - ۸- منابع قابل جذب از طریق ابزارهای بازار سرمایه.
- ماده ۷-** سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور مجاز است امکان استفاده صندوق ها از یارانه سود تسهیلات مالی را فراهم آورد.
- ماده ۸-** به منظور اعطا و لغو مجوز، هدایت و نظارت بر فعالیتهای صندوق ها کارگروهی به شرح زیر تشکیل می شود:
- ۱- وزیر علوم، تحقیقات و فناوری (رئیس کارگروه).
  - ۲- نماینده رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور.
  - ۳- نماینده معاون علمی و فناوری رئیس جمهور.
  - ۴- نماینده وزیر صنعت، معدن و تجارت.
  - ۵- نماینده وزیر جهاد کشاورزی.

- ۶- نماینده وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی.
  - ۷- نماینده وزیر امور اقتصادی و دارایی.
  - ۸- نماینده وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات.
  - ۹- نماینده رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
  - ۱۰- رئیس هیئت مدیره انجمن صنفی کارفرمایی صندوق‌ها و نهادهای خطرپذیر.
- تبصره ۱- دبیرخانه کارگروه در صندوق نوآوری و شکوفایی مستقر است و رئیس هیئت عامل صندوق یاد شده دبیر کارگروه می‌باشد.
- تبصره ۲- کارگروه مکلف است هرماه حداقل یک جلسه تشکیل و در خصوص درخواست‌های واصله ظرف یک ماه نسبت به موافقت یا عدم موافقت اعلام نظر نموده و به دستگاه‌های عضو رونوشت تصمیمات را ارسال نماید.
- تبصره ۳- علاوه بر نماینده دستگاه اجرایی (در صورت مشارکت دولت)، کارگروه عضو ناظری را برای شرکت در مجمع عمومی صندوق معرفی خواهد نمود.
- تبصره ۴- کارگروه می‌تواند ضوابطی را برای فعالیت صندوق‌ها تصویب و اعلام نماید. این ضوابط نباید مغایر با اساسنامه صندوق‌ها باشد.
- ماده ۹- کارگروه می‌تواند در مواردی که صندوق خارج از ضوابط اساسنامه یا ضوابط مصوب کارگروه فعالیت نماید و یا پس از عدم آغاز فعالیت در مهلت مقرر پس از اخطار کتبی در صورت عدم رفع اشکال اعلامی از سوی کارگروه ظرف شش ماه، مجوز اعطا شده را ابطال نماید.
- تبصره ۱- دستگاه اجرایی مشارکت‌کننده در صندوق در صورت لغو مجوز صندوق مذکور استیفای حقوق دولت را از طرق قانونی پیگیری می‌نماید.
- تبصره ۲- رعایت حداقل سرمایه اعلامی از سوی کارگروه الزامی است.

اسحاق جهانگیری
معاون اول رئیس‌جمهور

آیین نامه اجرایی چگونگی واگذاری و احیاء اراضی طبق قانون حفاظت و بهره برداری از جنگل ها و مراتع کشور (تبصره ۲ اصلاحی ماده (۹) قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی) موضوع ماده (۴۵) قانون (تصویب نامه شماره ۴۸۲۸۷/ت/۵۲۰۸۲ هـ مورخ ۱۳۹۴/۴/۱۸ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت صنعت، معدن و تجارت وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت دادگستری

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۴/۷ به پیشنهاد مشترک وزارتخانه های جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت و به استناد تبصره (۲) اصلاحی ماده (۹) قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده (۴۵) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین نامه اجرایی تبصره یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی تبصره (۲) اصلاحی ماده (۹)

قانون افزایش بهره وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده (۴۵)

قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۱- اصطلاحات به کار رفته در لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۵۹ - و آیین نامه اجرایی آن و قانون اصلاح ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره برداری از جنگل ها و مراتع کشور - مصوب ۱۳۸۶ - به همان معانی در این آیین نامه به کار می روند. سایر اصطلاحات زیر در این آیین نامه دارای معانی مشروح مربوط است:
الف- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -

ب- خدمات گردشگری: طرح هایی که ایجاد و احداث آنها برای ارائه خدمات به گردشگران داخلی یا خارجی مورد نیاز است و مجوز آن توسط دستگاه های اجرایی ذی ربط صادر می شود. فهرست طرح های مذکور ظرف سه ماه پس از ابلاغ این آیین نامه توسط وزارت جهاد کشاورزی با همکاری دستگاه های اجرایی مرتبط طرح تهیه و ابلاغ می گردد و در صورت نیاز تغییر یا اصلاح طرح ها، سالانه به پیشنهاد دستگاه اجرایی ذی ربط و تأیید وزارت جهاد کشاورزی انجام خواهد شد.

ماده ۲- کلیه اراضی طرح های عمرانی قابل واگذاری که بعد از تاریخ لازم الاجرا شدن قانون واگذار می گردد با رعایت قوانین و مقررات، مطابق با پروانه بهره برداری صادره توسط مراجع ذی ربط و در

صورت درخواست مجری و تأیید اجرای طرح توسط هیئت نظارت موضوع قانون اصلاح ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور و موافقت کمیسیون‌های واگذاری موضوع مواد (۳۱) و (۳۲) آیین‌نامه اجرایی لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران قابل انتقال قطعی می‌باشد.

ماده ۳- نظارت بر اجرای طرح‌های موضوع این آیین‌نامه به عهده هیئت نظارت قانون اصلاح ماده (۳۳) اصلاحی قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع کشور می‌باشد.

ماده ۴- قیمت‌گذاری اراضی در زمان انتقال قطعی حسب نوع فعالیت بر اساس قوانین و مقررات مربوط به نرخ کارشناسی روز محاسبه و اخذ می‌گردد.

تبصره- درخصوص شهرک‌های صنعتی دولتی مبنای قیمت‌گذاری، صد درصد قیمت منطقه‌ای خواهد بود.

ماده ۵- تغییر کاربری اراضی واگذارشده موضوع این آیین‌نامه ممنوع است و تفکیک اراضی مزبور صرفاً با اخذ مجوز کمیسیون‌های طرح‌های کشاورزی و غیرکشاورزی موضوع مواد (۳۱) و (۳۲) آیین‌نامه اجرایی لایحه قانونی اصلاح لایحه قانونی واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران امکان‌پذیر بوده و ادارات ثبت اسناد و املاک و دفاتر اسناد رسمی و سایر نهادها و مراجع مربوط مکلفند در موارد تفکیک یا افزای و تقسیم اراضی واگذار شده و تغییر کاربری آنها از سازمان جهاد کشاورزی استعلام نموده و نظر سازمان مذکور را اعمال نمایند و چنانچه به طور غیرمجاز و بدون اخذ مجوز از کمیسیون‌های فوق‌الاشاره صورت پذیرد تخلف بوده و سازمان جهاد کشاورزی موظف است فسخ واگذاری و یا استرداد زمین را به ادارات ثبت محل یا دفاتر اسناد رسمی تنظیم‌کننده سند ابلاغ نماید.

تبصره- اراضی واگذار شده به شهرک‌های صنعتی دارای کاربری صنعتی بوده و تفکیک آن از رعایت حکم این ماده مستثنی است.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

۱۱۴ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

آیین نامه اجرایی تأمین تفاوت ریالی تعهدات ارزی قطعی
با نرخ ارز رسمی تا نرخ ارز روز پرداخت موضوع ماده (۴۶) قانون
(تصویب نامه شماره ۱۶۴۲۴۰/ت ۵۲۶۹۱ هـ مورخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۱۱/۲۱ به پیشنهاد شماره ۹۴/۲۶۰۴۴۳ مورخ ۱۳۹۴/۹/۱۲ بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران آیین نامه اجرایی ماده (۴۶) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی ماده (۴۶) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -

ماده ۱- در این آیین نامه، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند:

الف- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

ب- بانک عامل: بانک های تجاری و تخصصی که با مجوز بانک مرکزی در زمان ایجاد تعهد قطعی به انجام معاملات و عملیات ارزی اشتغال دارند.

پ- تعهدات قطعی: تعهدات ارزی ایجاد شده در چارچوب ضوابط و مقررات ارزی، ناشی از:

۱- ورود کالا و خرید خدمات تا پایان سال ۱۳۹۱.

۲- اجرای پروژه به نحوی که بدهی بابت آن تا پایان سال ۱۳۹۱ قطعی شده است.

ت- حساب: حساب مازاد حاصل از ارزیابی خالص دارایی های خارجی بانک مرکزی.

ث- حسابرسی: حسابرسی ارزی سال های ۱۳۹۰ و ۱۳۹۱ بانک های عامل و راستی آزمایی اطلاعات تعهدات قطعی.

ج- قیمت مصوب: قیمت کالا که بر مبنای حداکثر نرخ مرجع ارز تعیین شده باشد.

ماده ۲- بانک مرکزی مجاز است با درخواست بانک های عامل و با رعایت ضوابط این تصویب نامه تفاوت ریالی نرخ رسمی تا نرخ روز تسویه تعهدات قطعی را از محل حساب تأمین نماید.

ماده ۳- تفاوت ریالی تعهدات قطعی در موارد زیر از محل حساب قابل تأمین است:

الف- تعهدات قطعی ناشی از واردات کالا در چارچوب ضوابط و مقررات ارزی.

ب- تعهدات قطعی فاینانس و وام‌های غیرخودگردان.

پ- تعهدات قطعی ناشی از خرید خدمات در چارچوب ضوابط و مقررات ارزی.

ماده ۴- کلیه پرداخت‌ها پس از انجام حسابرسی و اطمینان از ورود کالا، خرید خدمت و اجرای پروژه مطابق مقررات ارزی با ثبت اطلاعات در سامانه‌های مرتبط بانک مرکزی صورت می‌گیرد. تبصره ۱- حسابرسی باید توسط سازمان حسابرسی و یا سایر حسابرسان مستقل و معتمد بانک مرکزی انجام شود.

تبصره ۲- حصول اطمینان از ورود کالا، موضوع بند (الف) ماده (۳) منوط به تأیید بانک عامل مبنی بر دریافت پروانه سبز گمرکی کالاهای وارده مطابق ضوابط و مقررات ارزی می‌باشد.

تبصره ۳- حصول اطمینان از اجرای پروژه و فروش محصولات تولیدی به قیمت مصوب دولتی، موضوع بند (ب) ماده (۳) منوط به دریافت تأییدیه توسط بانک عامل از وزارتخانه ذی‌ربط می‌باشد. تبصره ۴- حصول اطمینان از انجام خدمت، موضوع بند (ج) ماده (۳) منوط به تأیید بانک عامل در خصوص اخذ صورت حساب قطعی انجام خدمت، صادره از سوی پیمانکار و مورد تأیید کارفرما می‌باشد.

ماده ۵- درخصوص کالاهای مشمول قیمت‌گذاری علاوه بر رعایت سایر ضوابط، قبل از تأمین تفاوت ریالی بابت تسویه تعهدات قطعی ناشی از واردات کالا، بانک عامل باید تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت بابت رعایت ضوابط قیمت‌گذاری و عرضه کالا با قیمت مصوب را اخذ نماید.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

آیین نامه اجرایی بهینه سازی مصرف آب و انرژی با استفاده از روش و فناوری های نوین در کشت های متراکم گلخانه ای موضوع ماده (۵۰) قانون (تصویب نامه شماره ۴۱۸۴۵/ت ۵۲۰۵۰ ه مورخ ۱۳۹۴/۴/۴ هیئت وزیران)^۱

بسمه تعالی

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت امور اقتصادی و دارایی - وزارت نیرو سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور - بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۳/۳۱ به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ماده (۵۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی ماده (۵۰) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۱- اصطلاحات و واژه هایی که در این آیین نامه بکار رفته، دارای معانی زیر است:
الف- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -
ب- دستگاه اجرایی: دستگاه های تحت پوشش (ملی یا استانی) وزارت جهاد کشاورزی
ج- موسسه عامل: بانک های عامل، موسسات اعتباری غیربانکی دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و یا صندوق های غیردولتی حمایت از توسعه بخش کشاورزی
د- قرارداد عاملیت: قراردادی که میان واگذارنده اعتبار و موسسه عامل بر اساس مفاد قانون، موافقتنامه متبادله با سازمان مدیریت و برنامه ریزی (کشور و استان ها) و ضوابط این آیین نامه منعقد و مطابق آن وجوه اداره شده در اختیار موسسه عامل قرار می گیرد.
ه- واگذارنده اعتبار: دستگاه اجرایی که طبق مقررات بودجه سالانه کل کشور، مسئولیت واگذاری اعتبار به مؤسسه عامل را بر عهده دارد.
و- بهینه سازی مصرف آب و انرژی: استفاده از روش ها و فناوری های نوین در ارتباط با مصرف کمتر آب و انرژی در کشت های متراکم گلخانه ای.
ماده ۲- حمایت از متقاضیان و بهره برداران واجد شرایط بخش های خصوصی و تعاونی در زمینه ایجاد

۱. آیین نامه اجرایی ماده (۵۰) طی مصوبه شماره ۴۱۲۰۰/ت ۵۳۲۴۹ ه مورخ ۱۳۹۵/۴/۹ هیئت وزیران اصلاح گردیده که مراتب در متن فعلی آیین نامه اعمال شده است.

و توسعه کشت‌های متراکم گلخانه‌ای با اولویت مصرف کمتر آب و انرژی از محل اعتبارات بودجه عمومی کشور بر اساس برنامه سالانه ارائه شده متضمن پهنه‌بندی مناطق ایجاد و توسعه کشت‌های متراکم گلخانه‌ای و اولویت‌بندی آن بر حسب شرایط دسترسی به آب کشاورزی، سازگاری اقلیمی، نوع محصولات و بازاررسانی آنها و فناوری و سازه‌های گلخانه‌ای از سوی دستگاه اجرایی و تأیید سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی (کشور و استان‌ها) می‌باشد.

ماده ۳- حمایت‌ها و مشوق‌های موضوع این آیین‌نامه شامل اعطای یارانه سود و کارمزد تسهیلات بانکی (اعم از وجوه اداره شده و یا تسهیلات ناشی از تلفیق با منابع داخلی بانک) می‌باشد.

تبصره- وزارت جهاد کشاورزی و دستگاه‌های تابعه استانی در چارچوب قوانین و مقررات ذی‌ربط می‌توانند نسبت به اعطای سایر مشوق‌ها و حمایت‌ها نظیر کمک‌های بلاعوض در اجرای طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای زیربنایی، یارانه بیمه محصولات کشاورزی و سایر حمایت‌ها اقدام نمایند.

ماده ۴- سهم آورده متقاضیان و بهره‌برداران موضوع این آیین‌نامه در طرح‌های مربوط به بخش کشاورزی با تشخیص واگذارنده اعتبار با توجه به نوع طرح و توان مجری بین ده درصد تا سی درصد مجموع سرمایه ثابت و در گردش تعیین می‌گردد.

ماده ۵- مؤسسه عامل موظف است اصل و سود دریافتی بابت بازپرداخت اقساط تسهیلات وجوه اداره شده موضوع این آیین‌نامه (از محل بودجه کل کشور) را در سررسید به حساب خاصی که توسط خزانه‌داری کل کشور در مرکز و در استان‌ها توسط خزانه معین استان افتتاح می‌گردد، واریز نماید. معادل صد درصد وجوه واریزی مجدداً پس از پیش‌بینی در قوانین بودجه سنواتی برای ایجاد و توسعه کشت‌های متراکم گلخانه‌ای به کار گرفته خواهد شد.

ماده ۶- مؤسسه عامل موظف است ظرف سی روز از زمان دریافت طرح‌های مشمول این آیین‌نامه که توسط دستگاه اجرایی معرفی شده است، پس از تکمیل مدارک از جانب متقاضی، آن را از نظر توجیه فنی، مالی و اقتصادی بررسی و نظر قطعی خود در خصوص رد یا تصویب طرح‌ها به واگذارنده اعتبار اعلام نماید. تسهیلات مربوط ظرف سی روز کاری پس از تصویب طرح باید توسط مؤسسه عامل متناسب با پیشرفت کار و در چارچوب ضوابط آن مؤسسه به متقاضی پرداخت گردد.

ماده ۷- دوره اجرای طرح‌های موضوع این آیین‌نامه بر حسب نوع طرح و شرایط برخوردار و یا محرومیت مناطق و اولویت‌های اجرایی شامل دوره اجرا، تنفس، مشارکت و بازپرداخت بنا به تشخیص واگذارنده اعتبار و بر حسب نوع طرح حداکثر تا ده سال خواهد بود.

ماده ۸- اعتبار واریزی توسط واگذارنده اعتبار به حساب مخصوص نزد مؤسسه عامل، پس از دریافت اعلام وصول حسب مورد توسط ذی‌حساب یا مدیر امور مالی واگذارنده اعتبار به هزینه قطعی منظور می‌گردد.

۱۱۸ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۹- وجوه اداره شده موضوع این آیین نامه در چارچوب قرارداد عاملیت توسط واگذارنده اعتبار نزد موسسه عامل تودیع تا با رعایت قوانین بودجه و سایر قوانین و مقررات و مفاد این آیین نامه در اختیار متقاضیان قرار گیرد.

تبصره- دستگاه واگذارنده اعتبار موظف است یک نسخه از قرارداد عاملیت منعقد شده را در اختیار سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور قرار دهد.

ماده ۱۰- بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران موظف است از طریق بانک های عامل و بر اساس ماده (۴۷) قانون نسبت به تأمین تسهیلات مورد نیاز با اولویت واحدهای گلخانه ای اقدام نماید.

ماده ۱۱- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور پیشنهاد اعتبارات مورد نیاز وزارت جهاد کشاورزی را بررسی و در چارچوب منابع و مصارف بودجه سالانه کشور، نسبت به پیش بینی اعتبار مورد نیاز ردیف «ایجاد و توسعه کشت های تراکم گلخانه ای» در قالب وجوه اداره شده اقدام لازم را به عمل آورد.

ماده ۱۲- به سازمان جهاد کشاورزی استان اجازه داده می شود با تأیید شورای برنامه ریزی و توسعه استان بخشی از اعتبارات استانی را در قالب کمک های فنی و اعتباری از محل اعتبارات مصوب مربوط جهت توسعه کشت های تراکم گلخانه ای موضوع این آیین نامه اختصاص دهد.

ماده ۱۳- موسسه عامل موظف است گزارش عملکرد جذب و مانده اعتبارات و تسهیلات بانکی موضوع این آیین نامه را هر سه ماه به دستگاه اجرایی و سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور اعلام نماید.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

**آیین‌نامه اجرایی تغییر کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها موضوع ماده (۵۲)
قانون (تصویب‌نامه شماره ۵۶۰۳۰/ت/۵۵۲۰۸۱ مورخ ۱۳۹۴/۵/۵ هیئت وزیران)**

بسمه تعالی

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت صنعت، معدن و تجارت

سازمان حفاظت محیط زیست

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۴/۷ به پیشنهاد وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و صنعت، معدن و تجارت و به استناد ماده (۵۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴، آیین‌نامه اجرایی ماده یاد شده را به شرح زیر تصویب کرد:

**آیین‌نامه اجرایی ماده (۵۲) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر
و ارتقای نظام مالی کشور**

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:
الف- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -
ب- اراضی کشاورزی: اراضی که در اجرای قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها - مصوب ۱۳۷۴ - توسط وزارت جهاد کشاورزی (سازمان جهاد کشاورزی استان) اراضی کشاورزی تشخیص داده می‌شود.

تبصره- اراضی مناطق حفاظت‌شده از شمول این آیین‌نامه مستثنی می‌باشند.
ج- مالک: اشخاصی که به موجب اسناد صادره از سازمان ثبت اسناد و املاک کشور با رعایت قوانین و مقررات مربوط دارای سند مالکیت و یا گواهی که دلالت بر مالکیت داشته و یا اشخاصی که حسب گواهی صادره از سازمان امور اراضی کشور مشمول مقررات اراضی خالصه یا اجرای مراحل سه‌گانه اصلاحات ارضی، مالک، خرده مالک، مالک خودکار یا زارع صاحب نسق اصلاحات ارضی و کشت موقت می‌باشند و یا به موجب آرای قطعیت یافته از مراجع قضایی یا شوراهای حل اختلاف مالک شناخته شده‌اند.

د- مرجع صدور مجوز تغییر کاربری: کمیسیون موضوع تبصره (۱) ماده (۱) قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها که از طریق مدیر امور اراضی استان اقدام می‌نماید.

ه- عوارض قانونی: عوارض موضوع ماده (۲) قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها و سایر عوارض قانونی.

۱۲۰ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

و- واحدهای صنعتی و معدنی: واحدهای صنعتی و معدنی که دارای جواز تأسیس از وزارت صنعت، معدن و تجارت و یا واحدهای تابعه و وابسته آن وزارت می باشد.

ز- اراضی دیم درجه (۴) و بالاتر: اراضی کشاورزی که فاقد آب و یا حقاچه برای آبیاری بوده و امکان تبدیل آن به کشت آبی نباشد و بر اساس شرایط و بافت خاک حسب تشخیص مؤسسه تحقیقات خاک و آب وزارت جهاد کشاورزی و جدول درجه بندی خاکها، درجه (۴) و بالاتر تشخیص داده می شود.

ماده ۲- اسناد قابل پذیرش در این آیین نامه یکی از مدارک زیر است:

۱- سند مالکیت رسمی صادره از اداره ثبت اسناد و املاک کشور.

۲- گواهی اداره ثبت مشعر بر مالکیت.

۳- احکام قطعیت یافته صادره از محاکم قضایی و یا شوراهای حل اختلاف که دلالت بر مالکیت داشته و مورد تأیید ادارات ثبت اسناد باشند.

۴- موافقت متولی موقوفه در خصوص اراضی وقفی مبنی بر موافقت با احداث یا توسعه واحدهای صنعتی و معدنی.

ماده ۳- متقاضیان احداث یا توسعه واحدهای صنعتی و معدنی واقع در خارج از محدوده شهرها، شهرکها و روستاهای دارای طرح هادی مصوب موظفند درخواست تغییر کاربری را به همراه مدارک لازم مطابق ماده (۷) قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغها- مصوب ۱۳۷۴- و اصلاح بعدی آن و ماده (۳) آیین نامه اجرایی قانون یاد شده موضوع تصویب نامه شماره ۵۹۸۷۹/ت/۳۷۱۱۰ هـ مورخ ۱۳۸۶/۴/۱۹ و ماده (۲) این آیین نامه را علاوه بر گواهی شرکت آب منطقه ای مبنی بر عدم امکان تأمین آب مورد نیاز برای کشاورزی، به مدیریت امور اراضی استان ارائه نمایند. شرکت آب منطقه ای موظف است ظرف دو هفته به استعلام مربوط پاسخ دهد.

تبصره ۱- در صورتی که مرجع صدور مجوز تغییر کاربری پس از تکمیل پرونده ظرف یک ماه نسبت به اعلام نظر در خصوص احداث و یا توسعه واحدهای صنعتی و معدنی اقدام ننماید، مدیریت امور اراضی استان موظف است پس از اخذ نظریه مؤسسه تحقیقات خاک و آب در خصوص درجه بندی زمین مورد نظر تعیین تکلیف نموده و در صورتی که از نوع اراضی دیم درجه (۴) و بالاتر که امکان تبدیل آن به کشت آبی نیست، باشد با رعایت ضوابط زیست محیطی و اخذ عوارض قانونی مربوط نسبت به صدور مجوز اقدام نماید.

تبصره ۲- مدت اعتبار مجوزهای تغییر کاربری صادره، از زمان صدور به مدت دو سال است. در صورت عدم اجرای طرح به تشخیص مرجع صدور مجوز در مدت مذکور، تمدید آن منوط به تصویب

مجدد در مرجع صدور مجوز تغییر کاربری بوده که زمان اعلام نظر بیش از ده روز نخواهد بود. تبصره ۳- وزارت صنعت، معدن و تجارت و واحدهای وابسته و تابعه آن برای صدور جواز تأسیس و یا توسعه واحدهای صنعتی و معدنی در اراضی کشاورزی موضوع این آیین‌نامه، موظفند نظر مرجع صدور مجوز تغییر کاربری را اخذ نمایند و این مرجع مکلف است ظرف یک ماه استعلام صورت گرفته را پاسخ دهد.

ماده ۴- واحدهای صنعتی و معدنی فعال احداث شده در اراضی کشاورزی که دارای مجوز تغییر کاربری و نیز مجوز از وزارت صنعت، معدن و تجارت و یا واحدهای وابسته و تابعه آن می‌باشند، پس از ارائه درخواست مجوز توسعه به مرجع ذی‌ربط و تسلیم رونوشت آن به وزارت جهاد کشاورزی موظفند نسبت به تشکیل و تکمیل پرونده جهت تغییر کاربری اقدام نمایند.

تبصره- در خصوص متقاضیانی که پرونده تخلف به نام آن‌ها تنظیم و به مراجع قضایی ارسال و تحت رسیدگی است پس از تکمیل پرونده با اخذ نظریه مرجع قضایی اقدام خواهد شد.

ماده ۵- در صورت موافقت مرجع صدور مجوز تغییر کاربری، متقاضیان باید نسبت به واریز عوارض قانونی اقدام و اصل فیش واریزی را به مدیریت امور اراضی استان تحویل نمایند تا مجوز تغییر کاربری اراضی مذکور صادر شود.

ماده ۶- مالکان اراضی که در اجرای تبصره (۴) الحاقی به ماده (۱) قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها مجوزهای لازم را اخذ و معاف از عوارض شناخته شده اند، در صورت درخواست اجرای طرح‌های موضوع این آیین‌نامه، برای اجرای طرح‌های صنعتی، معدنی در همان اراضی موظف به اخذ مجوز مرجع صدور مجوز تغییر کاربری و پرداخت عوارض قانونی و رعایت ضوابط زیست محیطی می‌باشند.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

آیین نامه اجرایی حضور نمایندگان بخش کشاورزی
در اتاق ایران موضوع ماده (۵۳) قانون
(تصویب نامه شماره ۳۱۱۰۹/ت/۵۱۹۴۹ هـ مورخ ۱۳۹۴/۳/۱۲ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت صنعت، معدن و تجارت
وزارت امور اقتصادی و دارایی

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۳/۶ به پیشنهاد مشترک وزارت جهاد کشاورزی و اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران (اتاق ایران) و به استناد ماده (۵۳) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین نامه اجرایی ماده مذکور را به شرح زیر تصویب کرد:

آیین نامه اجرایی ماده (۵۳) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر
و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۱- تعداد هیئت نمایندگان اتاق تهران شصت نفر می باشد که به ترتیب زیر برای مدت چهار سال انتخاب می شوند:

الف- پانزده نفر به انتخاب و انتصاب وزیر صنعت، معدن و تجارت به ترتیب شش نفر از بخش صنعت، شش نفر از بخش بازرگانی و سه نفر از بخش معدن.
ب- پنج نفر به انتخاب و انتصاب وزیر جهاد کشاورزی.

ج- چهار نفر از بین اعضای اتاق تهران با ترکیب شانزده نفر از بخش بازرگانی، چهارده نفر از بخش صنعت، چهار نفر از بخش معدن و شش نفر از بخش کشاورزی.

ماده ۲- تعداد هیئت نمایندگان اتاق سایر شهرستان ها پانزده نفر به ترتیب پنج نفر از بخش بازرگانی، پنج نفر از بخش صنعت، دو نفر از بخش معدن و سه نفر از بخش کشاورزی اتاق مربوط که برای مدت چهار سال انتخاب می شوند.

تبصره- در صورت عدم داوطلب پذیرفته شده در هر بخش در اتاق تهران و دیگر شهرستان ها، از داوطلبان موجود در سایر بخش ها انتخاب می شود.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

آیین‌نامه اجرایی رفع تداخلات اراضی ملی، دولتی و مستثنیات
اجرای قوانین و مقررات موازی (تبصره (۳) الحاقی ماده (۹)
قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی) موضوع ماده (۵۴)
قانون (تصویب‌نامه شماره ۴۹۶۷۰/ت/۵۲۰۸۳ هـ مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۱ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت امور اقتصادی و دارایی
سازمان ثبت اسناد و املاک کشور - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۴/۷ به پیشنهاد وزارتخانه‌های جهاد کشاورزی و امور اقتصادی و دارایی و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور و به استناد تبصره (۳) الحاقی ماده (۹) قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده (۵۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - آیین‌نامه اجرایی تبصره یاد شده را تصویب کرد:

آیین‌نامه اجرایی تبصره (۳) الحاقی ماده (۹)
قانون افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی و منابع طبیعی موضوع ماده (۵۴)
قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۱- در این آیین‌نامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف- تداخل: اجرای قوانین و مقررات موازی بر روی عرصه واحد از اراضی ملی، دولتی و مستثنیات قانونی اشخاص که منجر به صدور سند مالکیت شده یا نشده باشد شامل خالصجات، مراحل سه‌گانه اصلاحات ارضی، مقررات ملی شدن، موات، کشت موقت، اراضی شهری، مستحدثه و ساحلی که منجر به تشخیص متفاوت نوع و ماهیت آن عرصه گردیده است.

ب- رفع تداخلات: رفع هم‌پوشانی قوانین و مقررات موازی (تثبیت نوعیت) و اصلاح سوابق، نقشه‌ها و کلیه دفاتر و اسناد از جمله اسناد مالکیت در عرصه‌های مورد تداخل.

ج- مالک: شخص یا اشخاصی که به موجب اسناد صادره از اداره ثبت اسناد و املاک با رعایت قوانین و مقررات مربوط دارای سند مالکیت یا گواهی مشعر بر مالکیت بوده و کشاورزانی که حسب گواهی صادره از سازمان امور اراضی کشور مشمول مقررات اراضی خالصه، اجرای مراحل سه‌گانه اصلاحات ارضی، مالک، خرده مالک، مالک خودکار یا زارع صاحب نسق اصلاحات ارضی و کشت موقت و یا به موجب آرای قطعیت یافته از مراجع قضایی مالک شناخته شده‌اند.

۱۲۴ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

د- اراضی کشاورزی: اراضی که مشمول قوانین و مقررات مندرج در بند (الف) بوده و به عنوان زراعی یا باغی تشخیص داده شده باشد و توسط زارعین و مالکین و یا متصرفین قانونی برای امور زراعت، باغبانی و سایر فعالیت‌های کشاورزی مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرند.

ه- نقشه تجمیعی پلاک: نقشه‌ای که از تلفیق نقشه‌های مختلف اجرای قوانین و مقررات موازی که توسط دستگاه ذی‌ربط ارائه شده و با تعیین میزان دقیق تداخل و رعایت ضوابط حد نگاری (کاداستر) تهیه می‌شود.

و- اراضی دولتی: اراضی غیر ملی که در اجرای قوانین و مقررات اراضی خالصه، بایر و موات اصلاحات ارضی، مستحدثه ساحلی و موات موضوع قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن و مجهول‌المالک ثبتی به مالکیت دولت درآمده است.

ز- اراضی ملی: عرصه‌های مشمول قانون ملی شدن جنگل‌ها و مراتع- مصوب ۱۳۴۱- و آیین‌نامه اجرایی آن، قانون حفاظت و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع- مصوب ۱۳۴۶- و اصلاحیه‌های بعدی آن و همچنین قانون حفظ و حمایت از منابع طبیعی و ذخایر جنگلی کشور- مصوب ۱۳۷۱-.

ح- مستثنیات مقررات ملی شدن: عرصه و محاط تأسیسات و خانه‌های روستایی و همچنین زمین‌های زراعی و باغ‌ها و اراضی که در اجرای مقررات به عنوان مستثنیات، تشخیص داده شده است.

ط- مستثنیات مالکین اصلاحات ارضی و کشت موقت: مستثنیات موضوع قانون اصلاحات ارضی و قانون واگذاری اراضی دایر و بایر که بعد از انقلاب به صورت کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته است.

تبصره- تعریف سایر عبارت‌های موضوع این آیین‌نامه تابع قوانین مربوط خاص خود می‌باشد.

ماده ۲- تداخلات مشمول این آیین‌نامه شامل موارد زیر است:

۱- تداخل در اجرای مقررات ملی شدن و مقررات اصلاحات ارضی.

۲- تداخل در اجرای مقررات اراضی موات، اراضی مستحدثه و مقررات اصلاحات ارضی.

۳- تداخل در اجرای مقررات ملی شدن و مقررات اراضی خالصه و بایر مرحله اول اصلاحات ارضی و موات.

۴- تداخل در اجرای مقررات کشت موقت و مقررات ملی شدن.

۵- تداخل اراضی موات، اراضی مستحدثه و مقررات ملی شدن.

ماده ۳- به منظور رفع تداخلات اراضی و پلاک‌هایی که مشمول اجرای قوانین و مقررات خالصجات، مراحل سه‌گانه اصلاحات ارضی، موات و کشت موقت شده و نیز مقررات منابع ملی نیز فارغ از تقدم

و یا تأخر در آن اجرا شده است اعم از اینکه منجر به صدور سند مالکیت به نام دولت شده یا نشده باشد و اتخاذ تصمیم نسبت به اصلاح نقشه‌ها، سوابق و اسناد مالکیت آن‌ها، کمیسیون رفع تداخلات در سطح استان به شرح زیر تشکیل می‌گردد:

۱- مدیرکل جهاد کشاورزی استان (رئیس)

۲- مدیر امور اراضی استان (دبیر)

۳- مدیرکل ثبت اسناد و املاک استان

۴- مدیرکل منابع طبیعی و آبخیزداری استان

۵- مدیرکل امور اقتصادی و دارایی استان

۶- معاون حفاظت امور اراضی اداره کل منابع طبیعی و آبخیزداری استان

۷- یک نفر آشنا به مباحث حقوقی به انتخاب مدیرکل جهاد کشاورزی استان

تبصره ۱- جلسات کمیسیون با حضور حداقل پنج نفر رسمی و تصمیمات آن با حداقل چهار رأی معتبر است.

تبصره ۲- به منظور بررسی سوابق، بازدید و معاینه محل و همچنین تجمیع نقشه‌های ارائه شده مربوط به اجرای مقررات از واحدهای ذی‌ربط، کارگروهی با عضویت اعضای متناظر کمیسیون استانی در سطح شهرستان تشکیل می‌شود. کارگروه مذکور موظف است ظرف دو سال پس از ابلاغ این آیین‌نامه، گزارش کاملی از وضعیت پلاک‌های دارای تداخل در سطح شهرستان تهیه و برای اتخاذ تصمیم به دبیرخانه کمیسیون استان ارسال نماید. اطلاعات و نقشه‌های مورد نیاز برای کارگروه حسب مورد توسط دستگاه مجری مقررات موازی به این کارگروه ارائه می‌گردد.

تبصره ۳- در صورتی که با اجرای یکی از قوانین مذکور برای اشخاص حقیقی ایجاد شده باشد و نسبت به اجرای مقررات ملی شدن در هیئت‌های تعیین تکلیف اراضی اختلافی اعتراض آنان مطرح ولی رسیدگی و منجر به رأی نشده باشد، رسیدگی هیئت‌های یاد شده موکول به تصمیم کمیسیون و رفع تداخل اجرای قوانین و مقررات موازی در اجرای این آیین‌نامه می‌باشد. نقشه‌های رفع تداخل شده پلاک، ملاک تعیین موقعیت اراضی موضوع حقوق اشخاص و اراضی ملی و دولتی بوده و اشخاص ذی‌ربط نمی‌توانند ادعایی خارج از محدودهای تعیین شده در این نقشه‌ها را داشته باشند. تبصره ۴- رفع تداخل اراضی موات موضوع قانون تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن و اراضی مستحدثه با اجرای مقررات ملی شدن رأساً توسط سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور انجام خواهد شد. ماده ۴- دبیرخانه کمیسیون رفع تداخلات استان در مدیریت امور اراضی استان مستقر بوده و وظایف آن به شرح زیر می‌باشد:

۱۲۶ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

۱- بررسی پرونده‌ها و گزارش‌های ارسالی از کارگروه شهرستان و اخذ استعلام و تکمیل سوابق و اطلاعات مالکین، ملی شدن و سوابق ثبتی ملک با همکاری ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری و ثبت اسناد و املاک استان.

۲- تکمیل پرونده هر یک از پلاک‌ها و تعیین اولویت در رسیدگی و طرح در کمیسیون.

۳- ابلاغ مصوبات کمیسیون به ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری، ثبت اسناد و املاک و ذی‌نفعان و سایر مراجع ذی‌ربط.

ماده ۵- کمیسیون استان موظف است پس از وصول پرونده از کارگروه شهرستان و با بررسی حقوق قانونی و مکتسبه اشخاص و مستندات قابل قبول از جمله موارد ذیل، اتخاذ تصمیم نماید:

۱- سوابق مربوط به اجرای اصلاحات ارضی

۲- سوابق مربوط به اجرای مقررات ملی شدن

۳- سوابق اجرایی مربوط به قراء و مزارع مربوط به اراضی دولتی و خالصجات

۴- سوابق مربوط به اجرای قانون واگذاری زمین‌های بایر و دایر که بعد از انقلاب به صورت کشت موقت در اختیار کشاورزان قرار گرفته است (کشت موقت)

۵- سوابق اجرایی قانون مرجع تشخیص اراضی موات و ابطال اسناد آن‌ها

تبصره ۱- پس از بررسی پرونده‌ها در صورتی که مشخص گردد هیچ‌گونه تداخلی در اجرای مقررات بر روی عرصه مورد نظر وجود نداشته است، پرونده طی صورت جلسه‌ای مختومه و مراتب توسط دبیر کمیسیون به ادارات کل منابع طبیعی و ثبت اسناد و املاک اعلام می‌گردد.

تبصره ۲- در پلاک‌هایی که حسب تصمیم کمیسیون استان تداخل تشخیص داده می‌شود، مراتب به همراه نقشه دارای مختصات جغرافیایی که در آن میزان اراضی مالکین و همچنین اراضی ملی و دولتی تعیین گردیده است، از طریق دبیر کمیسیون به دستگاه‌های عضو کمیسیون اعلام می‌شود تا حسب مورد نسبت به اصلاح سوابق و نقشه‌ها و اسناد اقدام نمایند.

تبصره ۳- از تاریخ ابلاغ تصمیم کمیسیون رفع تداخلات، ادارات کل منابع طبیعی و آبخیزداری و مدیریت امور اراضی استان مکلفند در صدور هرگونه گواهی و پاسخ به استعلام‌ها بر اساس مصوبه کمیسیون مذکور عمل نمایند.

ماده ۶- در صورتی که در حین رسیدگی توسط کمیسیون محرز گردد مشخصات ملک مشمول قوانین اصلاحات ارضی اعم از پلاک اصلی، فرعی، بخش و مدارک و مستندات پرونده اجرایی و یا اسناد نسقی صادره برای زارعین پلاک دارای اشکال بوده و طرح پرونده در کمیسیون مذکور مستلزم رفع این اشکال باشد پرونده برای رسیدگی به شورای اصلاحات ارضی استان ارسال و شورای

اصلاحات ارضی موظف است در اجرای لایحه قانونی اضافه نمودن یک تبصره به ماده (۳۸) آیین‌نامه اصلاحات ارضی مصوب ۱۳۴۳/۵/۳- مصوب ۱۳۵۸- نسبت به رسیدگی و صدور رأی مبنی بر اصلاح آن اقدام و مراتب را به انضمام یک نسخه از رأی صادره به کمیسیون رفع تداخلات ارسال نماید.

ماده ۷- مدیریت امور اراضی استان موظف است پس از تعیین تکلیف مستثنیات قانونی اشخاص موضوع این آیین‌نامه، در چارچوب قوانین و مقررات مربوط از جمله قانون جلوگیری از خرد شدن اراضی کشاورزی و ایجاد قطعات مناسب فنی و اقتصادی- مصوب ۱۳۸۵- و اصلاحات بعدی و قانون حفظ کاربری اراضی زراعی و باغ‌ها- مصوب ۱۳۷۴- با همکاری ادارات ثبت اسناد و املاک محل نسبت به پیگیری صدور اسناد مالکین اراضی کشاورزی و جلوگیری از تغییر کاربری اراضی کشاورزی رفع تداخل شده، اقدام نماید.

ماده ۸- به منظور ایجاد رویه واحد، نظارت بر عملکرد کمیسیون استان‌ها و حل و فصل مشکلات احتمالی در تعیین تکلیف پرونده‌های مشمول این آیین‌نامه، کارگروهی در مرکز با مسئولیت رئیس سازمان امور اراضی کشور و عضویت معاونین ذی‌ربط سازمان ثبت اسناد و املاک کشور، سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور و نماینده وزارت امور اقتصادی و دارایی (مدیرکل اموال دولتی) و وزارت جهاد کشاورزی (مدیر کل حقوقی) تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- شیوه‌نامه‌ها، دستورالعمل‌ها و کاربرگ‌های مورد نیاز برای اجرای این آیین‌نامه پس از تصویب در کارگروه مذکور توسط وزیر جهاد کشاورزی ابلاغ می‌گردد.

تبصره ۲- دبیرخانه کارگروه در سازمان امور اراضی کشور مستقر می‌باشد.

ماده ۹- چگونگی دریافت هزینه و قیمت اراضی رفع تداخل شده به شرح زیر می‌باشد:

الف- هزینه‌های اجرایی رفع تداخل شامل تشکیل پرونده، تهیه سوابق، نقشه‌های تجمیعی، گزارش‌های فنی و حقوقی و تهیه و تفسیر عکس‌های هوایی معادل حداکثر ده درصد ارزش معاملاتی زمین مورد تقاضا.

ب- قیمت اراضی رفع تداخل شده به شرح زیر محاسبه و دریافت می‌گردد:

۱- زارعین صاحب نسق اصلاحات ارضی که تاکنون اقساط خود را پرداخت ننموده‌اند به نسبت اقساط پرداخت نشده حداکثر تا صد درصد ارزش معاملاتی زمان رفع تداخل.

۲- متصرفین قانونی غیردولتی واجد شرایط اراضی دولتی معادل صد درصد قیمت کارشناسی روز.

تبصره ۱- قیمت کارشناسی روز توسط کارشناس رسمی دادگستری و ارزش معاملاتی حسب گواهی ادارات کل امور اقتصادی و دارایی تعیین می‌گردد.

تبصره ۲- ذی‌نفع یا ذی‌نفعان موظفند هزینه و قیمت اراضی را که توسط دبیر کمیسیون استان

۱۲۸ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ابلاغ می‌شود، ظرف شش ماه پرداخت نمایند. عدم پرداخت در مهلت مقرر به منزله انصراف از دریافت گواهی صدور سند مالکیت رفع تداخل می‌باشد و صدور گواهی و صدور یا اصلاح اسناد مالکیت و نقشه‌ها منوط به پرداخت مبالغ فوق می‌باشد.

تبصره ۳- اداره کل جهاد کشاورزی استان موظف است نسبت به وصول درآمدهای فوق و واریز آن به حساب مربوط نزد خزانه‌داری کل کشور به نام سازمان امور اراضی کشور اقدام نماید.

ماده ۱۰- سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی (سازمان امور اراضی کشور) نسبت به پیش‌بینی ردیف درآمد و اختصاص درآمدهای حاصله برای اجرای طرح‌های حفاظت، پایش و سنددار کردن اراضی کشاورزی در قوانین بودجه سنواتی اقدام می‌نماید.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

بخش سوم:

اساسنامه‌ها، برنامه‌ها و

سایر مصوبات هیئت وزیران

اساسنامه صندوق تثبیت بازار سرمایه موضوع تبصره (۳) ماده (۲۸)
قانون (تصویب‌نامه شماره ۸۵۹۴۳/ت/۵۲۳۱۸ مورخ ۱۳۹۴/۷/۱ هیأت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت امور اقتصادی و دارایی - سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور
بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران - صندوق توسعه ملی

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۶/۱۱ به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و به استناد تبصره (۳) بند (الف) ماده (۲۸) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - اساسنامه صندوق تثبیت بازار سرمایه را به شرح زیر تصویب کرد:

اساسنامه صندوق تثبیت بازار سرمایه

فصل یکم - کلیات

ماده ۱- کلیه اصطلاحات به کار رفته در مواد (۱) قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - قانون توسعه ابزارها و نهادهای مالی جدید در راستای تسهیل اجرای سیاست‌های کلی اصل (۴۴) قانون اساسی - مصوب ۱۳۸۸ - به همان معانی و سایر اصطلاحات مندرج در این اساسنامه در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

الف- صندوق: صندوق تثبیت بازار سرمایه، موضوع ماده (۲۸) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -

ب- سازمان: سازمان بورس و اوراق بهادار.

پ- مخاطرات سامانه‌ای: نوسانات ناشی از خصوصیات خاص شرکت از جمله نوع محصول، ساختار سرمایه، سهامداران عمده و امثال آن.

ت- مخاطرات فرادستگاهی: نوسانات ناشی از تحولات کلی بازار و اقتصاد که مختص به شرکت خاصی نمی‌باشد و در اثر حرکت‌های کلی بازار به وجود می‌آید.

ث- شرایط بحران: نوسانات شدید در نماگرهای بازار سهام در دوره زمانی مشخص.

ماده ۲- صندوق به عنوان نهاد مالی ثبت شده نزد سازمان، دارای شخصیت حقوقی و مالی مستقل بوده و در چارچوب مقررات حاکم بر نهادهای مالی موضوع قانون بازار اوراق بهادار جمهوری اسلامی ایران - مصوب ۱۳۸۴ - اساسنامه صندوق، مصوبات هیئت امنا و هیئت عامل در راستای تثبیت بازار

۱۳۲ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

سرمایه فعالیت می نماید.

ماده ۳- محل استقرار صندوق، شهر تهران است و نشانی آن پس از تعیین توسط هیئت عامل، اعلام می شود.

ماده ۴- صندوق برای مدت نامحدود تأسیس می شود.

ماده ۵- موضوع فعالیت صندوق سرمایه گذاری در اوراق بهادار ثبت شده نزد سازمان و صندوق های سرمایه گذاری، اخذ تسهیلات و خرید و فروش دارایی های مالی و سپرده گذاری می باشد. خصوصیات دارایی های موضوع سرمایه گذاری و حدنصاب های مربوط توسط هیئت عامل پیشنهاد و به تصویب هیئت امنا می رسد.

فصل دوم: ارکان صندوق

ماده ۶- صندوق دارای ارکان زیر است:

الف- هیئت امنا

ب- هیئت عامل

پ- حسابرس - بازرس

ماده ۷- هیئت امنای صندوق متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی، رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور، رئیس هیئت عامل صندوق توسعه ملی و رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار می باشد که ریاست آن بر عهده وزیر امور اقتصادی و دارایی بوده و رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار دبیر هیئت امنای صندوق می باشد.

ماده ۸- هیئت امنای صندوق هر سال حداقل دو بار به دعوت رئیس هیئت امنا به منظور انجام وظایف و اختیارات مندرج در این اساسنامه، تشکیل جلسه می دهد.

تبصره ۱- هیئت امنای صندوق به درخواست هر یک از اعضای هیئت، رئیس هیئت عامل یا حسابرس - بازرس قانونی صندوق، به صورت فوق العاده تشکیل جلسه می دهد.

تبصره ۲- رئیس هیئت عامل با موافقت رئیس هیئت امنا و بدون حق رأی در جلسات هیئت امنا شرکت می نماید.

تبصره ۳- دستور جلسه، تاریخ و محل جلسات هیئت امنا توسط دبیر هیئت امنا و حداقل پنج روز قبل از تشکیل جلسه برای اعضای هیئت ارسال می شود.

ماده ۹- جلسات هیئت امنا با حضور اکثریت اعضا رسمیت یافته و تصمیمات آن با اکثریت اعضای هیئت اتخاذ می گردد.

ماده ۱۰- دبیر هیئت امنا خلاصه مذاکرات و تصمیمات هیئت امنا را طی صورت جلسه ای به امضای

اعضای حاضر می‌رساند.

ماده ۱۱- اختیارات و وظایف هیئت امانا با رعایت قوانین و مقررات مربوط به شرح زیر است:

الف- تعیین چارچوب کلی فعالیت صندوق

ب- تصویب نحوه استفاده از منابع صندوق

پ- تصویب نظام‌نامه‌ها، برنامه‌های راهبردی، بودجه سالانه، صورت‌های مالی و گزارش عملکرد صندوق طی سال مالی

ت- تصویب مقررات اداری، استخدامی و مالی و آیین‌نامه معاملات صندوق

ث- انتخاب اعضای هیئت عامل

ج- عزل رئیس و اعضای هیئت عامل به پیشنهاد هر یک از اعضای هیئت امانا

چ- ارائه پیشنهاد انحلال صندوق به مراجع صلاحیت‌دار

ح- پیشنهاد اصلاح یا تغییر اساسنامه صندوق به هیئت وزیران

خ- تصویب ساختار تشکیلاتی صندوق

تبصره- هیئت امانا می‌تواند به استثنای بندهای (الف)، (پ)، (ث)، (ج) و (چ)، سایر اختیارات خود را به هیئت عامل واگذار نماید.

ماده ۱۲- اعضای هیئت عامل متشکل از سه نفر صاحب‌نظر در حوزه بازار سرمایه با حداقل پنج سال سابقه مدیریت در بازارهای مالی پس از تأیید صلاحیت توسط سازمان، به پیشنهاد رئیس سازمان و تصویب هیئت امانا و با حکم رئیس هیئت امانا برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند. اعضای هیئت عامل از بین خود یک نفر را به عنوان رئیس و یک نفر را به عنوان نایب رئیس انتخاب می‌نمایند. تبصره ۱- انتخاب مجدد اعضای هیئت عامل بلامانع است.

تبصره ۲- در صورت خاتمه دوران تصدی هر یک از اعضای هیئت عامل، تا زمان تمدید عضویت یا تعیین جانشین، عضو سابق همچنان مسئول بوده و به خدمت خود ادامه می‌دهد.

تبصره ۳- در صورت استعفا، فوت یا عزل هر یک از اعضا یا وجود موانع قانونی دیگر، بلافاصله هیئت امانا جهت تکمیل اعضا برای بقیه مدت، تشکیل جلسه داده و اتخاذ تصمیم خواهد کرد.

تبصره ۴- حقوق، مزایا و پاداش رئیس هیئت عامل و اعضای موظف و حق حضور اعضای غیرموظف هیئت عامل را هیئت امانا تعیین می‌کند.

ماده ۱۳- هیئت عامل حداقل ماهانه دو بار به دعوت رئیس هیئت عامل و در غیاب وی، نایب رئیس هیئت عامل تشکیل جلسه می‌دهد. برای هر یک از جلسات هیئت عامل صورت‌جلسه‌ای شامل خلاصه مذاکرات و تصمیمات اتخاذ شده در جلسه با قید تاریخ تنظیم و به امضای تمامی اعضای

۱۳۴ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

حاضر می‌رسد و اسامی اعضای غایب نیز درج می‌گردد.

ماده ۱۴- جلسات هیئت عامل با حضور اکثریت اعضا رسمیت می‌یابد و در مورد دستور جلسات تعیین شده به بررسی و اتخاذ تصمیم مبادرت می‌کند. اعضای هیئت عامل می‌توانند موضوعات مورد نظر خود را از طریق رئیس هیئت عامل در دستور جلسه قرار دهند.

تبصره- اعضای هیئت عامل نمی‌توانند حضور در جلسات هیئت عامل و حق رأی خود را به دیگری واگذار کنند.

ماده ۱۵- وظایف و اختیارات هیئت عامل به شرح زیر است:

الف- اجرای مصوبات هیئت امنا.

ب- انجام عملیات خرید و فروش اوراق بهادار در چارچوب سیاست‌ها و مقررات مصوب هیئت امنا.

پ- تهیه و ارائه عملکرد سالیانه، ترازنامه، حساب سود و زیان و صورت‌های مالی صندوق و ارائه گزارش عملیات آن به هیئت امنا.

ت- ارائه پیشنهاد به هیئت امنا در خصوص نظام‌نامه‌ها، مقررات لازم و مقررات اداری، استخدامی و مالی و معاملاتی صندوق.

ث- اتخاذ تصمیم نسبت به هرگونه اقدامی به نام صندوق در محدوده وظایف و اهداف مندرج در اساسنامه به جز آنچه تصمیم درباره آنها به صراحت در حوزه صلاحیت هیئت امنا است.

ج- انجام هر نوع معامله قطعی، شرطی، رهنی، اجاری و انعقاد کلیه قراردادهای به نام صندوق و تغییر، تبدیل، فسخ، اقاله و ابطال آنها نسبت به اموال منقول، غیرمنقول و حقوق و اسناد و اوراق بهادار صندوق به هر شکل و یا هر شخص حقیقی و حقوقی و تحت هرگونه شرایط نزد کلیه مراجع صالحه قضایی و غیرقضایی برای انجام وظایف و تحقق اهداف صندوق

چ- اقامه و تعقیب و دفاع از هرگونه دعوی اعم از حقوقی (مدنی) و کیفری و ثبتی و غیره و انصراف از آن با داشتن تمام اختیارات راجع به امر دادرسی در کلیه مراجع قضایی و غیرقضایی و تمامی مراحل، با حق مصالحه و سازش، ادعای جعل نسبت به سند طرف و استرداد سند و تعیین جاعل، ارجاع دعوی به داوری و تعیین داور، بدون اختیار صلح و به طور کلی استفاده از کلیه حقوق و اجرای کلیه تکالیف ناشی از قوانین آیین دادرسی، مدنی و کیفری و داوری، تعیین وکیل با حق توکیل به غیر ولو کراراً در امور دادرسی، اداری و اجرایی، تعیین میزان حق الوکاله وکیل، و تعیین مصدق و کارشناس، اعتراض به نظر کارشناس، اقامه دعوی، مطالبه خسارت، استرداد دعوی، جلب ثالث و دفاع از دعوی ثالث، طرح دعوی متقابل و دفاع از آن، تقاضای تأمین خواسته، یا توقیف اشخاص و اموال از مراجع قضایی، اعطای مهلت برای پرداخت مطالبات صندوق، درخواست صدور برگ اجرایی و تعقیب

بخش سوم: اساسنامه‌ها، برنامه‌ها و سایر مصوبات هیأت وزیران | ۱۳۵

عملیات اجرایی و اخذ محکوم‌به، تملک اموال منقول و غیرمنقول و حقوق مالی در قبال مطالبات صندوق اعم از مراجع قضایی و اداری و دوایر ثبتی و استرداد آن‌ها به مالکان در قبال اخذ مطالبات. ح- افتتاح حساب به نام صندوق نزد بانک‌ها و مؤسسات اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.

خ- تهیه گزارش عملکرد صندوق مشتمل بر میزان منابع و مصارف و محل مصارف صندوق به صورت شش ماه یک بار و ارائه آن به هیئت امناء، حسابرس- بازرس قانونی.

د- معرفی نماینده جهت حضور در مجامع عمومی شرکت‌ها، مؤسسات، صندوق‌ها و سایر نهادهای مالی سرمایه‌پذیر و حرفه‌ای و همچنین عضویت در هیئت مدیره یا هیئت عامل شرکت‌ها و نهادهای مزبور. ذ- موارد ارجاعی از سوی هیئت امناء.

ماده ۱۶- اسناد و اوراق تعهدآور، قراردادهایی که تعهد مالی برای صندوق ایجاد می‌کنند، چک‌ها، بروات، سفته‌ها و سایر اوراق تجاری صندوق، با امضای رئیس و یک عضو از دو عضو دیگر هیئت عامل معتبر خواهد بود.

ماده ۱۷- رئیس هیئت عامل صندوق بالاترین مقام اجرایی صندوق می‌باشد و می‌تواند قسمتی از اختیارات و حق امضای خود را در چارچوب مقررات به کارکنان صندوق تفویض نماید. تفویض اختیار رافع مسئولیت وی نخواهد بود.

ماده ۱۸- به منظور حصول اطمینان از تحقق اهداف صندوق و نظارت مستمر بر عملیات جاری آن و جلوگیری از هر گونه انحراف احتمالی از مفاد اساسنامه، خط مشی‌ها، سیاست‌ها و مقررات مورد عمل صندوق، سازمان حسابرسی به عنوان حسابرس- بازرس قانونی صندوق تعیین می‌شود.

تبصره- به منظور بررسی عملکرد سال مالی صندوق، ترازنامه و حساب سود و زیان به همراه گزارش و اظهارنظر حسابرس- بازرس قانونی باید حداقل ده روز قبل از تشکیل جلسه توسط رئیس هیئت عامل به اعضای هیئت امناء تسلیم شود.

ماده ۱۹- حسابرس- بازرس قانونی صندوق می‌تواند هرگونه رسیدگی و بازرسی را در حدود مقررات قانونی و وظایف محول انجام داده و به تمامی دفاتر، پرونده‌ها و قراردادهای صندوق مراجعه نموده و اسناد مربوط به صندوق را مورد رسیدگی قرار دهد.

فصل سوم: امور مالی

ماده ۲۰- منابع و مصارف صندوق از موارد زیر تشکیل می‌شود:

الف- سرمایه صندوق که به پیشنهاد وزارت امور اقتصادی و دارایی و توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور در لوائح بودجه سنواری پیش‌بینی یا از محل بودجه عمومی دولت تأمین می‌شود.

۱۳۶ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ب- سپرده گذاری یک واحد درصد از منابع سالانه صندوق توسعه ملی از طریق سپرده های خود نزد بانک های عامل با تصویب هیئت امنای صندوق مذکور در صندوق.

پ- بخشی از کارمزدهای تعریف شده توسط سازمان بورس و اوراق بهادار با تصویب شورای عالی بورس و اوراق بهادار از طریق سپرده گذاری در صندوق.

ت- سایر منابعی که حسب قوانین و مقررات و با تصویب مراجع ذی صلاح در اختیار صندوق قرار می گیرد.

ث- تأمین هزینه های سرمایه ای و جاری در چارچوب بودجه مصوب.

ج- خرید و فروش اوراق بهادار ثبت شده نزد سازمان با هدف تثبیت بازار سرمایه.

چ- سرمایه گذاری در بازارهای مالی و دارایی نقدپذیر به منظور حفظ ارزش سرمایه و منابع صندوق در چارچوب اهداف صندوق.

تبصره- نحوه ورود صندوق به بازار سرمایه شامل خرید سهام شرکت های ثبت شده نزد سازمان و سایر اوراق بهادار قابل معامله در بازار سرمایه می باشد. سقف مجاز خرید هر یک از اوراق مذکور در راستای موضوع فعالیت صندوق بر اساس نوع شرکت (با توجه به درصد سهام شناور آزاد)، در مقررات مالی و معاملاتی صندوق تعیین و به تصویب هیئت مدیره سازمان می رسد.

ماده ۲۱- مازاد درآمد بر هزینه صندوق در هر سال مالی به حساب ذی نفعان در دفاتر صندوق منظور می شود.

فصل چهارم- سایر مقررات

ماده ۲۲- سال مالی صندوق از اول فروردین ماه هر سال شروع و در پایان اسفند ماه همان سال خاتمه می یابد. به استثنای اولین سال که آغاز آن، زمان شروع فعالیت صندوق برابر این اساسنامه و پایان آن آخر اسفند ماه همان سال می باشد، تمامی دفاتر به تاریخ روز آخر سال مالی بسته می شود.

ماده ۲۳- جلسه هیئت امنای به عنوان مجمع عمومی عادی و فوق العاده صندوق مطابق مقررات صندوقها مصوب سازمان تشکیل می گردد.

ماده ۲۴- انحلال صندوق به پیشنهاد هیئت امنای و تأیید هیئت وزیران با مدیریت تصفیه سازمان بورس و اوراق بهادار صورت می گیرد.

تبصره- در صورت انحلال صندوق، کلیه اموال و دارایی های صندوق بعد از کسر بدهی ها و تعهدات، به دولت تعلق می گیرد.

ماده ۲۵- صندوق به عنوان نهاد مالی تلقی می شود و کلیه قوانین و مقررات نهادهای مالی تحت نظارت سازمان بر آن حاکم است.

اساسنامه نمونه صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی موضوع ماده (۴۴) قانون (تصویب‌نامه شماره ۷۵۵۹۳/ت/۵۲۲۳۲هـ مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۱ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری – سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۵/۱۱ به پیشنهاد مشترک سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و به استناد ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴- اساسنامه نمونه صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی را به شرح زیر تصویب کرد:

اساسنامه نمونه صندوق‌های پژوهش و فناوری غیردولتی

فصل اول: کلیات

ماده ۱- صندوق پژوهش و فناوری که در این اساسنامه به اختصار صندوق نامیده می‌شود، دارای شخصیت حقوقی غیردولتی و استقلال مالی است و با رعایت این اساسنامه فعالیت می‌کند.

ماده ۲- سرمایه اولیه صندوق... ریال است. سهم دولت در لویح بودجه سنواتی و یا از اعتبارات مصوب مربوط دستگاه‌های اجرایی تعیین و پرداخت می‌شود که... درصد به میزان... ریال توسط دولت و بقیه توسط بخش غیردولتی تأمین شده است.

ماده ۳- مدت فعالیت صندوق نامحدود است.

ماده ۴- نشانی صندوق، استان... شهر...، خیابان...، پلاک...، واحد...، کدپستی...، است.

تبصره- هیئت مدیره می‌تواند نسبت به تغییر نشانی محل صندوق اقدام نماید و با رعایت مقررات شعبه یا نمایندگی دایر یا منحل کند.

ماده ۵- موضوع فعالیت صندوق عبارت است از:

۱- ارائه خدمات مالی و تسهیلاتی به اشخاص حقیقی و حقوقی به صورت یارانه، تسهیلات کوتاه مدت و بلندمدت، پرداخت تمام یا بخشی از سود تسهیلات و جرایم متعلقه و ارائه خدمات ضمانت نامه‌ای برای اجرای طرح‌های پژوهشی، فناوری، نوآوری و تجاری‌سازی نتایج پژوهش‌ها.

۲- جذب و یا هدایت منابع مالی دولتی، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری مجاز و سایر صندوق‌ها در راستای اهداف و وظایف و اختیارات صندوق.

۳- سرمایه‌گذاری خطرپذیر (VC) در طرح‌های پژوهشی و فناوری.

۱۳۸ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

- ۴- مشارکت و سرمایه گذاری در ایجاد، توسعه، راهبری و توانمندسازی شرکت های پژوهشی و فناوری و دانش بنیان.
- ۵- تضمین پرداخت تعهدات و اقساط طرح های پژوهشی و فناوری در قرارداد به منظور تسریع و تسهیل در اجرای طرح ها و قراردادهای و توثیق و ترهین اموال و دارایی ها به منظور جلوگیری از وقفه در اجرای طرح ها.
- ۶- همکاری با مؤسسات و نهادهای داخلی و خارجی و عضویت در مجامع تخصصی مرتبط در راستای اهداف صندوق.
- ۷- اخذ و اعطای کارگزاری و عاملیت منابع مالی اشخاص حقیقی و حقوقی دولتی و غیردولتی در حوزه پژوهش و فناوری
- ۸- ارائه خدمات ارزیابی و امکان سنجی طرح های کسب و کار و نظارت، ارزش گذاری پروژه ها و طرح های پژوهشی و فناوری.
- ۹- مشارکت در تدوین سیاست ها و اولویت ها و مقررات مرتبط با اهداف صندوق ها در کشور و کمک به ساماندهی و هم افزایی حمایت های موجود در کشور.

فصل دوم: ارکان صندوق

ماده ۶- ارکان صندوق به شرح زیر است:

- ۱- مجمع عمومی.
  - ۲- هیئت مدیره.
  - ۳- مدیرعامل.
  - ۴- بازرس / حسابرس.
- ماده ۷- مجمع عمومی صندوق از اجتماع صاحبان سهام یا نمایندگان آنها تشکیل می شود.
- ماده ۸- وظایف و اختیارات مجمع عمومی عبارت است از:
- ۱- تعیین سیاست ها، خط مشی ها و اولویت های حمایتی صندوق متناسب و هماهنگ با اهداف موضوع فعالیت صندوق.
  - ۲- رسیدگی و اتخاذ تصمیم نسبت به گزارش عملکرد سالانه هیئت مدیره، صورت های مالی، تصویب ترازنامه و حساب سود و زیان با توجه به گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی.
  - ۳- بررسی و تصویب بودجه سالانه کل پیشنهادی از طرف هیئت مدیره.
  - ۴- اتخاذ تصمیم نسبت به پیشنهاد افزایش یا کاهش سرمایه صندوق.
  - ۵- انتخاب و عزل اعضای هیئت مدیره.

- ۶- انتخاب سالیانه بازرسان با رعایت قوانین و مقررات مربوط.
  - ۷- تعیین میزان حقوق و مزایا، حق حضور و پاداش هیئت مدیره و حق الزحمه بازرسان با رعایت مقررات مربوط، به پیشنهاد هیئت مدیره.
  - ۸- تصویب آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی صندوق به پیشنهاد هیئت مدیره.
  - ۹- اتخاذ تصمیم نسبت به مطالبات لاوصول یا مشکوک‌الوصول صندوق.
  - ۱۰- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به پیشنهادهای هیئت مدیره.
  - ۱۱- تصویب انحلال و تصفیه صندوق با رعایت آیین‌نامه اجرایی ماده (۴۴) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و قانون تجارت و اخذ مجوز از کارگروه موضوع ماده (۸) آیین‌نامه اجرایی مذکور.
  - ۱۲- اتخاذ تصمیم در خصوص سایر وظایف و اختیاراتی که طبق این اساسنامه و یا قوانین و مقررات مربوط برعهده مجامع عمومی می‌باشد.
- ماده ۹-** مجمع عمومی صندوق حداقل سالی یک بار تشکیل می‌شود.
- ماده ۱۰-** مجمع عمومی عادی در دعوت نخست با حضور صاحبان سهام یا نمایندگان آنها که مالک حداقل نصف به علاوه یک سهام باشند و در دعوت دوم که بین ده (۱۰) تا چهل (۴۰) روز پس از مرحله اول خواهد بود، با حضور هر تعداد از سهامداران رسمیت می‌یابد.
- ماده ۱۱-** تعداد آرای هریک از اعضای مجمع عمومی به نسبت سهام است و مصوبات مجمع با اکثریت نصف به علاوه یک آرای موافق سهامداران حاضر در جلسه، معتبر خواهد بود.
- ماده ۱۲-** هیئت مدیره صندوق دارای سه/پنج عضو است که باید از بین اعضای مجمع عمومی و نمایندگان سهامداران توسط مجمع عمومی برای مدت دو سال انتخاب شوند.
- تبصره-** در صورتی که تا بیست درصد (۲۰٪) از سهام صندوق، متعلق به دولت باشد، یک نفر نماینده دولت عضو ثابت در ترکیب هیئت مدیره خواهد بود و متناسب با افزایش سهام دولت تعداد نمایندگان دولت در ترکیب هیئت مدیره افزایش خواهد یافت.
- ماده ۱۳-** وظایف و حدود اختیارات هیئت مدیره به شرح زیر است:
- ۱- اجرای اساسنامه صندوق و مصوبات مجمع عمومی.
  - ۲- تهیه برنامه‌ها و طرح‌های صندوق و پیشنهاد آن به مجمع عمومی.
  - ۳- تهیه و تنظیم آیین‌نامه‌های مالی، معاملاتی، اداری، استخدامی و تشکیلاتی صندوق و ارائه آن به مجمع عمومی برای تصویب.
  - ۴- تصویب آیین‌نامه‌های داخلی شرکت به جز آنچه از اختیارات مجمع عمومی عادی است و دستورالعمل‌های مربوط به فعالیت‌های صندوق.

۱۴۰ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

- ۵- رسیدگی و اظهار نظر نسبت به گزارش های مدیرعامل و بازرسان و تهیه گزارش حسابرسی و حساب سود و زیان و ترازنامه صندوق برای طرح در مجمع عمومی.
- ۶- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به انعقاد یا فسخ و اقاله قراردادها، خرید و فروش اموال و دارایی های صندوق در حدود مصوبات و اختیارات تفویضی از سوی مجمع عمومی.
- ۷- بررسی و اتخاذ تصمیم نسبت به طرح و استرداد دعاوی، پیشنهاد صلح و سازش و ارجاع به داوری در حدود اختیارات تفویضی و مطابق مقررات.
- ۸- اتخاذ تصمیم و پیگیری لازم برای وصول مطالبات صندوق و پرداخت دیون آن.
- ۹- بررسی و تصویب پیشنهادهای مدیرعامل.
- ۱۰- پیشنهاد بودجه سالانه صندوق به مجمع عمومی.
- ۱۱- تصویب وظایف، اختیارات، حقوق و مزایای مدیرعامل و پیشنهاد حق حضور و پاداش هیئت مدیره و حق الزحمه بازرسان به مجمع عمومی.
- ۱۲- تعیین ضوابط مربوط به عقد و لغو قرارداد با اشخاص حقیقی و حقوقی در چارچوب قوانین و مقررات جاری.
- ۱۳- نظارت بر حسن اجرای وظایف مندرج در اساسنامه و آیین نامه ها و مقررات و بودجه صندوق.
- ۱۴- سایر اختیارات و وظایفی که طبق این اساسنامه و از سوی مجمع عمومی برای پیشبرد اهداف صندوق به هیئت مدیره تفویض شود.
- تبصره- هیئت مدیره می تواند بخشی از وظایف و اختیارات خود را به مدیرعامل تفویض نماید. تفویض وظایف و اختیارات باید به صورت صریح و معین باشد.
- ماده ۱۴- مدیرعامل از بین اعضای هیئت مدیره یا خارج از هیئت مدیره که دارای حداقل سه سال سابقه خدمات مالی، پژوهشی و فناوری و صاحب صلاحیت های عمومی باشند، توسط هیئت مدیره برای مدت دو سال انتخاب می گردد و انتخاب مجدد وی بلامانع است. مدیرعامل بالاترین مقام اجرایی صندوق است و بر تمامی واحدهای تابعه صندوق مدیریت دارد و مسئول حسن جریان امور و حفظ حقوق و منافع و اموال صندوق می باشد.
- ماده ۱۵- وظایف و حدود اختیارات مدیرعامل به شرح زیر است:
  - ۱- مدیریت نیروی انسانی صندوق.
  - ۲- اجرای مصوبات و تصمیمات مجمع عمومی و هیئت مدیره و انجام تمام امور اجرایی، اداری، مالی و امور موضوع صندوق که از سوی هیئت مدیره تعیین و به وی تفویض می شود.
  - ۳- امضای مکاتبات اداری در حدود اختیارات.

بخش سوم: اساسنامه‌ها، برنامه‌ها و سایر مصوبات هیأت وزیران | ۱۴۱

۴- نمایندگی صندوق در برابر اشخاص حقیقی و حقوقی و اقامه دعوی برای دفاع از منافع صندوق با حق تعیین و کیل در توکیل.

۵- تهیه بودجه سالانه، ترازنامه، حساب سود و زیان، گزارش‌های مالی و سایر گزارش‌ها برای ارائه به هیئت مدیره و مجمع عمومی.

تبصره- در صورت عدم برگزاری مجمع عمومی و انقضای مدت مأموریت هیئت مدیره، به استناد ماده (۱۳۶) اصلاحی قانون تجارت حداکثر تا سه ماه تا انتخاب هیئت مدیره جدید، مدیران سابق کماکان مسئول امور صندوق و اداره آن خواهند بود و امضای آنان معتبر می‌باشد.

ماده ۱۶- کلیه چک‌ها و اسناد و اوراق مالی با امضای ثابت مدیرعامل و یکی از اعضای هیئت مدیره به انتخاب آنها و پس از ممهور شدن به مهر صندوق معتبر خواهد بود.

ماده ۱۷- صندوق دارای یک بازرس اصلی و یک بازرس علی‌البدل خواهد بود که توسط مجمع عمومی برای مدت یک سال انتخاب می‌شوند، بازرسان نمی‌توانند همزمان عضویت در هیئت مدیره یا مدیریت عامل صندوق را هم داشته باشند.

ماده ۱۸- وظایف و اختیارات بازرسان همان است که در قانون تجارت بیان شده است.

فصل سوم: سایر مقررات

ماده ۱۹- سال مالی صندوق از اول فروردین ماه هر سال شروع و در پایان اسفندماه همان سال خاتمه می‌یابد به استثنای سال اول تأسیس که از تاریخ تشکیل تا پایان اسفندماه خواهد بود.

ماده ۲۰- سود خالص صندوق در هر سال مالی پس از طی مراحل قانونی بر اساس پیشنهاد هیئت مدیره و پس از تصویب مجمع عمومی، به حساب سرمایه صندوق یا حساب بستانکاری سرمایه‌گذاران منظور می‌شود و جهت طرح‌های پژوهشی و فناوری استفاده می‌گردد.

ماده ۲۱- صندوق در سایر مواردی که در این اساسنامه پیش‌بینی نشده، تابع قانون تجارت و اصلاحات آن و سایر قوانین و مقررات مرتبط است.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

۱۴۲ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

برنامه توسعه تولید محصولات دانش بنیان موضوع ماده (۴۳) قانون (تصویب نامه شماره ۱۱۶۹۵۹/ت/۵۵۲۲۵۳ مورخ ۱۳۹۴/۹/۵ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

”با صلوات بر محمد و آل محمد“

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری – وزارت صنعت، معدن و تجارت –

معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۸/۱۰ به پیشنهاد مشترک وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور و به استناد ماده (۴۳) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - برنامه توسعه تولید محصولات دانش بنیان را به شرح زیر تصویب کرد:

برنامه توسعه تولید محصولات دانش بنیان

فصل اول - اصطلاحات

ماده ۱- در این برنامه اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

الف- قانون: قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ -

ب- معاونت: معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور.

پ- برنامه: برنامه توسعه تولید محصولات دانش بنیان.

ت- کارگروه: کارگروه توسعه تولید، تقاضا و صادرات محصولات دانش بنیان موضوع ماده (۲) این برنامه.

ث- قانون دانش بنیان: قانون حمایت از شرکتها و مؤسسات دانش بنیان و تجاری سازی نوآوریها و اختراعات - مصوب ۱۳۸۹ -

ج- محصولات دانش بنیان: مجموعه کالاها و خدماتی که در فهرست مصوب کارگروه بوده و دارای ویژگیهای زیر می باشد:

۱- در طبقه فناوریهای بالا و متوسط به بالا باشند؛

۲- عمده ارزش افزوده آن ناشی از دانش فنی و نوآوری فناورانه باشد؛

۳- تولید آن دارای پیچیدگی فنی بوده و نیازمند تحقیق و توسعه مداوم باشد.

چ- امتیاز دانشی محصول: میزان داخلی سازی ویژگیهای سه گانه مذکور در بند (ج) این ماده که در محصول مورد نظر عینیت یافته است.

بخش سوم: اساسنامه‌ها، برنامه‌ها و سایر مصوبات هیأت وزیران | ۱۴۳

ح- شرکت دانش‌بنیان: شرکت‌ها و مؤسسات دارای تأیید صلاحیت از کارگروه ارزیابی و تشخیص صلاحیت شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و نظارت بر اجراء، موضوع ماده (۳) آیین‌نامه اجرایی قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی نوآوری‌ها و اختراعات موضوع تصویب نامه شماره ۱۴۱۶۰۲/ت/۴۶۵۱۳-هـ مورخ ۱۳۹۱/۸/۲۱.

خ- تجاری‌سازی: فعالیت‌های مرتبط با عرضه محصول یا خدمت جدید مبتنی بر ایده‌ها یا فناوری‌های جدید که شامل یکی یا ترکیبی از فرایندهای مرتبط از جمله ثبت اختراع، ارزش‌گذاری فناوری، اعطای امتیاز، انتقال و انتشار و کسب سایر فناوری‌های مورد نیاز (مکمل) و پرداخت حق‌الامتیازهای مرتبط، جذب سرمایه و منابع (نمونه‌سازی، طراحی صنعتی فرایند یا محصول جدید، انجام آزمون‌ها و دریافت تأییدیه‌های لازم، تولید آزمایشی، بازاریابی و رفع اشکال)، خدمات پشتیبانی تخصصی تجاری‌سازی (شامل فعالیت‌های مشاوره، مدیریت فناوری، طراحی محصول و فرایند، خدمات استانداردسازی، اندازه‌سنجی و خدمات آزمایشگاهی) می‌شود.

د- سرمایه‌گذاری خطرپذیر: شکل ویژه‌ای از واسطه‌گری مالی که توسط آن سرمایه مالی مورد نیاز شرکت‌های نوآور که دارای ظرفیت رشد بالایی بوده و در مراحل اولیه شکل‌گیری خود قرار دارند، تأمین می‌شود با این هدف که طی چند سال این سرمایه به علاوه سود آن از شرکت خارج شود.

ماده ۲- در اجرای ماده (۴۳) قانون و به منظور هماهنگی امور اجرایی و به‌روزرسانی برنامه‌های توسعه تولید، تقاضا و صادرات محصولات دانش‌بنیان، تصویب دستورالعمل‌های مورد نیاز و نظارت بر اجرای آن، کارگروه توسعه تولید، تقاضا و صادرات محصولات دانش‌بنیان متشکل از معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهور (رئیس کارگروه)، نمایندگان وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، صنعت، معدن و تجارت، امور اقتصادی و دارایی، جهاد کشاورزی، ارتباطات و فناوری اطلاعات، سازمان حفاظت محیط زیست، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون ایران تشکیل می‌گردد.

تبصره ۱- دبیرخانه کارگروه در وزارت صنعت، معدن و تجارت مستقر می‌باشد.

تبصره ۲- نمایندگان سایر دستگاه‌های مرتبط حسب موضوع مورد بررسی به جلسات کارگروه دعوت خواهند شد.

تبصره ۳- کارگروه مذکور موظف است هر شش ماه یک بار گزارشی از نحوه اجرای این برنامه را به شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری ارائه نماید.

۱۴۴ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

فصل دوم - چشم انداز، افق زمانی و اهداف کمی و عینی

ماده ۳- چشم انداز برنامه به شرح زیر است:

الف- دستیابی به جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه‌ی آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) با تأکید بر جنبش نرم‌افزاری و تولید علم، رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی، ارتقای نسبی سطح درآمد سرانه و رسیدن به اشتغال کامل (سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴).

ب- افزایش سهم تولید محصولات و خدمات مبتنی بر دانش پیشرفته و فناوری داخلی در تولید ناخالص (نقشه جامع علمی کشور و سیاست‌های کلی علم و فناوری).

پ- افزایش سهم تحقیق و توسعه از تولید ناخالص داخلی با تأکید بر مصرف بهینه منابع و ارتقای بهره‌وری (نقشه جامع علمی کشور و سیاست‌های کلی علم و فناوری).

ماده ۴- افق زمانی برنامه سال ۱۴۰۴ می‌باشد و لازم است کلیه اقدامات به نحوی اجرا شوند که اهداف کمی موضوع ماده (۵) این برنامه در افق زمانی تعیین شده محقق شود.

ماده ۵- بر اساس چشم‌انداز ترسیم شده در ماده (۳) این برنامه و برای گذر از وضعیت موجود و رسیدن به وضعیت مطلوب، اهداف کمی برنامه (GOALS) به شرح جدول زیر تعیین می‌شود:

ردیف	عنوان اهداف کمی	وضعیت کنونی بر اساس داده‌های موجود	هدف گذاری در انتهای برنامه
۱	درصد محصولات با فناوری متوسط به بالا از کل محصولات ساخته شده (صنعتی)	۳۶/۳	۵۰ (حداقل)
۲	درصد ارزش افزوده محصولات با فناوری متوسط به بالا از تولید ناخالص داخلی	محاسبه نشده است	۲۰
۳	درصد صادرات محصولات با فناوری بالا از کل صادرات غیرنفتی	کمتر از یک درصد	۱۰
۴	رتبه صادرات محصولات با فناوری بالا از کل صادرات در منطقه	۷	۱
۵	نسبت هزینه کرد تحقیق و توسعه به تولید ناخالص داخلی	۰/۷	۴
۶	درصد هزینه کرد بنگاه‌های تجاری در بخش تحقیق و توسعه به کل هزینه کرد تحقیق و توسعه کشور	۱۷	۵۰

بخش سوم: اساسنامه‌ها، برنامه‌ها و سایر مصوبات هیأت وزیران | ۱۴۵

ماده ۶- به منظور تحقق اهداف کمی موضوع ماده (۵) این برنامه، اهداف عینی (OBJECTIVES) پنج‌گانه و برنامه‌های اقدام متناظر با آنها به شرح بندها و جدول زیر تعیین می‌شود:

الف- بکارگیری سیاست‌های بازرگانی و تحریک تقاضای محصولات دانش‌بنیان (برنامه‌های اقدام (۱) و (۲) فصل چهارم)

ب- ساماندهی و ارتقای نظام استاندارد و آزمون محصولات دانش‌بنیان (برنامه‌های اقدام (۳) و (۴) فصل چهارم)
پ- طراحی و اجرای سیاست صنعتی و فناوری متناسب با تولید محصولات دانش‌بنیان (برنامه‌های اقدام (۵) و (۶) فصل چهارم)

ت- شفاف‌سازی و ایجاد نظام جامع آمار مربوط به تولید محصولات دانش‌بنیان (برنامه‌های اقدام (۷) و (۸) فصل چهارم)

ث- نهادسازی مناسب نظام مالی و پولی تخصصی مورد نیاز تولید محصولات دانش‌بنیان (برنامه‌های اقدام (۹)، (۱۰) و (۱۱) فصل چهارم)

ماده ۷- تطابق اهداف کمی و عینی برنامه به شرح جدول زیر تعیین می‌شود:

تطابق اهداف کمی و اهداف عینی برنامه						
اهداف کمی	درصد محصولات با فناوری متوسط به بالا از کل محصولات ساخته شده (صنعتی)	درصد ارزش افزوده محصولات با فناوری متوسط به بالا از تولید ناخالص داخلی	درصد صادرات با فناوری بالا از کل صادرات غیر نفتی	رتبه صادرات محصولات با فناوری بالا از کل صادرات در منطقه	نسبت هزینه کرد به تولید ناخالص داخلی	درصد هزینه کرد بنگاه‌های تجاری در بخش تحقیق و توسعه به کل هزینه کرد تحقیق و توسعه کشور
اهداف عینی مرتبط	۱- بکارگیری سیاست‌های بازرگانی و تحریک تقاضای محصولات دانش‌بنیان ۲- طراحی و اجرای سیاست صنعتی و فناوری متناسب با تولید محصولات دانش‌بنیان ۳- ساماندهی و ارتقای نظام استاندارد و آزمون محصولات دانش‌بنیان ۴- نهادسازی مناسب نظام مالی و پولی تخصصی مورد نیاز تولید محصولات دانش‌بنیان	۱- شفاف‌سازی و ایجاد نظام جامع آمار مربوط به تولید محصولات دانش‌بنیان ۲- بکارگیری سیاست‌های بازرگانی و تحریک تقاضای محصولات دانش‌بنیان ۳- طراحی و اجرای سیاست صنعتی و فناوری متناسب با تولید محصولات دانش‌بنیان ۴- نهادسازی مناسب نظام مالی و پولی تخصصی مورد نیاز تولید محصولات دانش‌بنیان	۱- طراحی و اجرای سیاست صنعتی و فناوری متناسب با تولید محصولات دانش‌بنیان ۲- ساماندهی و ارتقای نظام استاندارد و آزمون محصولات دانش‌بنیان ۳- نهادسازی مناسب نظام مالی و پولی تخصصی مورد نیاز تولید محصولات دانش‌بنیان ۴- بکارگیری سیاست‌های بازرگانی و تحریک تقاضای محصولات دانش‌بنیان	۱- طراحی و اجرای سیاست صنعتی و فناوری متناسب با تولید محصولات دانش‌بنیان ۲- ساماندهی و ارتقای نظام استاندارد و آزمون محصولات دانش‌بنیان ۳- بکارگیری سیاست‌های بازرگانی و تحریک تقاضای محصولات دانش‌بنیان ۴- بکارگیری سیاست‌های بازرگانی و تحریک تقاضای محصولات دانش‌بنیان	۱- شفاف‌سازی و ایجاد نظام جامع آمار مربوط به تولید محصولات دانش‌بنیان ۲- بکارگیری سیاست‌های بازرگانی و تحریک تقاضای محصولات دانش‌بنیان ۳- ساماندهی و ارتقای نظام استاندارد و آزمون محصولات دانش‌بنیان ۴- نهادسازی مناسب نظام مالی و پولی تخصصی مورد نیاز تولید محصولات دانش‌بنیان	۱- شفاف‌سازی و ایجاد نظام جامع آمار مربوط به تولید محصولات دانش‌بنیان ۲- بکارگیری سیاست‌های بازرگانی و تحریک تقاضای محصولات دانش‌بنیان ۳- ساماندهی و ارتقای نظام استاندارد و آزمون محصولات دانش‌بنیان ۴- نهادسازی مناسب نظام مالی و پولی تخصصی مورد نیاز تولید محصولات دانش‌بنیان

فصل سوم- حوزه‌ها و موضوعات کلان اولویت دار

ماده ۸- موضوعات کلان ملی در تدوین حوزه‌های فناورانه و بخشی اولویت دار توسعه محصولات دانش بنیان عبارتند از:

الف- اولویت‌های (الف) سند نقشه جامع علمی کشور در بخش فناوری، شامل فناوری‌های هوافضا، اطلاعات و ارتباطات، هسته‌ای، نانو و میکرو، فناوری‌های نفت‌های و گاز، زیستی، زیست محیطی، نرم و فرهنگی.

ب- مسایل و اولویت‌های اجتماعی و اقتصادی ملی شامل:

۱- بهینه‌سازی مصرف انرژی و آب و اصلاح الگوی مصرف.

۲- کاهش سهم سوخت‌های فسیلی و توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر.

۳- امنیت غذایی و غذای سالم.

۴- ارتقای سلامت، دارو و تجهیزات پزشکی.

۵- رفع مشکلات کم‌آبی و خشکسالی.

۶- کنترل آلاینده‌های زیست محیطی و پسماند.

۷- حمل و نقل، کنترل ترافیک (آمد و شد) و کاهش تصادفات.

پ- حوزه‌های با ارزش افزوده بالای دانشی در زنجیره ارزش بخش‌های مختلف اقتصادی با تشخیص دستگاه مسئول و تصویب در کارگروه

تبصره- کارگروه و دستگاه‌های اجرایی موضوع این برنامه موظفند دستورالعمل‌ها، برنامه‌های اقدام و مشوق‌های موضوع این برنامه را با رعایت اولویت‌های این ماده تدوین و یا اجرا نمایند.

فصل چهارم- برنامه‌های اقدام

ماده ۹- برنامه‌های اقدام مربوط به توسعه تولید محصولات دانش بنیان در جهت تحقق اهداف عینی موضوع ماده (۶)، در پنج بخش و (۱۱) برنامه به شرح مواد (۱۰) تا (۲۰) به شرح زیر تعیین می‌شود.

بخش اول- برنامه‌های اقدام مربوط به بکارگیری سیاست‌های بازرگانی و تحریک تقاضای محصولات دانش بنیان

۱- برنامه جهت دهی به تقاضای مواد و تجهیزات دانش بنیان به خرید از ساخت داخل

ماده ۱۰- به منظور جهت دهی به تقاضای دولتی، عمومی و خصوصی برای استفاده هرچه بیشتر از محصولات دانش بنیان تولید داخل و تحریک تقاضای این محصولات در چارچوب اولویت‌های این برنامه و تشویق به خرید از فهرست معتبر محصولات دانش بنیان داخلی:

الف- مشوق‌های خرید به متقاضیان محصولات دانش بنیان داخلی عرضه شده در سامانه و یا

نمایشگاه‌های دوره‌ای ساخت داخل تدوین و ارائه می‌شود. کارگروه موظف است ظرف شش ماه پس از ابلاغ این برنامه، دستورالعمل اجرای آن را مشتمل بر ایجاد سامانه عرضه محصولات دانش‌بنیان داخلی و برگزاری نمایشگاه‌های دوره‌ای، نحوه ارزیابی امتیاز دانشی محصول و میزان داخلی بودن، قیمت، کیفیت و خدمات پس از فروش محصولات ارائه شده و میزان حمایت، واسپاری (لیزینگ) و یا سایر خدمات مالی مشوق خرید از داخل تصویب نماید.

ب- بالاترین مقام دستگاه‌های اجرایی متقاضی مشارکت در برنامه موضوع این ماده مجازند تا بیست درصد از تخصیص بودجه طرح‌های تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات دستگاه را منوط به مشارکت بخش‌های زیر مجموعه در برنامه تشویقی موضوع این ماده نمایند. دستگاه‌های اجرایی متقاضی موظفند میزان تقاضای خود را در افق کوتاه مدت و بلندمدت به تفکیک محصولات دانش‌بنیان مورد نیاز تهیه و سالانه به دبیرخانه کارگروه ارائه دهند.

پ- کارگروه با همکاری صندوق نوآوری و شکوفایی ابزارهای مناسب برای حمایت از خریداران غیردولتی محصولات دانش‌بنیان مشمول این برنامه، به ویژه واسپاری (لیزینگ) خرید محصولات دانش‌بنیان را ظرف شش ماه پس از ابلاغ این برنامه فراهم آورده و به صورت عمومی اطلاع‌رسانی می‌نماید.

ت- دبیرخانه کارگروه موظف است با همکاری دستگاه‌های عضو، برنامه سالانه برگزاری نمایشگاه‌های ساخت داخل و سامانه مجازی آن را تدوین و منابع آن را پیش‌بینی نماید.

۲- برنامه توسعه صادرات محصولات دانش‌بنیان

ماده ۱۱- به منظور حمایت از توسعه صادرات محصولات دانش‌بنیان در چارچوب اولویت‌های این برنامه و افزایش سهم بین‌المللی کشور در این حوزه، کارگروه موظف است اقدامات زیر را انجام دهد:

الف- حمایت از ایجاد و توسعه واسطه‌های بازرگانی خصوصی و غیردولتی از جمله شرکت‌های مدیریت صادرات، کنسرسیوم‌های صادراتی، پایگاه‌ها و پایانه‌های صادراتی، خوشه‌های صادرات‌گرا، صادرات پارک‌های علم و فناوری و شرکت‌های زایشی دانشگاه‌های کشور و سایر هزینه‌های مرتبط با افزایش توان بازاریابی و فروش محصولات دانش‌بنیان.

ب- حمایت از ایجاد و توسعه نشان‌های تجاری (برند) مشترک صادراتی میان محصولات دانش‌بنیان در حوزه‌های بخشی و بین بخشی.

پ- حمایت از حضور مشترک شرکت‌های تولیدکننده محصولات دانش‌بنیان در نمایشگاه‌های معتبر خارجی و برگزاری نمایشگاه‌های داخلی با حضور شرکت‌های معتبر خارجی.

ت- طراحی و اعطای جایزه صادراتی ویژه شرکت‌ها و محصولات دانش‌بنیان و تسهیل فرایند اعطای جوایز صادراتی شرکت‌های دانش‌بنیان.

۱۴۸ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ث- حمایت از سرمایه گذاری شرکت های دانش بنیان داخلی در کشورهای خارجی در قالب های مختلف از قبیل توسعه تولید، کارگزاری و فروش، ثبت نشان تجاری (برند) بین المللی، مشارکت با طرف های خارجی.

ج- حمایت از فروش اختراعات داخلی در بازارهای بین المللی.

چ- ارائه حمایت های لازم در دعاوی حقوقی شرکت ها و محصولات دانش بنیان داخلی در محاکم بین المللی و حمایت های مرتبط با مدیریت پتنت.

ح- حمایت های مرتبط با کسب مجوزهای بین المللی برای تسهیل ورود در بازار کشورهای مختلف.

خ- جهت دهی به کمک های خارجی و توسعه ای ایران و ایجاد خطوط اعتباری صادراتی در جهت توسعه بازار صادراتی محصولات دانش بنیان تولید داخل.

تبصره- معاونت علمی و فناوری رئیس جمهور، وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات در چارچوب قوانین و مقررات مربوط می توانند از محل منابع داخلی خود با هماهنگی کارگروه، جهت اجرای مفاد این ماده هزینه نمایند.

بخش دوم- برنامه های اقدام مربوط به ساماندهی و ارتقای نظام استاندارد و آزمون محصولات دانش بنیان

۳- برنامه توسعه استاندارد سازی مورد نیاز محصولات دانش بنیان

ماده ۱۲- به منظور ساماندهی زیرساخت استاندارد مورد نیاز توسعه تولید، بازاریابی و فروش محصولات دانش بنیان در کشور به خصوص ارزیابی کیفی و فنی محصولات دانش بنیان داخلی:

الف- سازمان ملی استاندارد ایران موظف است نسبت به کسب اعتبار بین المللی گواهینامه های نهادهای ارزیابی انطباق از طریق بازنگری و اصلاح ساختار مرکز ملی تأیید صلاحیت ایران بر اساس استانداردها و ضوابط بین المللی اقدام نماید.

ب- سازمان ملی استاندارد ایران موظف است عضویت مجامع بین المللی اندازه شناسی (مترولوژی) و واسنجی (کالیبراسیون) و نیز گسترش همکاری های بین المللی در حوزه اندازه شناسی به خصوص در حوزه ریزفناوری (فناوری نانو) جهت برقراری قابلیت ردیابی و کسب اعتبار بین المللی در نتایج اندازه گیری ها با هدف کسب تأییدیه های بین المللی و توسعه صادرات محصولات دانش بنیان داخلی را پیگیری نماید.

پ- معاونت موظف است با نظارت سازمان ملی استاندارد نسبت به تهیه پیش نویس استاندارد محصولات دانش بنیان اقدام و در جهت پیاده سازی استانداردهای تدوین شده در حوزه فناورانه پیگیری های لازم را معمول نماید.

۴- برنامه توسعه زیرساخت‌های آزمایشگاهی و آزمون محصولات دانش‌بنیان

ماده ۱۳- به منظور به اشتراک گذاری و استفاده بهینه از ظرفیت آزمایشگاه‌های داخلی و حمایت از نهاد ملی تأیید صلاحیت ایران در تأیید صلاحیت آزمایشگاه‌های آزمون و واسنجی (کالیبراسیون) و نهادهای گواهی‌کننده داخلی و ایجاد و تجهیز آزمایشگاه‌های تأیید شده در کشور:

الف- معاونت مجاز است با همکاری دستگاه‌های مسئول نسبت به حمایت از شکل‌گیری و توسعه شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی و شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران، حمایت از مراکز عضو آن و ارتقای توانمندی‌های آزمون و صدور گواهی کشور به منظور تأمین آزمون‌های مورد نیاز بررسی و ارزیابی فنی و کیفی محصولات دانش‌بنیان توسط نهاد تأیید صلاحیت ایران، به ویژه ارزیابی کیفی آنها، در قالب یارانه حمایتی یا تسهیلات اقدام نماید.

ب- معاونت مجاز است از طریق حمایت‌های شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی و شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران، ایجاد و توسعه آزمایشگاه‌های تأیید شده آزمون و واسنجی (کالیبراسیون) محصولات دانش‌بنیان را تسهیل نماید. دستورالعمل چگونگی حمایت از شکل‌گیری و توسعه آزمایشگاه‌های مربوط در حوزه‌های تخصصی توسط معاونت تدوین و برای تصویب به کارگروه ارائه می‌شود. نتایج آزمایشگاه‌های تأیید صلاحیت شده برای کلیه دستگاه‌های دولتی معتبر خواهد بود.

تبصره ۱- کلیه دستگاه‌های اجرایی مشمول ماده (۵۶) قانون الحاق برخی مواد به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)- مصوب ۱۳۹۳-، می‌توانند پس از تصویب شورای عالی علوم، تحقیقات و فناوری، از محل اعتبارات موضوع ماده مذکور با هماهنگی شبکه آزمایشگاهی فناوری‌های راهبردی و شبکه آزمایشگاه‌های علمی ایران به منظور تأمین زیرساخت آزمایشگاهی کشور برای تحقیق و توسعه، بررسی و ارزیابی فنی و کیفی محصولات دانش‌بنیان، هزینه نمایند.

تبصره ۲- حمایت‌های موضوع این برنامه مانع از انجام وظایف نظارتی دستگاه‌هایی که به موجب قانون مسئولیت نظارت بر آزمایشگاه‌های مختلف را برعهده دارند، نخواهد بود.

بخش سوم- برنامه‌های اقدام مربوط به طراحی و اجرای سیاست صنعتی و فناوری متناسب با تولید محصولات دانش‌بنیان

۵- برنامه شبکه‌سازی بین تولیدکنندگان محصولات دانش‌بنیان و شرکت‌های صنعتی و خدماتی
ماده ۱۴- به منظور تقویت همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان با شرکت‌های صنعتی و خدماتی در تولید محصولات دانش‌بنیان، معاونت موظف است دستورالعمل حمایت از پیوندهای شرکتی را مبتنی بر موارد زیر با تأکید بر استفاده از ظرفیت صندوق نوآوری و شکوفایی، ظرف شش ماه پس

۱۵۰ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

از ابلاغ این برنامه تهیه و برای تصویب به کارگروه ارائه می‌دهد:

الف- حمایت از قراردادهای فروش و انتقال فناوری میان شرکت‌های دانش‌بنیان و شرکت‌های صنعتی و خدماتی

ب- حمایت از تملک شرکت‌های دانش‌بنیان توسط شرکت‌های صنعتی و خدماتی

پ- حمایت از انعقاد قراردادهای بلندمدت همکاری میان شرکت‌های دانش‌بنیان و شرکت‌های صنعتی و خدماتی

ت- حمایت از ایجاد و توسعه پارک‌ها و شهرک‌های تخصصی فناوری غیردولتی توسط شرکت‌های صنعتی و خدماتی واجد شرایط.

ث- حمایت از ایجاد پیوندهای جمعی میان شرکت‌های دانش‌بنیان در قالب خوشه‌های فناوری و نوآوری، کنسرسیوم‌های اقتصادی و برندسازی مشترک تولیدی و توزیعی.

ج- حمایت از ارتقای همکاری‌های بین‌المللی شرکت‌های دانش‌بنیان داخلی.

۶- ارتقای کارآفرینی و شکل‌گیری و توسعه تجاری‌سازی در دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی

ماده ۱۵- به منظور گسترش پژوهش‌های کاربردی و ارتقای سطح تجاری‌سازی تحقیقات، به دانشگاه‌ها و مراکز پژوهشی که شرکت‌های دانش‌بنیان منشعب (زایشی) آنها موفق به تجاری‌سازی و فروش محصولات خود شده‌اند، متناسب با حجم فروش محصولات تجاری شده، اعتبار تشویقی به عنوان جایزه تجاری‌سازی از محل اعتبارات مصوب مربوط اعطا خواهد شد. دستورالعمل این ماده تا سه ماه پس از ابلاغ برنامه توسط دبیرخانه کارگروه و با همکاری وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و وزارت بهداشت و آموزش پزشکی تهیه و به تصویب کارگروه خواهد رسید. دبیرخانه کارگروه موظف است با همکاری دستگاه‌های عضو، برنامه سالانه موضوع این ماده را تدوین و منابع آن را پیش‌بینی نماید.

بخش چهارم- برنامه‌های اقدام مربوط به شفاف‌سازی و ایجاد نظام جامع آمار مربوط به تولید محصولات دانش‌بنیان

۷- برنامه ایجاد شفافیت در تعیین میزان تقاضای محصولات دانش‌بنیان

ماده ۱۶- به منظور ایجاد شفافیت در حجم بازار حال و آینده محصولات دانش‌بنیان برای سرمایه‌گذاران و تولیدکنندگان، کلیه دستگاه‌های دولتی و عمومی موظف هستند در چارچوب اولویت‌های تعیین شده در کارگروه، حجم بازار (تقاضای کل کشور در حوزه‌های خصوصی، نیازهای طرح‌های توسعه ملی و خریدهای دولتی) بخش مورد نظر خود را در افق کوتاه مدت و بلندمدت برای انتشار عمومی به صورت سالانه به کارگروه ارائه نمایند.

۸- برنامه ارزیابی و پایش تولید، بازار و صادرات محصولات دانش‌بنیان

ماده ۱۷- به منظور رصد مداوم پیشرفت‌های کشور و ایجاد هماهنگی میان دستگاه‌های اجرایی در ارائه آمار و اطلاعات به‌هنگام تولید، بازار و صادرات محصولات دانش‌بنیان، معاونت موظف است با همکاری وزارت امور اقتصادی و دارایی (گمرک جمهوری اسلامی ایران)، وزارت صنعت، معدن و تجارت (سازمان توسعه تجارت)، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، مرکز آمار ایران، اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی ایران و اتاق تعاون ایران، دستورالعمل ارزیابی و پایش تولید، بازار و صادرات محصولات دانش‌بنیان مشتمل بر تعریف شاخص‌ها، تقسیم کار ملی در ثبت و پایش شاخص‌های تخصصی و عمومی و به خصوص چارچوب آماری دستگاه‌های بخشی را تهیه و به تصویب کارگروه برساند.

تبصره ۱- دبیرخانه کارگروه موظف است گزارش پیشرفت تولید، بازار و صادرات محصولات دانش‌بنیان در کل کشور را مبتنی بر ارائه آمارهای معین و ارزیابی عملکرد کلیه دستگاه‌های اجرایی به صورت سالانه منتشر نموده و نتایج آن را در اختیار عموم قرار دهد.

تبصره ۲- سایر دستگاه‌های اجرایی حسب مورد برای ارتقای ارزیابی و پایش شاخص‌های عملکردی در تدوین دستورالعمل‌های موضوع این ماده و ارائه گزارش مشارکت خواهند نمود.

بخش پنجم- برنامه‌های اقدام نهادسازی مناسب نظام مالی و پولی تخصصی مورد نیاز تولید محصولات دانش‌بنیان

۹- برنامه ساماندهی نظام مالی فناوری و نوآوری محصولات دانش‌بنیان

ماده ۱۸- به منظور تأمین مالی مناسب برای توسعه تولید، بازار و صادرات محصولات دانش‌بنیان، دبیرخانه کارگروه موظف است با همکاری دستگاه‌های عضو کارگروه، نسبت به تهیه گزارش در موارد زیر اقدام نموده و نتیجه را به کارگروه گزارش نماید:

الف- وضعیت نهاد‌های مالی و پولی تخصصی موجود در کشور متناسب با دوره رشد شرکت‌ها از ایده تا توسعه بازار و الزامات ارتقای آن

ب- توسعه جایگاه الگوهای جدید تأمین مالی نوآوری همچون سرمایه‌گذاری خطرپذیر و تأمین مالی جمعی در نظام مالی کشور

پ- راهکارهای ارتقای حمایت نظام بانکی کشور از توسعه محصولات دانش‌بنیان

ت- تسهیل نحوه ورود شرکت‌های دانش‌بنیان به بازار بورس و مسایل مرتبط با ارزشگذاری دارایی‌های نامشهود

ث- تبیین نقش صندوق نوآوری و شکوفایی، صندوق‌های تخصصی مربوط و صندوق‌های پژوهش

۱۵۲ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

و فناوری در نظام مالی و پولی کشور با رویکرد حمایت از اقتصاد دانش بنیان

۱۰- برنامه توسعه خدمات مالی تخصصی در حوزه تولید و صادرات محصولات دانش بنیان
ماده ۱۹- به منظور ارتقای وضعیت تأمین مالی تولیدکنندگان محصولات دانش بنیان داخلی، صندوق نوآوری و شکوفایی مجاز است:

الف- خدمات مالی تخصصی توسعه صادرات محصولات دانش بنیان مشتمل بر تسهیلات سرمایه در گردش، تسهیلات سرمایه ثابت، یارانه سود تسهیلات، تسهیلات حمایت از صادرات، تسهیلات توانمندساز، تسهیلات توسعه بازاری صادراتی، ضمانت نامه بانکی و تسهیلات حمایت از انتقال فناوری را ارائه نماید.
ب- خدمات مالی تخصصی ارتقای تولید محصولات دانش بنیان مشتمل بر ضمانت نامه پوشش ریسک بکارگیری محصولات دانش بنیان، کمک هزینه تحقیق و توسعه، کمک هزینه و ضمانت نامه شرکت در مناقصات، پوشش کسر وثایق تولیدکنندگان محصولات دانش بنیان، ضمانت نامه خرید محصولات دانش بنیان و نیز کمک هزینه سود تسهیلات را ارائه نماید.
تبصره- صندوق نوآوری و شکوفایی موظف است گزارش عملکرد این ماده را هر سه ماه یک بار به دبیرخانه کارگروه ارائه دهد.

۱۱- برنامه ارتقای عملکرد نهادهای مالی تخصصی تولید محصولات دانش بنیان

ماده ۲۰- در راستای توسعه خدمات مالی تخصصی حوزه فناوری و ارتقای اثربخشی صندوق نوآوری و شکوفایی و صندوق های پژوهش و فناوری در تأمین مالی تولید و صادرات محصولات دانش بنیان:
الف- صندوق نوآوری و شکوفایی مجاز است به منظور افزایش سهم مشارکت شرکت های بزرگ در توسعه فعالیت شرکت های دانش بنیان و نیز ارتقای توانمندی ها و قابلیت های شرکت های کوچک در تعامل با شرکت های بزرگ، در تأمین مالی منابع صندوق های سرمایه خطر پذیر راه اندازی شده توسط شرکت های خصوصی مشارکت نماید.

ب- به منظور توسعه خدمات مالی صندوق های پژوهش و فناوری غیردولتی موضوع ماده (۴۴) قانون به تولیدکنندگان محصولات دانش بنیان، کارگروه ضوابط صندوق های مجاز به عقد قرارداد عاملیت وجوه اداره شده دستگاه های اجرایی را در چارچوب اساسنامه آنها تهیه و ابلاغ می نماید.

پ- به منظور کاهش مخاطرات مربوط به توسعه بازار محصولات دانش بنیان و همچنین ایجاد اعتبار برای اخذ تسهیلات از منابع تأمین مالی، صندوق نوآوری و شکوفایی و نیز صندوق های پژوهش و فناوری موضوع ماده (۴۴) قانون مجازند با مشارکت معاونت نسبت به ارائه خدمات تخصصی مرتبط با تضمین حداقل بازار محصولات دانش بنیان اقدام نمایند.

فصل پنجم - پیاده‌سازی و نظارت بر اجرا

ماده ۲۱- دبیرخانه کارگروه موظف است جهت ایجاد فرصت‌های برابر و شفاف‌سازی حمایت‌های مندرج در این برنامه، نسبت به انتشار آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های تصویب شده، اسامی دستگاه‌های اجرایی مرتبط و بانک اطلاعاتی شرکت‌ها و مؤسسات مشمول بندهای مختلف برنامه از طریق پایگاه جامع اطلاع‌رسانی اقدام کند.

ماده ۲۲- دبیرخانه کارگروه مسئولیت پیگیری و نظارت بر حسن اجرای این برنامه و ارزیابی پیشرفت کار را بر عهده دارد. دبیرخانه مکلف است گزارش عملکرد و نحوه اجرای این برنامه را مشتمل بر گزارش عملکرد پیشرفت کلیه برنامه‌های اقدام و اهداف عینی مرتبط با اهداف کمی تعیین شده را پس از طرح در کارگروه به صورت سالانه به هیئت وزیران و مجلس شورای اسلامی ارائه کند.

ماده ۲۳- کارگروه موظف است بر مبنای گزارش‌های دوره‌ای عملکرد، کل برنامه را در مقاطع دو ساله مورد بازبینی قرار داده و حسب ضرورت، تغییرات پیشنهادی مورد نیاز را برای تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس‌جمهور

تصویب نامه هیئت وزیران در خصوص طراحی و راه اندازی

سامانه جامع داده های کشاورزی موضوع ماده (۴۸)

قانون (تصویب نامه شماره ۷۵۷۸۵/ت/۵۲۳۲۰ ه مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۱ هیئت وزیران)

بسمه تعالی

وزارت جهاد کشاورزی - وزارت امور اقتصادی و دارایی

سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۴/۶/۸ به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی و به استناد ماده (۴۸) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور - مصوب ۱۳۹۴ - تصویب کرد:

۱- وزارت جهاد کشاورزی مکلف است با نظارت مرکز آمار ایران نسبت به طراحی و راه اندازی سامانه جامع داده های کشاورزی اقدام نماید.

۲- مرکز آمار ایران موظف است کلیه داده های حاصل از سرشماری عمومی دوره ای کشاورزی و سایر سرشماری های موضوعی از قبیل سرشماری دامداری های صنعتی و نیمه صنعتی را جهت استفاده به عنوان اطلاعات پایه در سامانه طراحی شده، در چارچوب قوانین و مقررات مربوط در اختیار وزارت جهاد کشاورزی قرار دهد.

تبصره - کلیه دستگاه های اجرایی موظفند به درخواست وزارت جهاد کشاورزی و در چارچوب قوانین و مقررات مربوط نسبت به ارائه داده های مرتبط با حوزه کشاورزی اقدام نمایند.

۳- سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور بر اساس پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی و در سقف اعتبارات بخش کشاورزی نسبت به پیش بینی اعتبار مورد نیاز جهت ایجاد و نگهداری سامانه جامع داده های کشاورزی در لوایح بودجه سنواتی اقدام نماید.

اسحاق جهانگیری

معاون اول رئیس جمهور

بخش چهارم:
دستورالعمل‌ها

**دستورالعمل تخصیص وجوه حاصل از واگذاری باقیمانده سهام دولت در بانک‌ها
و بیمه‌های مشمول واگذاری، به افزایش سرمایه بانک‌های دولتی
موضوع تبصره (۲) بند (ب) ماده (۱۶) قانون**

بسمه تعالی

**دستورالعمل تبصره (۲) بند «ب» ماده (۱۶) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر
و ارتقای نظام مالی کشور**

ماده ۱- سازمان خصوصی‌سازی مکلف است تا سقف مبلغ مصوب در قوانین بودجه سنواتی، نسبت به واگذاری سهام باقی‌مانده دولت در بانک‌ها و بیمه‌های مشمول واگذاری متناسب با شرایط بازار سرمایه اقدام نموده و منابع حاصل از واگذاری را به حساب واگذاری دارایی‌های مالی مربوط نزد خزانه‌داری کل کشور واریز نماید.

ماده ۲- منابع واریزی به حساب موضوع ماده (۱) از محل اعتبار مصوب مربوط در قوانین بودجه‌های سنواتی بابت افزایش سرمایه دولت در بانک‌های دولتی پس از تصویب مجمع عمومی بانک‌ها اختصاص می‌یابد.

تبصره ۱- وزارت امور اقتصادی و دارایی منابع لازم برای افزایش سرمایه بانک‌های دولتی موضوع این دستورالعمل را هر ساله پیشنهاد و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور پس از بررسی با توافق وزارت مزبور نسبت به درج آن در لوائح بودجه سنواتی اقدام می‌نماید.

تبصره ۲- میزان افزایش سرمایه در هر بانک از محل منابع یاد شده با توجه به شرایط هر بانک از جمله میزان اجرای تکالیف مقرر در قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و نسبت کفایت سرمایه آن‌ها، همچنین تکالیف و اولویت‌های تخصیص منابع مزبور به پیشنهاد مشترک وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، توسط مجمع عمومی بانک‌ها تعیین خواهد شد.

ماده ۳- اعتبارات موضوع این دستورالعمل بر اساس موافقت نامه متبادله و مطابق ابلاغ و تخصیص اعتبار (موضوع ماده ۲۸ قانون الحاق موادی به قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت (۲)) توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور به وسیله خزانه‌داری کل کشور در اختیار بانک‌ها قرار می‌گیرد.

ولی‌الله سیف	محمد باقر نوبخت	علی طیب‌نیا
رئیس کل بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران	معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور	وزیر امور اقتصادی و دارایی

دستورالعمل اجرایی افتتاح حساب ویژه برای تأمین مالی پایدار واحدهای تولیدی، حمل و نقل، بنگاه‌های دانش بنیان و شرکت‌های صادراتی موضوع ماده (۲۱) قانون (مصوب یک هزار و دویست و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۴/۷/۲۸ شورای پول و اعتبار^۱ ابلاغیه شماره ۹۴/۲۲۵۸۷۸ مورخ ۱۳۹۴/۸/۱۱)

بسمه تعالی

دستورالعمل اجرایی ماده (۲۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

به استناد ماده (۲۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و بند (۸) ماده (۱۴) قانون پولی و بانکی کشور و نیز با رعایت مفاد قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) و سایر ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، «دستورالعمل اجرایی ماده (۲۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» که از این پس به اختصار «دستورالعمل» نامیده می‌شود، تهیه و تدوین می‌گردد.

ماده ۱- در این دستورالعمل عبارات ذیل در معانی مشروح زیر به کار می‌روند:

۱-۱- بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۱-۲- مؤسسه اعتباری: بانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می‌باشد؛

۱-۳- واحد: واحدهای صنعتی، معدنی و کشاورزی، حمل و نقل، صنوف تولیدی، بنگاه‌های دانش بنیان و شرکت‌های صادراتی در حال کار؛

۱-۴- حساب ویژه: حساب قرض الحسنه جاری واحد که نزد یکی از مؤسسات اعتباری به منظور تأمین سرمایه در گردش پایدار افتتاح می‌شود؛

۱-۵- سقف اعتبار: حداکثر اعتباری که مؤسسه اعتباری از طریق حساب ویژه به واحد تخصیص می‌دهد تا در صورت عدم کفایت موجودی حساب ویژه، در چارچوب قرارداد فی مابین، برای پرداخت موارد موضوع این دستورالعمل، مورد استفاده قرار گیرد؛

۱-۶- تسهیلات: ناظر بر اصل تسهیلات بوده و مبلغی از اعتبار استفاده شده توسط واحد است که بر اساس شرایط مقرر در این دستورالعمل در قالب عقود اسلامی به وی اعطا می‌گردد؛

۱. بر اساس پایگاه اطلاع رسانی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

- ۷-۱- مانده اعتبار: مابه‌التفاوت سقف اعتبار و تسهیلات تسویه نشده توسط واحد.
- ماده ۲- مؤسسه اعتباری موظف است بنا به درخواست واحد، در چارچوب مفاد این دستورالعمل و پس از اخذ وثایق و تضامین کافی و قابل اطمینان نسبت به افتتاح حساب ویژه برای هر واحد اقدام نماید.
- ماده ۳- مؤسسه اعتباری مکلف است؛ قبل از انعقاد قرارداد و افتتاح حساب ویژه، وضعیت بدهی غیر جاری و چک برگشتی واحد را از بانک مرکزی استعلام نماید. افتتاح حساب ویژه برای واحدهای دارای بدهی غیر جاری و چک برگشتی رفع سوءاثر نشده نزد شبکه بانکی کشور ممنوع است.
- ماده ۴- مؤسسه اعتباری مکلف است در افتتاح حساب ویژه و اعطای اعتبار به واحد در قالب عقود اسلامی مذکور در این دستورالعمل، تمامی قوانین، آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های مربوط، از جمله ضوابط مبارزه با پولشویی را رعایت نماید.
- ماده ۵- مؤسسه اعتباری موظف است قبل از افتتاح حساب ویژه برای واحد، ضمن اخذ شماره پیگیری خاص از بانک مرکزی، از عدم وجود حساب ویژه دیگر برای آن واحد نزد سایر مؤسسات اعتباری اطمینان حاصل نماید.
- ماده ۶- مؤسسه اعتباری موظف است بلافاصله پس از افتتاح حساب ویژه برای هر واحد، مراتب را به بانک مرکزی اعلام نماید.
- تبصره- ساز و کار عملیاتی لازم جهت اجرای مفاد مواد (۵) و (۶) این دستورالعمل، حداکثر ظرف مدت یک ماه پس از ابلاغ این دستورالعمل، توسط حوزه اعتباری بانک مرکزی با همکاری حوزه فناوری اطلاعات بانک مرکزی تدوین و به شبکه بانکی کشور ابلاغ می‌گردد.
- ماده ۸- افتتاح حساب ویژه برای هر واحد، مانع از داشتن انواع دیگر حساب‌های بانکی توسط آن واحد نزد شبکه بانکی کشور نمی‌باشد.
- ماده ۹- مؤسسه اعتباری مکلف است حسب درخواست واحد، وجوه مورد نیاز برای خرید نهاده‌های مورد نیاز تولید یا پرداخت‌های قانونی مرتبط با تولید یا صادرات را از محل موجودی حساب ویژه واحد پرداخت نماید.
- تبصره- در صورت عدم تکافوی موجودی حساب ویژه برای پرداخت‌های موضوع این ماده، مؤسسه اعتباری موظف است بر اساس قرارداد فی‌مابین، به میزان کسری موجودی حساب و حداکثر تا سقف اعتبار، در قالب عقود مذکور در این دستورالعمل، نسبت به بدهکار نمودن حساب ویژه اقدام نماید.
- ماده ۱۰- اعطای تسهیلات توسط مؤسسه اعتباری به واحد تا سقف اعتبار، در قالب یکی از عقود خرید دین و یا مرابحه امکان‌پذیر می‌باشد.

۱۶۰ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۱۱- در صورت اعطای اعتبار به واحد در قالب عقد خرید دین، ضوابط اجرایی آن، به استثنای مواردی که صراحتاً در این دستورالعمل ذکر شده است، تابع «دستورالعمل اجرایی اعتبار در حساب جاری در قالب خرید دین»، موضوع بخشنامه شماره مب/۱۴۴۸ مورخ ۱۳۸۵/۶/۱۵ بانک مرکزی می باشد.

تبصره- مؤسسه اعتباری مجاز به تنزیل اسناد و اوراق تجاری مدت دار با سررسید بیش از شش ماه، برای اهداف موضوع این دستورالعمل نمی باشد.

ماده ۱۲- مؤسسه اعتباری موظف است در اعطای اعتبار در حساب ویژه در قالب عقد مباحه، نهادهای تولید و خدمات مورد نیاز واحد را خریداری و با افزودن مبلغ یا درصدی اضافی به عنوان سود به بهای تمام شده، آن را به صورت نسبه در سررسید یا سررسیدهای معین به واحد واگذار نماید.

تبصره- مؤسسه اعتباری می تواند در قرارداد اعتبار در حساب ویژه در قالب عقد مباحه به واحد جهت انتخاب، خرید و تحویل نهادهای تولید و دریافت خدمات و کالت دهد.

ماده ۱۳- سود تسهیلات اعطایی در قالب عقد مباحه بر اساس نرخ مصوب شورای پول و اعتبار در زمان استفاده از اعتبار و متناسب با مبلغ/مبالغ مورد استفاده از تاریخ استفاده تا سررسید تسهیلات اعطایی محاسبه می شود.

ماده ۱۴- مؤسسه اعتباری موظف است سررسید تسهیلات اعطایی مباحه و نحوه بازپرداخت آن را به صراحت در قرارداد فی مابین درج نماید.

تبصره- حداکثر مدت بازپرداخت تسهیلات مباحه موضوع این دستورالعمل، شش ماه از تاریخ استفاده می باشد.

ماده ۱۵- در صورت اعطای اعتبار به واحد در قالب عقد مباحه، به استثنای مواردی که صریحاً در این دستورالعمل ذکر شده است، سایر موارد تابع مفاد «دستورالعمل اجرایی عقد مباحه» می باشد.

ماده ۱۶- چنانچه واحد پیش از سررسید نسبت به بازپرداخت تمام یا بخشی از تسهیلات اقدام نماید، مؤسسه اعتباری مکلف است متناسب با مبلغ وصولی و زمان باقیمانده تا سررسید، به واحد تخفیف لازم را بدهد و مبلغ وصولی را بین مانده اصل و سود تسهیلات اعطایی تسهیم بالنسبه نماید.

تبصره- مؤسسه اعتباری می تواند ساز و کارهای تشویقی دیگری را نیز جهت وصول زودتر از موعد مطالبات خود اتخاذ نماید.

ماده ۱۷- چنانچه واحد به تعهدات خویش در قبال مؤسسه اعتباری مبنی بر بازپرداخت تمام یا بخشی از تسهیلات در قالب هر یک از عقود مذکور در این دستورالعمل در سررسیدهای مقرر عمل

نماید، مؤسسه اعتباری مکلف است منوط به درج در قرارداد، مبلغی را تحت عنوان وجه التزام تأخیر تأدیه دین، بر اساس ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی بانک مرکزی، متناسب با مبلغ و مدت تأخیر مطالبه نماید.

ماده ۱۸- چنانچه مطالبات مؤسسه اعتباری ظرف مدت دو ماه از سررسید وصول نشود، مؤسسه اعتباری موظف است امکان استفاده از مانده اعتبار را به حالت تعلیق درآورد. مؤسسه اعتباری مکلف است مراتب را به روش توافق شده به واحد اعلام کند. در صورتی که حداکثر ظرف مدت شش ماه پس از سررسید، مطالبات مؤسسه اعتباری وصول نشود، مؤسسه اعتباری ملزم می‌باشد امکان استفاده از مانده اعتبار را باطل و از اعطای دسته‌چک جدید برای حساب ویژه واحد خودداری نماید.

تبصره - مؤسسه اعتباری موظف است مراتب فوق را به نحو مقتضی در قرارداد فی‌مابین درج نماید. **ماده ۱۹-** سقف اعتبار هر واحد در سال اول افتتاح حساب ویژه، معادل شصت درصد میانگین فروش سه ساله آخر فعالیت واحد (مورد تأیید سازمان امور مالیاتی کشور) می‌باشد منوط به اینکه از سقف پانصد میلیارد ریال بیشتر نباشد.

تبصره - سقف اعتبار برای واحدهایی که کمتر از سه سال سابقه فعالیت دارند معادل شصت درصد میانگین فروش دوره فعالیت واحد (مورد تأیید سازمان امور مالیاتی کشور) خواهد بود، منوط به این کار حداکثر از پانصد میلیارد ریال بیشتر نباشد.

ماده ۲۰- مؤسسه اعتباری مکلف است در قرارداد فی‌مابین درج نماید که هرگونه استفاده غیرمجاز از حساب ویژه، مشمول مجازات مذکور در ماده (۲۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور می‌شود.

ماده ۲۱- افتتاح حساب پشتیبان برای حساب ویژه ممنوع می‌باشد.

ماده ۲۲- برداشت از حساب ویژه صرفاً از طریق چک امکان‌پذیر می‌باشد.

«دستورالعمل اجرایی ماده (۲۱) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» در (۲۲) ماده و (۹) تبصره در یک‌هزار و دویست و هشتمین جلسه مورخ ۱۳۹۴/۷/۲۸ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید و یک ماه پس از تاریخ ابلاغ لازم‌الاجرا می‌گردد.

دستور العمل اجرایی بند (س) ماده (۱۳۲) قانون مالیات های مستقیم موضوع ماده (۳۱) قانون (ابلاغیه شماره ۲۰۰/۹۴/۱۰۱ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۳ سازمان امور مالیاتی)

بسمه تعالی

وزرای امور اقتصادی و دارایی، صنعت، معدن و تجارت، علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی بنا به پیشنهاد سازمان امور مالیاتی کشور و به استناد بند «س» ماده (۱۳۲) قانون مالیات های مستقیم موضوع ماده (۳۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴، دستور العمل اجرایی بند یاد شده را به شرح زیر تصویب نمودند:

دستور العمل اجرایی بند (س) ماده (۱۳۲) قانون مالیات های مستقیم

موضوع ماده (۳۱) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

ماده ۱- معادل هزینه های تحقیقاتی و پژوهشی اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی در واحدهای تولیدی و صنعتی دارای پروانه بهره برداری از وزارتخانه های ذی ربط که درآمد (فروش) ناخالص ابرازی حاصل از فعالیت تولیدی و معدنی آنها در سال انجام هزینه از مبلغ پنج میلیارد (۵/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال کمتر نباشد، با رعایت شرایط زیر حداکثر به میزان ده درصد (۱۰٪) مالیات ابرازی سال انجام هزینه، بخشوده می شود:

۱- شخص حقوقی خصوصی و تعاونی در زمان انجام هزینه دارای پروانه بهره برداری از وزارتخانه ذی ربط، باشد.

۲- قرارداد تحقیقاتی و پژوهشی با دانشگاه ها یا مراکز پژوهشی و آموزش عالی دارای مجوز قطعی از وزارتخانه های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی منعقد شده باشد.

تبصره ۱- چنانچه مجوز قطعی دانشگاه ها یا مراکز پژوهشی و آموزش عالی پس از انعقاد قرارداد به هر دلیل ابطال گردد یا فعالیت آنها به هر دلیلی خاتمه یابد، هزینه های تحقیقاتی و پژوهشی انجام شده بابت قرارداد مذکور با رعایت سایر مفاد این دستور العمل مشمول بخشودگی موضوع این دستور العمل می باشد.

۳- قراردادهای تحقیقاتی و پژوهشی با نقشه جامع علمی کشور به تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت رسیده باشد و در سامانه اطلاعاتی شورای علوم، تحقیقات و فن آوری (عتف) ثبت شود.

تبصره ۲- تغییر نقشه جامع علمی کشور، مانع از برخورداری از بخشودگی مالیاتی یاد شده، برای طرح های تحقیقاتی و پژوهشی که پیش از آن در چارچوب نقشه جامع علمی کشور به تأیید رسیده است، نخواهد بود.

بخش چهارم: دستورالعمل‌ها | ۱۶۳

۴- گزارش پیشرفت سالانه قرارداد تحقیقاتی و پژوهشی به تصویب شورای پژوهش دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی مربوطه (مجری طرف قرارداد) رسیده باشد.

۵- فهرست طرح یا طرح‌های تحقیقاتی موضوع این دستورالعمل که قبلاً به تأیید مرجع مربوطه رسیده باشد به اداره امور مالیاتی مربوطه تسلیم گردد.

۶- هزینه‌های انجام شده طرح یا طرح‌های تحقیقاتی باید در چارچوب مواد ۱۴۷ و ۱۴۸ قانون مالیات‌های مستقیم صورت گرفته باشد.

ماده ۲- بخشودگی مالیاتی مزبور صرفاً در خصوص هزینه‌های حاصل از طرح‌های تحقیقاتی و پژوهشی با رعایت شرایط مندرج در بندهای فوق‌الذکر می‌باشد و قابل تسری به هزینه‌های حاصل از سایر فعالیت‌های اشخاص مذکور و همچنین طرح‌های تحقیقاتی و پژوهشی که قبل از لازم‌الاجرا شدن این قانون اجرای آن‌ها آغاز گردیده است، نخواهد بود.

ماده ۳- معادل مبلغ منظور شده هزینه‌های تحقیقاتی و پژوهشی به حساب مالیات اشخاص صدرالذکر، به عنوان هزینه قابل قبول مالیاتی پذیرفته خواهد شد.

ماده ۴- وزارتخانه‌های علوم، تحقیقات و فناوری و بهداشت، درمان و آموزش پزشکی دبیرخانه ستاد راهبردی اجرای نقشه جامع علمی کشور و شورای پژوهشی دانشگاه‌ها، مراکز پژوهشی و یا آموزش عالی موظفاند امکان دسترسی برخط (آنلاین) به فهرست مجوزها و تأییدیه‌های صادره را برای سازمان امور مالیاتی کشور فراهم آورند.

ماده ۵- درآمد حاصل از فروش ضایعات کالای تولیدی و خدمات انجام شده به وسیله ماشین‌آلات تولیدی نیز جزء درآمد حاصل از فعالیت تولیدی محسوب می‌گردد.

ماده ۶- بخشودگی موضوع این بند صرفاً در خصوص اشخاص حقوقی خصوصی و تعاونی می‌باشد و به سایر اشخاص و همچنین اشخاصی که بیش از پنجاه درصد (۵۰٪) سهام یا سهم‌الشرکه آن‌ها مجتمعاً یا منفرداً متعلق به دولت و یا نهادهای عمومی غیردولتی باشد، تسری ندارد.

ماده ۷- با توجه به بند «ت» ماده ۱۳۲ قانون مالیات‌های مستقیم، عدم تسلیم اظهارنامه در موعد مقرر قانونی، موجب محرومیت از بخشودگی این دستورالعمل خواهد شد.

علی طیب‌نیا	محمد رضا نعمت‌زاده	محمد فرهادی	سید حسن هاشمی
وزیر امور اقتصادی و دارایی	وزیر صنعت، معدن و تجارت	وزیر علوم، تحقیقات و فناوری	وزیر بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

۱۶۴ | مجموعه قانون و مقررات رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

دستور العمل نحوه عبور (ترانزیت) داخلی کالاهای واحدهای تولیدی
موضوع بند (ب) ماده (۳۸) قانون
(ابلاغیه شماره ۱۱۳۲۷۶ مورخ ۱۳۹۴/۶/۱۸ وزارت امور اقتصادی و دارایی)

بسمه تعالی

**دستور العمل اجرایی بند «ب» ماده (۳۸)
قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور**

الف) تعاریف

۱- اصطلاحات مورد استفاده در این دستور العمل در معانی مشروح ذیل به کار می‌روند:
قانون: قانون امور گمرکی مصوب ۱۳۹۰/۸/۲۲ مجلس شورای اسلامی
آیین نامه: آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی موضوع تصویب نامه شماره ۴۷۷۷۵/ت/۲۶۲۷۵۸ هـ مورخ ۱۳۹۱/۱۲/۲۹ هیئت وزیران
واحدهای تولیدی: اشخاص حقیقی یا حقوقی دارای پروانه بهره برداری یا جواز تأسیس معتبر از وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت جهاد کشاورزی یا هر دستگاه دیگر که به موجب قوانین موضوعه مسئولیت صدور پروانه بهره برداری را بر عهده دارد.
عبور: عبور (ترانزیت) داخلی کالاهای واحدهای تولیدی از گمرکات مبدأ مرز ورود به گمرکات داخلی و انبار اختصاصی تحت کلید نزدیک ترین گمرک داخلی، موضوع مواد (۵۹) لغایت (۶۳) قانون امور گمرکی و مواد (۱۱۰) لغایت (۱۱۵) آیین نامه اجرایی قانون امور گمرکی
انبار صاحب کالا: انبار اختصاصی تحت کلید نزدیک ترین گمرک محل که دارای قرارداد معتبر با گمرک جمهوری اسلامی ایران و بر اساس مواد (۲۷) لغایت (۳۲) قانون امور گمرکی و مواد (۵۱) لغایت (۵۳) آیین نامه اجرایی آن ایجاد و اداره می گردد.
کالای متعلق به واحدهای تولیدی: کالاهای اعم از مواد اولیه مرتبط مورد مصرف در خط تولید، ماشین آلات و تجهیزات و لوازم و قطعات یدکی مرتبط با خط تولید و پروانه بهره برداری یا جواز تأسیس مربوطه در حد مناسب.

ب) روش اجرایی

۲- عبور کالاهای متعلق به واحدهای تولیدی که از طریق سیستم بانکی خریداری گردیده لیکن مطابق بند (ت) ماده (۱۱۱) آیین نامه به موجب بارنامه، مقصد نهایی کالا گمرکات داخلی تعیین شده

و نیز کالاهایی که خارج از سیستم بانکی خریداری گردیده، بدون نیاز به ارائه نامه موافقت بانک، از گمرکات مبادی ورودی به مقصد گمرکات داخلی و انبار صاحب کالا با اخذ تضمین معادل حقوق ورودی به علاوه مالیات بر ارزش افزوده (حسب مورد در صورت تعلق مالیات بر ارزش افزوده) با رعایت سایر ترتیبات قانون و آیین‌نامه مجاز می‌باشد.

بدیهی است در زمان اظهار کالا برای ورود قطعی مطابق بند (الف) ماده (۵۸) آیین‌نامه، ارائه نامه موافقت بانک در مورد کالاهای خریداری شده از طریق سیستم بانکی الزامی است.

۳- واحدهای تولیدی می‌توانند ظرف مهلت‌های مقرر در قانون و آیین‌نامه، کالای یک فقره قبض انبار را با رعایت سایر مقررات، به نزدیک‌ترین گمرک محل که انبار تحت کلید آن گمرک می‌باشد، با همان تضمین اولیه به دفعات اظهار و ترخیص نمایند.

۴- اعلام وصول کالا و تسویه تضمین اولیه، منوط به تودیع تضمین جدید در گمرک محل انبار اختصاصی معادل تضمین اولیه می‌باشد.

۵- در هر مرحله از اظهار بخشی از کالای یک فقره قبض انبار به عنوان ورود قطعی، گمرک محل انبار صاحب کالا موظف است مراتب کسر به میزان حقوق ورودی و مالیات بر ارزش افزوده متعلقه به آن بخش از کالا که اظهار گردیده است را به گمرک مبدأ ورودی اعلام نماید. به هر حال صدور پروانه ورود قطعی برای بخش اظهار شده کالا منوط به اعلام گمرک مبدأ عبوری مبنی بر برداشت از تضمین مأخوذه و واریز به درآمد قطعی خواهد بود.

ولی‌الله سیف	علی طیب‌نیا
رئیس کل بانک مرکزی	وزیر امور اقتصادی
جمهوری اسلامی ایران	و دارایی

دستور العمل اجرایی تخصیص

تسهیلات بانک های عامل غیر تخصصی به بخش کشاورزی موضوع ماده (۴۷) قانون (مصوب یک هزار و دویست و دوازدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱ شورای پول و اعتبار^۱ موضوع بخشنامه شماره ۹۴/۳۰۹۴۷۶ مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۶)

بسمه تعالی

دستور العمل اجرایی ماده (۴۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور

به استناد ماده (۴۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور و نیز با رعایت مفاد قانون عملیات بانکی بدون ربا (بهره) و سایر ضوابط و مقررات ابلاغی از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، «دستور العمل اجرایی ماده (۴۷) قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» که از این پس به اختصار «دستور العمل» نامیده می شود، تهیه و تدوین می گردد.

ماده ۱- در این دستور العمل عبارات ذیل در معانی مشروح زیر به کار می روند:

بانک مرکزی: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

بانک عامل: بانک غیر تخصصی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت بانک مرکزی می باشد؛

مشتری: کلیه اشخاص حقیقی و حقوقی درخواست کننده تسهیلات در بخش کشاورزی؛

ماده ۲- بانک عامل مکلف به اعطای تسهیلات به مشتری در چارچوب مفاد این دستور العمل، با رعایت تمامی قوانین، آیین نامه ها و دستور العمل های مربوط و نرخ های سود مصوب شورای پول و اعتبار در زمان اعطای تسهیلات می باشد.

ماده ۳- بانک عامل موظف است پس از اعتبارسنجی مشتری و اخذ وثایق و تضامین کافی و قابل اطمینان، نسبت به پرداخت تسهیلات به مشتری اقدام نماید.

ماده ۴- بانک عامل مکلف است قبل از انعقاد قرارداد و اعطای تسهیلات، وضعیت بدهی غیر جاری و چک برگشتی مشتری را از بانک مرکزی استعلام و حسب ضوابط ابلاغی از سوی بانک مرکزی نسبت به اعطای تسهیلات اقدام نماید.

ماده ۵- بانک عامل مکلف است حداقل معادل سهم بخش کشاورزی از تولید ناخالص داخلی به

۱. بر اساس پایگاه اطلاع رسانی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

بخش چهارم: دستورالعمل‌ها | ۱۶۷

قیمت‌های جاری از مجموع تسهیلات اعطایی خود در هر سال را به بخش کشاورزی پرداخت نماید. تبصره- بانک مرکزی در هر سال بر اساس آخرین آمار تولید ناخالص ملی، سهم مربوط به تسهیلات بخش کشاورزی به قیمت‌های جاری را به بانک عامل ابلاغ می‌نماید.

ماده ۶- بانک عامل موظف است ضمن احراز توجیه‌پذیری اقتصادی موضوع قراردادهای منعقد شده این دستورالعمل، بر حسن اجرای آن اعم از نحوه مصرف و بازگشت به موقع تسهیلات اعطایی، نظارت لازم و کافی را به عمل آورد.

ماده ۷- بانک مرکزی مکلف است گزارش عملکرد موضوع ماده (۵) این دستورالعمل را به تفکیک بانک‌های عامل در مقاطع شش ماهه به کمیسیون کشاورزی، آب و منابع طبیعی مجلس شورای اسلامی ارائه نماید.

«دستورالعمل اجرایی ماده (۴۷) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور» در ماده (۷) و (۱) تبصره در یک‌هزار و دویست و دوازدهمین جلسه مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۱ شورای پول و اعتبار به تصویب رسید و پس از ابلاغ لازم‌الاجرا می‌گردد.

دولت یازدهم با درک شرایط خطیر اقتصاد کشور سعی نمود با اتخاذ سیاست‌های اصلاحی شرایط اقتصادی کشور را بهبود دهد.

با بررسی‌های اولیه مشخص گردید که رفع برخی از مشکلات اقتصادی نیازمند تغییر بسترهای قانونی موجود می‌باشد. در این

رستا، کارگروهی در وزارت امور اقتصادی و دارایی شکل گرفت و با حضور دستگاه‌های دولتی و نمایندگان بخش خصوصی

راهکارهای اصلاحی در قالب لایحه رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور به مجلس شورای اسلامی ارائه شد.

این لایحه با اصلاحات و الحاقات مورد نظر مجلس شورای اسلامی در اردیبهشت سال ۱۳۹۴ به تصویب رسید.

این کتاب: قانون، آیین نامه‌ها، مصوبات دولت و دستورالعمل‌های قانون رفع موانع تولید رقابت پذیر و ارتقای نظام مالی کشور را

تا مرداد ۱۳۹۵ به منظور استفاده دستگاه‌های دولتی، فعالان اقتصادی و محققان در قالب یک مجموعه گردآوری نموده است.

معاونت امور اقتصادی

دفتر تحقیقات و سیاست‌های پولی و بازرگانی